

OpenOffice.org versio 3.

Asennuskäsikirja

TOIMINTA JA HALLINTO 2009:5

OpenOffice.org versio 3.

Asennuskäsikirja

OIKEUSMINISTERIÖ

ISSN 1458-6436

ISBN 978-952-466-535-3 (nid.)

ISBN 978-952-466-536-0 (PDF)

Oikeusministeriö

Helsinki 2009

KUVAILULEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
10.3.2009

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Selvitys	
Martti Karjalainen		Toimeksiantaja Oikeusministeriö	
Sähköposti: etunimi.sukunimi@om.fi		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi OpenOffice.org versio 3. Asennuskäsikirja			
Julkaisun osat			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Asennuskäsikirjassa kuvataan ja ohjeistetaan yksityiskohtaisesti monipuolinen esimerkki OpenOffice-version 3 asennusmallista ja sen käyttöönotosta Windows-alustalla. Asennusmalli käsittää seuraavat kokonaisuudet:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) suomenkielinen OpenOffice-perusasennus (2) perusasennus täydennettynä käyttöympäristön asetuksilla (3) perusasennus täydennettynä ruotsinkielisellä käyttöliittymällä (4) suomen kielen oikoluvun ja tavutuksen käyttöönotto (5) ruotsin kielen oikoluvun ja tavutuksen käyttöönotto (6) vieraiden kielten oikoluvun ja tavutuksen käyttöönotto (7) oman oletustekstipohjan ja näppäimistöasetusten käyttöönotto (8) MultiSave-lisäosan käyttöönotto (9) PDF-tiedostojen muokkauksen lisäosan käyttöönotto (10) ruotsinkielisen toimipisteen asennusmalli (11) hiljainen asennus komentorivitasolta <p>Asennuskäsikirjassa kuvatulla asennusmallilla tehdään oikeusministeriön hallinnonalalla ohjelmistopäivitys OpenOffice-versioon 3.0.1 hallinnonalan noin 11000 Windows XP -työasemaan.</p> <p>Asennuskäsikirja on laadittu niin, että se olisi käyttökelpoinen sekä yksityishenkilöille että organisaatioille, jotka harkitsevat OpenOfficen käyttöönottoa. Käsikirjassa on esitetty kattavasti monet erilaiset asennusmenettelyt, joista lukija voi valita omaan tarkoitukseensa sopivan OpenOffice-asennuskokoonpanon. Esitystavassa on pyritty sellaiseen tarkkuuteen ja havainnollisuuteen, että myös tietotekniikkaan vähemmän perehtynyt henkilö pystyy vaikeuksitta tekemään käsikirjassa kuvatut toimenpiteet.</p> <p>Asennuskäsikirja on julkinen asiakirja, jota saa vapaasti kopioida ja levittää edelleen.</p>			
Avainsanat: (asiasanat) toimisto-ohjelmat, OpenOffice.org			
Muut tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 15/042/2005			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön toiminta ja hallinto 2009:5		ISSN 1458-6436	ISBN 978-952-466-535-3 (nid.) 978-952-466-536-0 (PDF)
Kokonaissivumäärä 130	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

PRESENTATIONSBLAD

JUSTITIEMINISTERIET

Utgivningsdatum
10.3.2009

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)		Typ av publikation Manual	
Martti Karjalainen		Uppdragsgivare Justitieministeriet	
E-postadress: förnamn.släktnamn@om.fi		Datum då organet tillsattes	
Publikation (även den finska titeln) OpenOffice.org version 3. Installationsmanual OpenOffice.org versio 3. Asennuskäsikirja			
Publikationens delar			
Referat			
<p>Installationsmanualen beskriver och anvisar i detalj en mångsidig installation av OpenOffice.org version 3. Manualen omfattar följande teman:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) finsk OpenOffice.org grundinstallation (2) alternativ i grundinstallationen (3) grundinstallationen kompletterad med svensk användargränssnitt (4) installationen av finsk avstavning och rättstavning (5) installationen av svensk avstavning och rättstavning (6) avstavningen och och rättstavningen i främmande språk (7) egen text dokumentmall och egna tangentkombinationer (8) MultiSave tillägg (9) PDF import tillägg (10) installationsmodellen för den svenskspråkiga byrån (11) den tysta installationen från kommandoraden <p>Manualens installationsmodell skall användas i programuppdatering på 11000 Windows datorer till OpenOffice.org version 3.0.1 inom justitieministeriets förvaltningsåmråde i 2009.</p> <p>Både organisationer och privata personer kan använda manualen som en generell guidebok för installationer av OpenOffice.org version 3. Manualen beskriver många installationsmetoder och alternativ, och läsaren kan välja en kombination som passar hans eller hennes ändamål. Manualen kräver inga speciella kunskaper i datateknik.</p> <p>Manualen är en offentlig handling som får fritt kopieras och distribueras vidare.</p>			
Nyckelord byrågram, OpenOffice.org			
Övriga uppgifter (Oskari- och HARE-nummer, andra referensnummer) OM 15/042/2005			
Seriens namn och nummer Justitieministeriet, Verksamhet och förvaltning 2009:5		ISSN 1458-6436	ISBN 978-952-466-535-3 (häftad) 978-952-466-536-0 (PDF)
Sidoantal 130	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

Sisällys

1	Johdanto.....	5
2	Asennuksen valmistelu	7
2.1	Järjestelmävaatimukset.....	7
2.2	Asennuksessa käytettävät komponentit.....	7
2.3	OpenOffice.org 3.0 LueMinut.....	9
3	Suomenkielinen perusasennus.....	15
4	Ruotsin kielen käyttöliittymän asennus.....	21
5	OpenOfficen ensimmäinen käynnistys.....	26
5.1	Rekisteröintitietojen kyselyn estäminen.....	27
6	Käyttöliittymän kielen asettaminen.....	30
7	Lisäosien asennus.....	32
7.1	Suomen oikoluku ja tavutus (Voikko).....	33
7.2	Ruotsin oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto.....	39
7.3	Saksan oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto.....	50
7.4	MultiSave.....	54
7.5	PDF import.....	59
7.6	Lisäosien asennuksen yhteenveto.....	62
7.7	Lisäosien käyttöönotto komentoriviltä unopkg-komennolla.....	63
8	Käyttöympäristön säädön asetukset.....	65
8.1	Automaattinen muotoilu	65
8.2	Automaattinen korjaus.....	65
8.3	Työkalut - Asetukset.....	67
8.3.1	OpenOffice.org.....	67
8.3.2	Lataus ja tallennus.....	72
8.3.3	Kieliasetukset.....	73
8.3.4	OpenOffice.org Writer.....	74
8.3.5	OpenOfifce.org - Writer/Web.....	78
8.3.6	OpenOffice.org Calc.....	80
8.3.7	OpenOffice.org Impress.....	83
8.3.8	OpenOffice.org Draw.....	85
8.3.9	OpenOffice.org - Tietokanta.....	87
8.3.10	Kaaviot.....	88
8.3.11	Internet	88
9	Oletustekstipohja ja pikanäppäimet.....	90
9.1	Uusi oletustekstipohja.....	90
9.2	Oletustekstipohjan käyttöönotto.....	90
9.3	Pikanäppäinasetukset.....	91
10	Asennuksen ja ohjelman asetustietojen sijainti.....	93
10.1	Ohjelman asennuskansio.....	93
10.2	Käyttäjän profiili.....	94
11	Hiljainen asennus komentoriviltä.....	95
12	Ruotsinkielinen asennusmalli.....	103
13	Rekisteröinti Microsoft Office -tiedostojen oletussovellukseksi.....	108
14	OpenOffice-asennuksen poistaminen.....	110
	LIITE Oikeusministeriön oletustekstipohja.....	115

1 Johdanto

Tämän käsikirjan taustana on oikeusministeriössä vuosina 2004-2005 tehty toimisto-ohjelmien selvitystyö. Selvitys johti OpenOffice.org -toimisto-ohjelmiston koekäyttöön vuonna 2006 ja sittemmin OpenOffice.org -ohjelmiston ja OpenDocument-tiedostomuotostandardin laajaan käyttöönottoon vuonna 2007.

Vuonna 2007 aloitettu OpenOffice-käyttöönotto käsitti kaikkiaan noin 11000 ministeriön ja hallinnonalan Windows XP -työasemaa. Käyttöönottoaiheessa kaikkiin työasemiin asennettiin OpenOffice-versio 2.0.2. Käyttöönoton tueksi laadittiin ja julkaistiin vuonna 2006 versiota 2 käsittelevä yleiskäyttöinen asennuskäsikirja:

OpenOffice.org versio 2. Asennuskäsikirja. Oikeusministeriön toiminta ja hallinto 2006:27. ISBN 952-466-391-0. 12.9.2006 (95 sivua). Tekijät Jukka Friman ja Martti Karjalainen.
<http://www.om.fi/Etusivu/Julkaisut/Julkaisusarjat/Toimintajahallinto/Toiminnanajahallinnonarkisto/Toimintajahallinto2006/1157538492255>

Tämä uusi käsikirja täydentää ja päivittää em. käsikirjan tiedot versiolle 3. Käsikirja toimii samalla oikeusministeriön sisäisenä dokumenttina ohjelmistopäivitykselle, jossa vuoden 2009 aikana tehdään ministeriön ja hallinnonalan Windows XP -työasemiin päivitys OpenOffice-versioon 3.0.1. OpenOffice-versio 3 julkistettiin 13.10.2008, ja sen asennusohjeista on toistaiseksi verraten vähän suomenkielisiä julkaisuja. Tässä käsikirjassa kuvattava asennusmalli on monipuolinen ja kattaa useita asennuksen erityiskysymyksiä. Käsikirjan julkaisemisella halutaankin myös jakaa tietoa yleisesti muille suomalaisille käyttäjille uuden OpenOffice-version käyttöönotosta.

Seuraavassa luettelossa on tiivis yhteenveto OpenOffice.org -version 3 mukana tulleista uudistuksista. Lisätietoja on verkkosivulla http://www.openoffice.org/dev_docs/features/3.0/

- Apple Macintosh OS X -version julkistus OpenOfficesta
- Uuden ODF 1.2 -standardin ominaisuuksien tuki
- Microsoft Office 2007 -tiedostojen (docx, xlsx, pptx) avaaminen
- Calc sisältää ns. Solver-toiminnon optimointisovelluksiin
- Calc-kaavioihin parannuksia (regressioyhtälöt, virhepylväät)
- Impress- ja Draw-ohjelmissa on parannettu kuvien rajaustoimintoa
- Calc-taulukoiden jakaminen usean käyttäjän kesken on mahdollista
- Calc-taulukossa voi olla 1024 saraketta (ennen 256)
- Writerissa voi olla auki usean sivun näkymä tekstiä muokattaessa
- Writer-asiakirjan kommenttien näyttämistä on parannettu
- Käyttöliittymän kuvakkeiden ulkonäköä on uudistettu
- Ohjelman avaukseen on lisätty käynnistyskeskus (Start Center)
- Taulukon lisäämistä Impress-esitykseen on parannettu
- PDF-tiedostojen avaamisen ja muokkaamisen lisäosa on saatavilla
- OpenOffice-ohjelman sisäistä ohjesivustoa on suomennettu

Myös OpenOffice-version 2 eri "pikkuversioiden" 2.0-2.4 aikana on tapahtunut joukko uudistuksia, joista on yhteenveto seuraavassa luettelossa.

- PDF/A -standardin tuki ja PDF-viennin lisäasetukset
- Calc-ohjelman kaavioesitysten uudistus (versiossa 2.3)
- Microsoft Excelin VBA-makrojen tuki
- Lisäosien hallinnan uudistus
- Calc-ohjelmaan on lisätty toiminto *Teksti sarakkeiksi*
- Vieraiden kielten oikolukutoiminto lisätty Writer-ohjelman tilariville
- Draw-piirroksen koko maksimissaan 300 cm x 300 cm
- Usean kuvaruudun käyttö Impress-esityksessä

OpenOffice-asennuksia ajatellen erityisesti lisäosien käyttöä koskeva uudistus on merkittävä. Versiossa 3 esimerkiksi kaikki kielten oikolukuun ja tavutukseen liittyvät sanakirjat otetaan käyttöön samalla tavalla kuin mitkä tahansa lisäosat, esimerkiksi tiedostojen tallennuksen aputyöväline MultiSave. Tämä yksinkertaistaa sanakirjojen hallintaa.

Asennuskäsikirjaa kirjoitettaessa on otettu huomioon sen käytettävyys sekä yksityishenkilöille että organisaatioille, jotka harkitsevat OpenOfficen käyttöönottoa. Käsikirjaan on koottu kattavasti monet erilaiset asennusmenettelyt, joista lukija voi valita omaan tarkoitukseensa sopivan kokoonpanon:

- (1) suomenkielinen OpenOffice-perusasennus
- (2) perusasennus täydennettynä käyttöympäristön asetuksilla
- (3) perusasennus täydennettynä ruotsinkielisellä käyttöliittymällä
- (4) suomen kielen oikoluvun ja tavutuksen käyttöönotto
- (5) ruotsin kielen oikoluvun ja tavutuksen käyttöönotto
- (6) vieraiden kielten oikoluvun ja tavutuksen käyttöönotto
- (7) oman oletustekstipohjan ja näppäimistöasetusten käyttöönotto
- (8) MultiSave-lisäosan käyttöönotto
- (9) PDF-tiedostojen muokkauksen lisäosan käyttöönotto
- (10) ruotsinkielisen toimipisteen asennusmalli
- (11) hiljainen asennus komentorivitasolta

Oikeusministeriön hallinnonalan OpenOffice-asennuksissa on otettu huomioon kaikki em. asennuksen näkökohdat, mutta monelle riittää vähempikin. Yksinkertaisessa tapauksessa riittää pelkkä OpenOffice-perusasennus (käsikirjan luku 3) ja sen täydentäminen suomen kielen oikoluvulla ja tavutuksella (luku 7.1) sekä mahdollisesti joillakin käyttöympäristön säätöön liittyvillä asetuksilla (luku 8). Käsikirjan esitystavassa on pyritty sellaiseen tarkkuuteen ja havainnollisuuteen, että myös tietotekniikkaan vähemmän perehtynyt henkilö pystyy vaikeuksitta tekemään käsikirjassa kuvatut toimenpiteet. Lukijalta ei edellytetä erityisiä tietotekniikan ammattitaitoja käsikirjan käyttämiseen.

Käsikirjassa on rajoitettu tarkastelemaan oikeusministeriön hallinnonalan tarpeista johtuen OpenOfficen asennusta Windows-alustalle. Suuri osa tarkastelusta, kuten lisäosien asennus ja käyttöympäristön asetukset, soveltuu sellaisenaan myös esimerkiksi Linux-alustalle, mutta tekstissä ei ole kuitenkaan erikseen tuotu esille Linux-alustan erityispiirteitä. Käsikirjan esimerkit ovat Windows-versiosta Windows XP ja OpenOffice-versiosta 3.0.1.

Käsikirjan on laatinut Martti Karjalainen oikeusministeriön tietohallintoyksiköstä.

Käsikirja on julkinen asiakirja, jota saa vapaasti kopioida ja levittää edelleen.

2 Asennuksen valmistelu

Tässä luvussa esitetään kohdassa 2.1 OpenOffice.org -version 3 järjestelmävaatimukset ja kohdassa 2.2 ne asennuksen komponentit, joita myöhemmissä luvuissa käytetään. Kohtaan 2.3 on kopioitu asennustiedostoissa olevan *LueMinut*-ohjeen teksti. Siinä on yleistä informaatiota ohjelmiston asentamisesta ja käyttöönotosta.

Suomen OpenOffice-yhteisön kotisivu fi.openoffice.org on hyvä lähtökohta asennuksen valmisteluun. Sivulla on esimerkiksi tiedot viimeisimmästä julkistetusta versiosta ja linkit, joiden kautta saa ladattua viimeisimmän version asennuspaketin ja suomen kielen oikoluvun ja tavutuksen lisäosan.

Myös OpenOffice-yhteisön kansainvälinen verkkosivu <http://documentation.openoffice.org> sisältää runsaasti hyödyllistä aineistoa sekä OpenOfficen käytöstä että asennusmenettelyistä. Sivusto on englanninkielinen, ja erityisesti seuraavista osioista löytyy asennuksiin liittyvää dokumentaatiota:

- Administration Guide
- How Tos
- Setup Guide

2.1 Järjestelmävaatimukset

Verkkosivulla <http://fi.openoffice.org/asennus.html> on annettu OpenOffice.org -version 3 asennuksen järjestelmävaatimukset. Vaatimukset Windows-, Linux- ja Macintosh-alustoille ovat seuraavat:

Windows

- Microsoft Windows 2000 (Service Pack 2 tai uudempi), Windows XP tai Vista
- Pentium-yhteensopiva PC tai 64-bittinen suoritin, 256 Mt keskusmuistia, 650 Mt vapaata levytilaa

Linux

- Linux-ydin 2.4 tai uudempi, Glibc 2.3.2 tai uudempi
- Pentium-yhteensopiva PC tai 64-bittinen suoritin, 256 Mt keskusmuistia, 400 Mt vapaata levytilaa

Mac OS X

- Mac OS X 10.4 (Tiger) tai uudempi
- Pentium-yhteensopiva PC tai 64-bittinen suoritin, 512 Mt keskusmuistia, 400 Mt vapaata levytilaa

2.2 Asennuksessa käytettävät komponentit

Tässä käsikirjassa kuvattava OpenOffice-asennus tehdään Windows XP -alustalle versiolle 3.0.1, joka oli käsikirjan kirjoitushetkellä OpenOfficen viimeisin julkistettu versio. Asennuksessa käytetään seuraavassa taulukossa lueteltuja komponentteja. Komponentit löytyvät taulukossa mainituilta verkkosivuilta.

Esimerkkiasennuksessa käytetään verraten runsaasti komponentteja lähinnä siitä syystä, että asennukseen tulee käyttövalmiiksi sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen käyttöliittymä ja sanakirjat useiden kielten oikolukuun ja tavutukseen. Esimerkkiasennukseen tulee käyttövalmiiksi oikoluku ja tavutus seuraaville kielille: suomi, ruotsi, englantia, ranska ja saksa. Muut kielet (esim. saame, eesti, norjan bokmål, venäjä), voidaan laittaa työasemiin käyttäjäkohtaisesti tarpeen mukaan. Esimerkkiasennuksessa on sanakirjojen ohella myös muita lisäosia, kuten tiedostojen tallennuksen lisäosa *MultiSave* ja PDF-tiedostojen avaamisen ja muokkaamisen mahdollistava lisäosa *pdfimport*. Kaikki taulukon lisäosat ovat OpenOffice-ohjelman tapaan maksuttomia ja soveltuvat käytettäväksi OpenOffice-version 3 kanssa.

Asennuksen osat verkkosivulta fi.openoffice.org	
OOo_3.0.1_Win32Intel_install_fi.exe	Suomenkielinen OpenOffice.org 3.0.1 asennuspaketti
OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv.exe	Ruotsin kielen käyttöliittymän asennuspaketti versiolle OpenOffice.org 3.0.1
voikko.oxt	Voikko: suomen kielen oikoluku ja tavutus
OOo_3.0.1_090115_Win32Intel_langpack_fi.exe	OpenOffice.org 3.0.1, suomen kielen käyttöliittymän asennuspaketti (huom: ei käytetä tässä asennuksessa)
OOo_3.0.1_090115_Win32Intel_langpack.exe	OpenOffice.org 3.0.1, englannin kielen käyttöliittymän asennuspaketti (huom: ei käytetä tässä asennuksessa)
Asennuksen osat verkkosivulta http://extensions.services.openoffice.org/	
dict-de.oxt	Saksan oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto
dict-sv-1.29.oxt	Ruotsin oikoluku
hyph_sv_SE.oxt	Ruotsin tavutus
SwedishThesaurus.oxt	Ruotsin synonyymisanasto
StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt	MultiSave: tallennus moniin tiedostomuotoihin
pdfimport.oxt	PDF import: PDF-tiedostojen avaaminen ja muokkaus
Asennuksen osat verkkosivulta http://wiki.services.openoffice.org/wiki/Documentation	
DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt	Ensimmäisen käyttökerran alkukyselyjen estäminen
Asennuksen osat verkkosivulta http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?familyid=32bc1bee-a3f9-4c13-9c99-220b62a191ee&displaylang=en	
vcredist_x86.exe	Microsoft Visual C++ 2005 Redistributable (Microsoftin Windows-kirjasto Voikon käyttöönottoa varten)
Oikeusministeriön laatimat asennuksen täydennysosat	
OM_OOo_malli.ott	Oikeusministeriön suomenkielinen oletustekstipohja
OM_OOo_malli_sv.ott	Oikeusministeriön ruotsinkielinen oletustekstipohja

Asennuksessa tarvittavat komponentit voi tarvittaessa ladata etukäteen em. verkkosivuilta valmiiksi jollekin muistilaitteelle (esim. muistitikulle), josta niitä on helppo käyttää asennukses-

sa, koska silloin asennusvaiheessa ei välttämättä tarvita verkkoyhteyttä. Täydellisyyden vuoksi tässä käsikirjassa esitetään kuitenkin myöhemmin, kuinka sanakirjat ja muut lisäosat voidaan poimia verkosta asennukseen.

Jos em. asennuksen komponentit kokoaa etukäteen esim. muistitikulle asennusmediaksi, tikun sisältö on seuraavan kuvan mukainen.

Nimi	Koko	Tyyppi	Muokattu
dict-de.oxt	4 104 kt	OpenOffice.org Exte...	17.12.2008 9:22
dict-sv-1.29.oxt	245 kt	OpenOffice.org Exte...	15.12.2008 9:59
DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt	2 kt	OpenOffice.org Exte...	29.12.2008 10:31
hyph_sv_SE.oxt	31 kt	OpenOffice.org Exte...	6.2.2009 8:10
OM_OOo_malli.ott	10 kt	OpenDocument-tekst...	15.1.2009 10:48
OM_OOo_malli_sv.ott	10 kt	OpenDocument-tekst...	17.2.2009 10:11
OOo_3.0.1_090115_Win32Intel_langpack.exe	23 866 kt	Sovellus	2.2.2009 6:12
OOo_3.0.1_090115_Win32Intel_langpack_fi.exe	24 800 kt	Sovellus	2.2.2009 6:16
OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv.exe	17 847 kt	Sovellus	2.2.2009 6:03
OOo_3.0.1_Win32Intel_install_fi.exe	124 290 kt	Sovellus	2.2.2009 5:58
pdfimport.oxt	2 107 kt	OpenOffice.org Exte...	30.12.2008 8:00
StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt	31 kt	OpenOffice.org Exte...	18.12.2008 16:18
SwedishThesaurus.oxt	268 kt	OpenOffice.org Exte...	19.12.2008 8:00
vcredist_x86.exe	2 624 kt	Sovellus	15.12.2008 9:04
voikko.oxt	2 472 kt	OpenOffice.org Exte...	15.12.2008 9:03

2.3 OpenOffice.org 3.0 LueMinut

OpenOffice.org 3.0:n LueMinut-tiedosto

Tämän LueMinut-tiedoston uusimmat päivitykset löytyvät (englanniksi) osoitteesta <http://www.openoffice.org/welcome/readme.html>

Hyvä käyttäjä

Tämä tiedosto sisältää oleellisia tietoja OpenOffice.org-ohjelmistosta. Ole hyvä ja lue tämä huolellisesti ennen käytön aloittamista.

Tämän ohjelmiston kehittänyt OpenOffice.org-yhteisö haluaa kutsua myös sinut osallistumaan yhteisön toimintaan. Uutena käyttäjänä sinun olisi hyvä tutustua OpenOffice.orgin sivustoon <http://fi.openoffice.org/>

Alempana kerrotaan myös, kuinka voit osallistua OpenOffice.org-ohjelmiston kehitykseen.

Onko OpenOffice.org todellakin maksuton kaikessa käytössä?

OpenOffice.org on vapaasti käytettävissä maksutta kaikkiin tarkoituksiin, niin hallinnossa, yrityksissä, kouluissa kuin yksityisessä käytössäkin. Tämän kopion OpenOffice.orgista voi asentaa halutessaan useampaan kuin yhteen tietokoneeseen. Tarkemmat tiedot löytyvät Open-

Office.orgin mukana tulevasta lisenssitekstistä tai osoitteesta

<http://www.openoffice.org/license.html>

Miksi OpenOffice.org on maksuton kaikessa käytössä?

Tätä OpenOffice.org-ohjelmistoa voi käyttää maksutta, koska useat yksityiset henkilöt ja yritykset ovat suunnitelleet, kehittäneet, testanneet, kääntäneet, dokumentoineet, tukeneet ja markkinoineet ohjelmistoa tavoitteenaan tehdä siitä maailman johtava avoimen lähdekoodin toimisto-ohjelmisto. OpenOffice.org on tämän työn tulos.

Jos arvostat tätä työtä ja haluat auttaa OpenOffice.orgia kehittymään jatkossakin, voit osallistua projektiin. Katso lisää tietoa osoitteesta <http://fi.openoffice.org/todo.html>

Kuka tahansa voi osallistua.

Asennusta koskevia huomautuksia

Järjestelmävaatimukset:

- Microsoft Windows 2000 (Service Pack 2 tai uudempi), XP tai Vista
- Pentium-yhteensopiva PC (suositellaan vähintään Pentium III tai Athlon)
- 256 Mt RAM (suositellaan 512 Mt RAM)
- 370 Mt vapaata levytilaa
- Kiinalaiselle, japanilaiselle ja korealaiselle versiolle 650 Mt vapaata kiintolevytilaa
- 1024x768 kuvapisteen tarkkuus tai suurempi, vähintään 256 väriä

OpenOffice.orgin rekisteröinti oletussovellukseksi Microsoft Office -tiedostomuodoille voidaan pakottaa tai estää seuraavilla asennusohjelman komentorivivalitsimilla:

- `/msoreg=1` rekisteröi OpenOffice.orgin oletussovellukseksi Microsoft Office -tiedostojen käsittelyä varten.
- `/msoreg=0` estää OpenOffice.orgin rekisteröinnin oletussovellukseksi Microsoft Office -tiedostojen käsittelyä varten.

Jos suoritat ylläpitoasennuksen komennolla `setup /a`, varmista, että tiedosto `msvc90.dll` on asennettu järjestelmään. Tämä tiedosto tarvitaan, jotta OpenOffice.org on mahdollista käynnistää ylläpitoasennuksen jälkeen. Tiedoston voi ladata osoitteesta

<http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?familyid=9B2DA534-3E03-4391-8A4D-074B9F2BC1BF>

Ongelmia ohjelman käynnistyksessä

Monet OpenOffice.orgin käynnistyksessä ilmenevät ongelmat, kuten ohjelman jumiutuminen sekä kuvaruutunäyttöön liittyvät ongelmat, johtuvat usein näytönohjaimen ajurista. Jos näitä

ongelmia ilmenee, päivitä näytönohjaimesi ajuri tai kokeile käyttöjärjestelmän mukana toimitettua ajuria. 3D-objektien näyttöön liittyvät ongelmat saa usein ratkaistua poistamalla käytössä asetusten "Työkalut - Asetukset - OpenOffice.org - Näytä - Kolmiulotteinen näkymä" valinta "Käytä OpenGL:ää".

Huomaa, että leikepöydän kautta kopiointi OpenOffice.org 1.x:n ja OpenOffice.org 3.0:n välillä ei mahdollisesti toimi käytettäessä OpenOffice.orgin tiedostomuotoa. Jos näin tapahtuu, valitse 'Muokkaa - Liitä määräten' ja valitse jokin muu tiedostomuoto kuin OpenOffice.org, tai avaa asiakirja suoraan OpenOffice.org 3.0:ssa.

Varmista, että järjestelmäsi väliaikaishakemistossa on riittävästi vapaata levytilaa ja että sinulla on siihen riittävät luku-, kirjoitus- ja suoritusoikeudet. Sulje kaikki muut ohjelmat ennen asennuksen aloittamista.

Huomautus: Asennusprosessi vaatii pääkäyttäjän käyttöoikeudet.

Kannettavien tietokoneiden ALPS/Synapticsin kosketuslevyt Windowsissa

Windowsin ajuriongelma johtuen OpenOffice.org-asiakirjoja ei voi selata vierittämällä käyttäen ALPS/Synaptics-kosketuslevyä.

Kosketuslevyvierityksen saa käyttöön lisäämällä seuraavat rivit asetustiedostoon "C:\Program Files\Synaptics\SynTP\SynTPEnh.ini" ja käynnistämällä tietokoneen uudelleen.

```
[OpenOffice.org]
FC = "SALFRAME"
SF = 0x10000000
SF |= 0x00004000
```

Huomautus: Asetustiedoston sijainti saattaa vaihdella Windowsin eri versioissa.

Pikanäppäimet

Vain sellaisia pikanäppäimiä (näppäinyhdistelmiä), joita käyttöjärjestelmä ei käytä, voidaan käyttää OpenOffice.orgissa. Jos OpenOffice.orgin näppäinyhdistelmä ei toimi niin kuin on kuvattu OpenOffice.orgin käytönaikaisessa ohjeessa, tarkista käyttääkö käyttöjärjestelmä kyseistä näppäinyhdistelmää. Voit korjata ongelman vaihtamalla näppäinten sidoksia käyttöjärjestelmässä. Vaihtoehtoisesti voit muuttaa lähes minkä tahansa näppäinsidoksen OpenOffice.orgissa. Aiheesta saa lisätietoja OpenOffice.orgin käytönaikaisesta ohjeesta ja käyttöjärjestelmäsi käyttöohjeista.

Syöttömenetelmien vaihdon mahdollistamiseksi seuraavat pikanäppäinyhdistelmät on jouduttu vaihtamaan:

- Ctrl-Väli on nyt Ctrl-Vaihto-Väli
- Ctrl-Vaihto-Väli on nyt Ctrl-M

Ongelmia lähetettäessä asiakirjoja sähköpostitse OpenOffice.orgista

Windows-käyttöjärjestelmissä saattaa ilmaantua ongelmia (ohjelma kaatuu tai jumiutuu) silloin kun asiakirja yritetään lähettää 'Tiedosto - Lähetä - Asiakirja sähköpostina' tai 'Asiakirja PDF-liitteenä' toimintojen avulla. Tämä johtuu sähköpostin välitykseen liittyvästä "MAPI"-järjestelmätiedostosta Windowsissa. Valitettavasti tämä ongelma ei esiinny vain tietyissä tunnetuissa Windows-versioissa. Lisätietoja aiheesta löytyy <http://www.microsoft.com/> -sivuilta hakemalla Microsoft Knowledge Base -tietämyskannasta hakusanaa "mapi.dll".

Tärkeitä saavutettavuustyökaluja koskevia ohjeita

Lisää tietoa (englanniksi) OpenOffice.orgin saavutettavuustoiminnoista löytyy osoitteesta

<http://www.openoffice.org/access/>

Vaihtoehtoisesti voit etsiä ohjeita ongelmaasi suomenkielisen projektin sivuilta.

Rekisteröinti

Pyydämme, että käyttäisit hieman aikaa tämän ohjelmiston rekisteröintiin. Vaikka rekisteröinti on vapaaehtoista, suositlemme rekisteröinnin tekemistä, koska saamamme palaute auttaa yhteisöä entistä paremman ohjelmiston kehittämisessä kiinnittämällä huomiota käyttäjien tarpeisiin. Yksityisyysperiaatettamme noudattaen OpenOffice.org-yhteisö huolehtii henkilökohtaisista tiedoistasi vastuullisesti. Jos ohitit rekisteröinnin asennuksen yhteydessä, voit palata siihen ja rekisteröityä (englanniksi) milloin tahansa valitsemalla ohjelmiston päävalikosta "Ohje > Rekisteröityminen".

Käyttäjäkartoitus

Verkkosivuillamme tehdään myös käyttäjäkartoitusta, johon toivomme sinunkin osallistuvan. Käyttäjäkartoitus auttaa OpenOffice.org-yhteisöä rakentamaan nopeammin seuraavan sukupolven toimisto-ohjelmistoa. Yksityisyysperiaattemme mukaan OpenOffice.org-yhteisö käsittelee henkilökohtaisia tietojasi suurella varovaisuudella.

Käyttäjätuki

Tukisivustomme <http://fi.openoffice.org/tuki.html> tarjoaa erilaisia tukivaihtoehtoja OpenOffice.orgille. Kysymyksiisi voi löytyä vastaus myös englanninkieliseltä keskustelualueelta <http://user.services.openoffice.org> tai users@fi.openoffice.org postituslistan arkistoista osoitteesta <http://fi.openoffice.org/postituslistat.html>.

Voit myös lähettää kysymyksesi sähköpostitse julkiselle tukipostituslistalle osoitteeseen users@fi.openoffice.org. Jos haluat saada sähköpostiisi kaikki tukilistalle tulevat viestit, voit liittyä listalle sivulla <http://fi.openoffice.org/postituslistat.html> olevien ohjeiden mukaisesti.

Lue myös vastaukset (englanniksi) useimmin kysytyihin kysymyksiin (FAQ) osoitteessa

<http://wiki.services.openoffice.org/wiki/Documentation/FAQ>

Vaihtoehtoisesti voit etsiä ohjeita ongelmaasi suomenkielisen projektin sivuilta.

Raportti virheistä ja ongelmista

OpenOffice.orgin verkkosivustosta löytyy IssueZilla (Viat ja toiveet), joka on kehitysyhteisön käyttämä www-sovellus, jolla raportoidaan, seurataan ja ratkotaan ohjelmavirheitä ja muita asioita. Toivomme kaikkien käyttäjät tervetulleiksi tekemään vikailmoituksia ongelmista, joita saattaa ilmetä heidän järjestelmäympäristöissään. Ongelmien aktiivinen raportointi on yksi tärkeimmistä tavoista, joilla käyttäjäyhteisö voi tukea kehitysyhteisöä ohjelmiston koko ajan jatkuvan kehittämisen aikana.

Osallistuminen

OpenOffice.org-yhteisö olisi erittäin kiitollinen aktiivisesta osallistumisestasi tämän keskeisen avoimen lähdekoodin projektin kehitystyöhön.

Käyttäjänäkin olet jo arvokas osa ohjelmiston kehitysprosessia ja haluaisimme rohkaista sinua ottamaan aktiivisemmän roolin, tähdäten pitkäaikaiseen osallistumiseen. Liity yhteisön kehittäjiin tai organisoijiin käyttäjäservittemme osoitteessa <http://fi.openoffice.org/>

Kuinka aloitetaan

Paras tapa aloittaa yhteisön toimintaan osallistuminen on tilata yksi tai useampia postituslistoja, seurata niillä käytävää keskustelua jonkin aikaa ja vähitellen käyttää postituslistojen arkistoja tutustuaksesi keskustelunaiheisiin, joita on käsitelty sen jälkeen kun OpenOffice.orgin lähdekoodi alunperin julkaistiin syksyllä 2000. Jos tunnet avoimen lähdekoodin kehitysprojekteja, vilkaise mitä tehtävää olisi tarjolla esimerkiksi sivulta

<http://development.openoffice.org/todo.html>

Postituslistojen tilaaminen

Seuraavassa osoitteessa on lueteltu joitain OpenOffice.org-projektin englanninkielisiä sähköpostilistoja, joille voit liittyä: http://www.openoffice.org/mail_list.html

- Uutiset: announce@openoffice.org
Suositeltava kaikille käyttäjille (kevyt liikenne)
- Pääasiallinen keskustelualue käyttäjille: user@openoffice.org
Helppo tapa tutustua keskusteluihin (paljon liikennettä)
- Markkinointiprojekti: dev@marketing.openoffice.org

- *muusta kuin kehityksestä* (tulossa raskaaksi)
- Yleinen lista koodin lahjoittajille: dev@openoffice.org (kohtuullinen/raskas)

Liity yhteen tai useampaan projektiin

Voit antaa oman merkittävän panoksesi tähän tärkeään avoimen lähdekoodin projektiin, vaikka kokemuksesi ohjelmistosuunnittelusta ja ohjelmoinnista olisikin vähäistä.

Osoitteesta <http://projects.openoffice.org/index.html> löydät projekteja alkaen lokalisoinnista, sovittamisesta ja työryhmäohjelmistoista keskeisiin ohjelmointiprojekteihin. Jos et ole kehittäjä, kokeile dokumentointi- tai markkinointiprojekteja. OpenOffice.orgin markkinointiprojekti soveltaa erilaisia markkinointitekniikoita - sekä ruohonjuuritason että perinteisen kaupallisen markkinoinnin - markkinoidakseen avoimen lähdekoodin ohjelmistoa. Me teemme sen yli kie- li- ja kulttuurirajojen, joten voit auttaa vain levittämällä sanaa ja kertomalla ystävällesi tästä toimisto-ohjelmistosta.

Voit auttaa liittymällä markkinoinnin yhteydenpito- ja tiedotusverkostoon seuraavassa osoitteessa: <http://marketing.openoffice.org/contacts.html>. Tässä ryhmässä voit tarjota viestikana- van lehdistölle, muille tiedotusvälineille, julkisille organisaatioille, konsulteille, kouluille, Li- nux-käyttäjäyhdistyksille ja omassa maassasi ja paikallisessa yhteisössäsä toimiville kehittäji- le.

Toivomme, että viihdyt uuden OpenOffice.org 3.0 -ohjelmiston parissa ja tapaat meitä ver- kossa.

OpenOffice.org-yhteisö

Käytetty/muokattu lähdekoodi

Ohjelman joidenkin osien tekijänoikeudet ovat Copyright 1998, 1999 James Clark. Ohjelman joidenkin osien tekijänoikeudet ovat Copyright 1996, 1998 Netscape Communications Corpo- ration.

3 Suomenkielinen perusasennus

OpenOffice-versio 3 toimii Windows-alustalla versiosta Windows 2000 alkaen. Keskeinen järjestelmävaatimus Windows-alustalla on 256 Mtavua keskusmuistia (suositus 512 Mt), mikä tavanomaiset muutaman vuoden vanhatkin tietokoneet yleensä täyttävät ilman muuta.

Seuraavassa esitetään tammikuussa 2009 julkistetun suomenkielisen OpenOffice 3.0.1:n perusasennus Windows XP -tietokoneeseen. Version 3.0.1 asentamiseen tarvitaan asennustiedosto **OOo_3.0.1_Win32Intel_install.fi.exe**, joka on ladattavissa veloitusetta verkko-osoitteesta <http://fi.openoffice.org/>. Jos asennustiedostoa ei ole etukäteen talletettu valmiiksi asennusmedialle (ks. luku 2), tiedosto on ladattava em. verkkosivulta napsauttamalla painiketta **Lataa OpenOffice.org 3.0.1**:

OpenOffice.org on avoimeen lähdekoodiin ja avoimiin standardeihin perustuva täysimittainen toimisto-ohjelmisto. Se on saatavilla ilmaiseksi ja on vapaasti kopioitavissa ja levitettävissä.

[Lataa OpenOffice.org 3.0.1](#)

Toiminnon seurauksena siirrytään lataussivulle <http://fi.openoffice.org/lataa.html>, jossa napsautetaan edelleen Windows-asennusta varten painiketta **Windows**:

Lataa Openoffice.org 3.0.1 käyttöösi

Lataa käyttöjärjestelmäsi mukainen asennuspaketti

[Windows](#)

[Mac OS X](#)

Tämän jälkeen käynnistyy asennustiedoston lataus verkosta työasemaan. Tiedoston koko on yli 120 Mtavua, joten varaudu odottamaan hetki, kunnes tiedosto on valmiina työasemassa.

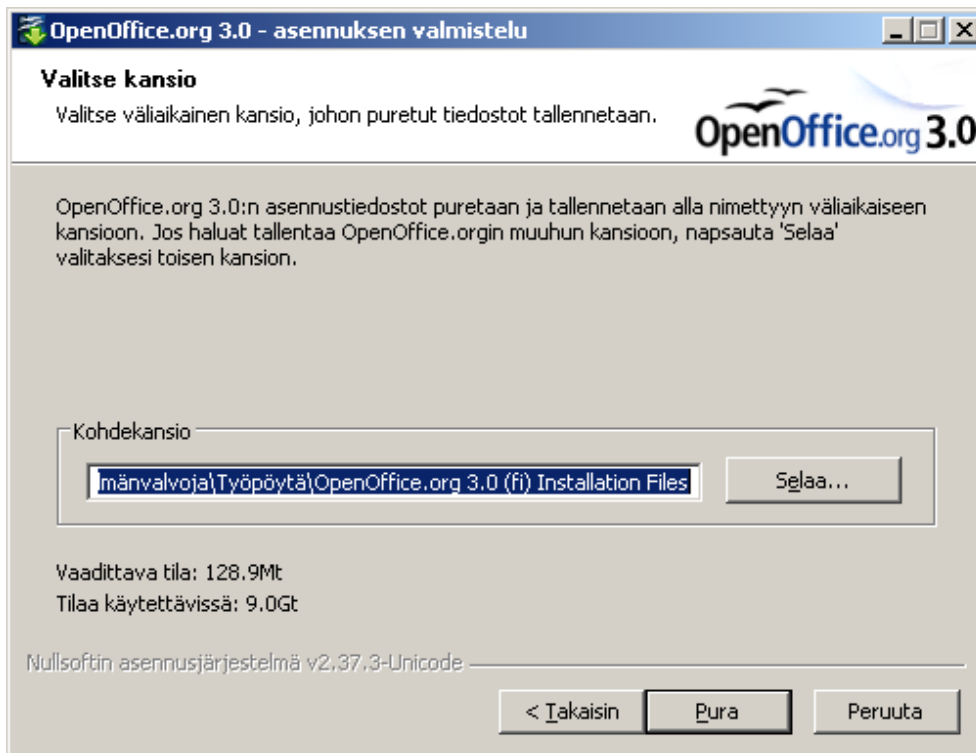
Kirjaudu asennusta varten tietokoneelle ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Käynnistä OpenOfficen asennusohjelma **OOo_3.0.1_Win32Intel_install.fi.exe** kaksoisnapsauttamalla asennusohjelman kuvaketta.

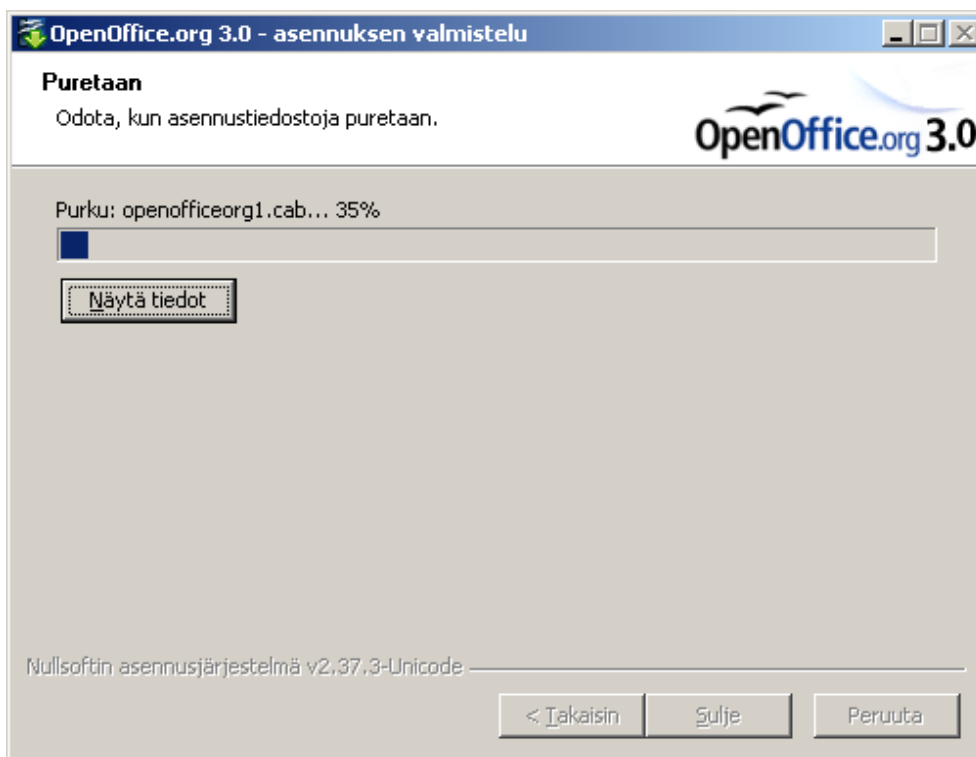

Napsautetaan avautuvalta asennuksen valmistelun näytöltä painiketta **Seuraava**.

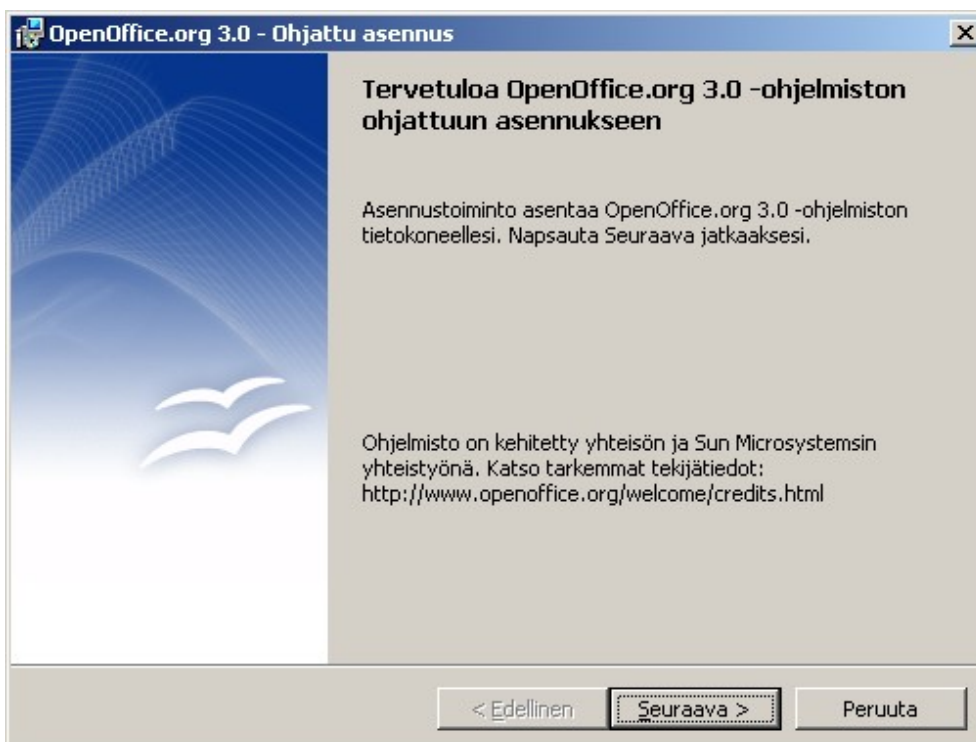

Napsautetaan avautuvalta näytöltä painiketta **Pura**, jolloin asennuspaketti puretaan väliaikaiseen kansioon työpöydälle nimelle *OpenOffice.org 3.0 (fi) Installation Files*.

Asennus alkaa, napsautetaan avautuvalta asennusnäytöltä painiketta **Seuraava**.

Täytetään asiakastiedot ja valitaan asennustavaksi **Jokaiselle tämän tietokoneen käyttäjälle (kaikille käyttäjille)**. Jatketaan napsauttamalla painiketta **Seuraava**.

OpenOffice.org 3.0 - Ohjattu asennus

Asiakastiedot
Anna tietosi.

Käyttäjänimi:
Oikeusministeriö

Organisaatio:
Oikeusministeriö

Asenna sovellus käyttäjille:

Jokaiselle tämän tietokoneen käyttäjälle (kaikille käyttäjille)
 Vain itselleni (Oikeusministeriö)

OpenOffice.org 3.0

< Edellinen   Seuraava >   Peruuta

Hyväksytään asennuksen tyypiksi **Täydellinen**. Jatketaan napsauttamalla painiketta **Seuraava**. Valinnan seurauksena ohjelman kaikki osat asennetaan, asennus tehdään oletuskansioon, mahdollinen vanha asennus poistetaan, mutta vanhat käyttöasetukset pidetään voimassa. Jos valitsee asennuksen tyypiksi **Mukautettu**, näitä oletuksia pääsee muuttamaan.

OpenOffice.org 3.0 - Ohjattu asennus

Asennuksen tyyppi
Valitse tarpeitasi parhaiten vastaava asennuksen tyyppi.

Valitse asennuksen tyyppi.

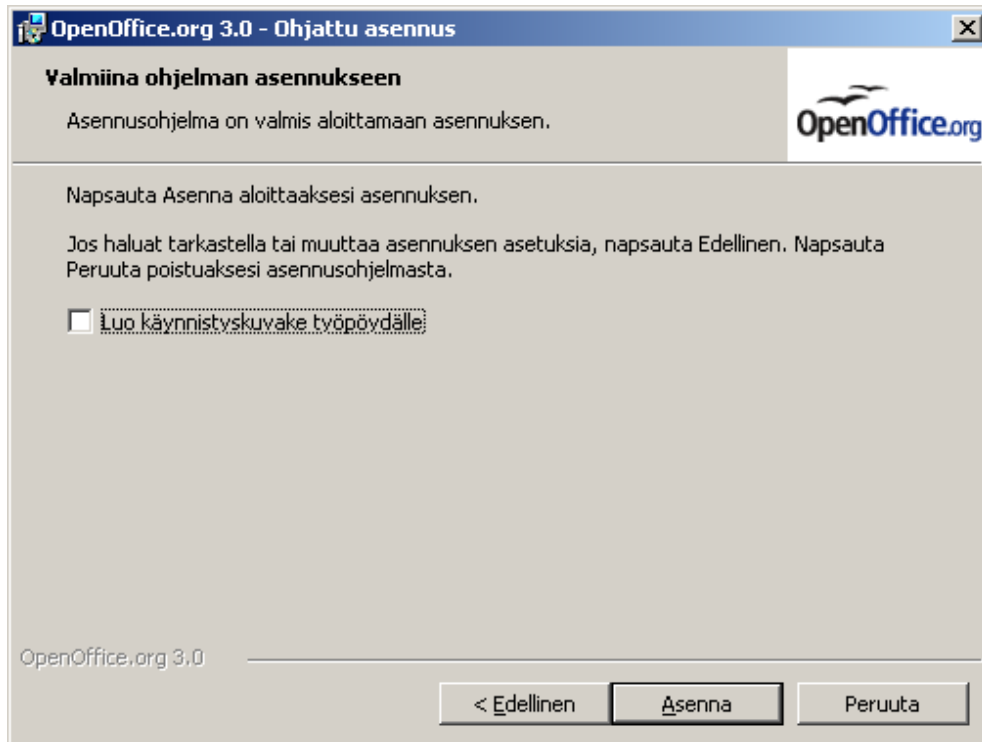
Täydellinen
Kaikki ohjelman ominaisuudet asennetaan. (Vaatii eniten levytilaa)

Mukautettu
Valitse asennettavat ohjelman ominaisuudet ja asennuskohteet. Suositellaan edistyneille käyttäjille.

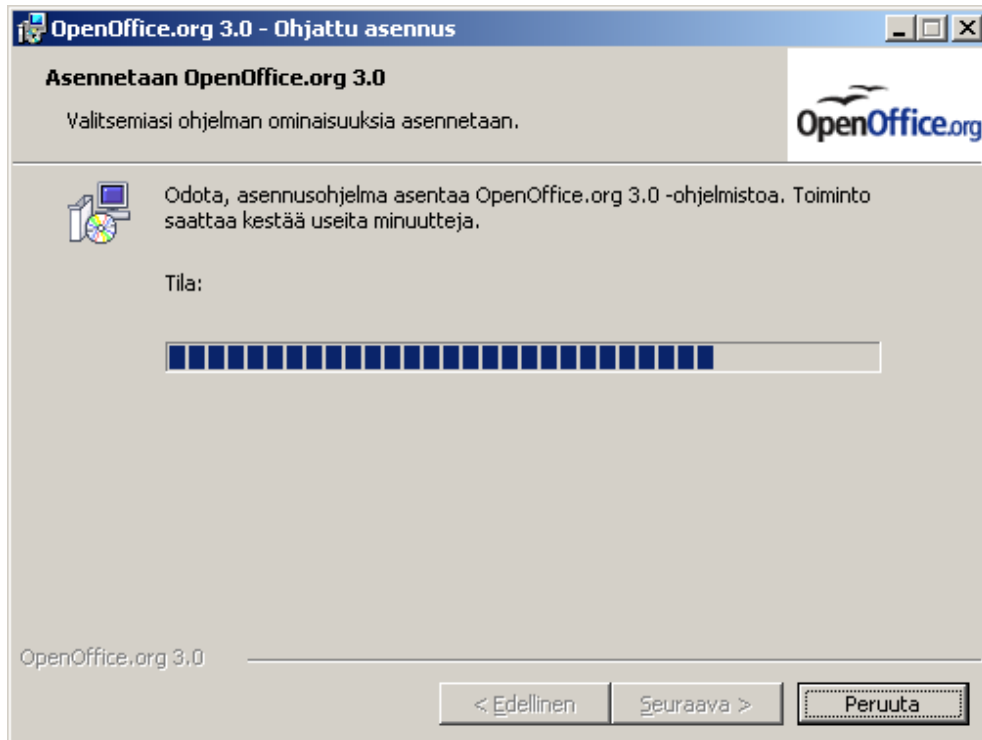
OpenOffice.org 3.0

< Edellinen   Seuraava >   Peruuta

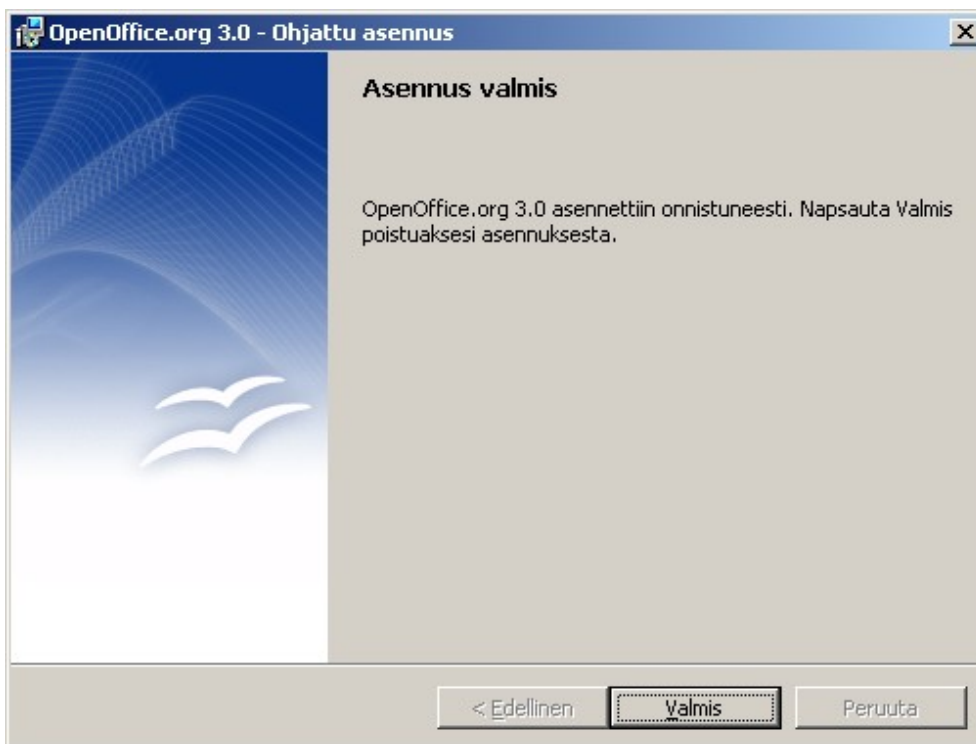
Oikeusministeriön asennuksessa otetaan valinta pois kohdasta **Luo käynnistyskuvake työpöydälle**. Yleensä toimitaan toisin eli tehdään kuvake valmiiksi työpöydälle. Jatketaan napsauttamalla painiketta **Asenna**.

Asennus on käynnissä, odota sen valmistumista (kestää muutaman minuutin).

Asennus on valmis. Jatketaan napsauttamalla painiketta **Valmis**.

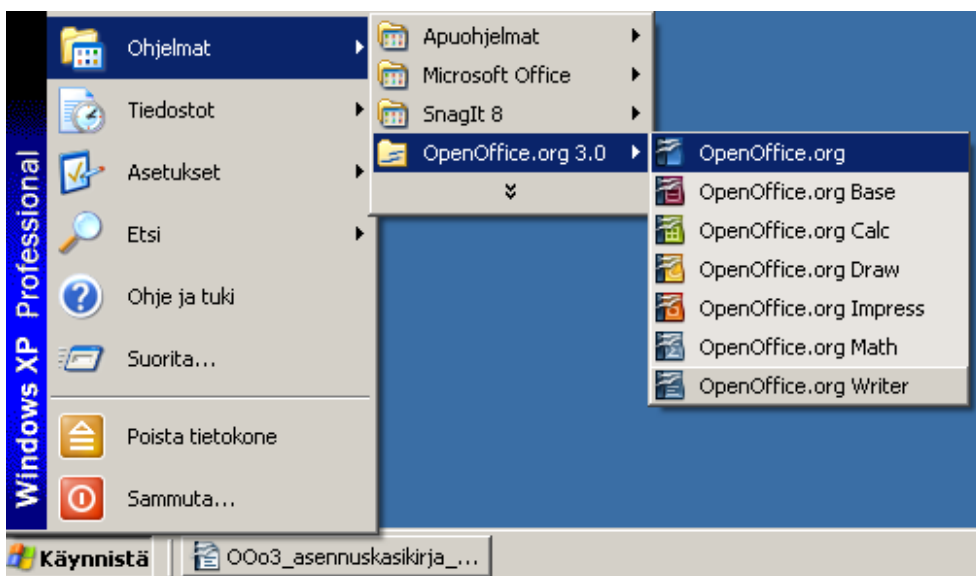

OpenOffice.org on käyttövalmis. Asennuksen alussa työpöydälle muodostetun väliaikaisen kansion *OpenOffice.org 3.0 (fi) Installation Files* voi tarvittaessa poistaa.

OpenOffice-käynnistyskuvake näkyy työpöydällä, jos kuvakkeen muodostaminen oli hyväksytty asennuksessa. Ohjelma käynnistyy kuvaketta kaksoisnapsauttamalla.

Asennetut ohjelmat näkyvät myös Windowsin **Käynnistä**-valikossa kohdassa **Ohjelmat** → **OpenOffice.org 3.0** ja ovat käynnistettävissä myös sieltä.

4 Ruotsin kielen käyttöliittymän asennus

Ruotsin kielen käyttöliittymän lisäasennus tehdään sen jälkeen, kun suomenkielinen perusasennus on tehty. Esimerkkinä olevan version 3.0.1 ruotsin kielen asennukseen tarvitaan asennustiedosto **OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv.exe**, joka on ladattavissa veloituksetta verkko-osoitteesta <http://fi.openoffice.org/>. Jos asennustiedostoa ei ole etukäteen talletettu valmiiksi asennusmedialle (ks. luku 2), tiedosto on ladattava em. verkkosivulta napsauttamalla ensin painiketta **Lataa OpenOffice.org 3.0.1**:

OpenOffice.org on avoimeen lähdekoodiin ja avoimiin standardeihin perustuva täysimittainen toimisto-ohjelmisto. Se on saatavilla ilmaiseksi ja on vapaasti kopioitavissa ja levitettävissä.

[Lataa OpenOffice.org 3.0.1](#)

Toiminnon seurauksena siirrytään lataussivulle <http://fi.openoffice.org/lataa.html>. Sivulla on kohta *Käyttöliittymän lisäkielipaketit* josta napsautetaan edelleen painiketta **ruotsi**:

Käyttöliittymän lisäkielipaketit

Jos haluat käyttää jo asentamaasi OpenOffice.orgia jollain toisella toisella OpenOffice.orgin tukemasta yli 70 kielestä, voit asentaa siihen lisäkielipaketin. Nämä kielipaketit eivät vaikuta oikoluvun tai tavutuksen toimintaan.

Käyttöjärjestelmä		Kielipaketit
Windows	itsepurkautuva	amerikanenglanti, suomi, ruotsi
Muut kielet ja käyttöjärjestelmät		

Tämän jälkeen käynnistyy asennustiedoston lataus verkosta työasemaan. Tiedoston koko on noin 18 Mtavua. Odota hetki, kunnes tiedosto on valmiina työasemassa.

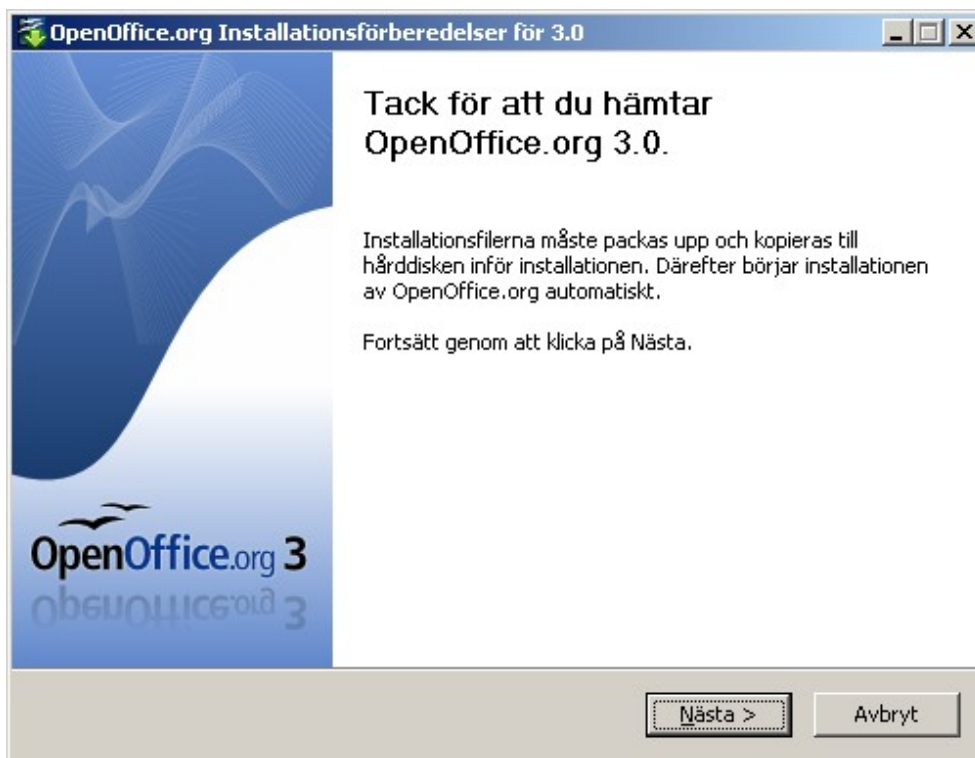
Kirjaudu asennusta varten tietokoneelle ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Käynnistä asennusohjelma **OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv.exe** kaksoisnapsauttamalla asennusohjelman kuvaketta.

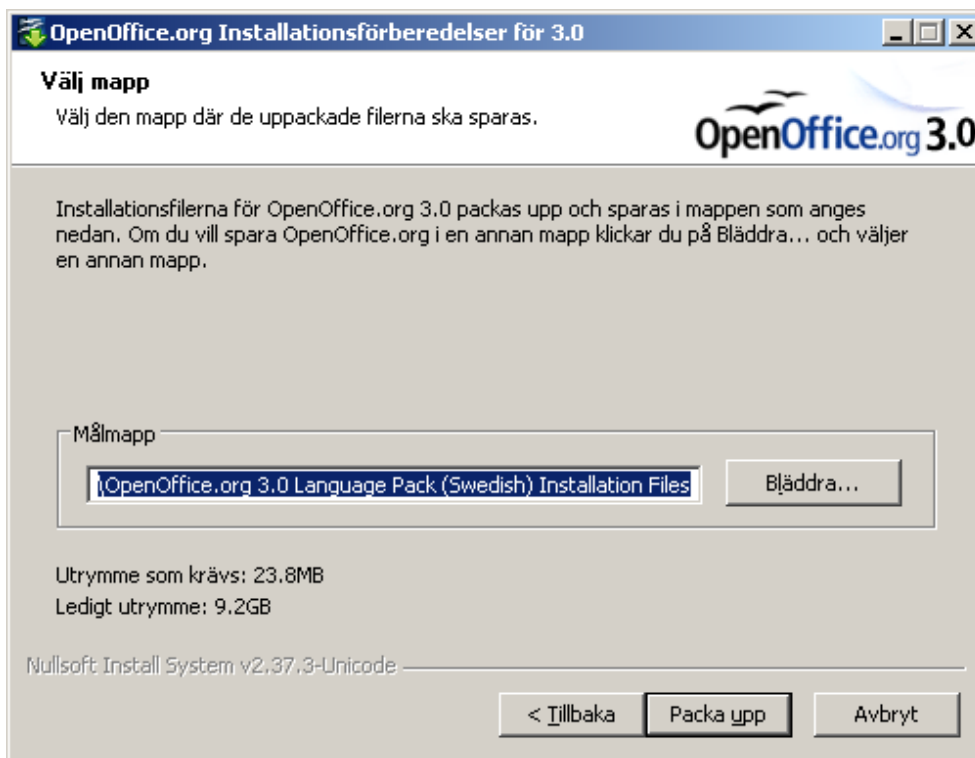
OOo_3.0.1_090116_Win32Int...

Napsautetaan avautuvalta asennuksen valmistelun näytöltä painiketta **Nästa**.

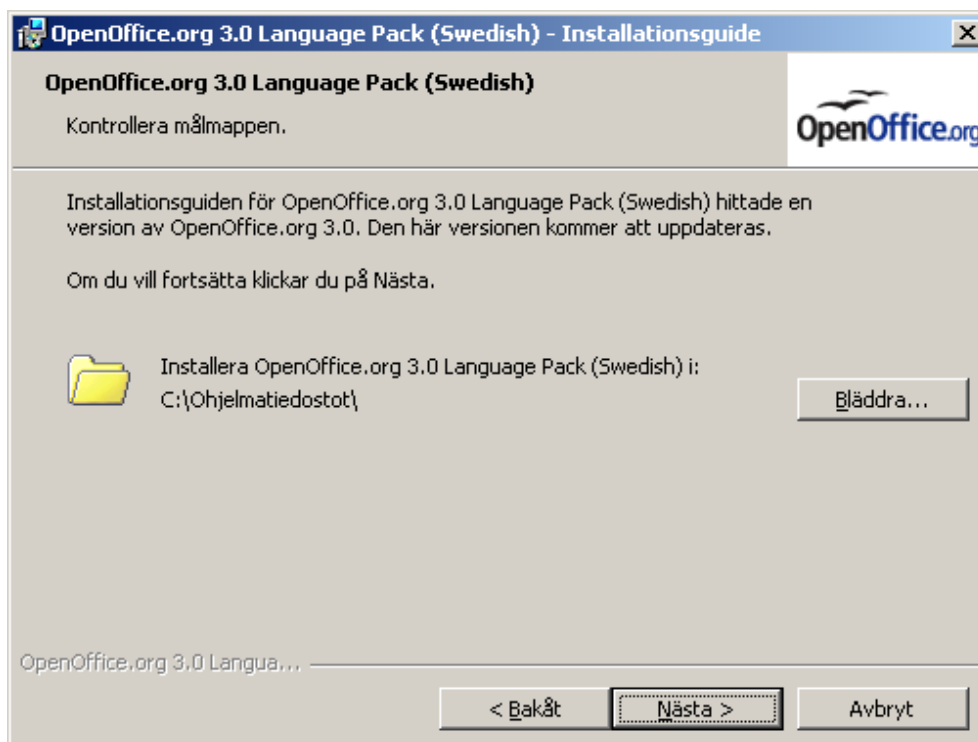
Hyväksy asennuspaketin purkaminen väliaikaiseen kansioon työpöydälle napsauttamalla avautuvalta näytöltä painiketta **Packa upp**. Kansio muodostetaan työpöydälle nimelle *OpenOffice.org 3.0 Language Pack (Swedish) Installation Files*

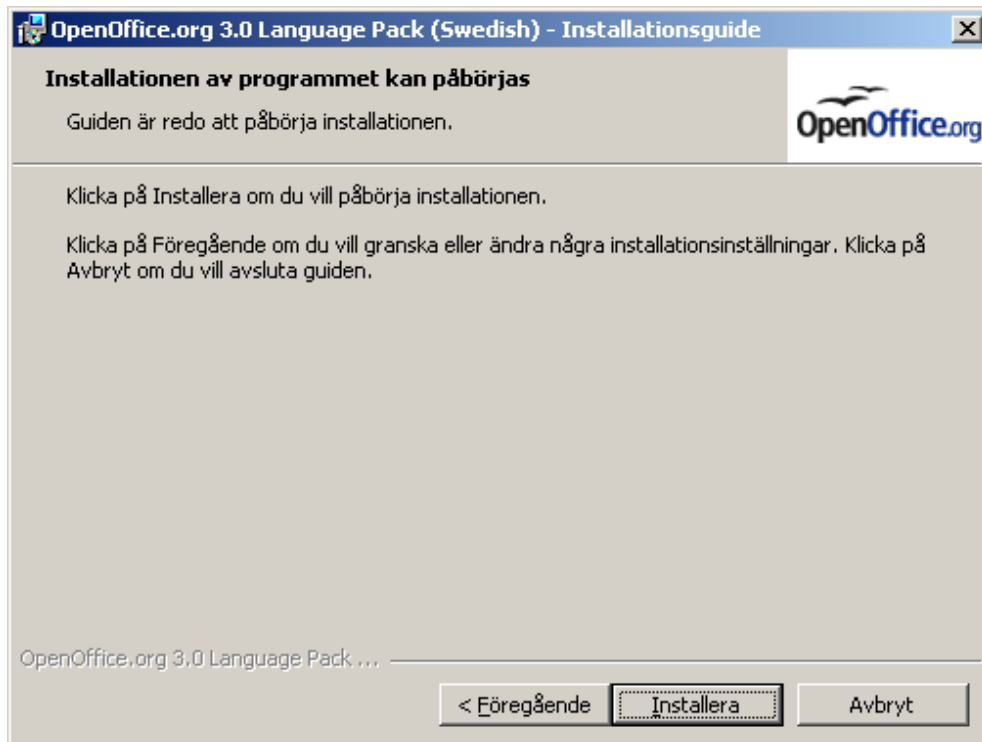
Jatketaan napsauttamalla avautuvalta näytöltä painiketta **Nästa**.

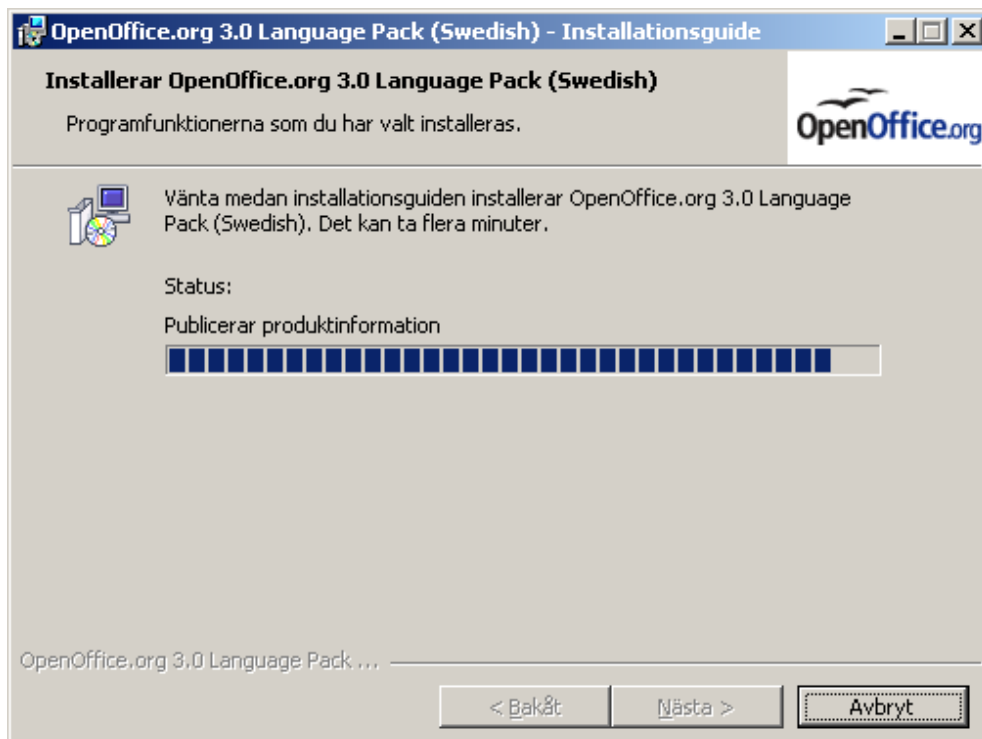
Asennus päivittää koneessa olevaa OpenOffice-asennusta. Jatketaan napsauttamalla painiketta **Nästa**.

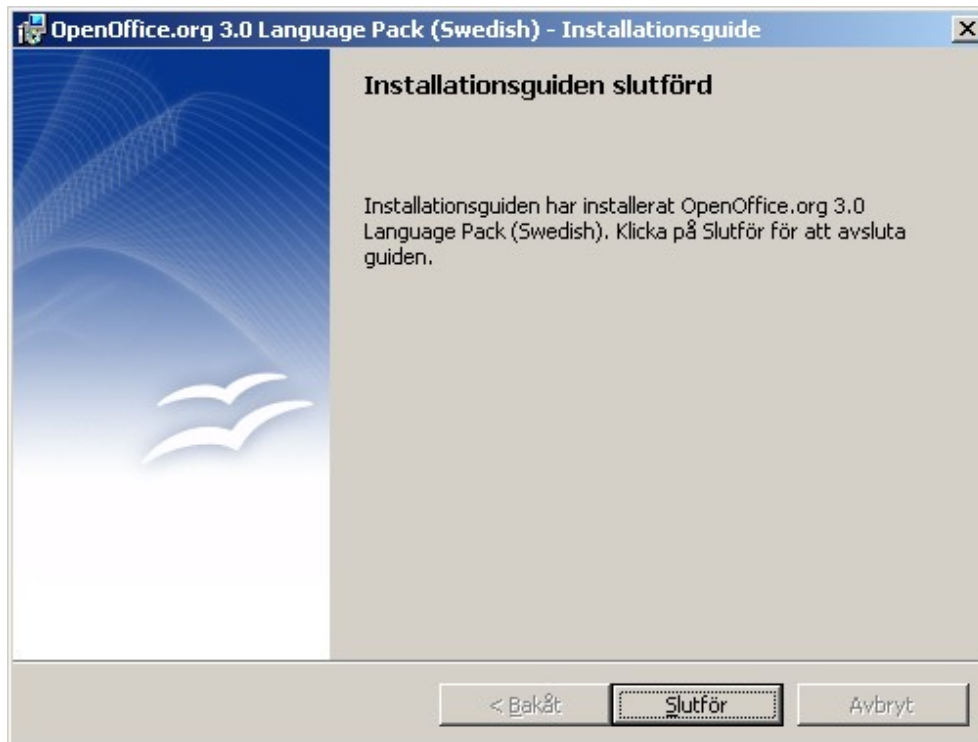
Ruotsin kielen käyttöliittymän asennus alkaa. Jatketaan napsauttamalla painiketta **Installera**.

Asennus on menossa. Odotta.

Asennus on tehty. Lopeta painikkeesta **Slutför**.

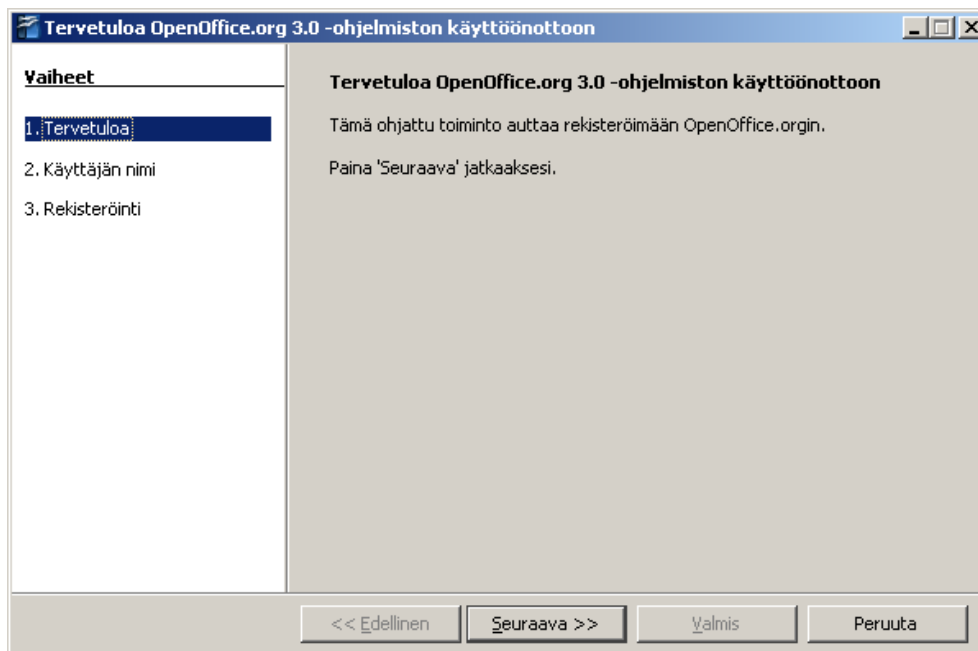
Ruotsin kielen käyttöliittymä on asennettu, ja käyttöliittymän kielen vaihtaminen ruotsiksi on nyt mahdollista. Käyttäjä valitsee itse käyttöliittymän kielen kieliasetusten kautta toimenpiteessä **Työkalut** → **Asetukset** → **Kieliasetukset** → **Kielet** kohdassa **Käyttöliittymä**.

Asennuksen alussa muodostetun väliaikaisen purkukansion voi tarvittaessa poistaa. Se on Windows-työpöydällä sijaitseva kansio *OpenOffice.org 3.0 Language Pack (Swedish) Installation Files*.

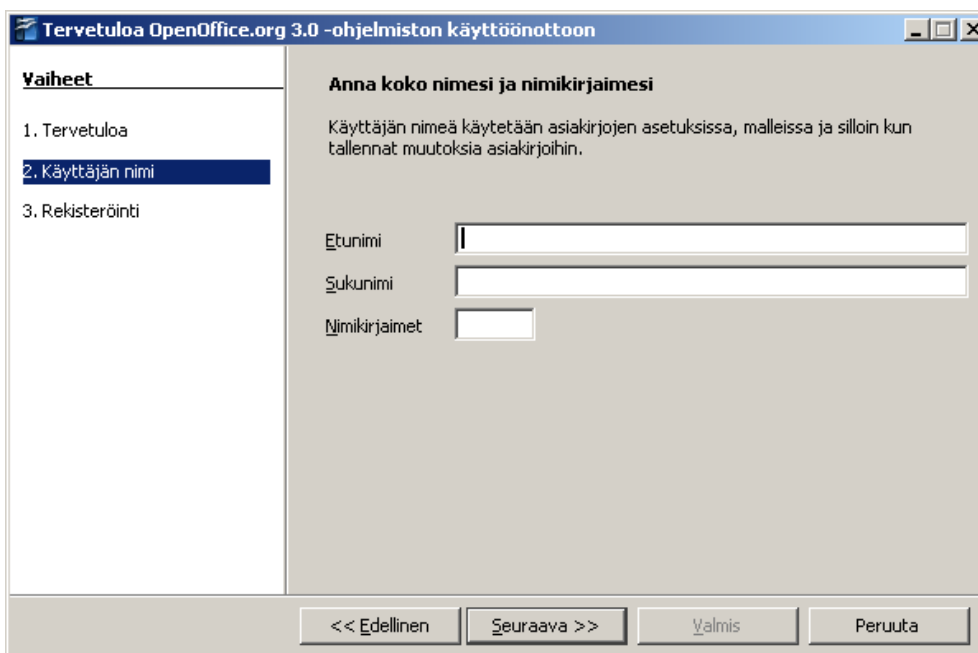
5 OpenOfficen ensimmäinen käynnistys

Kun ohjelma käynnistetään ensimmäisen kerran, ohjelma kysyy rekisteröintitietoja. Vastaaminen on vapaaehtoista. Rekisteröintitietojen kysely voidaan tarvittaessa estää, ja kohdassa 5.1 on esitetty kyselyjen estämiseen menettely, jota käytettiin oikeusministeriön asennuspaketin teossa.

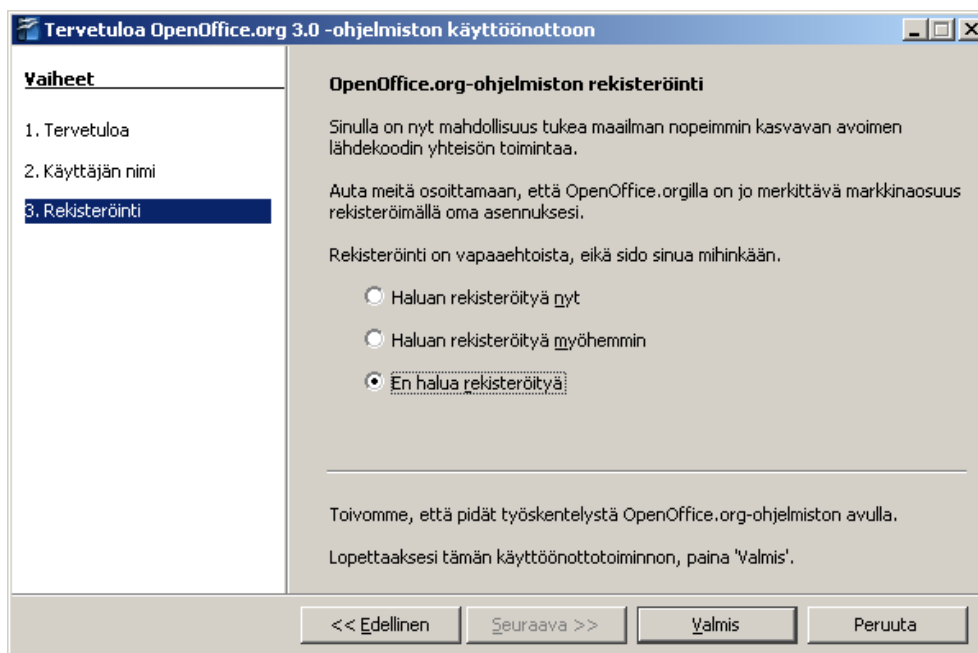
Seuraavassa käydään läpi rekisteröintikyselyn toiminnot. Jatketaan painikkeesta **Seuraava** ohjelman rekisteröitymisen ensimmäisellä näytöllä.

Nimitiedot voi halutessaan jättää tyhjiksi. Jatketaan painikkeesta **Seuraava**.

Jos et halua rekisteröityä, valitse vaihtoehto **En halua rekisteröityä** ja jatketaan painikkeesta **Valmis**. Vaihtoehto **Haluan rekisteröityä nyt** edellyttää verkkoyhteyttä rekisteröinnin läpiviemiseksi.

Jos rekisteröinti on ohitettu ja se halutaan tehdä myöhemmin, toiminto voidaan tehdä milloin tahansa valitsemalla OpenOffice-valikkoriviltä komento **Ohje** → **Rekisteröityminen**.

5.1 Rekisteröintitietojen kyselyn estäminen

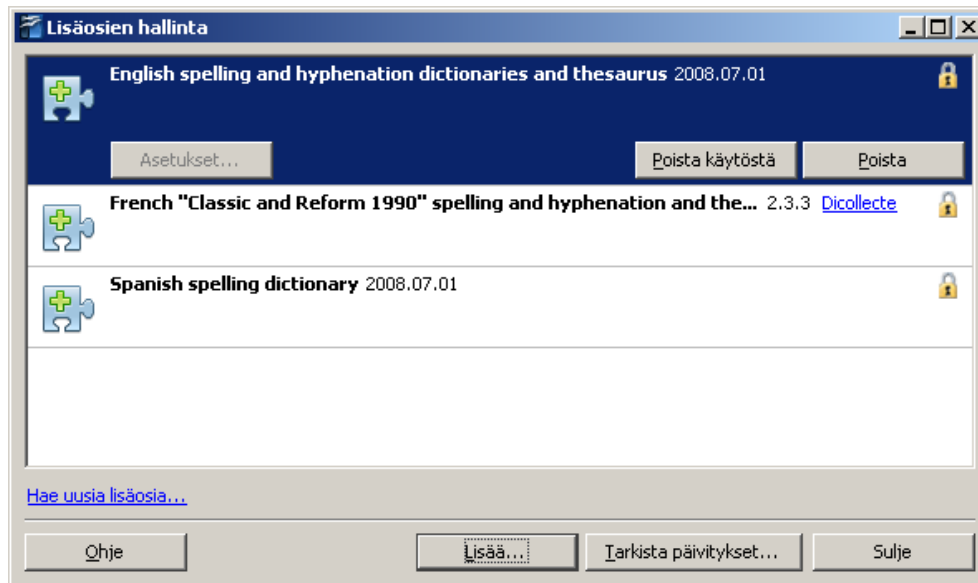
Ensimmäiseen käyttökertaan liittyvät kysymykset on tarpeen estää esimerkiksi tilanteissa, joissa tietokoneella on useita käyttäjiä tai joissa käyttäjät työskentelevät useilla tietokoneilla. Jos kyselyjä ei estetä, käyttäjät joutuvat vastaamaan kyselyyn useita kertoja.

Kyselyjen estämistä varten on olemassa OpenOffice.org-versioon 3 tarkoitettu asennuksen lisäosa **DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt**. Jos lisäosaa ei ole etukäteen talletettu valmiiksi asennusmedialle (ks. luku 2), sen voi tarvittaessa ladata veloitusetta verkko-osoitteesta <http://wiki.services.openoffice.org/wiki/Documentation>

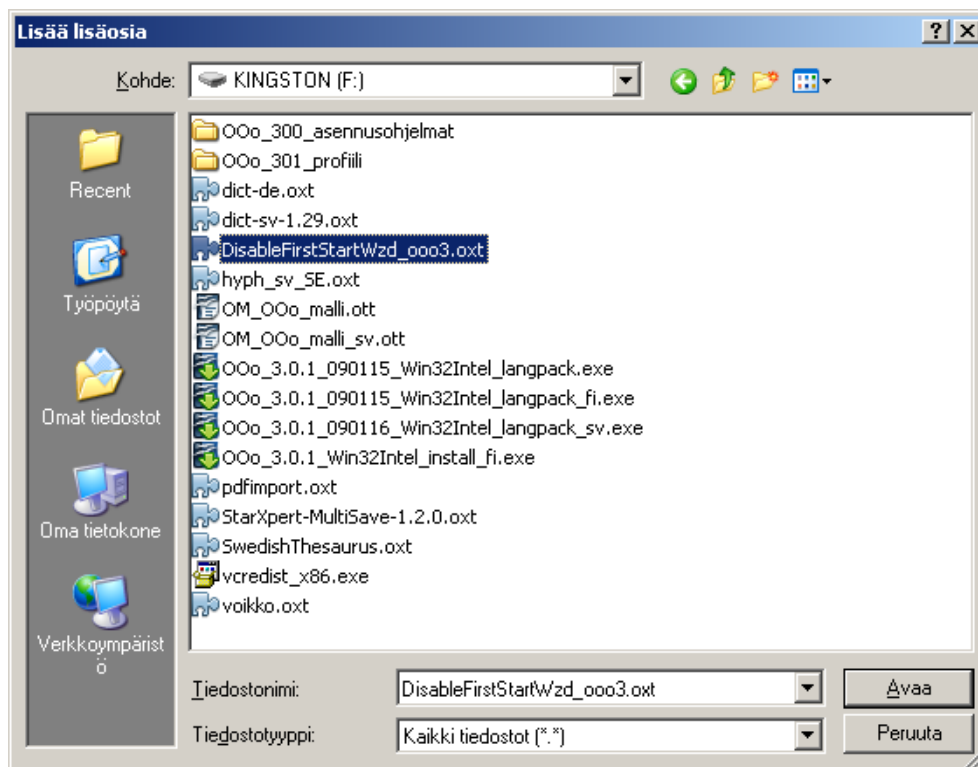
Oikeusministeriön OpenOffice-asennuspaketin teossa käytettiin kyselyjen estämiseen lisäosaa **DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt**. Lisäosan voi ottaa käyttöön joko OpenOfficen käyttöliittymässä lisäosien hallinnan toiminnolla tai erikseen komentoriviltä *unopkg*-komennolla. Seuraavassa käydään läpi käyttöönotto lisäosien hallinnan kautta. *Unopkg*-komennon käyttöä on tarkasteltu myöhemmin kohdassa 7.7.

Jos kyselyjen esto halutaan asettaa voimaan tietokoneen kaikille käyttäjille, tietokoneelle on kirjaututtava ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Käynnistetään OpenOffice ja valitaan valikkokomento **Työkalut** → **Lisäosien hallinta**.

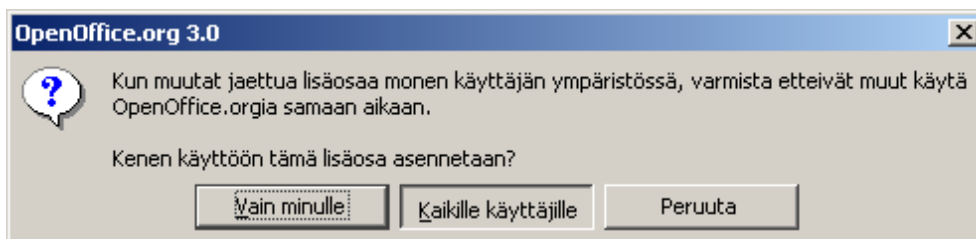
Avautuu lisäosien hallinnan näyttö. Napsautetaan painiketta **Lisää**.

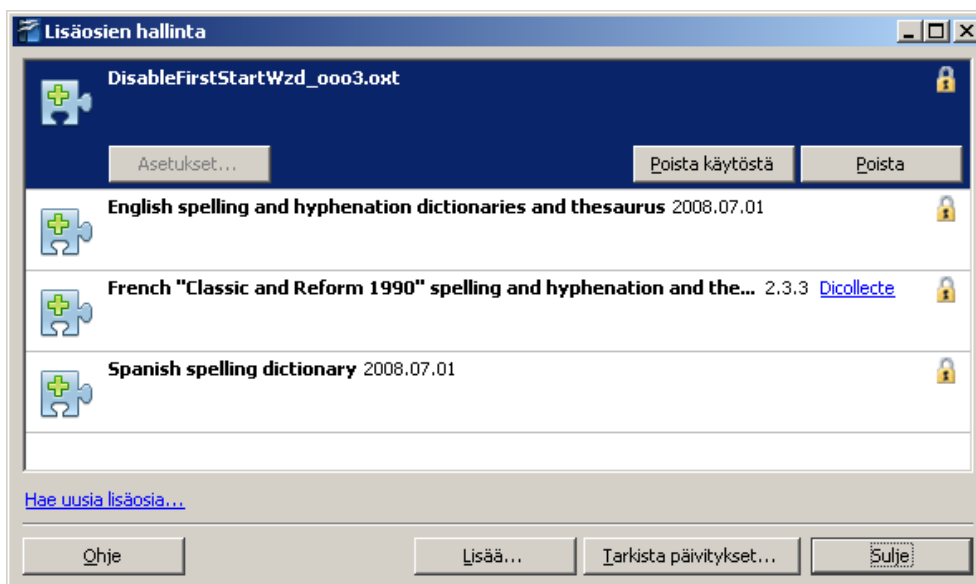
Avautuu hakunäyttö, jossa selataan esiin ja valitaan aiemmin verkosta asennusmedialle tallennettu lisäosa **DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt** (napsautetaan tiedoston nimeä ja sen jälkeen painiketta **Avaa**).

Seuraavaksi avautuu kysymys, jossa voi valita, tuleeko lisäosa käyttöön vain nykyiselle käyttäjälle vai kaikille tämän tietokoneen käyttäjille. Kysymys esitetään vain, jos asentajalla on ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeudet. Napsautetaan vaihtoehtoa **Kaikille käyttäjille**.

Lisäosa on käytössä, ja se näkyy lisäosien hallinnan näytöllä. Tälle koneelle kirjautuvilta käyttäjiltä ei enää kysellä rekisteröintitietoja ensimmäisellä käyttökerralla.

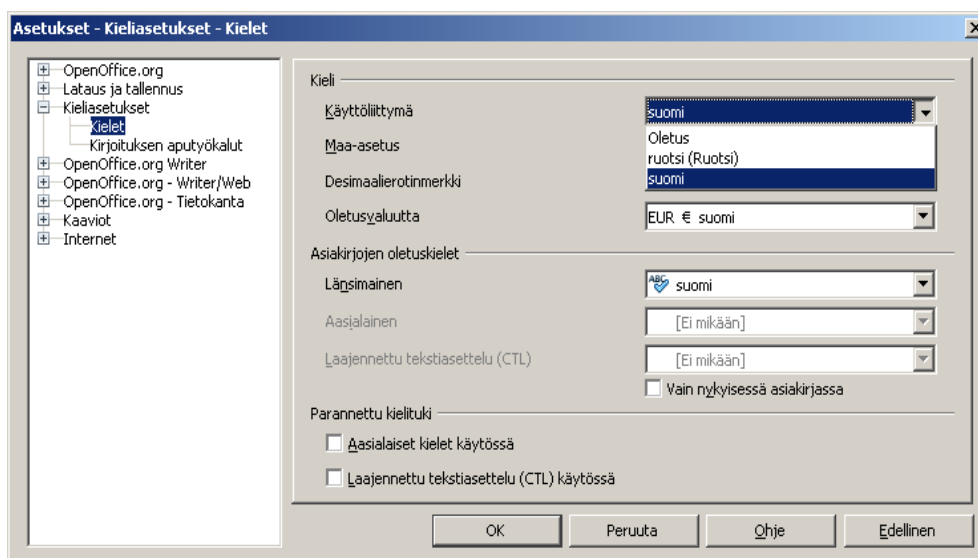

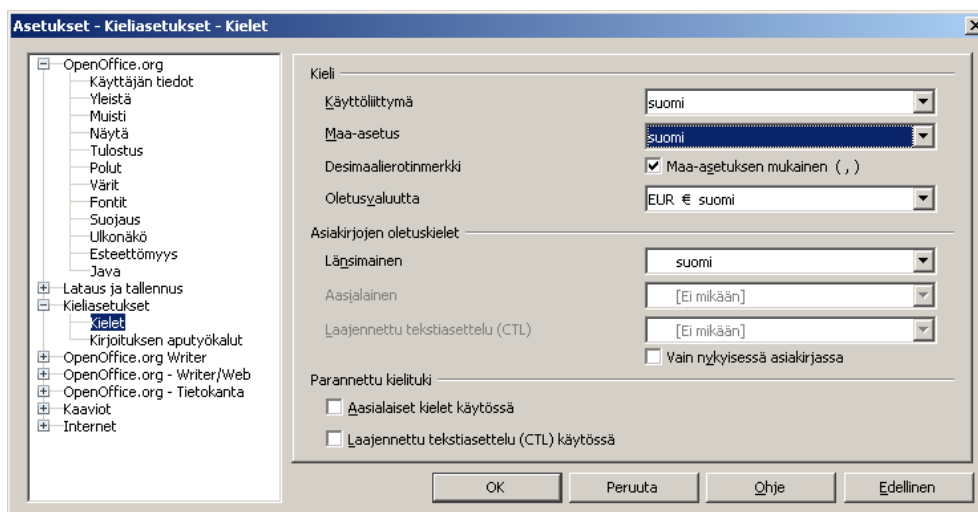
6 Käyttöliittymän kielen asettaminen

Jos asennukseen tehdään valmiiksi useita käyttöliittymän kielivaihtoehtoja, on käyttöympäristön asetuksiin syytä tehdä valmiiksi oikea kielivalinta. Edellisissä luvuissa on asennettu ensin suomenkielinen OpenOffice.org (luku 3) ja sitten ruotsin kielen käyttöliittymäpaketti (luku 4). Seuraavassa käydään läpi käyttöliittymän asettaminen suomen kielelle.

Käynnistetään OpenOffice ja annetaan valikkokomento **Työkalut** → **Asetukset** ja edelleen avautuvalta asetusnäytöltä **Kieliasetukset** → **Kielet**. Kohdassa **Käyttöliittymä** ovat edellisten asennusten jälkeen valittavissa ruotsi ja suomi (ks. kuva). Valitaan **suomi**.

Jatketaan edelleen käyttöliittymän kielivalintojen asetuksia. Kohtaan **Maa-asetus** valitaan myös **suomi**, kohtaan **Oletusvaluutta** valitaan **EUR € suomi** ja kohtaan **Asiakirjojen oletuskielet - Länsimainen** valitaan **suomi**. Hyväksytään valinnat painikkeesta **OK**.

Avautuu ilmoitus, jonka mukaan tehdyt asetukset tulevat voimaan vasta, kun OpenOffice käynnistetään seuraavan kerran. Hyväksytään painikkeesta **OK**.

Suljetaan OpenOffice.

7 Lisäosien asennus

Tässä luvussa esitetään useiden lisäosien asennus OpenOfficeen. Lisäosat ovat lähinnä kielten oikoluvun ja tavutuksen sanakirjoja, jotka versiosta 2 poiketen asennetaan ja otetaan käyttöön versiossa 3 tavanomaisina lisäosina. Sanakirjojen lisäksi tässä luvussa esitetään tiedostojen tallennuksen lisäosan MultiSaven asennus sekä PDF-tiedostojen avaamisen ja muokkaamisen lisäosan asennus.

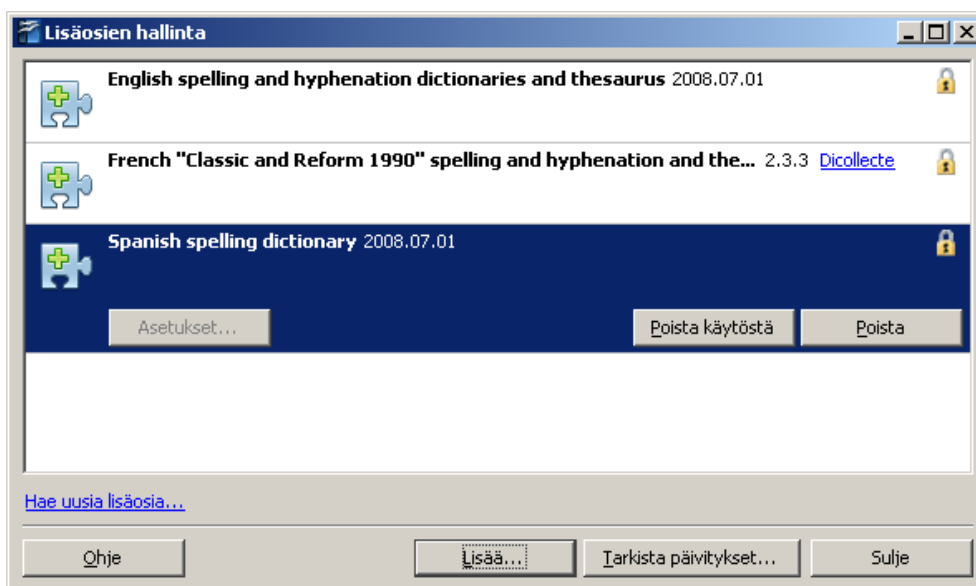
Lisäosat voi asentaa joko OpenOfficen käyttöliittymässä lisäosien hallinnan toiminnolla tai erikseen komentoriviltä *unopkg*-komennolla. Seuraavassa käydään ensin läpi asennus lisäosien hallinnan kautta. *Unopkg*-komennon käyttö lisäosien asennukseen on esitetty myöhemmin kohdassa 7.7.

Jos lisäosat halutaan ottaa käyttöön tietokoneen kaikille käyttäjille, tietokoneelle on kirjaututtava ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Toiminolla **Työkalut** → **Lisäosien hallinta** avautuu lisäosien hallinnan näyttö. OpenOffice-perusasennuksen mukainen tilanne näkyy oheisessa kuvassa. Perusasennus tuo valmiiksi lisäosina seuraavat sanakirjat:

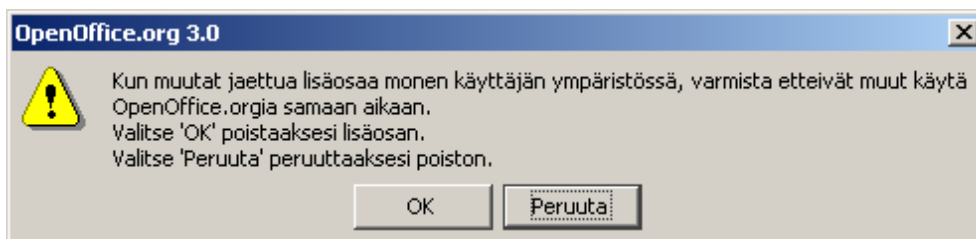
- (1) englannin oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston
- (2) ranskan oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston
- (3) espanjan oikoluvun (ei tavutusta)

Oikeusministeriön asennusmalliin otetaan mukaan englanti ja ranska perusasennuksen mukaisena, mutta espanjan oikoluku poistetaan:

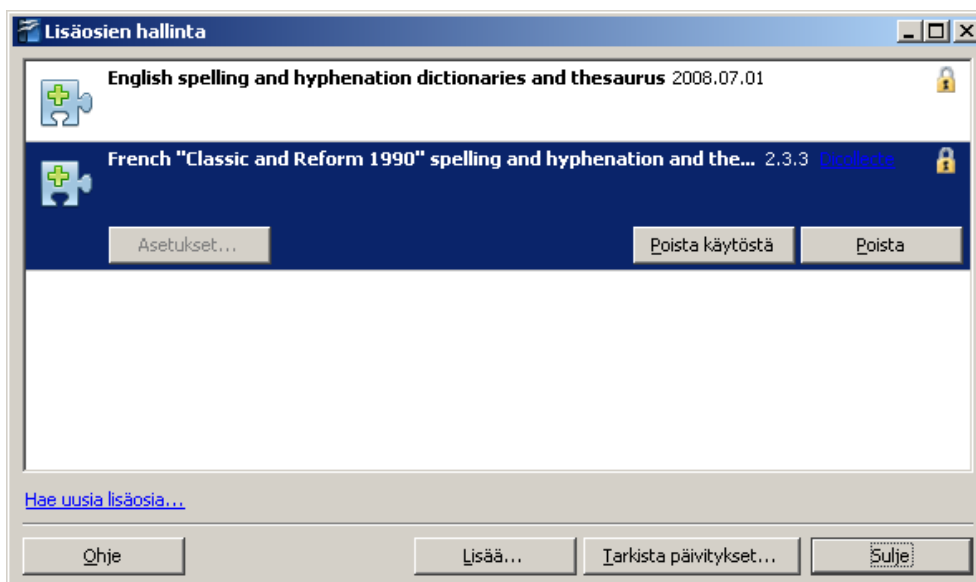
- Napsautetaan lisäosaa **Spanish spelling dictionary**
- Napsautetaan lisäosan painiketta **Poista**

Napsautetaan **OK** seuraavaan varmistuskysymykseen (muutos tulee voimaan tietokoneen kaikille käyttäjille).

Lisäosien asennuksen lähtötilanne on nyt valmis monikielisten tekstien osalta (englanti ja ranska ovat mukana). Napsautetaan painiketta **Sulje**.

7.1 Suomen oikoluku ja tavutus (Voikko)

Seuraavassa esitetään suomen kielen oikoluvun ja tavutuksen lisäosan (Voikon) asennus esimerkkinä olevaan OpenOffice-versioon 3.0.1. Voikon asentamiseen tarvitaan tiedosto **voikko.oxt**, joka on ladattavissa veloituksetta osoitteesta <http://fi.openoffice.org/>. Jos tiedostoa ei ole etukäteen talletettu valmiiksi asennusmedialle (ks. luku 2), tiedosto on ladattava em. verkkosivulta napsauttamalla painiketta **Lataa OpenOffice.org 3.0.1**:

OpenOffice.org on avoimeen lähdekoodiin ja avoimiin standardeihin perustuva täysimittainen toimisto-ohjelmisto. Se on saatavilla ilmaiseksi ja on vapaasti kopioitavissa ja levitettävissä.

[Lataa OpenOffice.org 3.0.1](#)

Toiminnolla siirrytään verkkosivulle <http://fi.openoffice.org/lataa.html>, jossa napsautetaan kohdan *Tavutus ja oikoluku* painiketta **Lataa tavutus- ja oikolukulisäosa suomen kielelle**:

Tavutus ja oikoluku

Yllä olevat asennuspaketit sisältävät oikoluvun ja tavutuksen mm. englannin kielelle sekä pelkän oikoluvun ruotsin kielelle. Suomen kielen tavutus ja oikoluku eivät sisälly näihin asennuspaketteihin, mutta ne voi asentaa lisäosana.

- [Lataa tavutus- ja oikolukulisäosa suomen kielelle.](#)
- [Lisää tietoa kielityökaluista](#)

Toiminnolla siirrytään verkkosivulle <http://voikko.sourceforge.net/ports.html>, jossa napsautetaan taulukon riviltä **Windows** painiketta **lisäosana**:

Käyttöjärjestelmä	Jakelu / versio	Tilanne	Tekijät
Linux	Debian, Fedora, Mandriva, SuomiKnoppix, Ubuntu	Voikko tulee jakelun mukana. Ohjeita käyttöön on koottu erilliselle sivulle .	-
	OpenSUSE	Valmiit asennuspaketit löytyvät osoitteesta http://opensuse.fi/Voikko .	Sami Vento
	Gentoo	Kokeelliset ebuildit ovat saatavilla .	Flammie Pirinen
	Minikannettavat Eee PC (Xandros), Acer Aspire One (Linpus)	Voikko on asennettavissa näiden laitteiden OpenOffice.orgiin .	-
Windows	XP, Vista	Mukautettu versio OpenOffice.orgia varten on saatavilla lisäosana .	Harri Pitkänen
Mac OS X	10.5	Mukautettu versio OpenOffice.orgia varten on saatavilla lisäosana .	Harri Pitkänen
FreeBSD	6.3	Osa Voikon komponenteista on saatavilla valmiiksi paketoituna .	Jaakko Heinonen

Toiminnolla siirrytään verkkosivulle <http://www.puimula.org/htp/ooo/voikko.html>, jossa napautetaan painiketta **Lataa perusversio**:

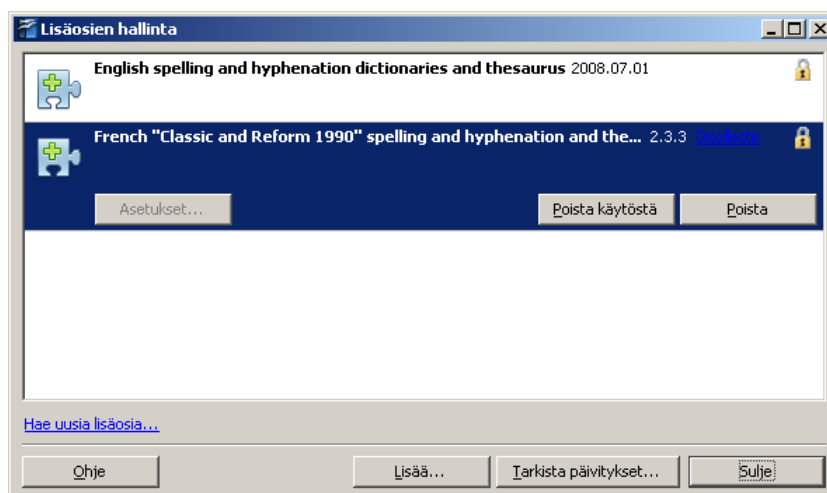
Lataa perusversio	
Lataa laajennettu (tekniis-tieteellinen) versio	
Lataa murreversio	
Versio:	2.2.20081004 (julkaistu 7.10.2008)
Ohjelmistovaatimukset:	<ul style="list-style-type: none"> • Windows XP, johon on asennettu Microsoft Visual C++ 2005 Redistributable tai Windows Vista • OpenOffice.org 2.4 tai uudempi
Tiedostokoko:	2,4 Mt
Lisenssi:	 (lähdekoodi)

Nyt käynnistyy vihdoin toiminto, jossa Voikko-lisäosa ladataan verkosta työasemaan. Oikeusministeriön asennuspaketissa käytettävän Voikko-version tiedot ovat seuraavat:

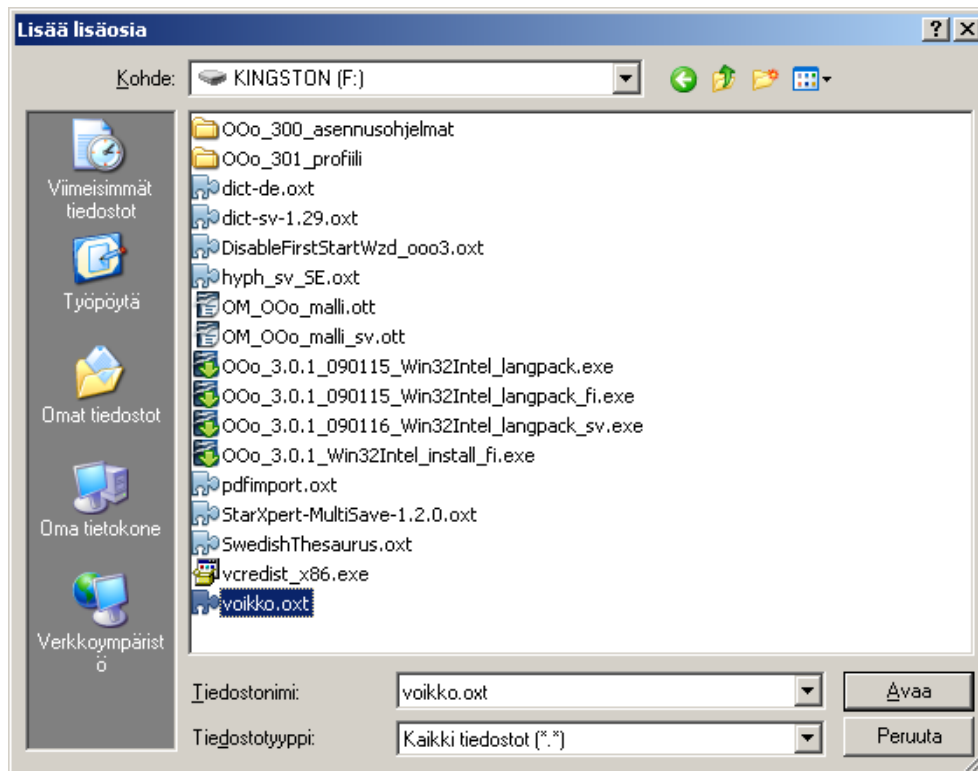
- Versionumero on 2.2.20081004 (julkaistu 7.10.2008).
- Järjestelmävaatimuksena on Windows XP, johon on asennettu *Microsoft Visual C++ 2005 Redistributable* tai Windows Vista. OpenOffice-versiona 2.4 tai uudempi. *Microsoft Visual C++ 2005 Redistributable* tarkoittaa Windows-kirjastoa, jota Voikko toiminnassaan tarvitsee. Kirjasto on usein valmiina Windows-koneissa. Tarvittaessa kirjaston voi ladata veloitusetta verkkosivulta <http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?familyid=32bc1bee-a3f9-4c13-9c99-220b62a191ee&displaylang=en>

Voikon voi asentaa joko OpenOfficen käyttöliittymässä lisäosien hallinnassa tai erikseen komentoriviltä *unopkg*-komennolla. Seuraavassa käydään läpi asennus lisäosien hallinnan kautta. *Unopkg*-komennon käyttö on esitetty myöhemmin kohdassa 7.7.

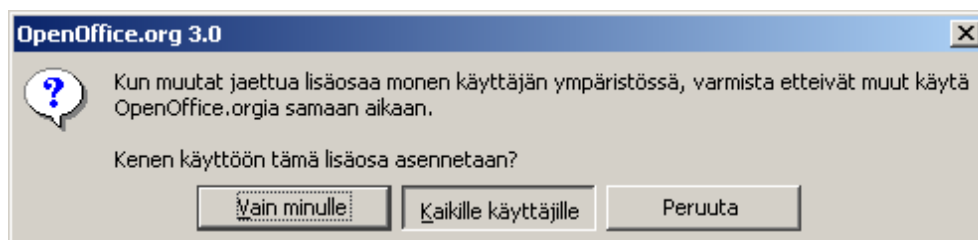
Jos Voikko halutaan ottaa käyttöön tietokoneen kaikille käyttäjille, tietokoneelle on kirjaututtava ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Toiminolla **Työkalut** → **Lisäosien hallinta** avautuu lisäosien hallinnan näyttö. Napautetaan painiketta **Lisää**.

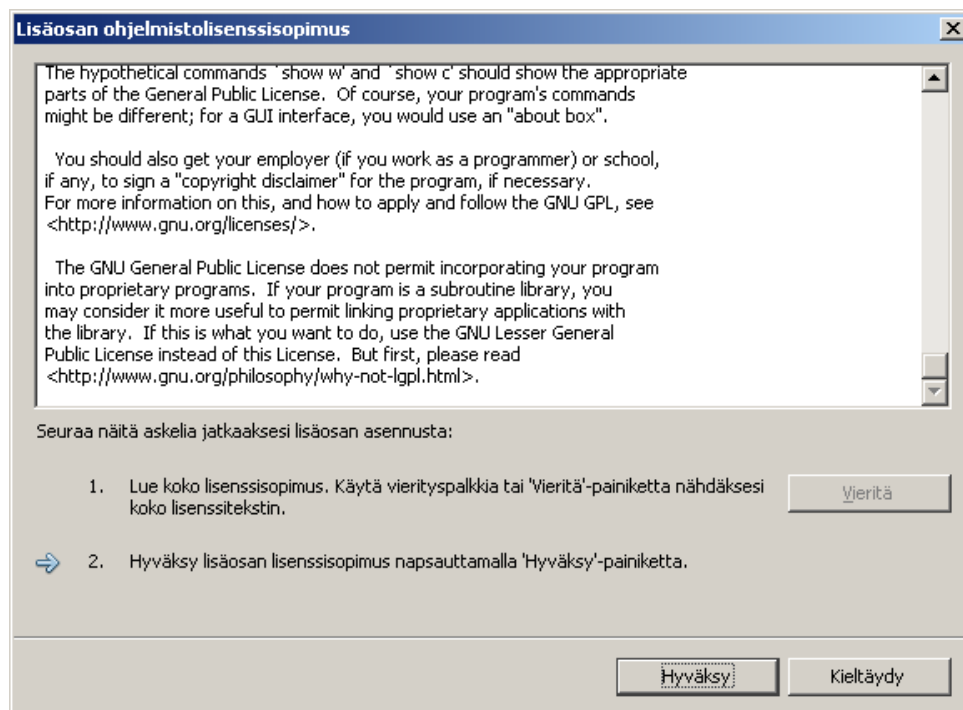
Avautuu hakunäyttö, jossa selataan esiin ja valitaan aiemmin verkosta ladattu lisäosa **voikko.oxt** (napsautetaan tiedoston nimeä ja sen jälkeen painiketta **Avaa**):

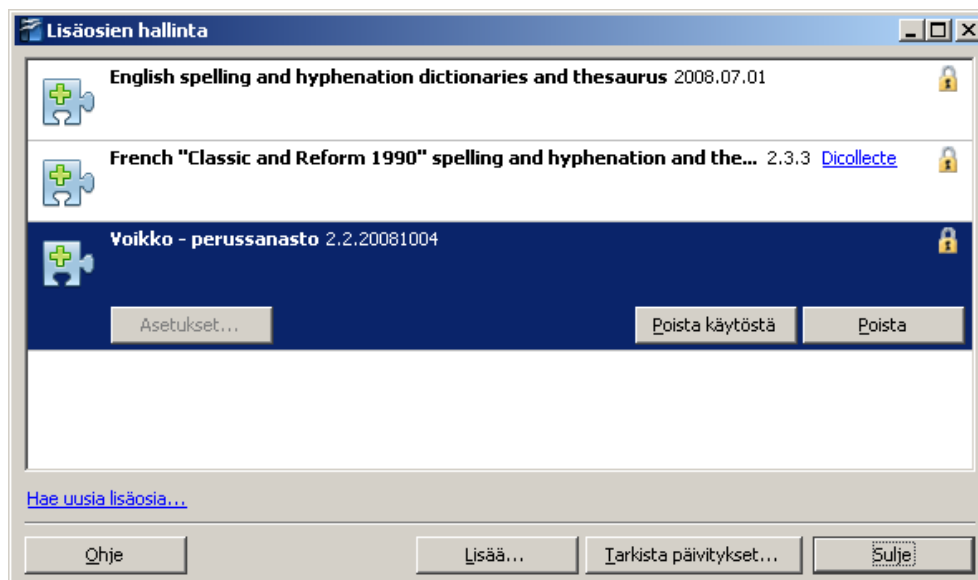
Seuraavaksi avautuu kysymys, jossa voi valita, tuleeko lisäosa käyttöön vain nykyiselle käyttäjälle vai kaikille tämän tietokoneen käyttäjille. Kysymys esitetään vain, jos käyttäjällä (asentajalla) on ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeudet. Napsautetaan vaihtoehtoa **Kaikille käyttäjille**.

Voikon lisenssisopimuksen näyttö avautuu. Vieritetään sopimuksen tekstit näkyviin loppuun saakka ja hyväksytään painikkeesta **Hyväksy**.

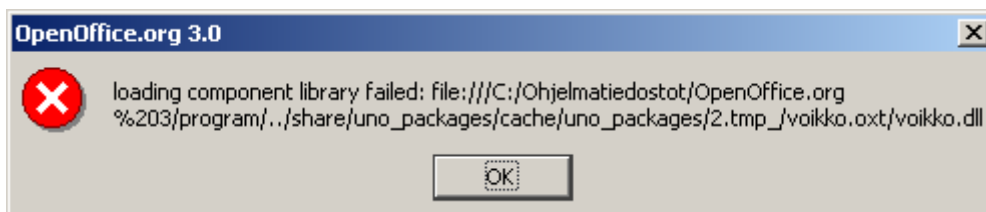

Suomen oikoluvun ja tavutuksen lisäosa (esimerkin kuvassa Voikko-perussanasto versio 2.2.20081004) on nyt lisäosissa. Jatketaan painikkeesta **Sulje**.

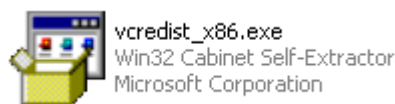

Lisenssisopimuksen hyväksymisen jälkeen voidaan edellä joissakin tapauksissa saada seuraava virheilmoitus.

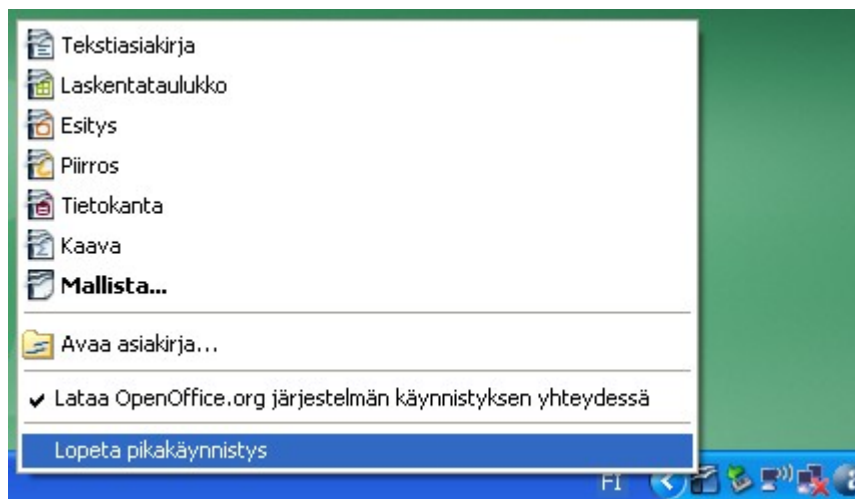

Virheilmoitus saadaan, jos tietokoneessa ei ole käytettävissä aiemmin järjestelmävaatimuksissa mainittua *Microsoft Visual C++ 2005 Redistributable* -kirjastoa, jota Voikko toiminnassaan tarvitsee. Kirjaston asennustiedoston **vcredist_x86.exe** voi ladata veloitusetta Microsoftin verkkosivulta <http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?familyid=32bc1bee-a3f9-4c13-9c99-220b62a191ee&displaylang=en>. Kun asennustiedosto on ladattu, se asennetaan kaksoisnapsauttamalla tiedoston kuvaketta:

Tämän jälkeen kirjasto on käytettävissä, ja Voikon asennuksen voi tehdä uudelleen.

Voikon asentamisen jälkeen voidaan vielä tarkistaa, että suomen oikoluku ja tavutus on käytettävissä. Suljetaan ensin OpenOffice ja suljetaan myös OpenOfficen pikakäynnistys (napsautetaan hiiren kakkospainikkeella näytön alapalkin OpenOffice-kuvaketta ja valitaan toiminto **Lopeta pikakäynnistys**).

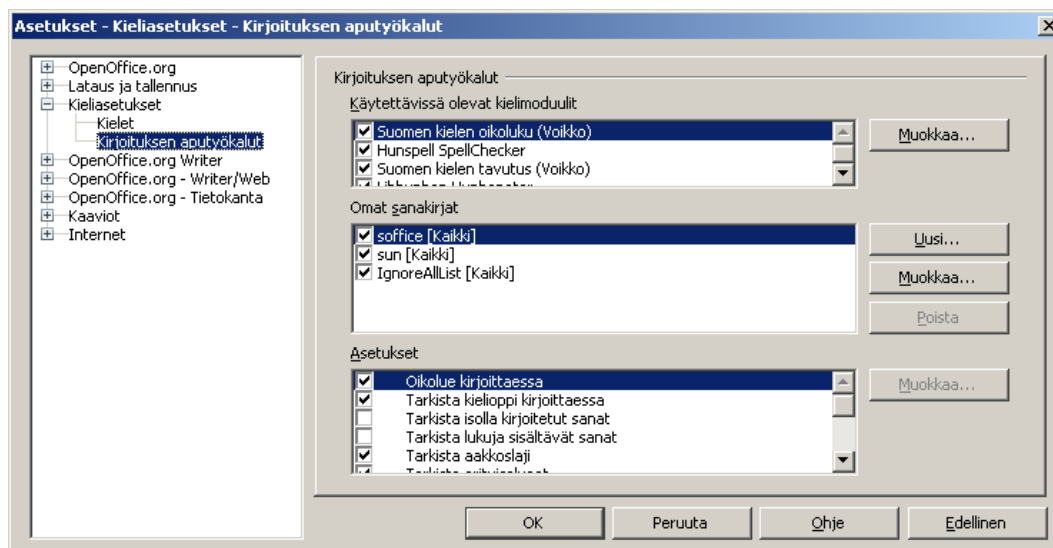

Käynnistetään OpenOffice uudelleen ja tarkistetaan, että Voikko on aktivoituna kieliasetuksissa. Annetaan valikkokomento **Työkalut** → **Asetukset** ja edelleen avautuvalla asetusnäytöllä **Kieliasetukset** → **Kirjoituksen aputyökalut**.

Kuvasta näkyy, että Voikko on käytössä, sillä valinnat ovat voimassa kohdissa

- **Suomen kielen oikoluku (Voikko)**
- **Suomen kielen tavutus (Voikko)**

Valintarastit voi tarvittaessa aktivoida valintaruutuja napsauttamalla.

Samalla näytöllä kohdassa **Asetukset** on luettelo, josta kannattaa tarkistaa ja asettaa tarvittaessa voimaan seuraavat valinnat:

- **Oikolue kirjoittaessa** (valinta on voimassa)
- **Tavuta kysymättä** (valinta on voimassa)

Asetusnäytön valinnat hyväksytään painikkeesta **OK**.

7.2 Ruotsin oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto

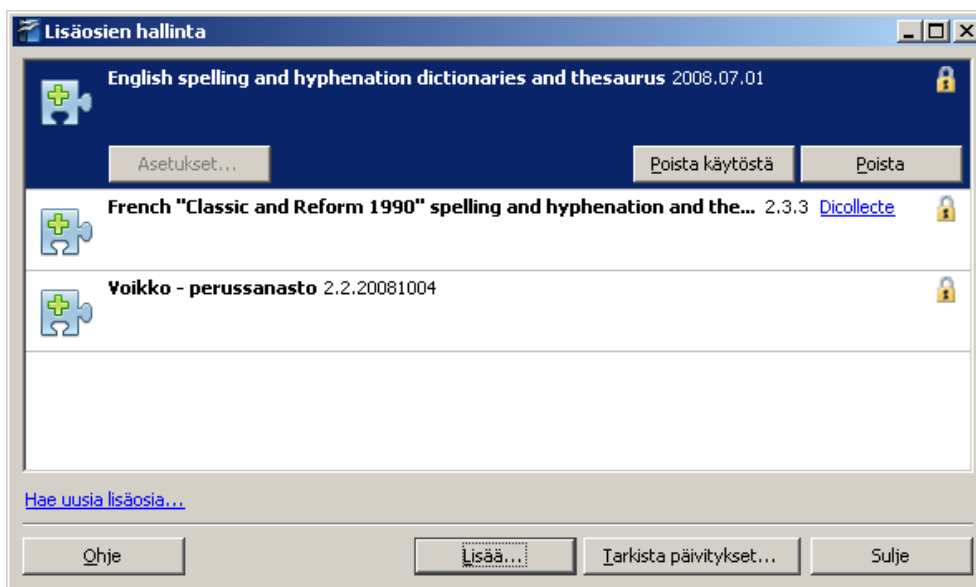
Ruotsin oikolukuun, tavutukseen ja synonyymisanastoon on käsikirjan kirjoitushetkellä kuhunkin oma lisäosansa:

- **dict-sv-1.29.oxt** (oikoluku)
- **hyph_sv_SE.oxt** (tavutus)
- **SwedishThesaurus.oxt** (synonyymisanasto)

Jos lisäosia ei ole etukäteen talletettu valmiiksi asennusmedialle (ks. luku 2), lisäosat voi tarvittaessa ladata veloitusetta verkko-osoitteesta <http://extensions.services.openoffice.org/>

Seuraavassa käydään läpi näiden jokaisen kolmen lisäosan käyttöönotto. Lisäosat voi ottaa käyttöön joko OpenOfficen käyttöliittymässä lisäosien hallinnan toiminnolla tai erikseen komentoriviltä *unopkg*-komennolla. Seuraavassa esitetään käyttöönotto lisäosien hallinnan kautta. *Unopkg*-komennon käyttöä on tarkasteltu myöhemmin kohdassa 7.7.

Jos lisäosat halutaan asettaa voimaan tietokoneen kaikille käyttäjille, tietokoneelle on kirjautettava ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Käynnistetään OpenOffice ja valitaan valikkokomento **Työkalut** → **Lisäosien hallinta**. Otetaan ensin käyttöön ruotsin kielen oikoluku. Jos oikoluvun lisäosaa ei ole valmiiksi asennusmedialla, lisäosa on ensin ladattava verkosta napsauttamalla painiketta **Hae uusia lisäosia**.

Tällöin selaimeen avautuu lisäosien sivusto, josta haetaan tarvittava ruotsin lisäosa (verkkosivulla on hakutoiminto, ja esimerkiksi hakusanalla swedish löytyvät helposti ruotsin kieleen liittyvät lisäosat). Kuvan esimerkissä on ruotsin oikoluvun (spelling) lisäosa **dict-sv-1.29.oxt**, versio 1.29 (julkistettu 23.8.2008). Napsautetaan painiketta **Get it** ja tallennetaan avautuvalta näytöltä lisäosa **dict-sv-1.29.oxt** asennusmedialle.

Swedish spelling dictionary 1.29

by Den Stora Svenska Ordlistan

- * Disabled split-word suggestions.
- * Added latest updates from DSSO.

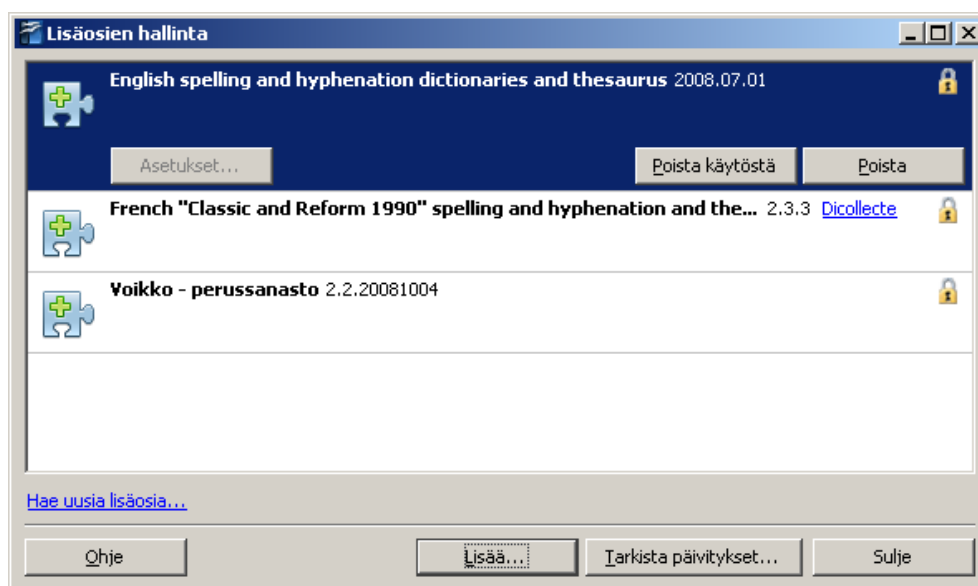
Get it!

Version: 1.29 **Date:** 2008-Aug-23 **Size:** 244.28 KB

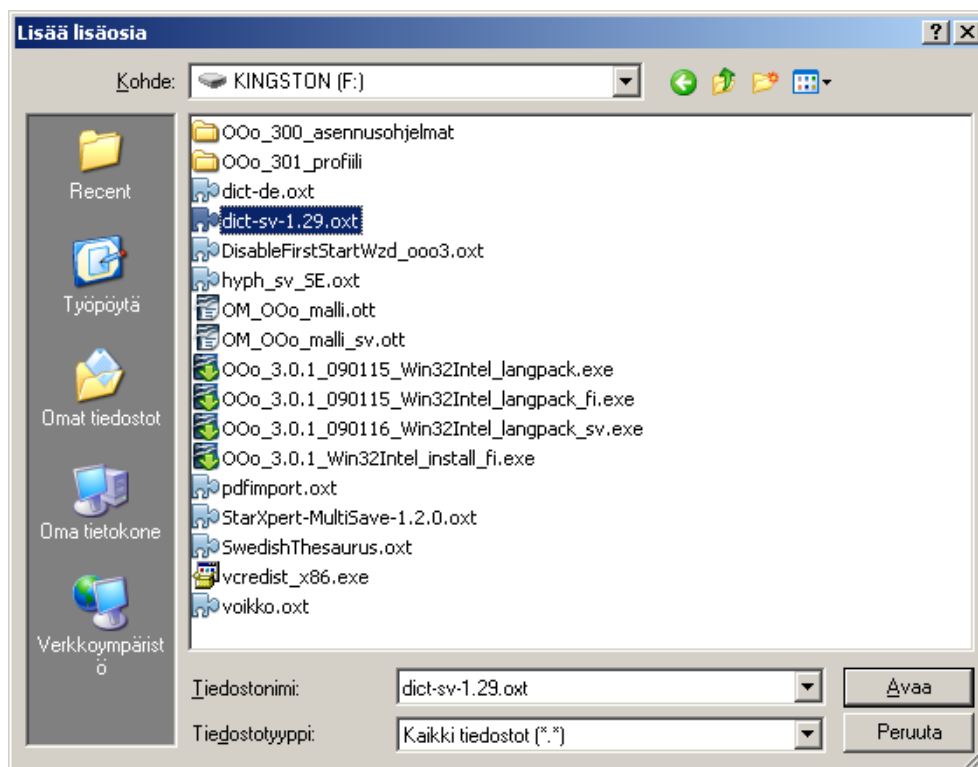
Operating System: System Independent

Compatible with: OpenOffice.org 3.0 | StarOffice 9 **or higher.**

Ruotsin oikoluvun lisäosa on nyt asennusmedialla, ja se otetaan käyttöön napsauttamalla lisäosien hallinnan näytöllä painiketta **Lisää**.

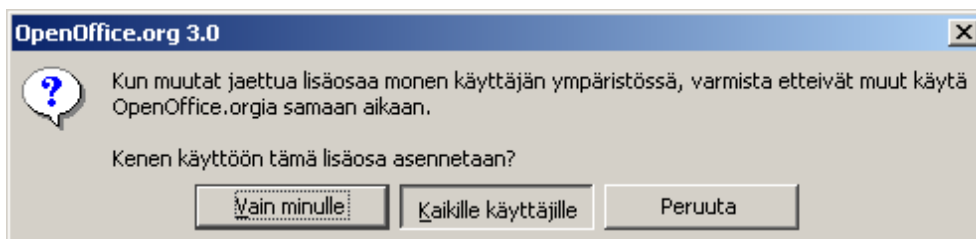

Avautuu hakunäyttö, jossa selataan esiin ja valitaan lisäosa **dict-sv-1.29.oxt** (napsautetaan tiedoston nimeä ja sen jälkeen painiketta **Avaa**):

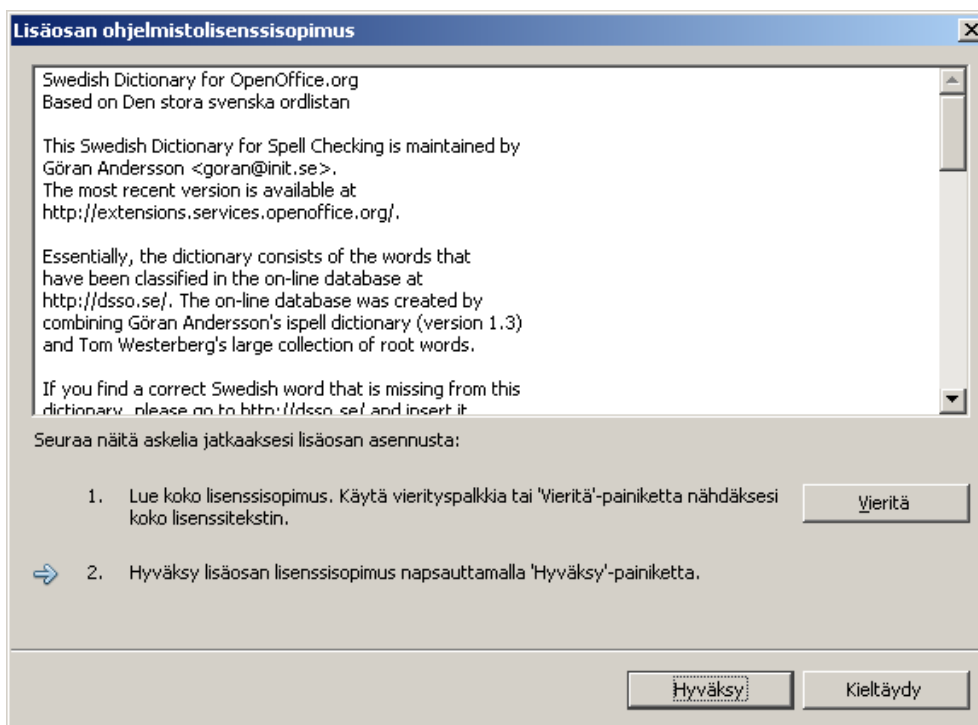

Seuraavaksi avautuu kysymys, jossa voi valita, tuleeko lisäosa käyttöön vain nykyiselle käyttäjälle vai kaikille tämän tietokoneen käyttäjille. Kysymys esitetään vain, jos käyttäjällä (asen-

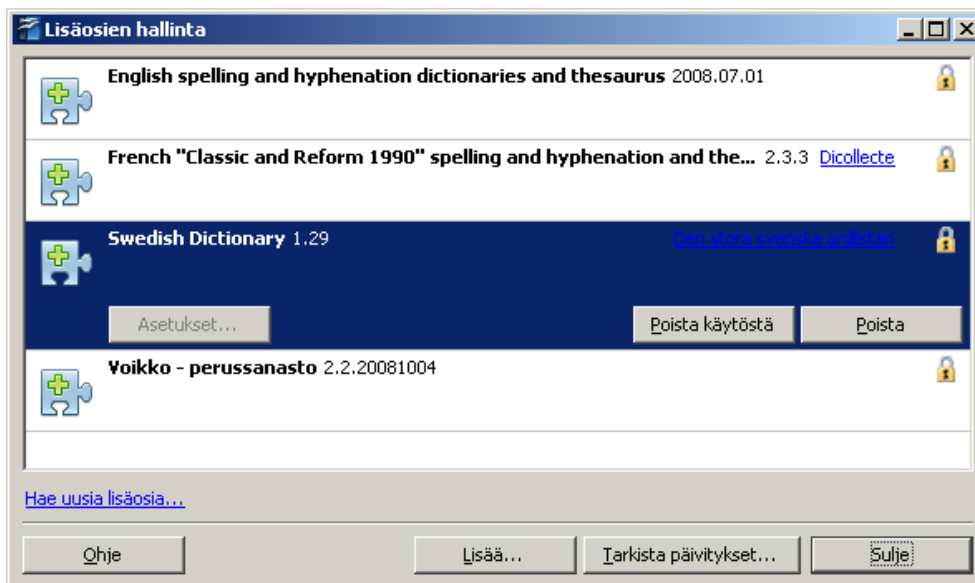
tajalla) on ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeudet. Napsautetaan vaihtoehtoa **Kaikille käyttäjille**.

Lisenssisopimuksen näyttö avautuu. Vieritetään sopimuksen tekstit näkyviin loppuun saakka ja jatketaan painikkeesta **Hyväksy**.

Ruotsin oikoluvun lisäosa (esimerkin kuvassa Swedish Dictionary 1.29) on nyt lisäosissa. Jatketaan painikkeesta **Sulje**.

Seuraavaksi jatketaan ottamalla käyttöön ruotsin tavutuksen lisäosa **hyph_sv_SE.oxt**. Käynnistetään lisäosien hallinta komennolla **Työkalut** → **Lisäosien hallinta** (avautuvan näytön sisältö on sama kuin edellä olevassa kuvassa).

Jos tavutuksen lisäosa ei ole valmiiksi asennusmedialla, lisäosa on ensin ladattava verkosta napsauttamalla lisäosien hallinnan näytön painiketta **Hae uusia lisäosia**. Tällöin selaimeen avautuu lisäosien sivusto, josta haetaan esiin tarvittava ruotsin tavutuksen lisäosa (käytännöllä olevaa hakutoimintoa esimerkiksi hakusanalla swedish löytäksesi lisäosan sivun). Kuvan esimerkissä on ruotsin tavutuksen (hyphenation) lisäosa **hyph_sv_SE.oxt** (versio 1.00, julkaistettu 5.2.2009). Napsautetaan painiketta **Get it** ja tallennetaan avautuvalta näytöltä lisäosan tiedosto **hyph_sv_SE.oxt** asennusmedialle.

Swedish hyphenation 1.00.1

by nikjoh-2

First release of the new Swedish hyphenation patterns for OpenOffice.org. Please notify me about errors. Especially compound errors like träs-tubbe (should be trä-stubbe).

At the moment the support for non-standard hyphenations like "till-lika" is not supported properly inside OpenOffice.org. Therefore words like that are not hyphenated in those places at the moment.

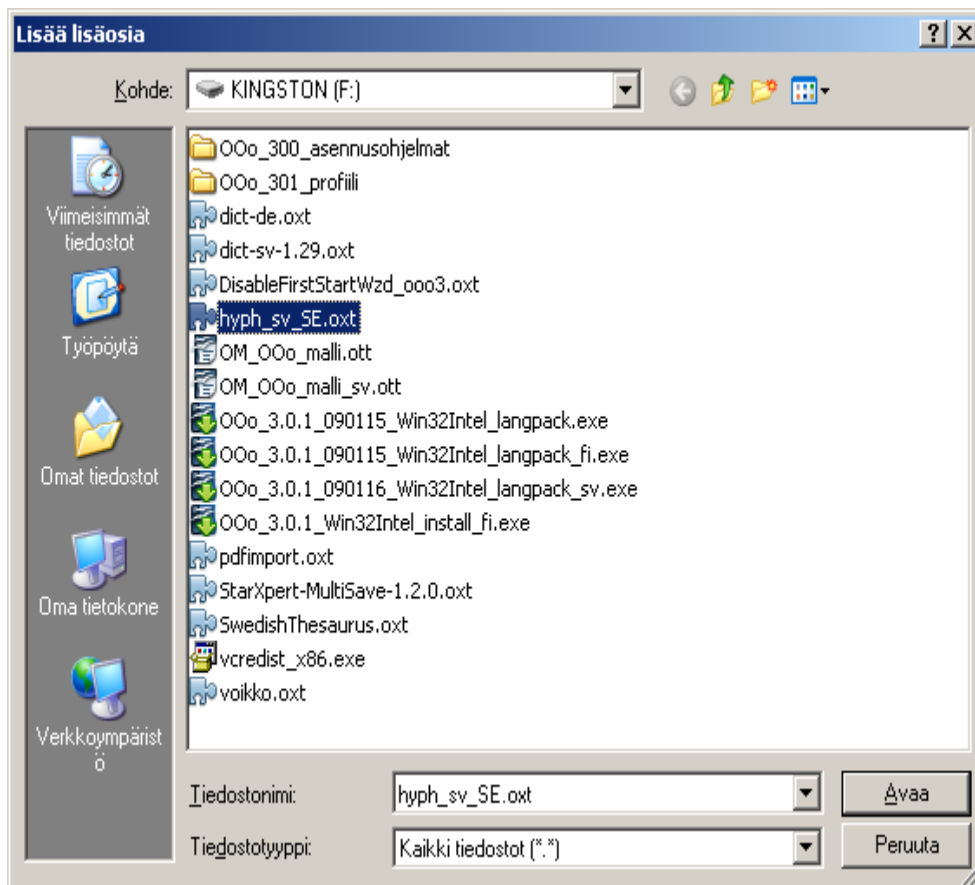
Get it!

Version: 1.00.1 **Date:** 2009-Feb-05 **Size:** 30.86 KB

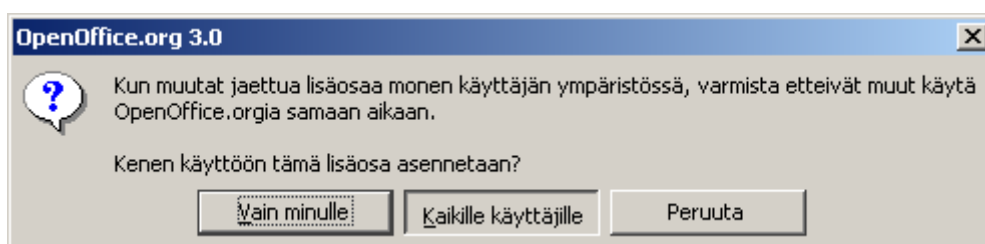
Operating System: System Independent

Compatible with: OpenOffice.org 3.0 | StarOffice 9 or higher.

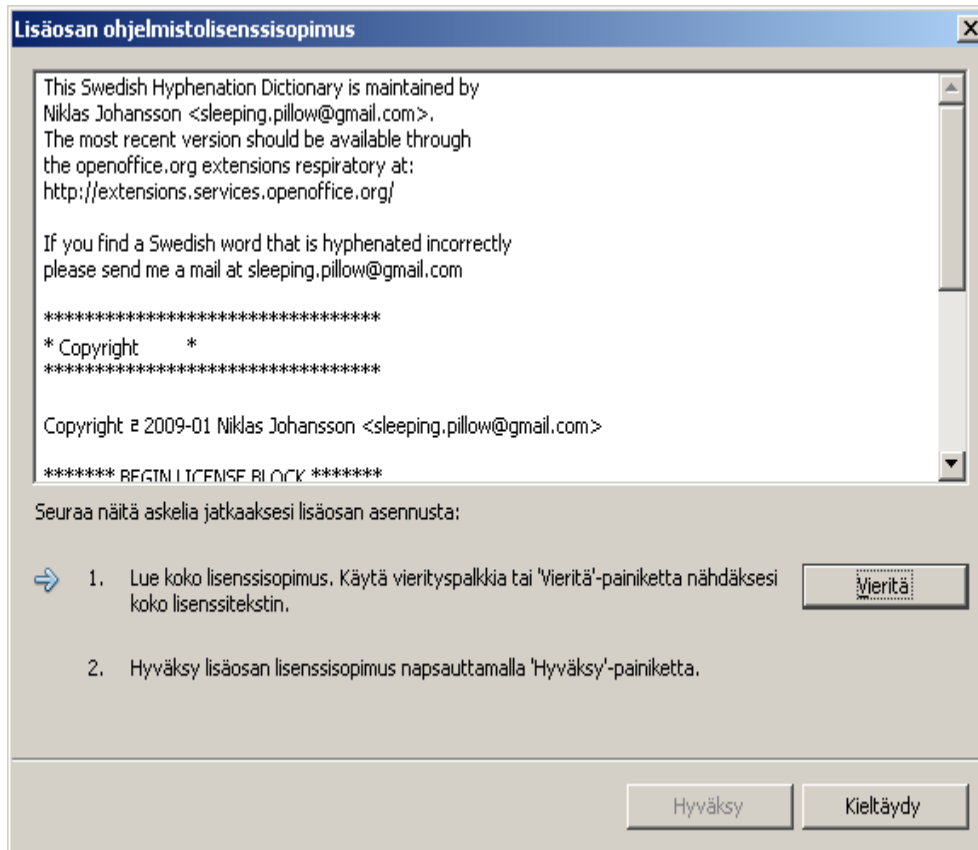
Ruotsin tavutuksen lisäosa on nyt asennusmedialla, ja se otetaan käyttöön napsauttamalla lisäosien hallinnan näytöllä painiketta **Lisää**. Avautuvalla hakunäytöllä selataan esiin ja valitaan lisäosa **hyph_sv_SE.oxt** (napsautetaan tiedoston nimeä ja sen jälkeen painiketta **Avaa**):

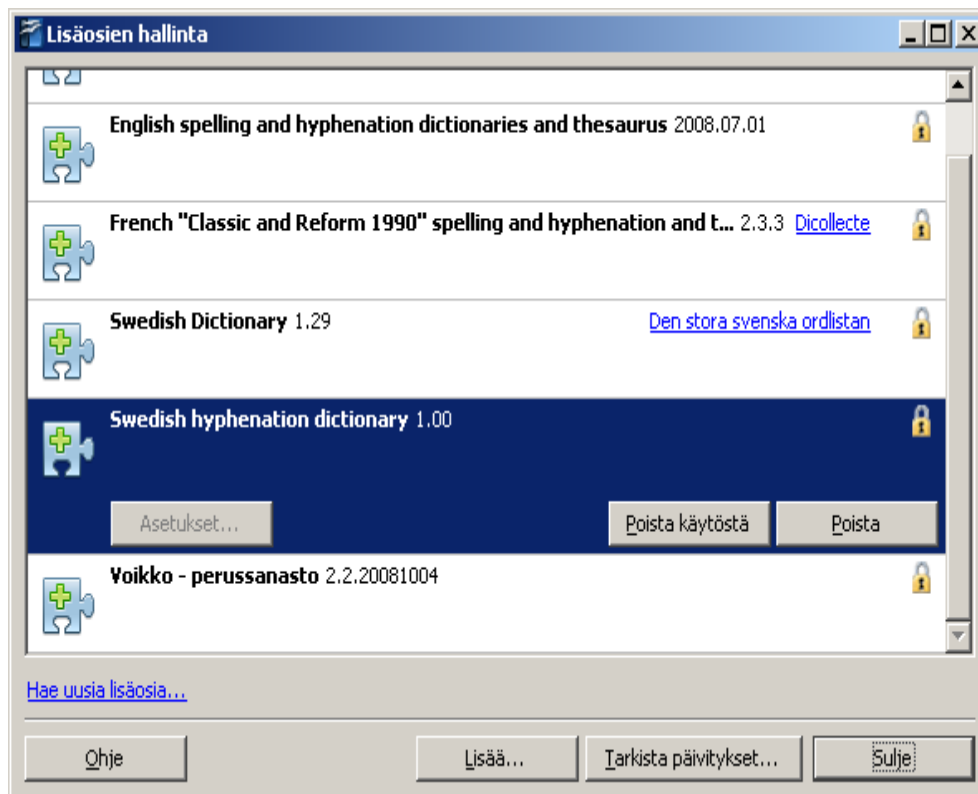
Seuraavaksi avautuu kysymys, jossa voi valita, tuleeko lisäosa käyttöön vain nykyiselle käyttäjälle vai kaikille tämän tietokoneen käyttäjille. Kysymys esitetään vain, jos käyttäjällä (asentajalla) on ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeudet. Napsautetaan vaihtoehtoa **Kaikille käyttäjille**.

Lisenssisopimuksen näyttö avautuu. Vieritetään sopimuksen tekstit näkyviin loppuun saakka ja jatketaan painikkeesta **Hyväksy**.

Ruotsin tavutuksen lisäosa (esimerkin kuvassa Swedish hyphenation dictionary 1.00) on nyt lisäosissa. Jatketaan painikkeesta **Sulje**.

Seuraavaksi otetaan käyttöön asennuksesta vielä puuttuva ruotsin synonyymisanaston lisäosa **SwedishThesaurus.oxt**. Käynnistetään lisäosien hallinta komennolla **Työkalut** → **Lisäosien hallinta** (avautuvan näytön sisältö on sama kuin edellä olevassa kuvassa).

Jos synonyymisanaston lisäosa ei ole valmiiksi asennusmedialla, lisäosa on ensin ladattava verkosta napsauttamalla lisäosien hallinnan näytön painiketta **Hae uusia lisäosia**. Selaimen avautuu lisäosien sivusto, josta haetaan esiin tarvittava ruotsin synonyymisanaston lisäosa (käytä näytöllä olevaa hakutoimintoa esimerkiksi hakusanalla swedish löytääksesi lisäosan sivun). Kuvan esimerkissä on ruotsin synonyymisanaston (thesaurus) lisäosa **SwedishThesaurus.oxt** (versio 1.0, julkistettu 5.7.2008). Napsautetaan painiketta **Get it** ja tallennetaan avautuvalla näytöltä lisäosan tiedosto **SwedishThesaurus.oxt** asennusmedialle.

Swedish thesaurus

by nikjoh-2

A Swedish thesaurus based on the Synlex project.

Get it!

Operating System: System Independent

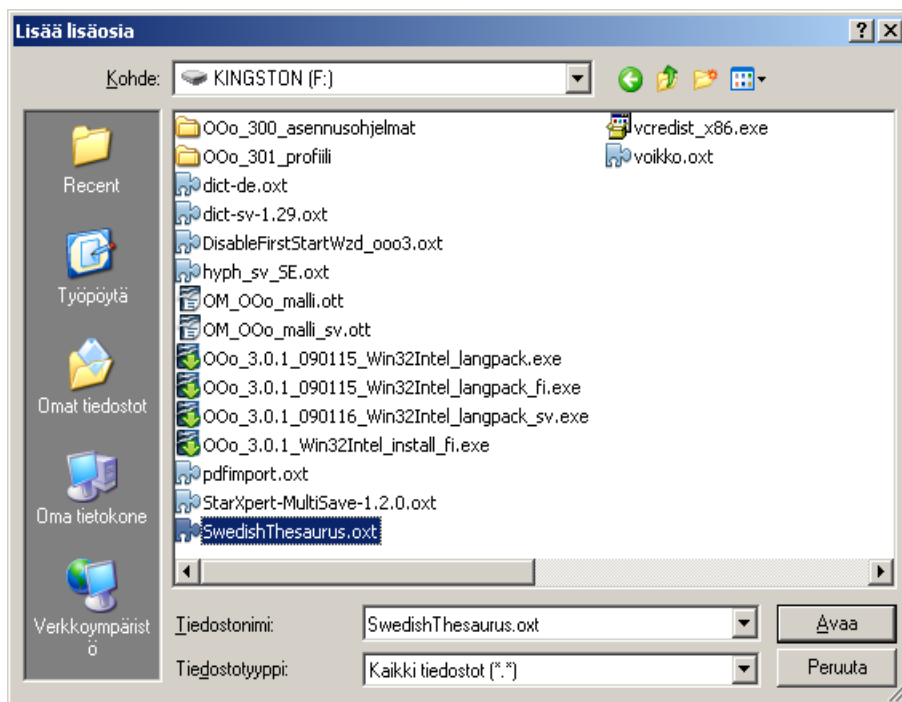
Compatible with: OpenOffice.org 3.0 | StarOffice 9 **or higher.**

Official release: 1.0   **Date:** 2008-Jul-05   **Size:** 267.24 KB

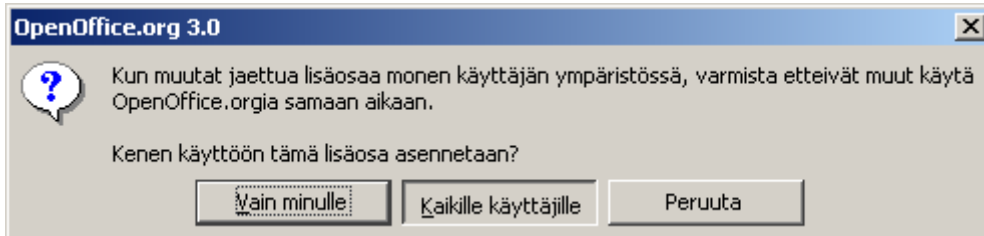
[View all releases](#)

License: opensource

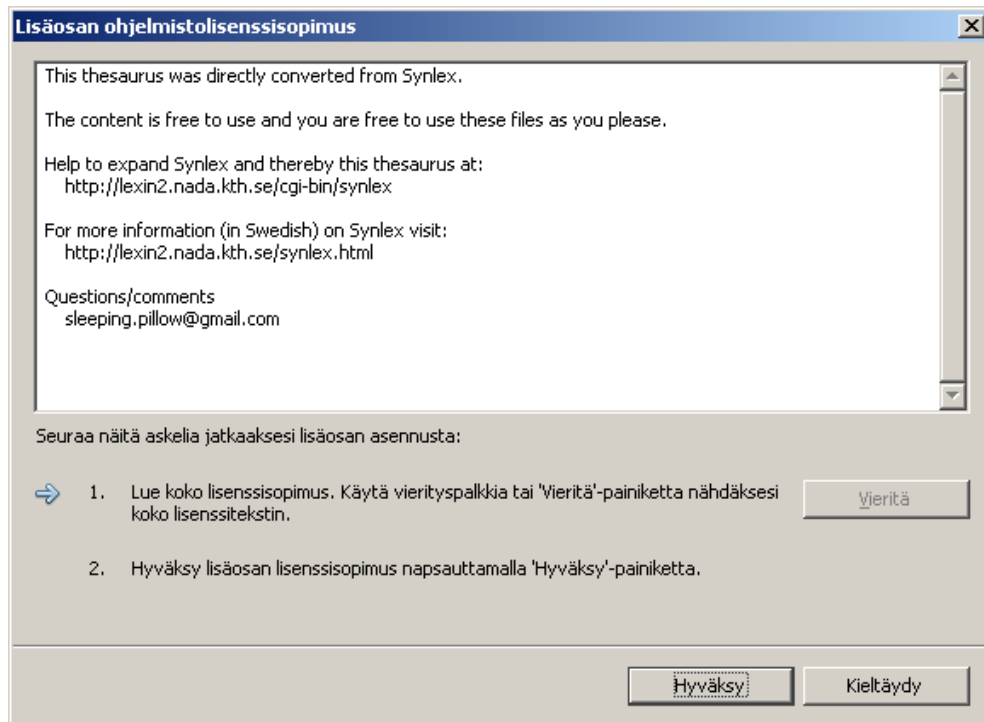
Ruotsin synonyymisanaston lisäosa on nyt asennusmedialla, ja se otetaan käyttöön napsauttamalla lisäosien hallinnan näytöllä painiketta **Lisää**. Avautuvalla hakunäytöllä selataan esiin ja valitaan lisäosa **SwedishThesaurus.oxt** (napsautetaan tiedoston nimeä ja sen jälkeen painiketta **Avaa**):

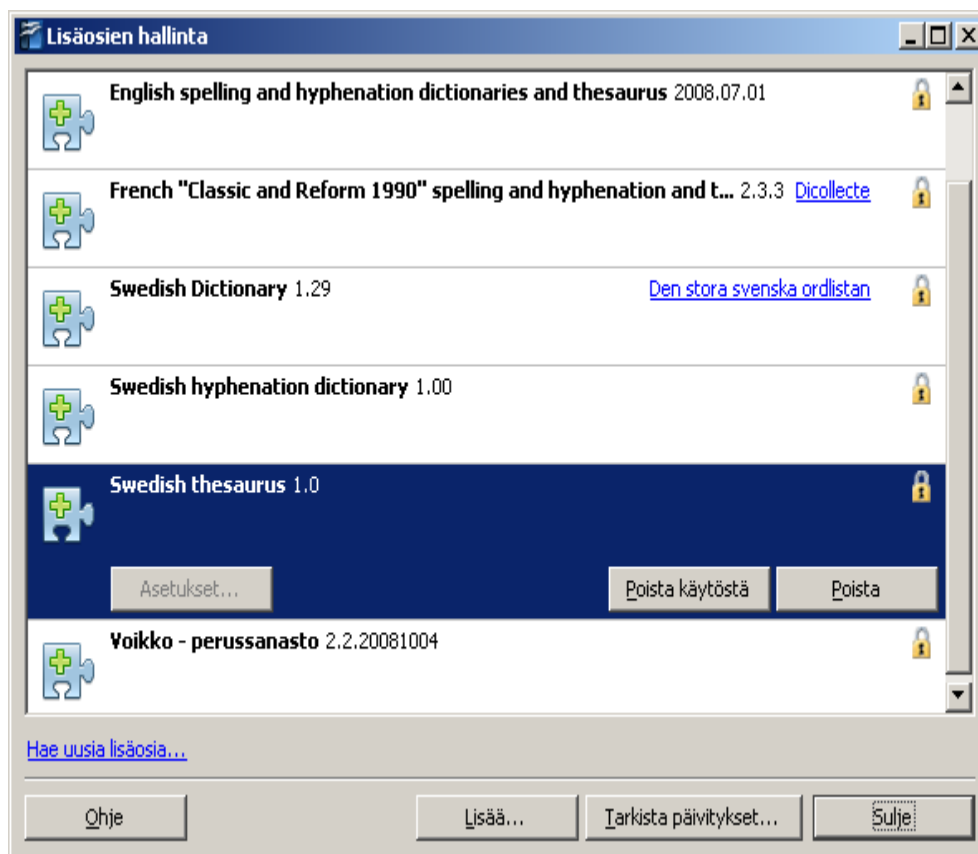
Seuraavaksi avautuu kysymys, jossa voi valita, tuleeko lisäosa käyttöön vain nykyiselle käyttäjälle vai kaikille tämän tietokoneen käyttäjille. Kysymys esitetään vain, jos käyttäjällä (asentajalla) on ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeudet. Napsautetaan vaihtoehtoa **Kaikille käyttäjille**.

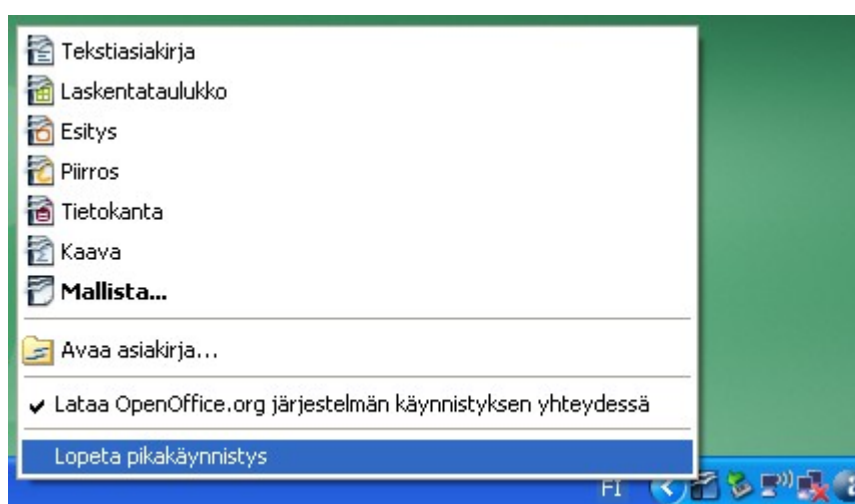
Lisenssisopimuksen näyttö avautuu. Vieritetään sopimuksen tekstit näkyviin loppuun saakka ja jatketaan painikkeesta **Hyväksy**.

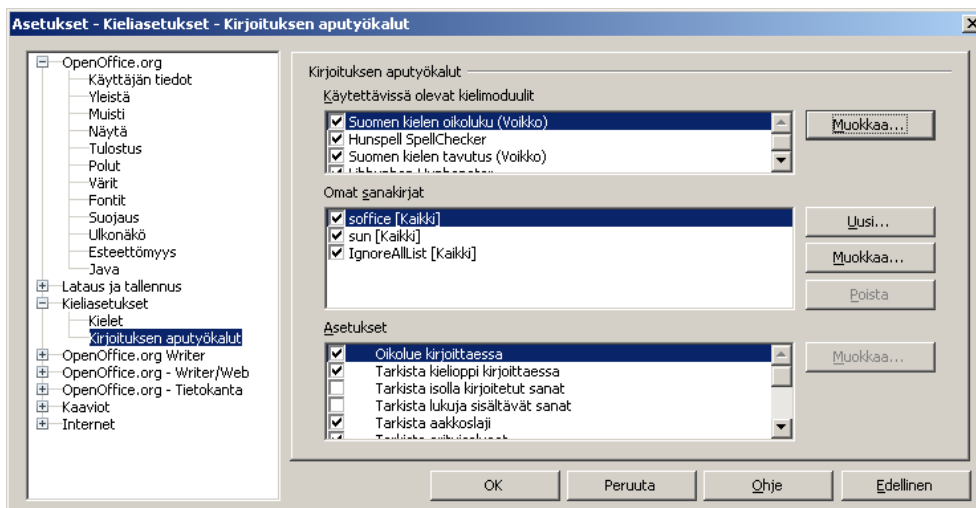
Ruotsin synonyymisanaston lisäosa (esimerkin kuvassa Swedish thesaurus 1.0) on nyt lisäosissa. Jatketaan painikkeesta **Sulje**.

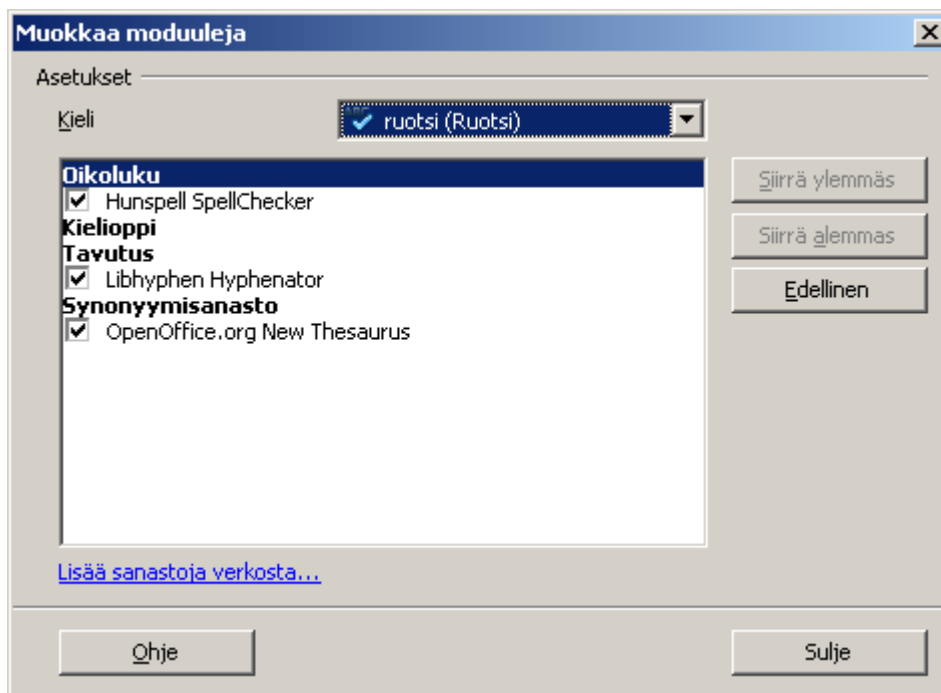
Ruotsin lisäosien asentamisen jälkeen on syytä vielä tarkistaa, että kaikki lisäosat ovat käytettävissä. Suljetaan ensin OpenOffice ja suljetaan myös OpenOfficen pikakäynnistys (napsautetaan hiiren kakkospainikkeella näytön alapalkin OpenOffice-kuvaketta ja valitaan toiminto **Lopeta pikakäynnistys**).

Käynnistetään OpenOffice uudelleen ja tarkistetaan ruotsin kielen asetukset. Annetaan valikkokomento **Työkalut** → **Asetukset** ja edelleen avautuvalla asetusnäytöllä **Kieliasetukset** → **Kirjoituksen aputyökalut**.

Painikkeella **Muokkaa** haetaan esiin ruotsin kielen asetukset (kohtaan **Kieli** valitaan avautuvalla näytöllä **ruotsi (Ruotsi)**). Kuvasta näkyy, että ruotsin kielelle ovat käytettävissä oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto. Valintarastit voi tarvittaessa aktivoida valintaruutuja napsauttamalla.

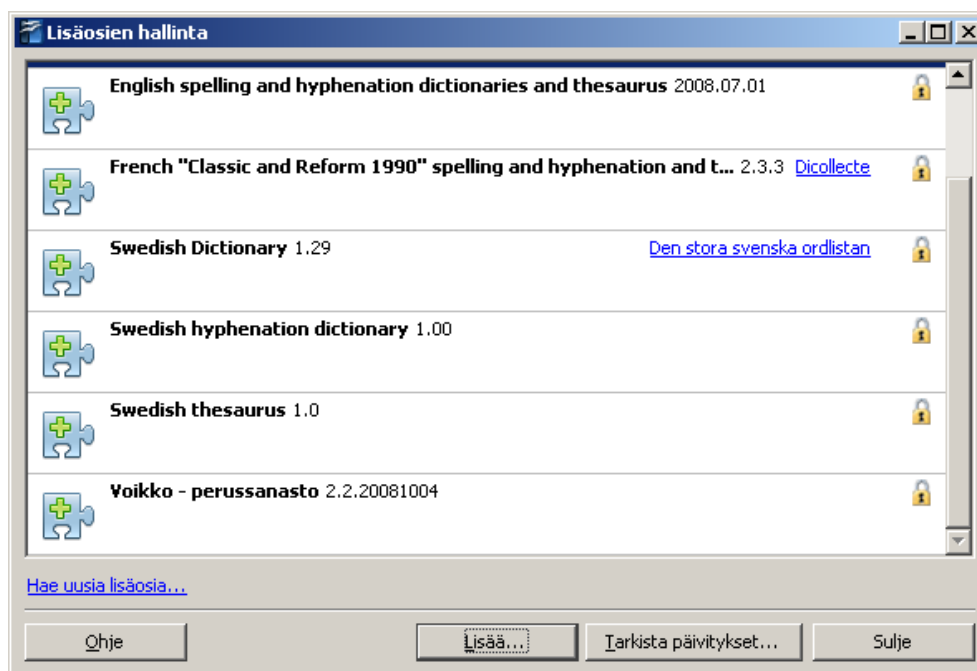
Muokkausnäytöltä poistutaan painikkeesta **Sulje** ja kirjoituksen aputyökalujen näytöltä painikkeesta **OK**.

7.3 Saksan oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto

Saksan oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto on yhdistetty yhteen lisäosaan **dict-de.oxt**. Jos lisäosaa ei ole etukäteen talletettu valmiiksi asennusmedialle (ks. luku 2), sen voi tarvittaessa ladata veloitusetta verkko-osoitteesta <http://extensions.services.openoffice.org/>

Oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston lisäosan voi ottaa käyttöön joko OpenOfficen käyttöliittymässä lisäosien hallinnan toiminnolla tai erikseen komentoriviltä *unopkg*-komennolla. Seuraavassa esitetään käyttöönotto lisäosien hallinnan kautta. *Unopkg*-komennon käyttöä on tarkasteltu myöhemmin kohdassa 7.7.

Jos lisäosa halutaan asettaa voimaan tietokoneen kaikille käyttäjille, tietokoneelle on kirjautettava ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Käynnistetään OpenOffice ja valitaan valikkokomento **Työkalut** → **Lisäosien hallinta**, joka avaa lisäosien hallinnan näytön. Oheinen näyttö esittää tilannetta sen jälkeen, kun edellä kohdissa 7.1 ja 7.2 esitetyt suomen ja ruotsin kielten lisäosat on otettu käyttöön. Jos saksan kielen lisäosaa ei ole asennusmedialla, se on ensin ladattava verkosta napsauttamalla painiketta **Hae uusia lisäosia**.

Tällöin selaimen avautuu lisäosien sivusto, josta haetaan esiin tarvittava lisäosa (verkkosivulla on hakutoiminto, ja esimerkiksi hakusanalla german löytyvät helposti saksan kieleen liittyvät lisäosat). Seuraavan kuvan esimerkissä on saksan oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston lisäosa **dict-de.oxt**, (julkistettu 9.7.2008). Napsautetaan painiketta **Get it** ja tallennetaan avautuvalta näytöltä lisäosan tiedosto **dict-de.oxt** asennusmedialle.

German dictionary, hyphenation patterns and thesaurus

by OpenOffice.org - deutschsprachiges Projekt

This extension will add spellchecking dictionaries, hyphenation patterns and thesaurus for German (locales: de-DE, de-AT, de-CH).

The extension is build from other ressources, means I do only "publish" existing dictionaries but not maintain them.

Thesaurus is taken from [OpenThesaurus project](#) (see website for information how to help with the thesaurus).

Spell checking dictionaries are taken from Björn Jacke's [ispell/myspell dictionaries](#).

These are the "official" sources for the dictionaires that have been shipped with OOo 2.x.

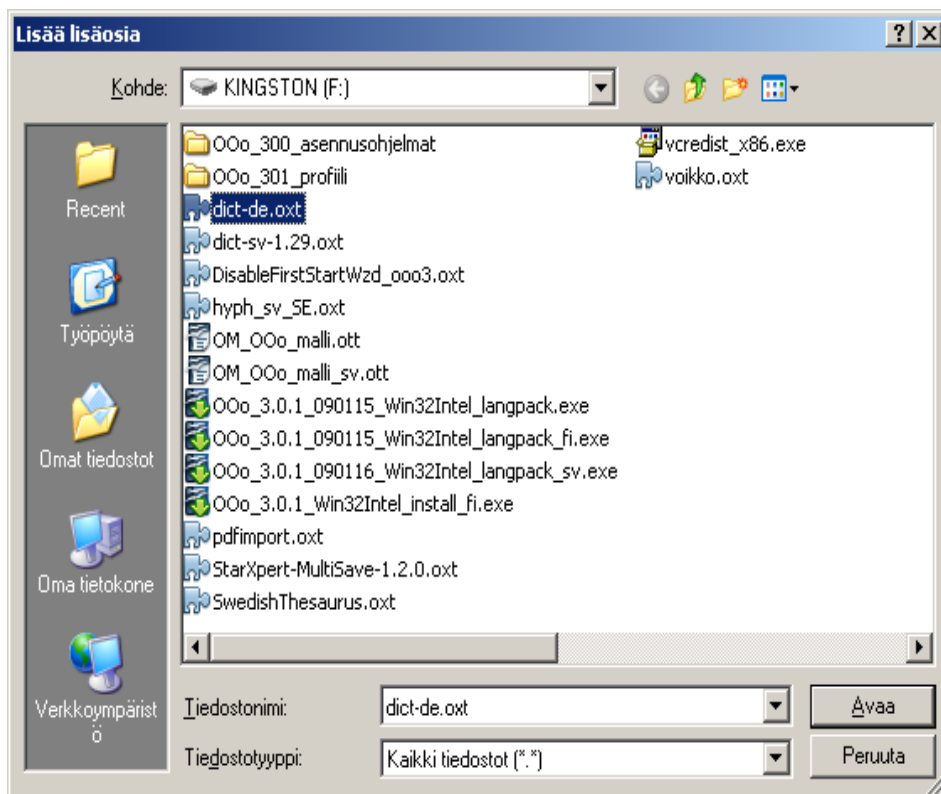
Get it!

Operating System: System Independent

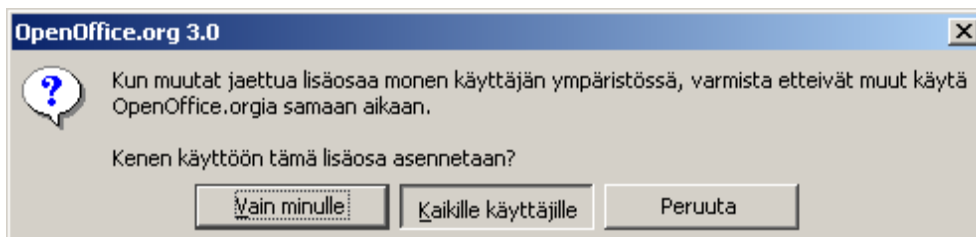
Compatible with: OpenOffice.org 3.0 | StarOffice 9 or higher.

Official release: 2008.07.09 **Date:** 2008-Jul-09 **Size:** 4.01 MB

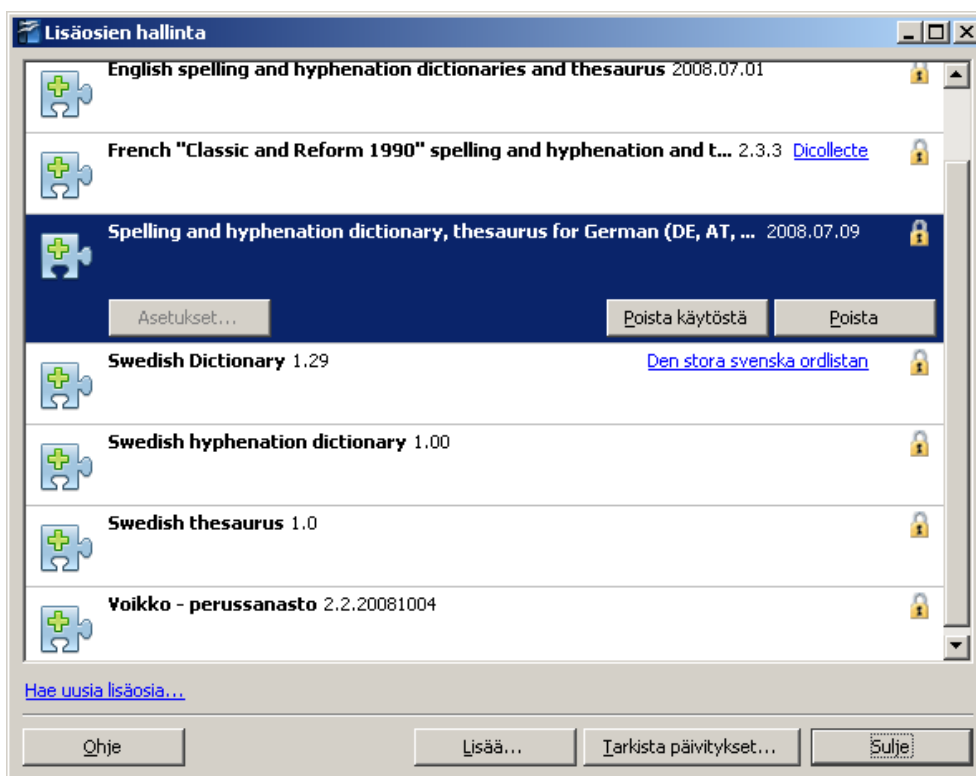
Saksan kielen lisäosa on nyt asennusmedialla, ja se otetaan käyttöön napsauttamalla lisäosien hallinnan näytöllä painiketta **Lisää**. Avautuvalla hakunäytöllä selataan esiin ja valitaan lisäosa **dict-de.oxt** (napsautetaan tiedoston nimeä ja sen jälkeen painiketta **Avaa**):

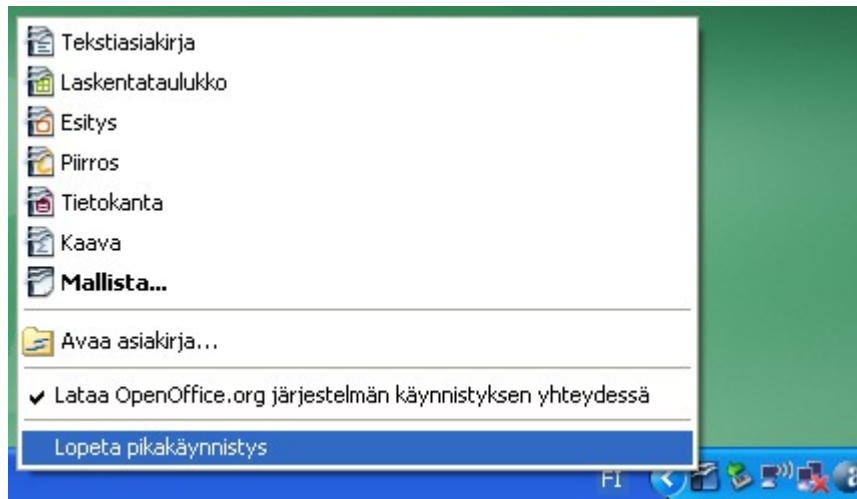
Seuraavaksi avautuu kysymys, jossa voi valita, tuleeko lisäosa käyttöön vain nykyiselle käyttäjälle vai kaikille tämän tietokoneen käyttäjille. Kysymys esitetään vain, jos käyttäjällä (asentajalla) on ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeudet. Napsautetaan vaihtoehtoa **Kaikille käyttäjille**.

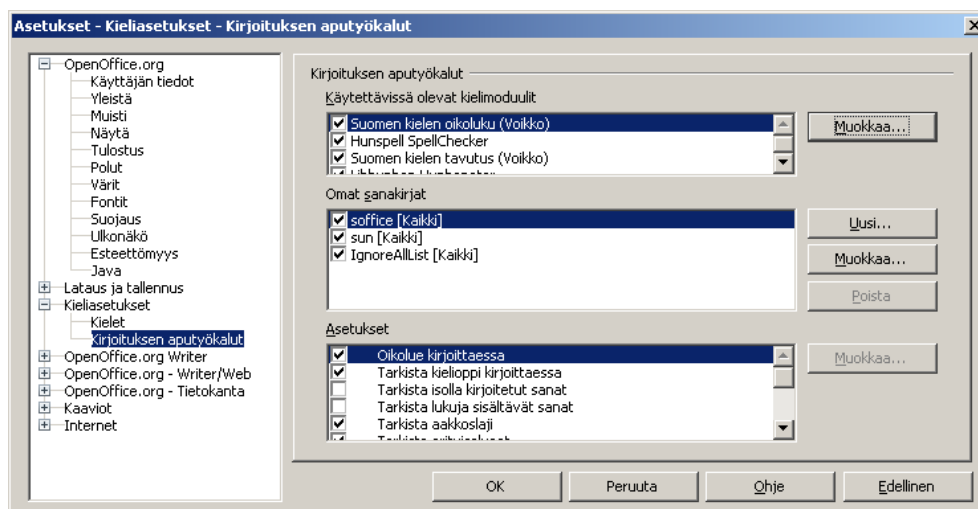
Saksan oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston lisäosa (esimerkin kuvassa Spelling and hyphenation dictionary, thesaurus for German, 2008.07.09) on nyt lisäosissa. Jatketaan painikkeesta **Sulje**.

Saksan lisäosan asentamisen jälkeen on syytä vielä tarkistaa, että kaikki lisäosan ominaisuudet ovat käytettävissä. Suljetaan ensin OpenOffice ja suljetaan myös OpenOfficen pikakäynnistys (napsautetaan hiiren kakkospainikkeella näytön alapalkin OpenOffice-kuvaketta ja valitaan toiminto **Lopeta pikakäynnistys**).

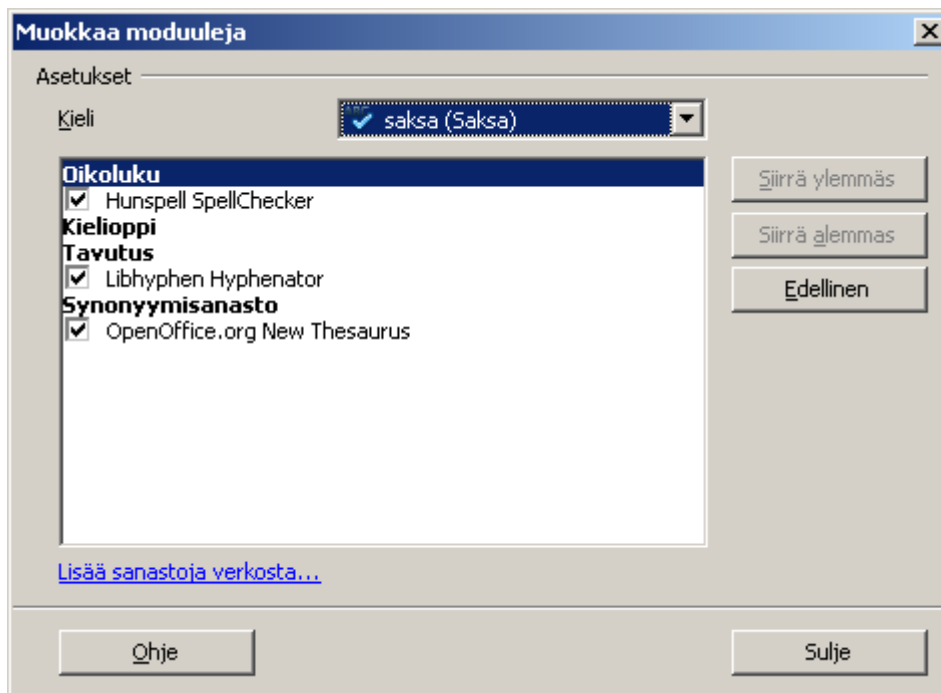

Käynnistetään OpenOffice uudelleen ja tarkistetaan saksan kielen asetukset. Annetaan valikkokomento **Työkalut** → **Asetukset** ja edelleen avautuvalla asetusnäytöltä **Kieliasetukset** → **Kirjoituksen aputyökalut**.

Painikkeella **Muokkaa** haetaan esiin saksan kielen asetukset (kohtaan **Kieli** valitaan avautuvalla näytöllä **saksa (Saksa)**). Seuraavasta kuvasta näkyy, että saksan kielelle ovat käytettävissä oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto. Valintarastit voi tarvittaessa aktivoida valintaruutuja napsauttamalla.

Muokkausnäytöltä poistutaan painikkeesta **Sulje** ja kirjoituksen aputyökalujen näytöltä painikkeesta **OK**.

7.4 MultiSave

MultiSave-lisäosa kehitettiin vuonna 2005 Ranskan tullin laajaan OpenOffice-käyttöönottoon helpottamaan tiedostomuotojen hallintaa. Lisäosan kehitti Florent Manens StarXpert-yhtiöstä. MultiSave on ollut saatavilla kaikkiin OpenOffice-versioihin versiosta 1.1 lähtien. Käyttäjä voi MultiSaven avulla tallentaa asiakirjan yksinkertaisella tavalla kaikkiaan kolmessa tiedostomuodossa eri tiedostoihin yhdellä toimenpiteellä. MultiSaven tarjoamat kolme tallennusmuotoa ovat seuraavat:

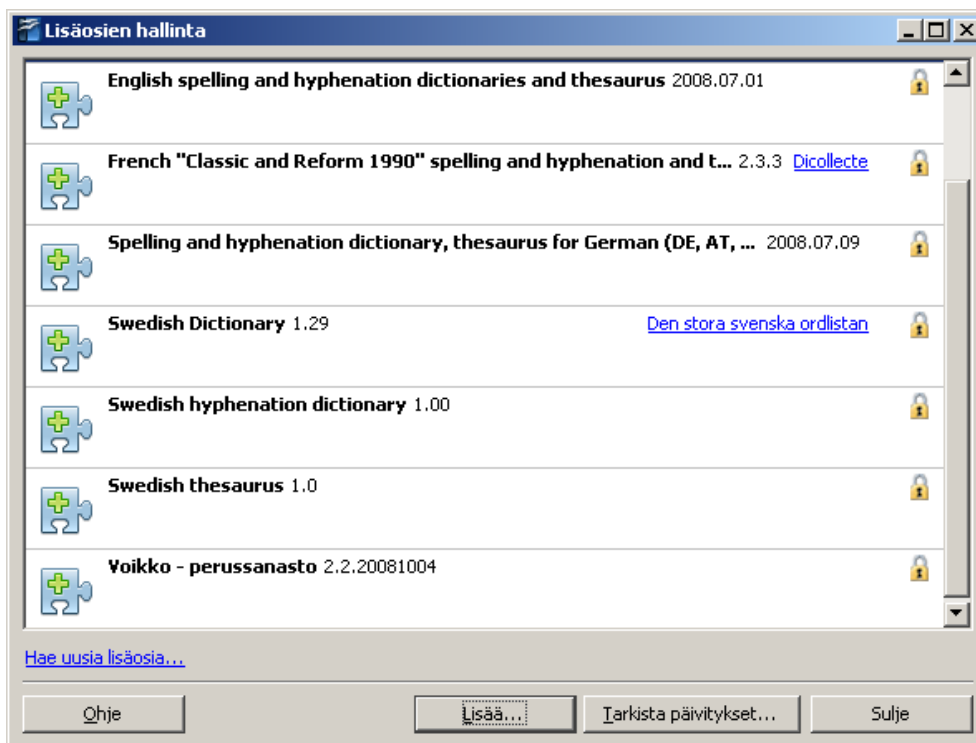
- (1) OpenOfficen oletuksena käyttämä OpenDocument-tallennusmuoto
- (2) Microsoft Office 97/2000/XP -tallennusmuoto
- (3) PDF-tallennusmuoto

Kai Solehmainen Oikeat Oliot -yhtiöstä kehitti v. 2006 oikeusministeriön tilauksesta MultiSaven monikieliseksi ja teki käyttöliittymän suomennoksen.

OpenOffice-versioon 3 sovitettu MultiSave-lisäosa on **StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt**. Jos lisäosaa ei ole etukäteen talletettu valmiiksi asennusmedialle (ks. luku 2), sen voi tarvittaessa ladata veloitusetta verkko-osoitteesta <http://extensions.services.openoffice.org/>

MultiSaven voi ottaa käyttöön joko OpenOfficen käyttöliittymässä lisäosien hallinnan toiminnolla tai erikseen komentoriviltä *unopkg*-komennolla. Seuraavassa esitetään käyttöönotto lisäosien hallinnan kautta. *Unopkg*-komennon käyttöä on tarkasteltu myöhemmin kohdassa 7.7.

Jos lisäosa halutaan asettaa voimaan tietokoneen kaikille käyttäjille, tietokoneelle on kirjautettava ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Käynnistetään OpenOffice ja valitaan valikkokomento **Työkalut** → **Lisäosien hallinta**, joka avaa lisäosien hallinnan näytön. Oheinen näyttö esittää tilannetta sen jälkeen, kun edellä kohdissa 7.1-7.3 esitetyt suomen, ruotsin ja saksan kielten lisäosat on otettu käyttöön. Jos MultiSave-lisäosaa ei ole asennusmedialla, se on ensin ladattava verkosta napsauttamalla painiketta **Hae uusia lisäosia**.

Tällöin selaimen avautuu lisäosien sivusto, josta haetaan esiin tarvittava lisäosa (verkkosivulla on hakutoiminto, ja hakusanalla multisave lisäosa löytyy helposti). Seuraavan kuvan esimerkissä on lisäosa **StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt** (versio 1.2.0, julkistettu 9.12.2008). Napsautetaan painiketta **Get it** ja tallennetaan avautuvalta näytöltä lisäosan tiedosto **StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt** asennusmedialle.

MultiSave 1.2.0

by StarXpert

- OOo 3 compatibility
- Meta information
- Add of update function

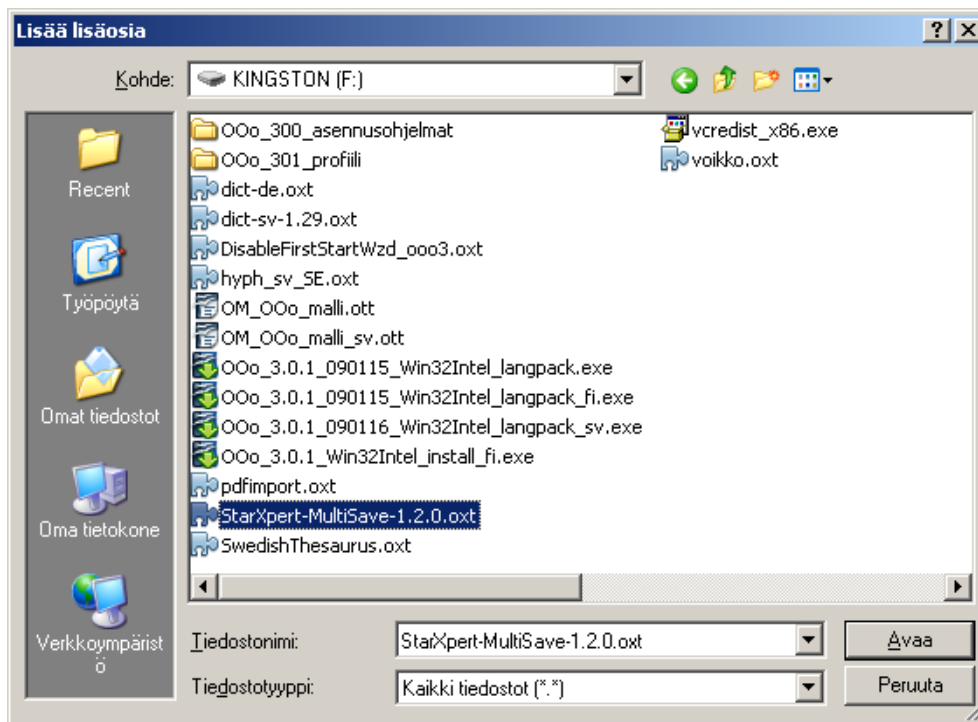
Get it!

Version: 1.2.0 **Date:** 2008-Dec-09 **Size:** 30.29 KB

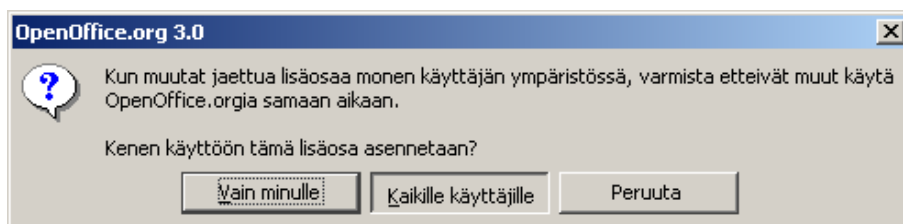
Operating System: Windows | Linux

Compatible with: OpenOffice.org 2.2 | StarOffice 8 Update 6 **or higher.**

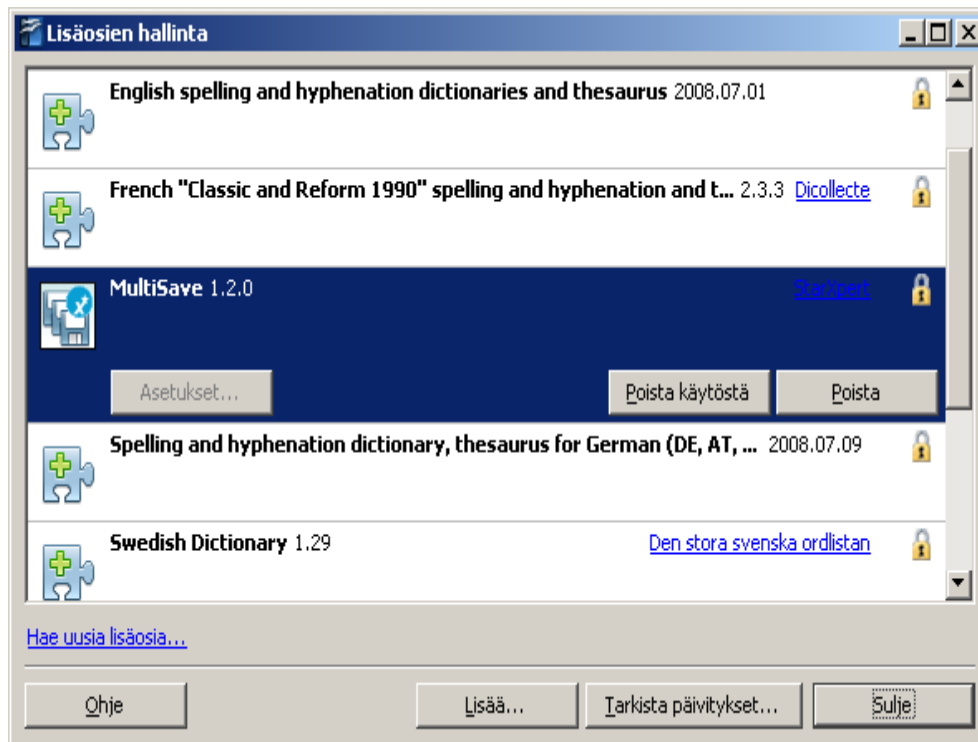
MultiSave-lisäosa on nyt asennusmedialla, ja se otetaan käyttöön napsauttamalla lisäosien hallinnan näytöllä painiketta **Lisää**. Avautuvalla hakunäytöllä selataan esiin ja valitaan lisäosa **StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt** (napsautetaan tiedoston nimeä ja sen jälkeen painiketta **Avaa**):

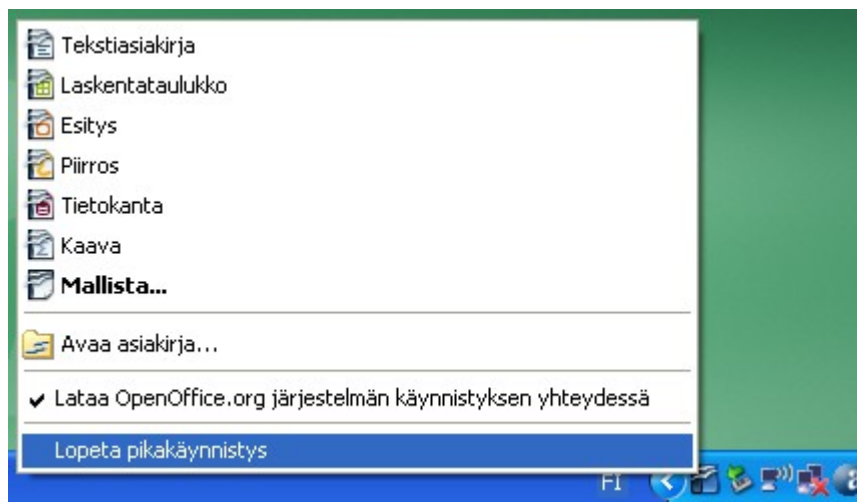
Seuraavaksi avautuu kysymys, jossa voi valita, tuleeko lisäosa käyttöön vain nykyiselle käyttäjälle vai kaikille tämän tietokoneen käyttäjille. Kysymys esitetään vain, jos käyttäjällä (asentajalla) on ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeudet. Napsautetaan vaihtoehtoa **Kaikille käyttäjille**.

MultiSave-lisäosa (esimerkin kuvassa MultiSave 1.2.0) on nyt lisäosissa. Jatketaan painikkeesta **Sulje**.

Viimeistellään vielä käyttöönotto sijoittamalla MultiSaven käyttämät kuvakkeet sopiviin paikkoihin. Suljetaan ensin OpenOffice ja suljetaan myös OpenOfficen pikakäynnistys (napsautetaan hiiren kakkospainikkeella näytön alapalkin OpenOffice-kuvaketta ja valitaan toiminto **Lopeta pikakäynnistys**).

Käynnistetään OpenOffice uudelleen. Lisäosan asennus tuo pienen MultiSave-kuvakkeen OpenOffice-käyttöliittymän vasempaan yläkulmaan. Seuraavassa kuvassa kuvake näkyy Writer-ohjelman tekstinkäsittelynäkymässä.

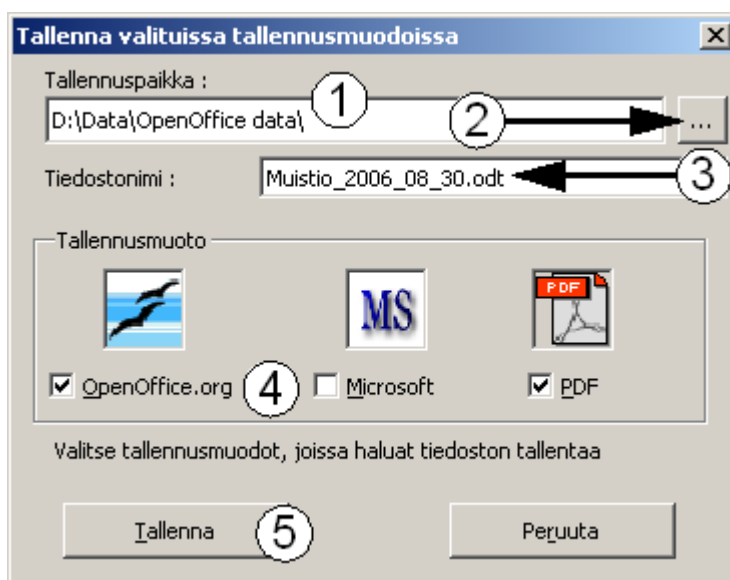

Kuvake raahataan sen yläreunassa olevaan harmaaseen alueeseen tarttumalla: kun kohdistin on oikeassa kohdassa, näytölle tulee vihjeteksti "Lisäosa 1"; paina silloin hiiren ykköspainike alas ja vedä kuvake paikalleen. Kuvake raahataan esimerkiksi työkalurivin loppuun. Seuraavassa kuvassa MultiSave on omalla paikallaan Writer-ohjelmassa työkalurivin oikeassa reunassa.

Sama kuvake on käytössä Writerin lisäksi myös Calc- ja Impress-ohjelmissa. Käynnistä siksi myös Calc ja Impress ja raahaa kuvake samalle kohdalle.

MultiSave-kuvake toimii tallennuspainikkeena. Kun kuvaketta napsauttaa, avautuu tallennusnäyttö, jossa esillä olevan asiakirjan voi tallentaa kaikkiaan kolmeen eri tallennusmuotoon yhdellä toimenpiteellä. Käyttäjä voi kirjoittaa tallennuskansion nimen kenttään **Tallennuspaikka** (seuraavassa kuvassa numero 1) tai selata esiin tallennuskansion nimen painikkeesta (2). Kenttään **Tiedostonimi** (3) annetaan tallennettavan tiedoston nimi (tiedostotarkennetta ei tarvitse antaa, vaikka se kuvassa onkin annettu). Kohdassa **Tallennusmuoto** (4) valitaan ne tallennusmuodot, joissa asiakirja halutaan tallentaa. Esimerkkikuvassa tallennetaan OpenOfficen oletustallennusmuotoon ja sen lisäksi PDF-muotoon. Tallennus käynnistyy painikkeesta **Tallenna** (5).

Edellisessä kuvassa on valittu kaksi tallennusmuotoa, ja tallentamisen tuloksena muodostetaan tallennuskansioon tiedostot

- *Muistio_2006_08_30.odt* (OpenDocument-tekstiasiakirja)
- *Muistio_2006_08_30.pdf* (PDF-tiedosto)

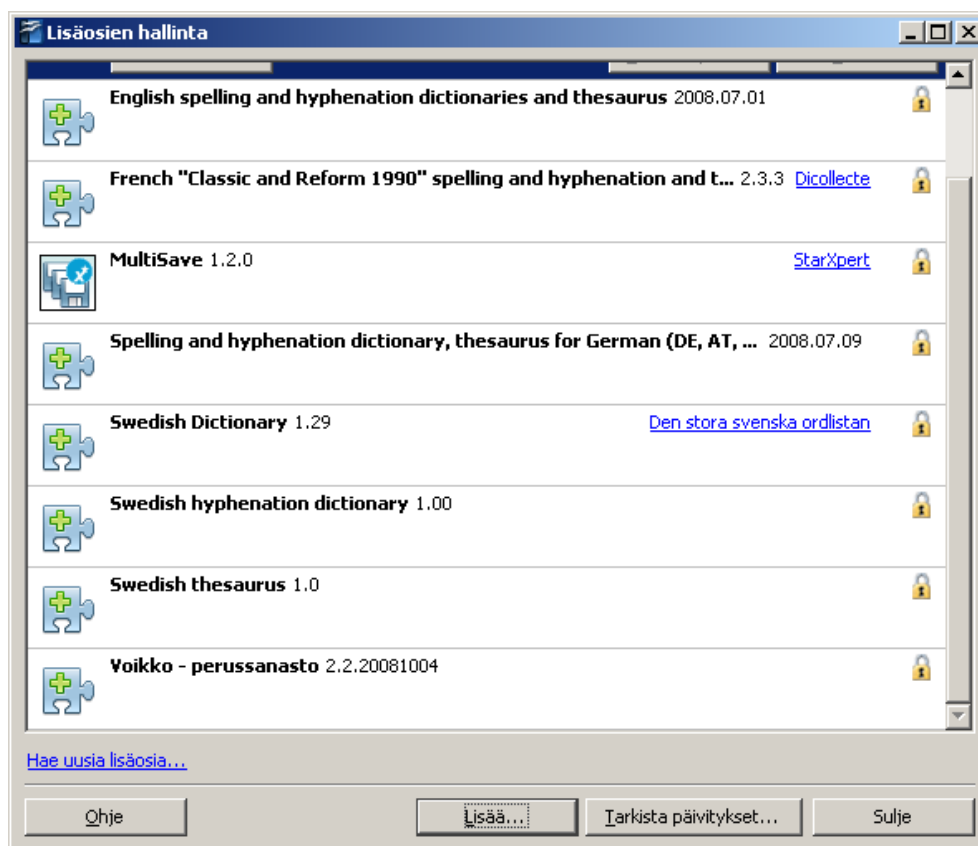
7.5 PDF import

Sun Microsystems julkisti vuonna 2008 OpenOffice-versioon 3 lisäosan PDF import, jolla PDF-tiedoston voi avata muokattavaksi OpenOfficeen. Tiedosto avataan OpenOfficen Draw-ohjelmaan. Lisäosan avulla PDF-tiedostoihin voi tehdä pikku muutoksia, ja voi esimerkiksi kopioida ja siirtää kokonaisia sivuja PDF-tiedostosta toiseen. Tiedoston voi tallentaa Draw-ohjelmassa esimerkiksi Draw-piirroksiksi tai PDF-tiedostoksi.

PDF import -lisäosa on tiedostossa **pdfimport.oxt**. Jos lisäosaa ei ole etukäteen talletettu valmiiksi asennusmedialle (ks. luku 2), sen voi tarvittaessa ladata veloitusetta verkko-osoitteesta <http://extensions.services.openoffice.org/>

Lisäosan voi ottaa käyttöön joko OpenOfficen käyttöliittymässä lisäosien hallinnan toiminnolla tai erikseen komentoriviltä *unopkg*-komennolla. Seuraavassa esitetään käyttöönotto lisäosien hallinnan kautta. *Unopkg*-komennon käyttöä on tarkasteltu myöhemmin kohdassa 7.7.

Jos lisäosa halutaan asettaa voimaan tietokoneen kaikille käyttäjille, tietokoneelle on kirjautettava ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Käynnistetään OpenOffice ja valitaan valikkokomento **Työkalut** → **Lisäosien hallinta**, joka avaa lisäosien hallinnan näytön. Oheinen näyttö esittää tilannetta sen jälkeen, kun edellä kohdissa 7.1-7.4 esitetyt lisäosat on otettu käyttöön. Jos PDF import -lisäosaa ei ole asennusmedialla, se on ensin ladattava verkosta napsauttamalla painiketta **Hae uusia lisäosia**.

Tällöin selaimen avautuu lisäosien sivusto, josta haetaan esiin tarvittava lisäosa (verkkosivulla on hakutoiminto, ja hakusanalla pdf lisäosa löytyy helposti). Seuraavan kuvan esimerkissä on Windows-alustalle tarkoitettu lisäosa **pdfimport.oxt** (versio 0.3.2, julkistettu 20.11.2008). Napsautetaan painiketta **Get it** ja tallennetaan avautuvalta näytöltä lisäosan tiedosto **pdfimport.oxt** asennusmedialle. Lisäosa on saatavilla samalta sivustolta myös Linux- ja Mac OS X -alustoille.

Sun PDF Import Extension [Beta] 0.3.2-Win32Intel

by Sun Microsystems, Inc.

- 2008-09-17: 0.3.2: hybrid PDF import is working again with OOo 3.0 release (93607)
- 2008-07-11: 0.3.1: added extensions properties for better information in Extension Manager UI in OOo 3.0.
- 2008-06-11: 0.3: initial release of PDF Import Extension.

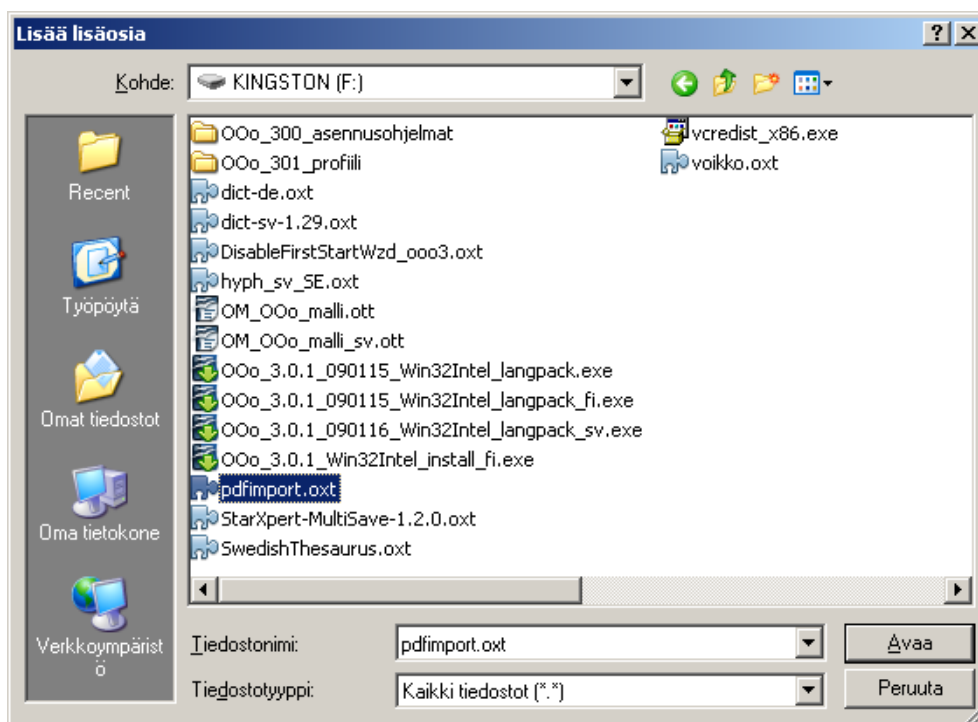
Get it!

Version: 0.3.2-Win32Intel **Date:** 2008-Nov-20 **Size:** 2.06 MB

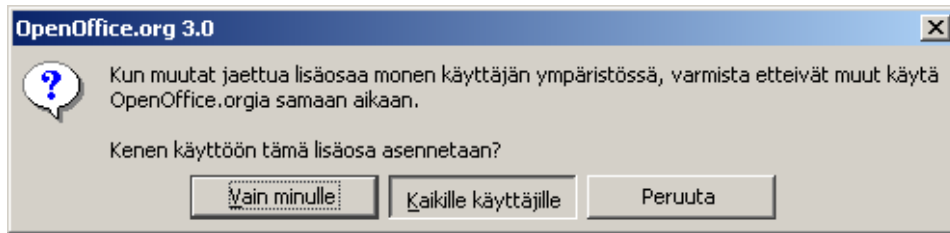
Operating System: Windows

Compatible with: OpenOffice.org 3.0 | StarOffice 9 or higher.

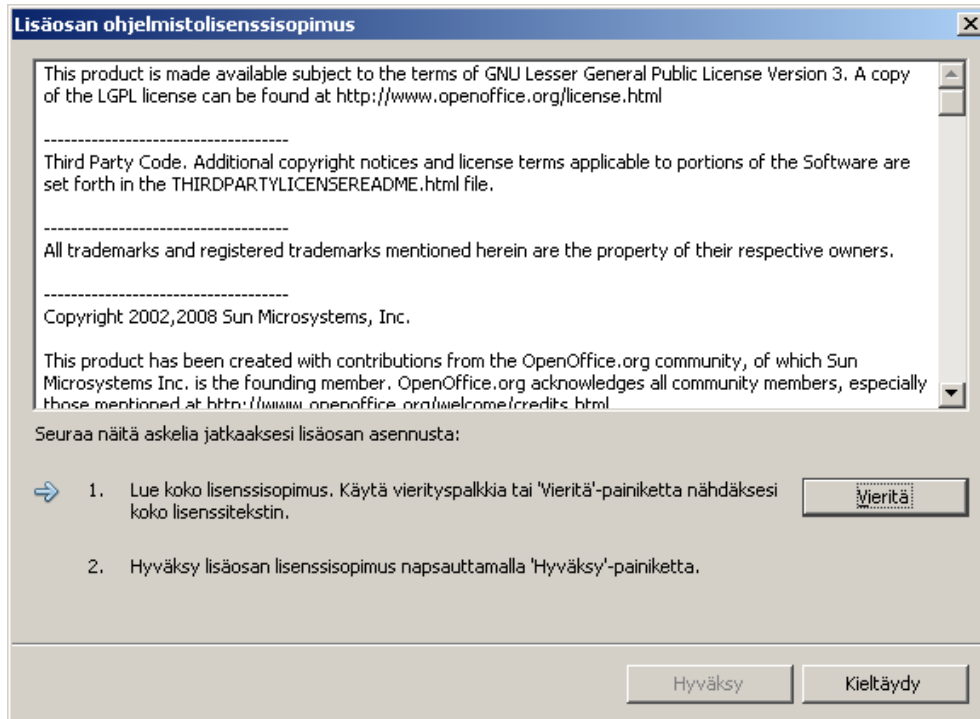
PDF import -lisäosa on nyt asennusmedialla, ja se otetaan käyttöön napsauttamalla lisäosien hallinnan näytöllä painiketta **Lisää**. Avautuvalla hakunäytöllä selataan esiin ja valitaan lisäosa **pdfimport.oxt** (napsautetaan tiedoston nimeä ja sen jälkeen painiketta **Avaa**):

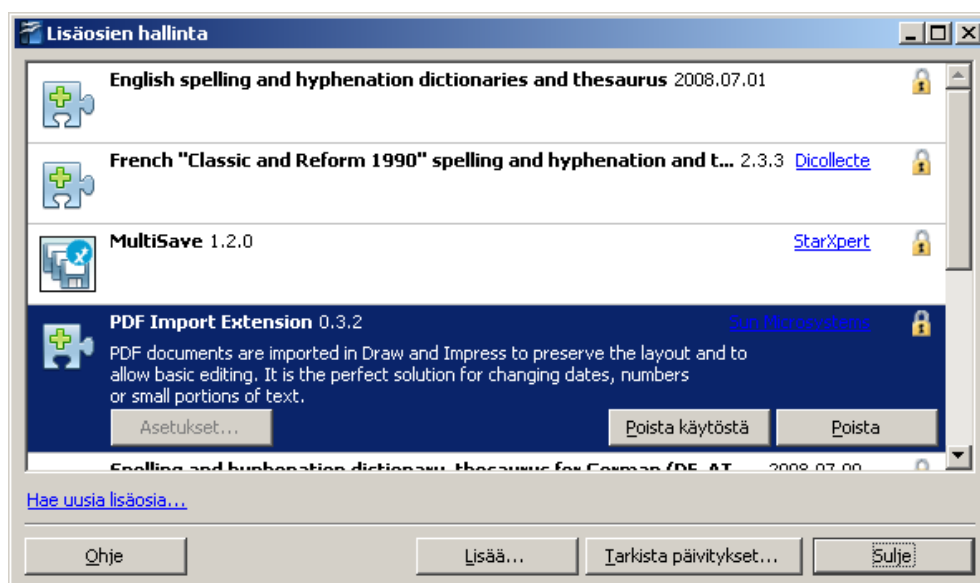
Seuraavaksi avautuu kysymys, jossa voi valita, tuleeko lisäosa käyttöön vain nykyiselle käyttäjälle vai kaikille tämän tietokoneen käyttäjille. Kysymys esitetään vain, jos käyttäjällä (asentajalla) on ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeudet. Napsautetaan vaihtoehtoa **Kaikille käyttäjille**.

Lisenssisopimuksen näyttö avautuu. Vieritetään sopimuksen tekstit näkyviin loppuun saakka ja jatketaan painikkeesta **Hyväksy**.

PDF import on lisäosissa (kuvassa PDF Import Extension 0.3.2). Jatketaan painikkeesta **Sulje**.

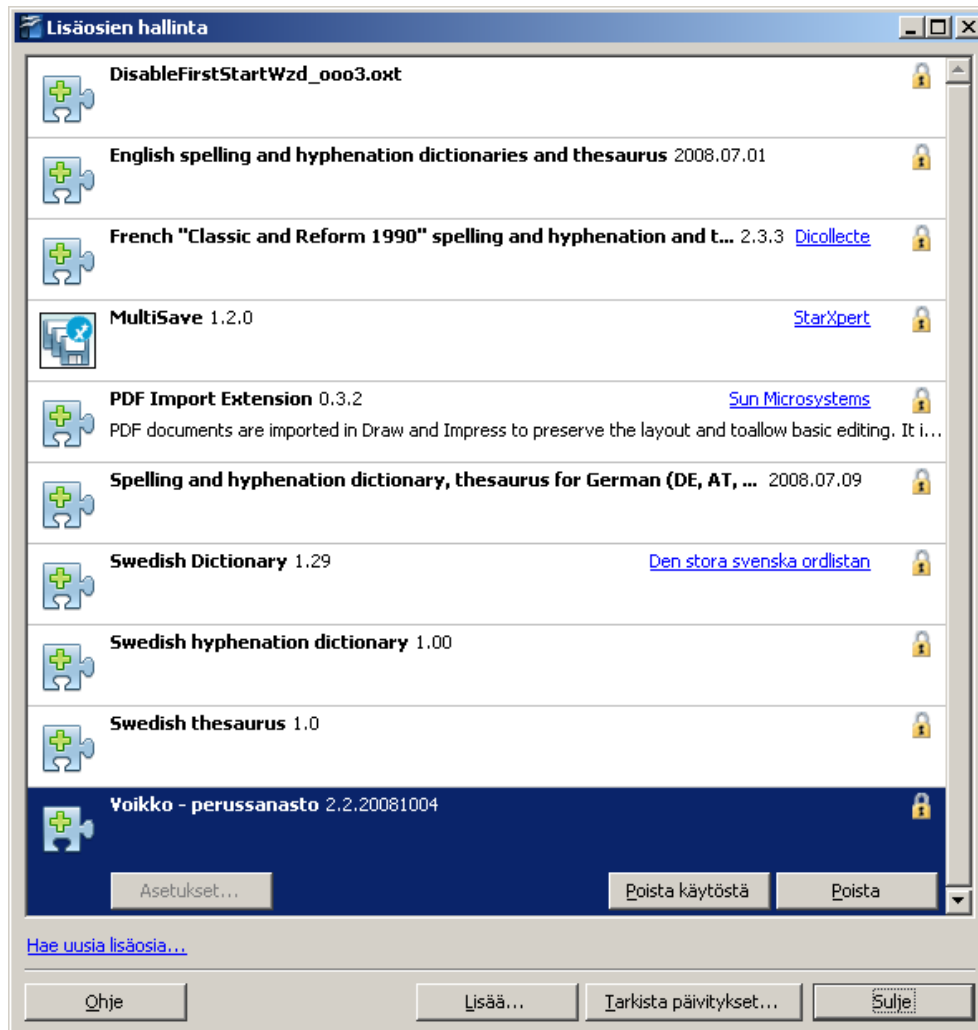

7.6 Lisäosien asennuksen yhteenveto

Tässä luvussa on otettu käyttöön runsaasti lisäosia OpenOffice-asennukseen. Yhteenveto tehdyistä toimenpiteistä on seuraavassa luettelossa.

- Perusasennukseen kuuluvat lisäosat englannin ja ranskan oikolukuun, tavutukseen ja synonyymisanastoon säilytettiin, mutta espanjan oikoluvun lisäosa poistettiin.
- Suomen kielen oikoluvun ja tavutuksen lisäosa (Voikko) otettiin käyttöön.
- Ruotsin kielen oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston lisäosat otettiin käyttöön.
- Saksan kielen oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston lisäosa otettiin käyttöön.
- Tiedostojen tallennuksen lisäosa MultiSave otettiin käyttöön.
- PDF-tiedostojen käsittelyn lisäosa PDF import otettiin käyttöön.
- Lisäosa OpenOffice-rekisteröintikyselyjen estämiseen otettiin käyttöön.

Lisäosien hallinnan näytöllä (Työkalut → **Lisäosien hallinta**) kokonaistilannekuva on seuraavan kaltainen.

7.7 Lisäosien käyttöönotto komentoriviltä unopkg-komennolla

Lisäosien käsittely on edellä tehty lisäosien hallinnan näytöllä. Toinen mahdollisuus lisäosien käsittelyyn on OpenOfficeen sisältyvän *unopkg*-ohjelman käyttö suoraan komentoriviltä. Komentoriviltä lisäosat voidaan asentaa ja poistaa ilman OpenOffice-ohjelman käynnistystä ja ilman graafisen käyttöliittymän käyttöä. Komentorivejä käyttäen voidaan rakentaa esimerkiksi muistitikulle tai muulle muistilaitteelle "hiljainen asennuspaketti", jossa OpenOffice ja kaikki asennukseen kuuluvat lisäosat otetaan käyttöön tietokoneessa ajamalla muistitikulta peräkkäinen komentorivien yhdistelmä, joka tekee asennuksen automaattisesti.

Lisäosien käsittelyn tavallisimmat *unopkg*-komennot noudattavat muotoa:

unopkg <komentosana> <määre> <lisäosa>	
<komentosana>	add (lisää lisäosa) remove (poista lisäosa) list (anna lisäosalistaus)
<määre>	--share (komento koskee kaikille yhteisiä lisäosia)
<lisäosa>	lisäosan nimi tai polku- ja tiedostoviittaus lisäosaan

Seuraavat esimerkit valaisevat komentojen käyttöä. Niissä on käytetty lisäosana suomen kielin oikoluvun ja tavutuksen Voikko-lisäosaa. Komentojen suoritus vaatii käyttäjältä järjestelmänvalvojan oikeudet.

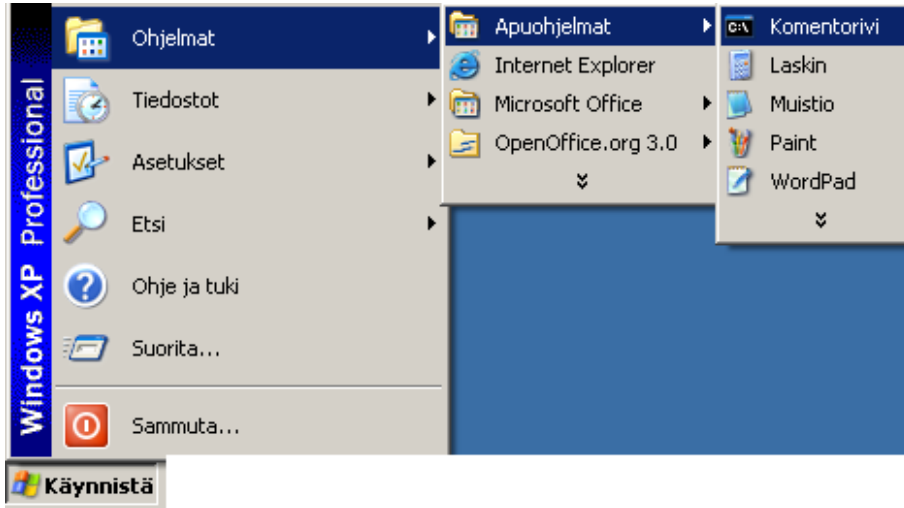
Esimerkki unopkg-komennosta	Komennon vaikutus
<code>unopkg add F:\voikko.oxt</code>	Lisätään muistilaitteen <i>F</i> juuressa oleva lisäosa <i>voikko.oxt</i> käyttäjän omaksi lisäosaksi
<code>unopkg add --shared F:\voikko.oxt</code>	Lisätään muistilaitteen <i>F</i> juuressa oleva lisäosa <i>voikko.oxt</i> kaikkien käyttäjien yhteiseksi lisäosaksi
<code>unopkg remove voikko.oxt</code>	Poistetaan käyttäjän oma lisäosa <i>voikko.oxt</i>
<code>unopkg remove --shared voikko.oxt</code>	Poistetaan kaikille käyttäjille yhteinen lisäosa <i>voikko.oxt</i>
<code>unopkg list</code>	Listataan käyttäjän omat lisäosat
<code>unopkg list --shared</code>	Listataan kaikille käyttäjille yhteiset lisäosat
<code>unopkg -h</code>	Ohje unopkg-komennoista

OpenOfficen *unopkg*-ohjelma (*unopkg.exe*) sijaitsee OpenOffice-asennuksen *program*-kansiossa, jonka polku OpenOffice-version 3:n Windows-asennuksessa on yleensä

joko   C:\Program Files\OpenOffice.org 3\program
tai   C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program

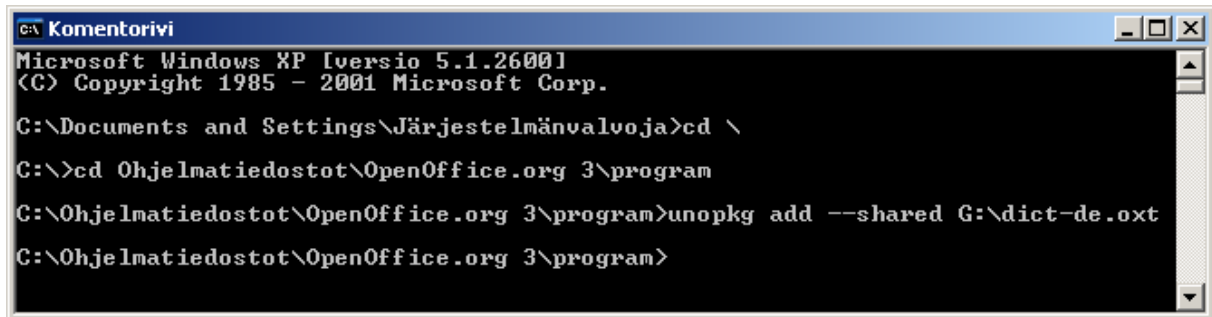
Unopkg-komentojen suorittamiseksi on joko viitattava suoraan kyseiseen kansioon ja *unopkg*-ohjelmaan tai siirryttävä Windowsin komentorivin komennoilla kyseiseen kansioon.

Seuraavassa on Windows-esimerkki komentorivin käytöstä lisäosan asennukseen. Aluksi käynnistetään komentorivinäyttö **Käynnistä** → **Ohjelmat** → **Apuohjelmat** → **Komentorivi**.

Sen jälkeen asennetaan muistilaitteen *G* juuressa oleva saksan oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston lisäosa *dict-de.oxt* kaikkien käyttöön antamalla komennot

<code>cd \</code>	siirtyminen C-levyn juureen
<code>cd Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program</code>	siirtyminen <i>program</i> -kansioon
<code>unopkg add --shared G:\dict-de.oxt</code>	lisäosan <i>dict-de.oxt</i> asennus

Tämän luvun kaikki lisäosien asennukset voidaan suorittaa seuraavien esimerkkien mukaisilla *unopkg*-komennoilla. Ensimmäisessä komennossa poistetaan espanjan oikoluku. Sitten asennetaan F-levyn juuressa asennusmedialla olevat lisäosat: rekisterikyselyjen esto, Voikko, ruotsin kielen lisäosat, saksan kielen lisäosa, MultiSave ja PDF import:

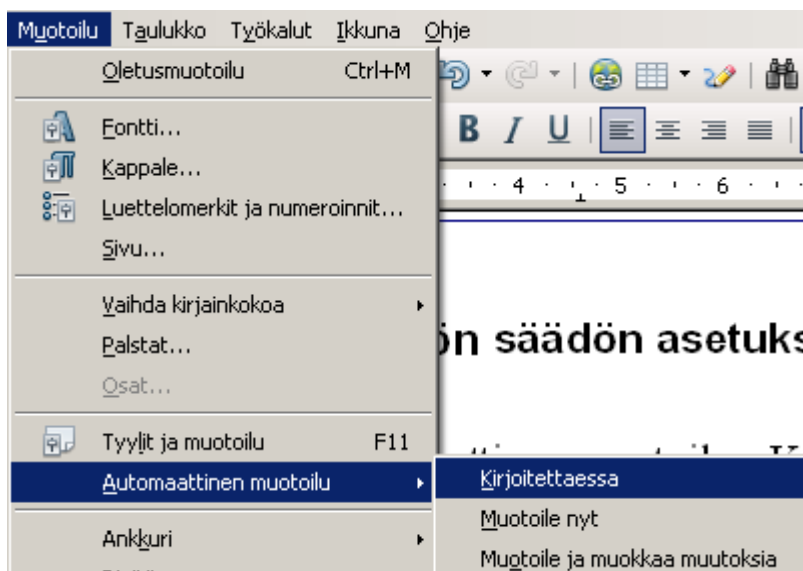
```
unopkg remove --shared dict-es.oxt
unopkg add --shared F:\DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt
unopkg add --shared F:\voikko.oxt
unopkg add --shared F:\dict-sv-1.29.oxt
unopkg add --shared F:\hyph_sv_SE.oxt
unopkg add --shared F:\SwedishThesaurus.oxt
unopkg add --shared F:\dict-de.oxt
unopkg add --shared F:\StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt
unopkg add --shared F:\pdfimport.oxt
```

8 Käyttöympäristön säädön asetukset

Tässä luvussa käydään läpi käyttöympäristön säädön asetukset OpenOffice-versiossa 3. Oikeusministeriön asennusmalli on tehty näiden asetusten mukaisesti. Kohdassa 8.1 tarkastellaan automaattisen muotoilun asetuksia, kohdassa 8.2 automaattisen korjauksen asetuksia ja kohdassa 8.3 toiminnon **Työkalut** → **Asetukset** kautta tehtäviä asetuksia. OpenOfficen rekisteröintiä Microsoft Office -tiedostomuotojen oletussovellukseksi tarkastellaan luvussa 13.

8.1 Automaattinen muotoilu

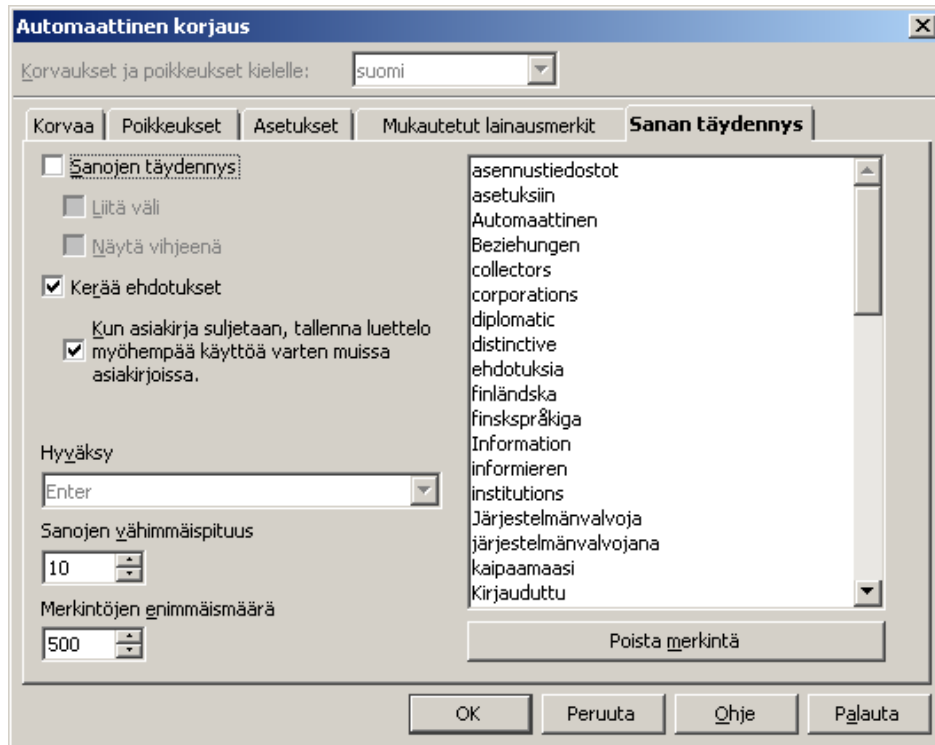
Toimenpiteellä **Muotoilu** → **Automaattinen muotoilu** → **Kirjoitettaessa** estetään perusasennuksessa oletuksena tulevan tekstin automaattisen muotoilun käyttö (valintarasti poistuu sanan **Kirjoitettaessa** edestä).

8.2 Automaattinen korjaus

Toimenpiteellä **Työkalut** → **Automaattinen korjaus** siirrytään automaattisen korjauksen asetuksiin. Napsautetaan välilehteä **Sanan täydennys** ja otetaan valintarasti pois kohdasta **Sanojen täydennys**. Tämän seurauksena sanojen automaattinen täydennys ei ole voimassa.

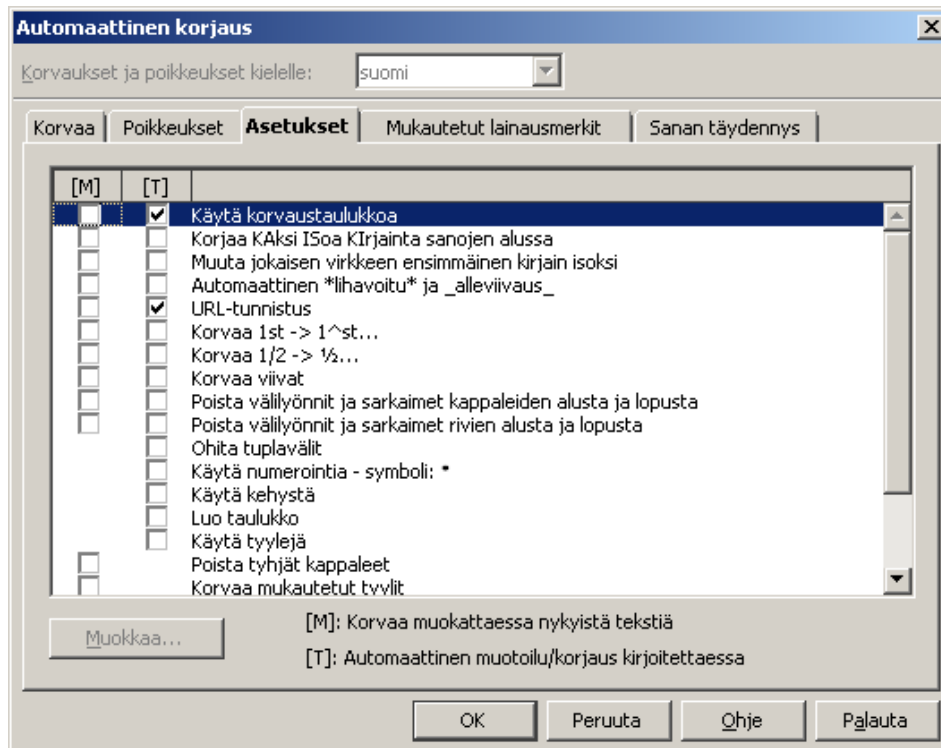
Jatketaan automaattisen korjauksien asetuksia napsauttamalla välilehteä **Asetukset**.

Välilehdellä **Asetukset** jätetään voimaan ainoastaan seuraavat valinnat T-sarakkeeseen:

- **Käytä korvaustaulukkoa**
- **URL-tunnistus**

Hyväksytään kaikki automaattisen korjauksen asetukset painikkeesta **OK**.

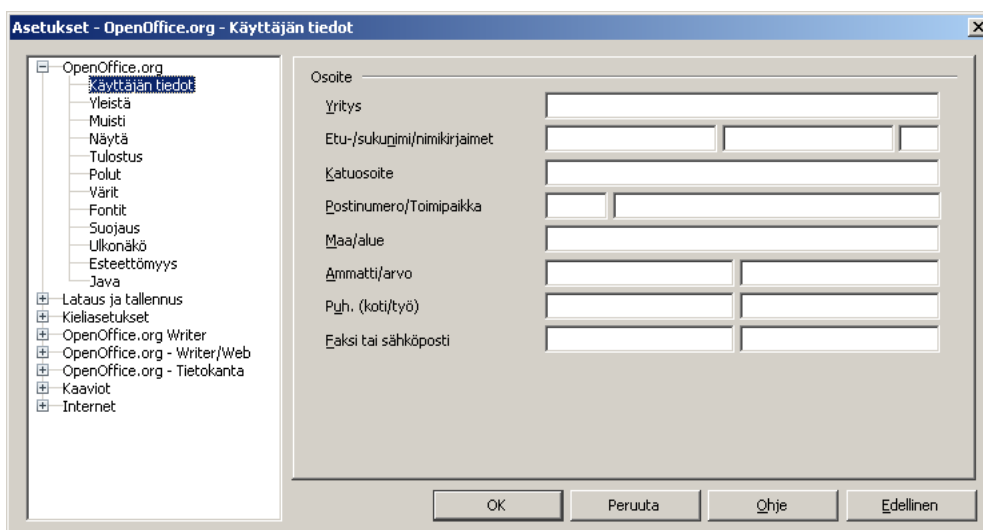
8.3 Työkalut - Asetukset

Seuraavassa käydään läpi toiminnossa **Työkalut** → **Asetukset** tehtävät käyttöympäristön asetukset käymällä läpi järjestyksessä kaikki asetusten välilehdet. Jokaisesta välilehdestä esitetään ne muutokset, joita tehdään perusasennuksen jälkeisiin oletusarvoihin.

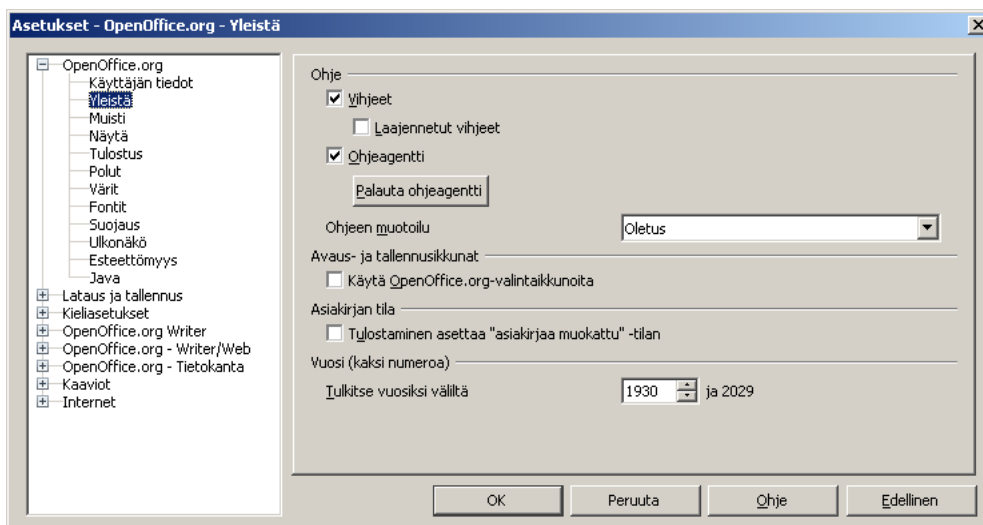
Jokaista asetusten välilehteä ei tarvitse erikseen hyväksyä. Painikkeesta **OK** tallentuvat kaikki asetukset, joita siihen mennessä on tehty eri välilehdillä.

8.3.1 OpenOffice.org

Tyhjät kentät käyttäjän tietoihin välilehdellä **Käyttäjän tiedot**.

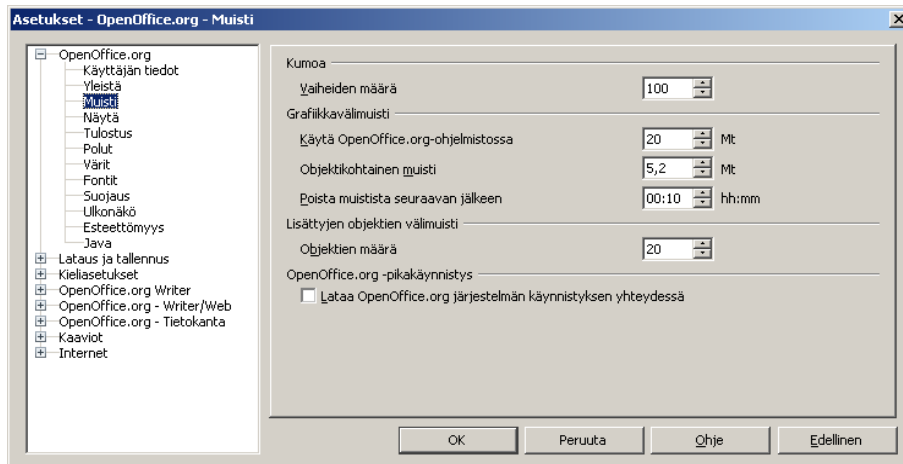

Ei muutoksia oletusasetuksiin välilehdellä **Yleistä**.

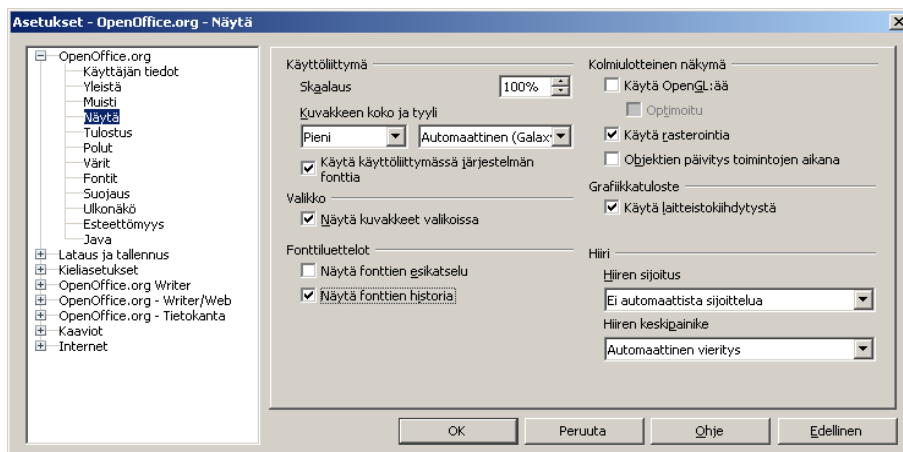
Välilehdellä **Muisti**

- **Lataa OpenOffice.org järjestelmän käynnistyksen yhteydessä** (valinta otetaan pois päältä oikeusministeriön asennusmallissa; oletusarvona valinta on voimassa)

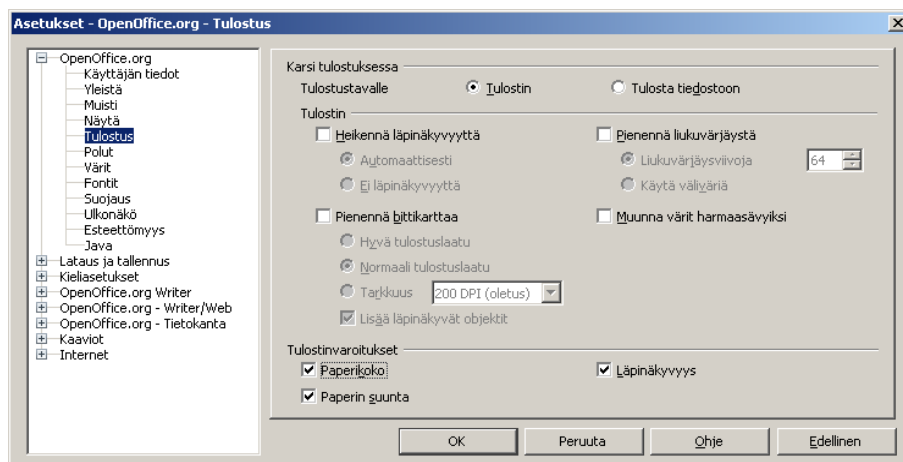
Välilehdellä **Näytä**

- **Näytä fonttien esikatselu** (valinta pois päältä)

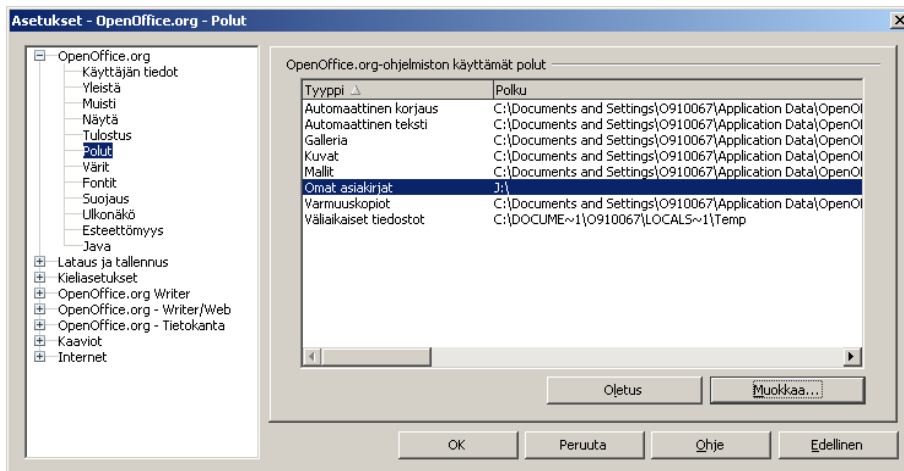
Välilehdellä **Tulostus**

- **Paperikoko - Paperin suunta - Läpinäkyvyys** (kaikki valinnat voimaan)

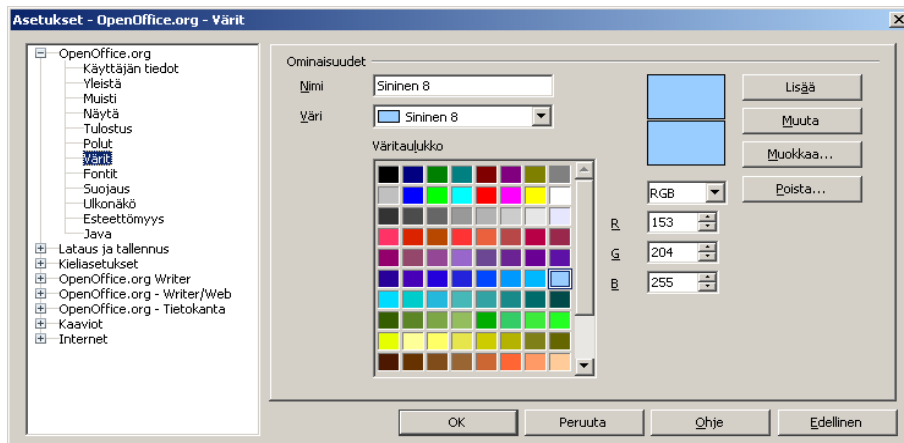

Välilehdellä **Polut**

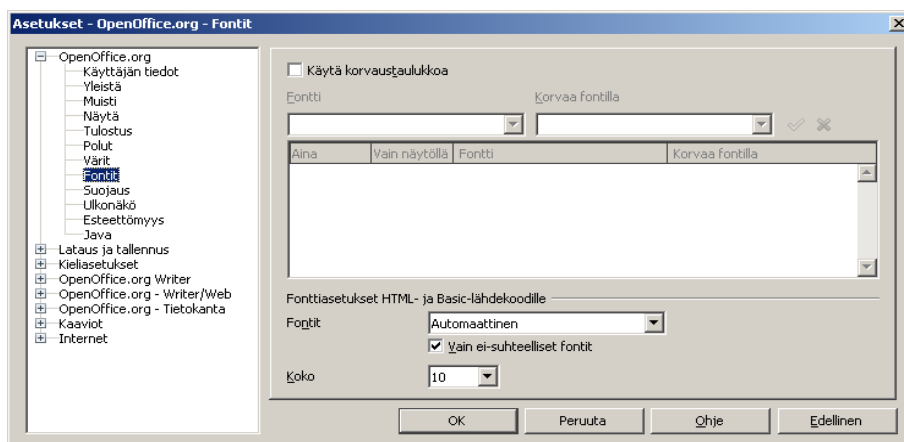
- Kohtaan **Omat asiakirjat** asetus asiakirjojen oletustallennuskansioiksi (kuvassa levyn J juuri eli J:\). Kansion valinnan selausnäytölle päästään painikkeesta **Muokkaa**.

Ei muutoksia välilehdellä **Värit**.

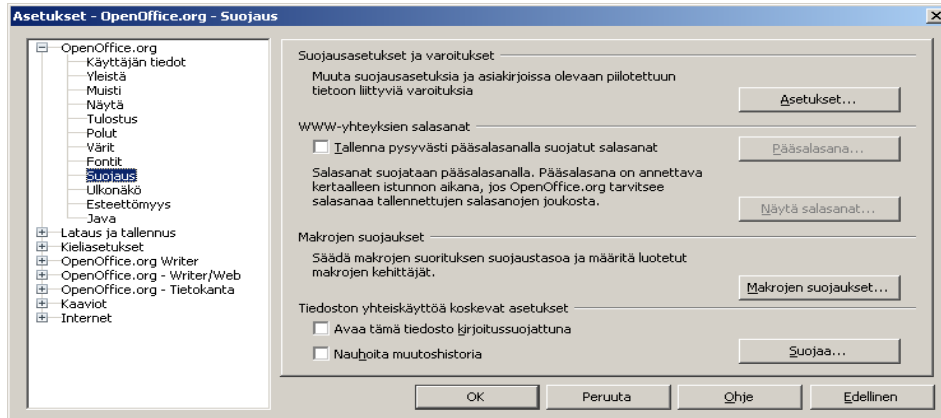
Ei muutoksia välilehdellä **Fontit**.

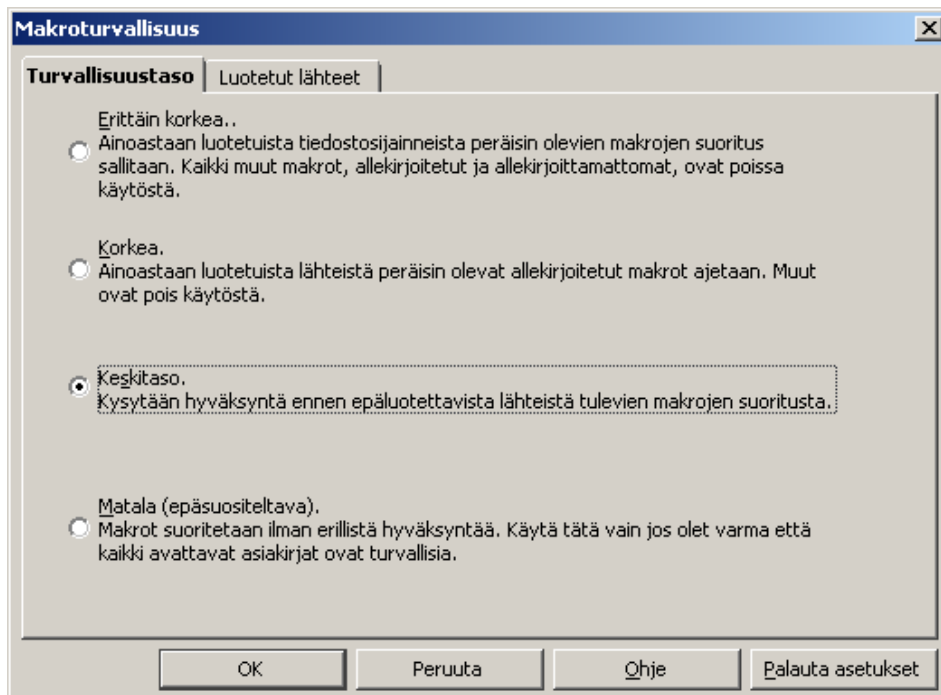
Välilehdellä **Suojaus**

- Napsautetaan painiketta **Makrojen suojaukset** ja säädetään makrojen suojaustasoa (ks. seuraava näyttö)

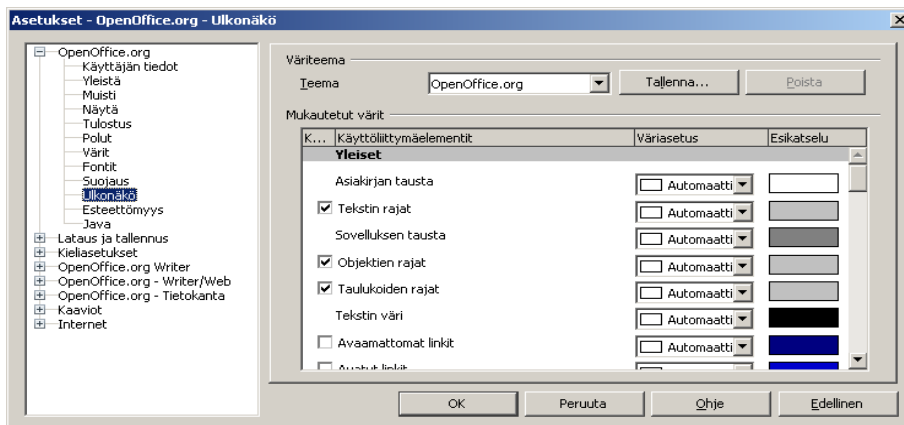

Välilehdellä **Makroturvallisuus**

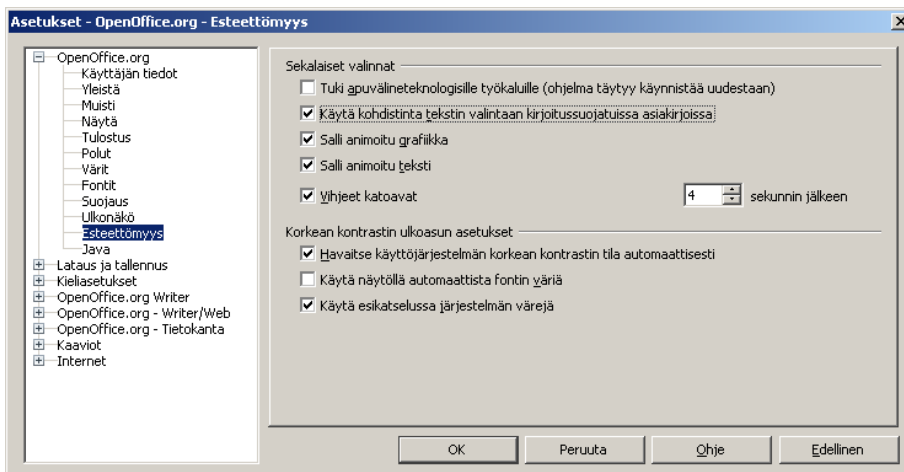
- **Keskitaso** (turvallisuustason asetus)
- Hyväksytään turvallisuustaso painikkeesta **OK**.

Ei muutoksia välilehdellä **Ulkonäkö**.

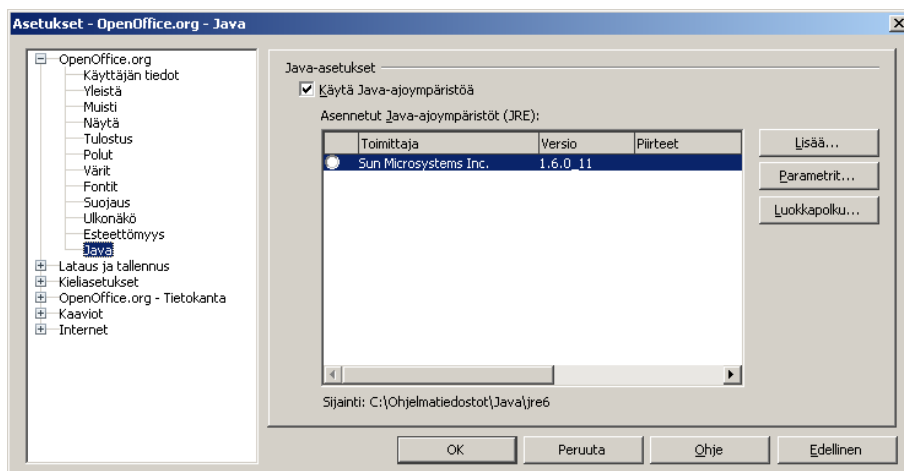

Välilehdellä **Esteettömyys** asetetaan voimaan valinta **Käytä kohdistinta tekstin valintaan kirjoitussuojatuissa asiakirjoissa**.

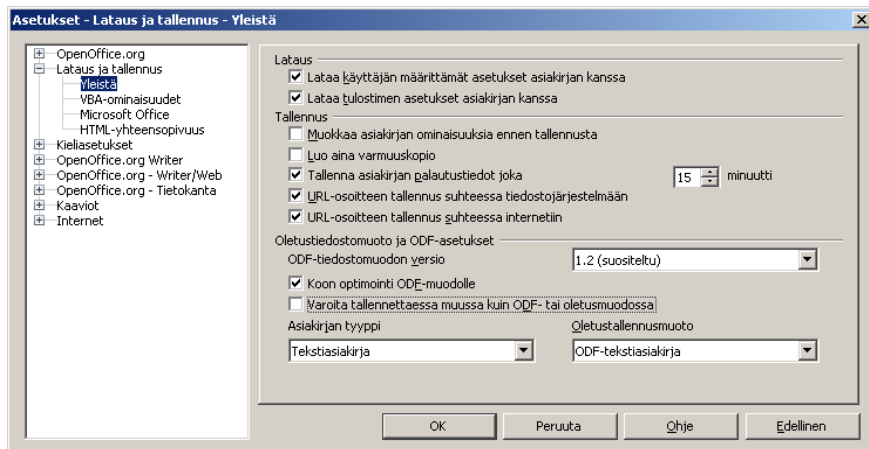
Välilehdellä **Java**

- **Käytä Java-ajoympäristöä** (esimerkin Java-versio 1.6.0_11). Java-ajoympäristö ei ole pakollinen, mutta esimerkiksi Base-tietokanta vaatii sen. Java-version on oltava vähintään 1.5. Java-ajoympäristön asentamista ei tarkastella tässä.

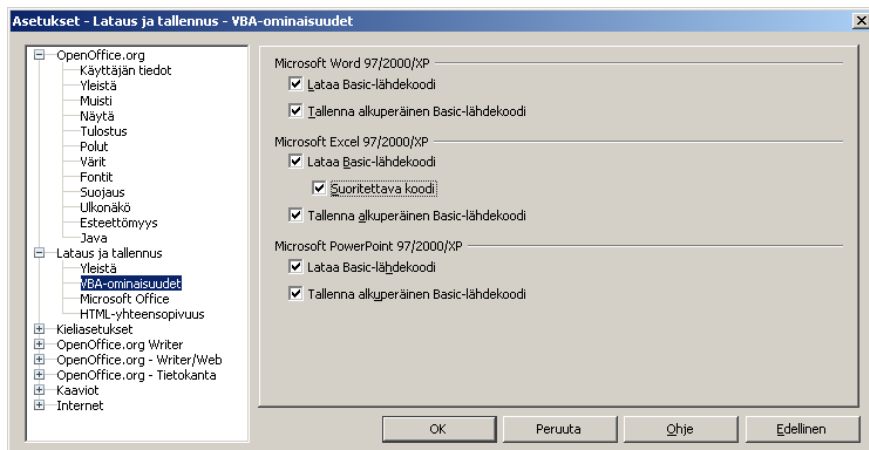

8.3.2 Lataus ja tallennus

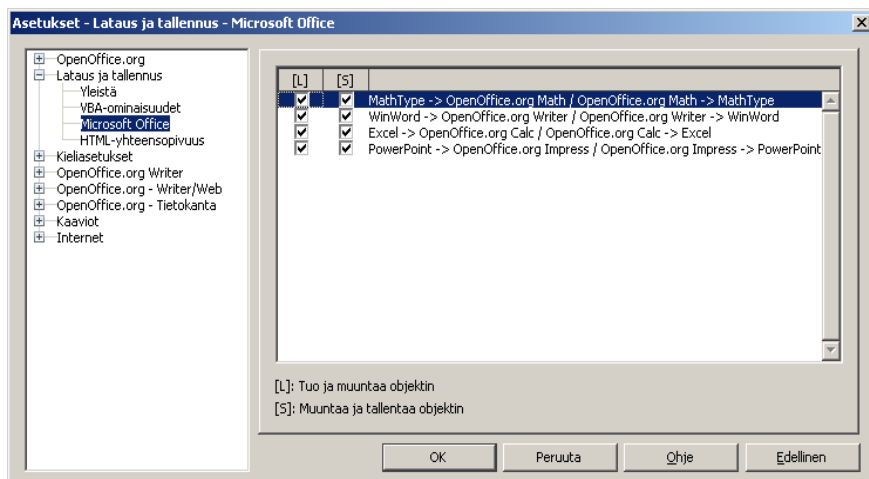
Välilehdellä **Yleistä** pois valinta: **Varoita tallennettaessa muussa kuin ODF- tai oletusmuodossa**

Välilehdellä **VBA-ominaisuudet** asetetaan voimaan valinta **Suoritettava koodi** kohtaan **Microsoft Excel 97/2000/XP**.

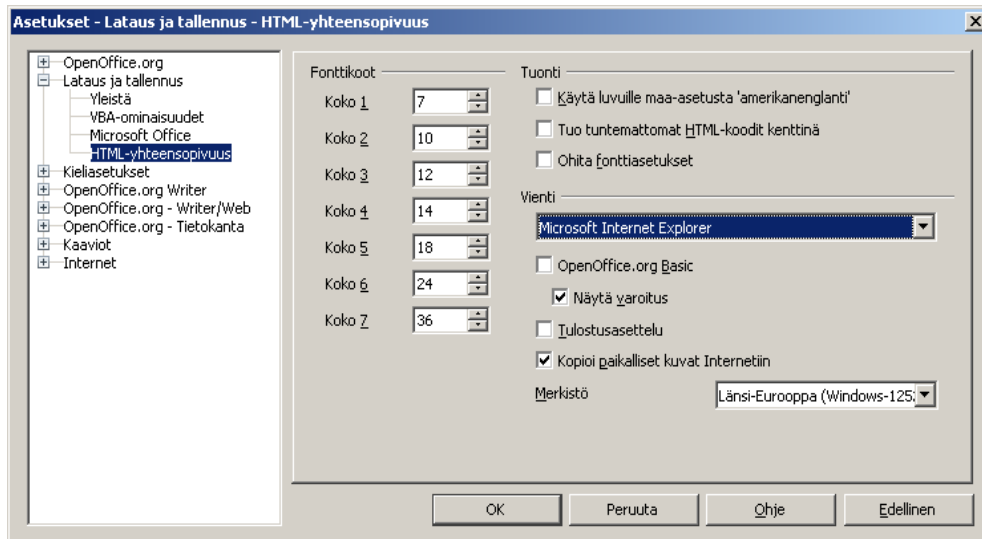

Välilehdellä **Microsoft Office** asetetaan kaikki OLE-objektien muuntovalinnat voimaan.

Välilehdellä **HTML-yhteensopivuus**

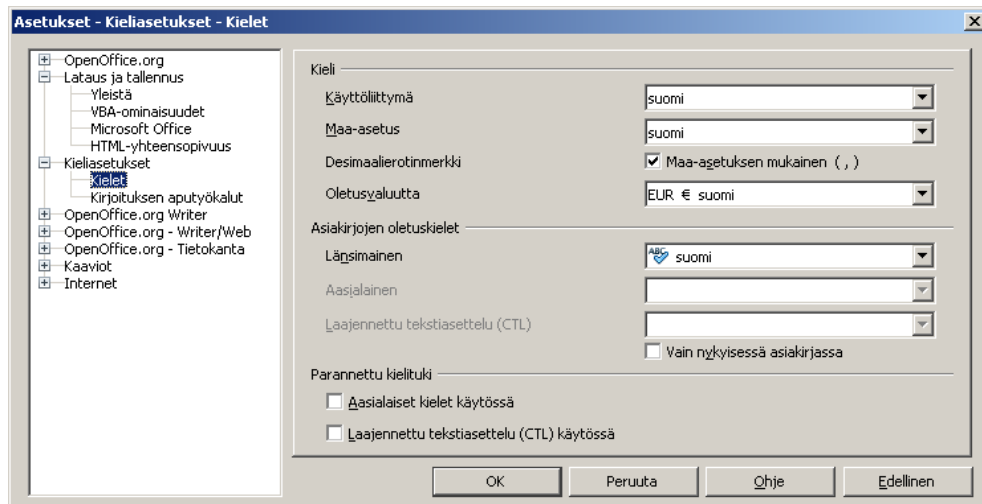
- Kohtaan **Vienti** asetettu esimerkissä **Microsoft Internet Explorer**

8.3.3 Kieliasetukset

Asetukset välilehdellä **Kielet** (ks. tarkemmin luku 6)

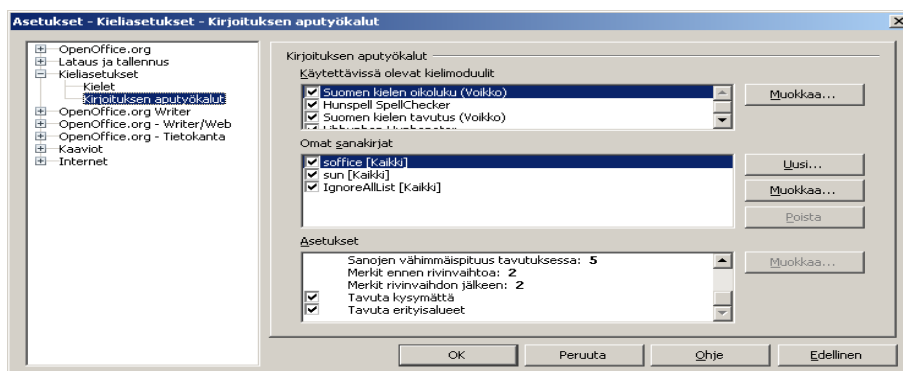
- Kohdat **Käyttöliittymä** ja **Maa-asetus: suomi**
- Kohta **Oletusvaluutta: EUR € suomi**
- Kohta **Asiakirjojen oletuskielet - Länsimainen: suomi**

Asetukset välilehdellä **Kirjoituksen aputyökalut** kohdassa **Asetukset**

- **Oikolue kirjoittaessa** (valinta voimassa)
- **Tavuta kysymättä** (valinta voimassa)

Huom: Kohta **Käytettävissä olevat kielimoduulit** liittyvät eri kielten oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanastojen käyttöönottoon. Niihin liittyvät asennukset ja asetukset on käsitelty tarkemmin lisäosien asennuksen yhteydessä luvussa 7.

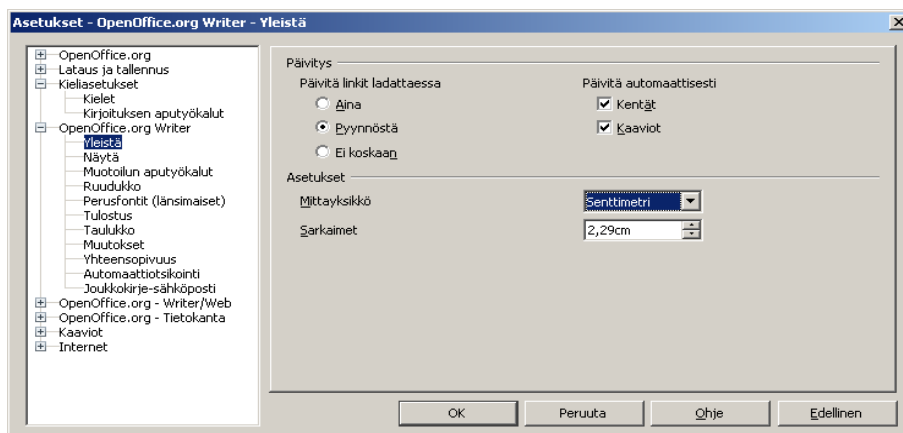

8.3.4 OpenOffice.org Writer

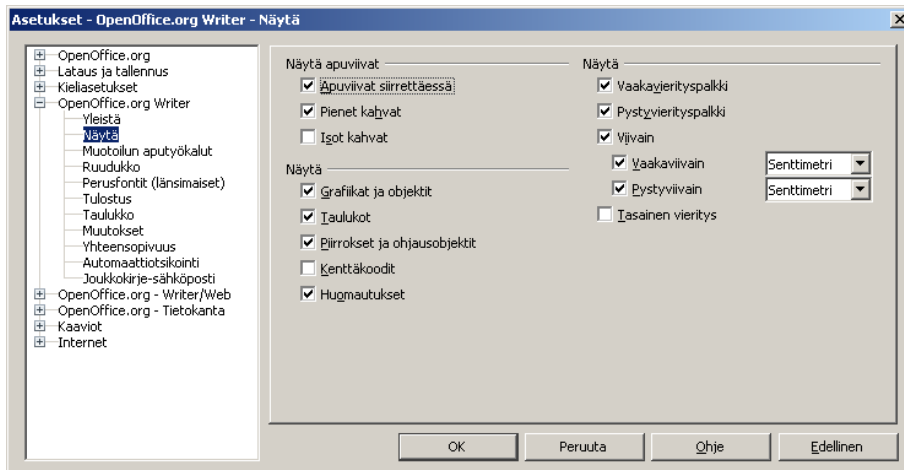
Writer-ohjelman asetusten määrittämiseksi tekstinkäsittelyn tulee olla aktiivisena. Käynnistä tarvittaessa Writer tai aloita uuden tekstiasiakirjan tekeminen esimerkiksi toimenpiteellä **Tiedosto** → **Uusi** → **Tekstiasiakirja**. Siirry asetuksiin toimenpiteellä **Työkalut** → **Asetukset** ja edelleen asetusnäytöllä pääotsikkoon **OpenOffice.org Writer**.

Välilehdellä **Yleistä**

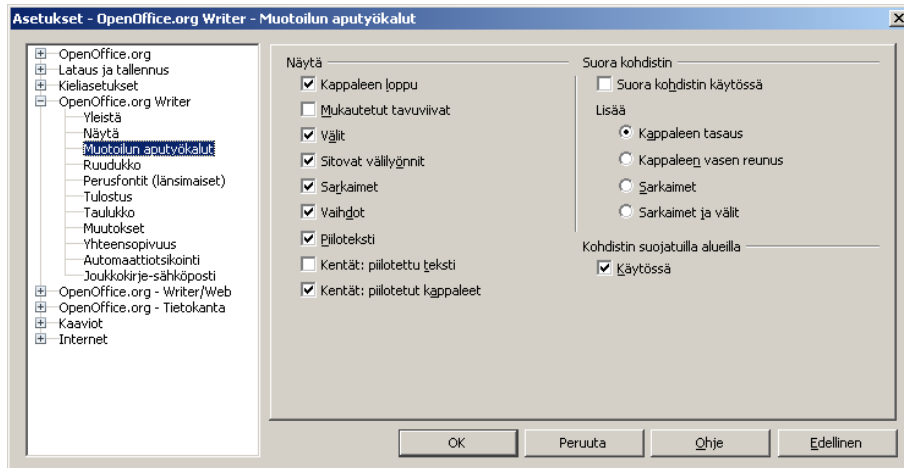
- Kohtaan **Sarkaimet** asetetaan suomalainen tekstin standardiasettelu mukainen sarkainväli **2,29 cm**.

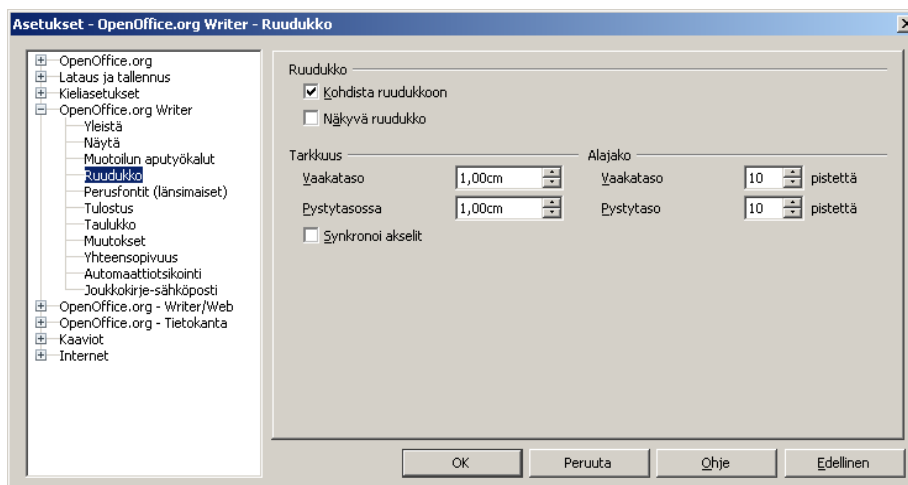
Välilehdellä **Näytä** asetetaan voimaan valinta **Apuviivat siirrettäessä**.

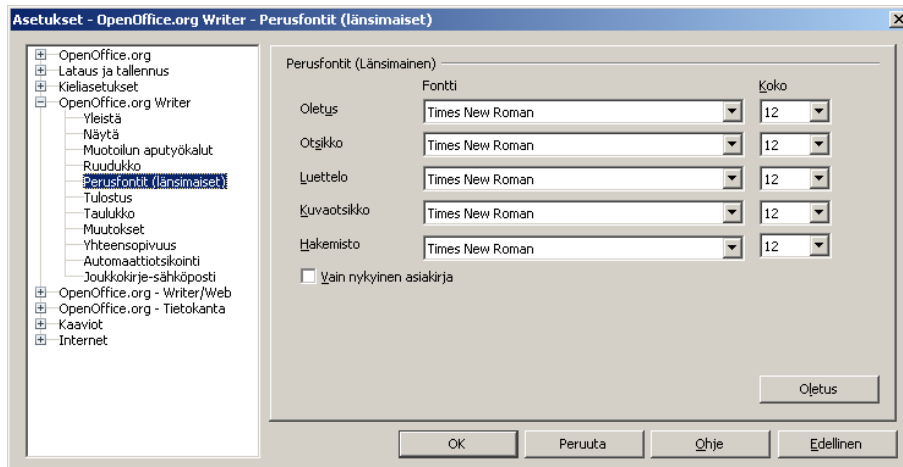
Välilehdellä **Muotoilun aputyökalut** kohdassa **Näytä** asetetaan muut valinnat voimaan paitsi **Mukautetut tavuviivat** ja **Kentät: piilotettu teksti**.

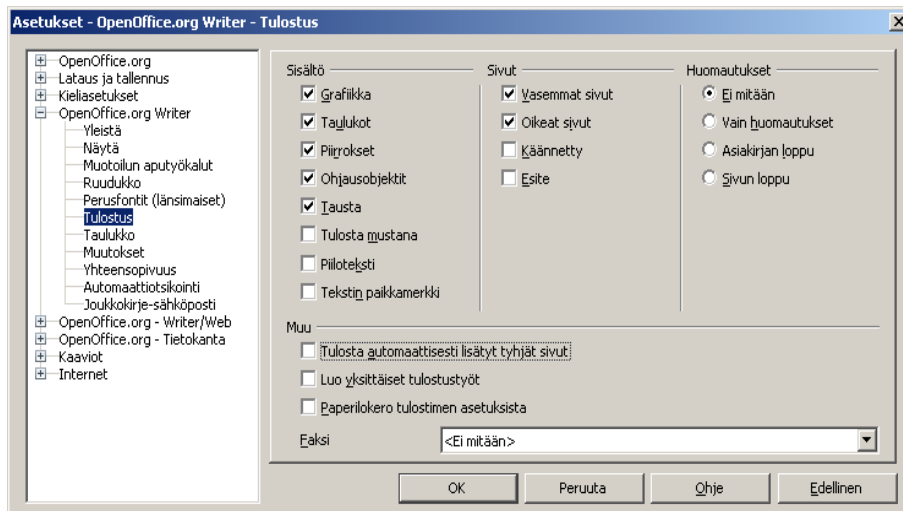
Välilehdellä **Ruudukko** asetetaan voimaan valinta **Kohdistista ruudukkoon** ja kohtaan **Alajakko** asetetaan **10 pistettä** vaaka- ja pystytasoon.

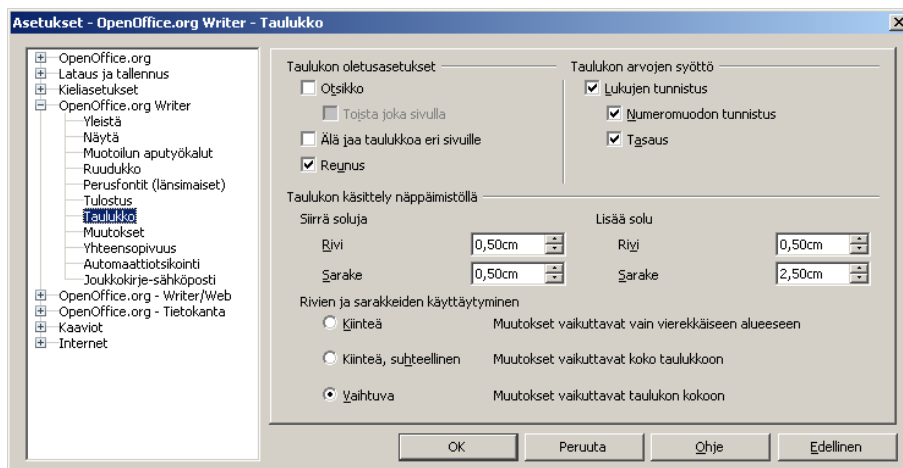
Välilehdellä **Perusfontit (länsimaiset)** asetetaan kohtaan **Otsikko** fontiksi **Times New Roman**, fonttikoko **12** pistettä.

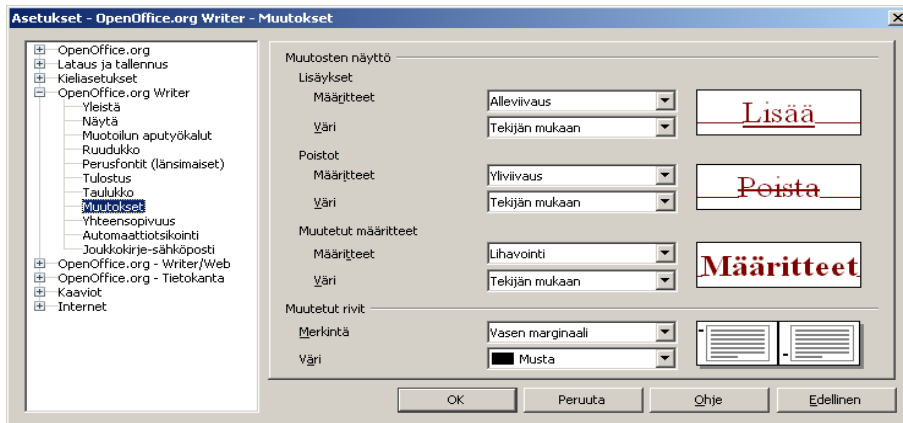
Välilehdellä **Tulostus** pois valinta **Tulosta automaattisesti lisätyt tyhjät sivut**

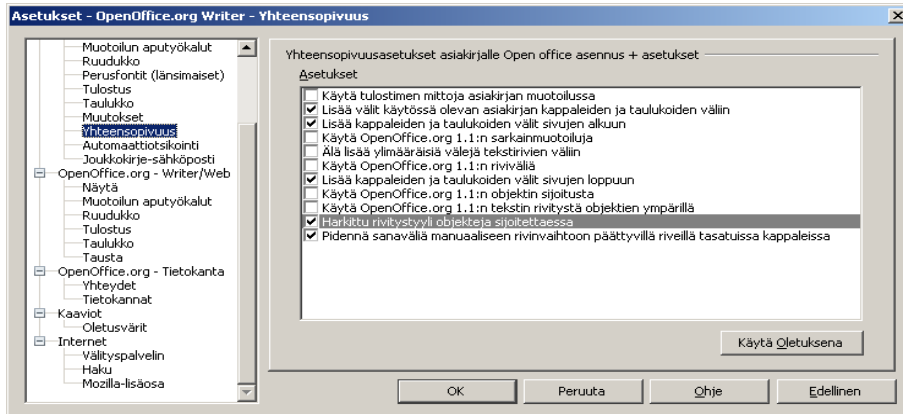
Välilehden **Taulukko** asetuksia: **Otsikko** (pois päältä), **Lukujen tunnistus** (valinta voimaan), **Numeromuodon tunnistus** (valinta voimaan) ja **Tasaus** (valinta voimaan).

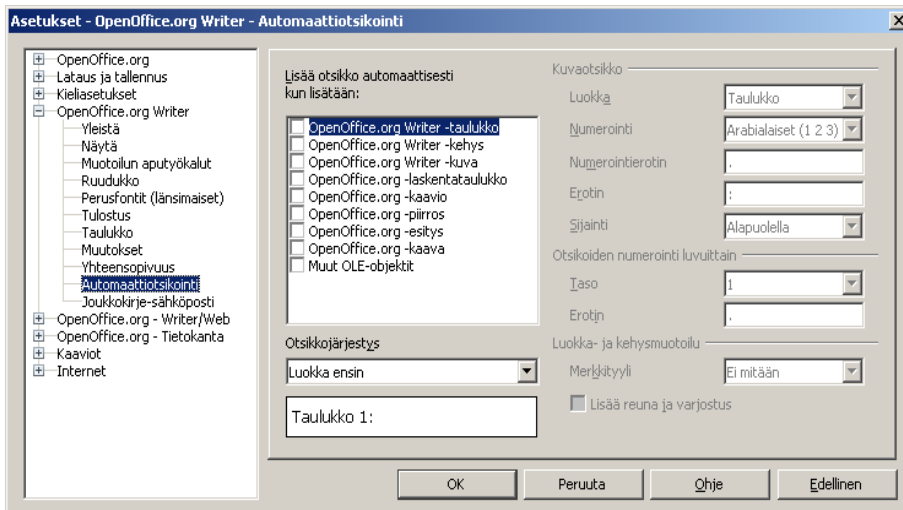
Ei muutoksia välilehdellä **Muutokset**.

Välilehdellä **Yhteensopivuus** voimaan valinta **Harkittu rivitystyylillä** objekteja sijoitettaessa

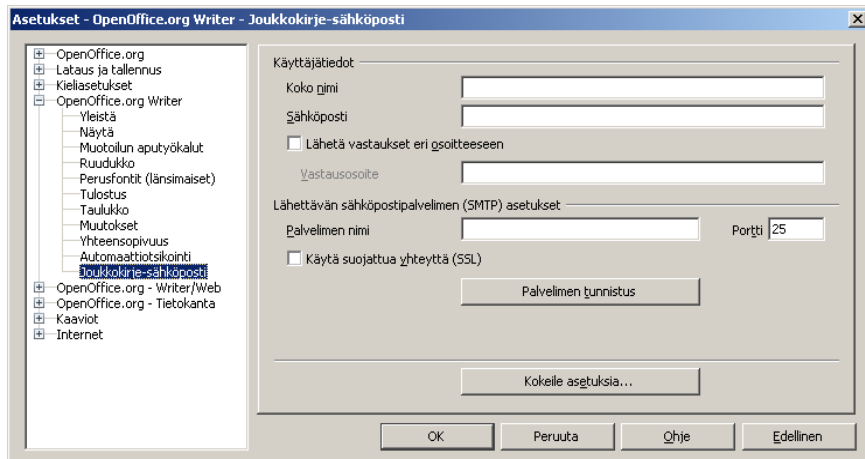

Ei muutoksia välilehdellä **Automaattiotiokointi**.

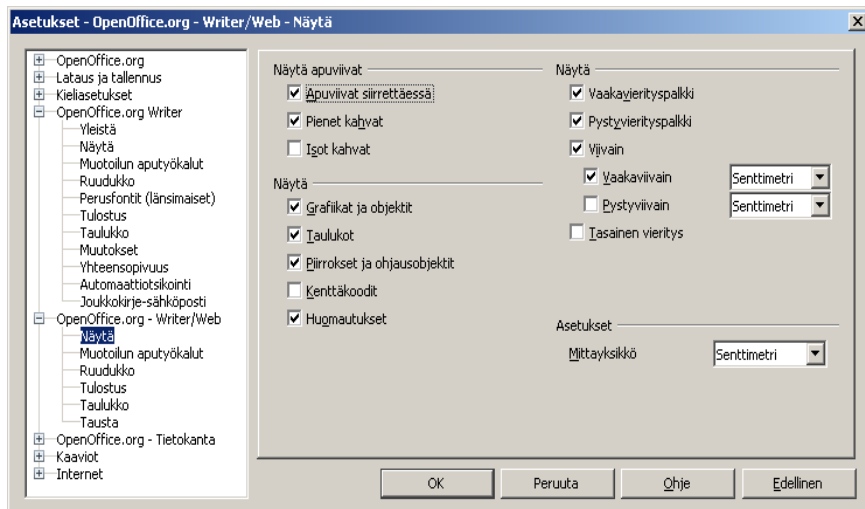

Ei muutoksia välilehdellä **Joukkokirje/sähköposti**.

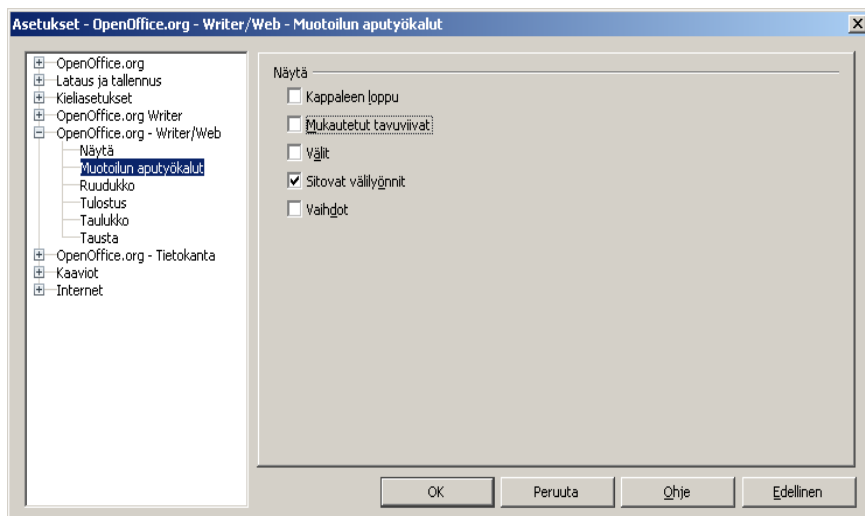

8.3.5 OpenOffice.org - Writer/Web

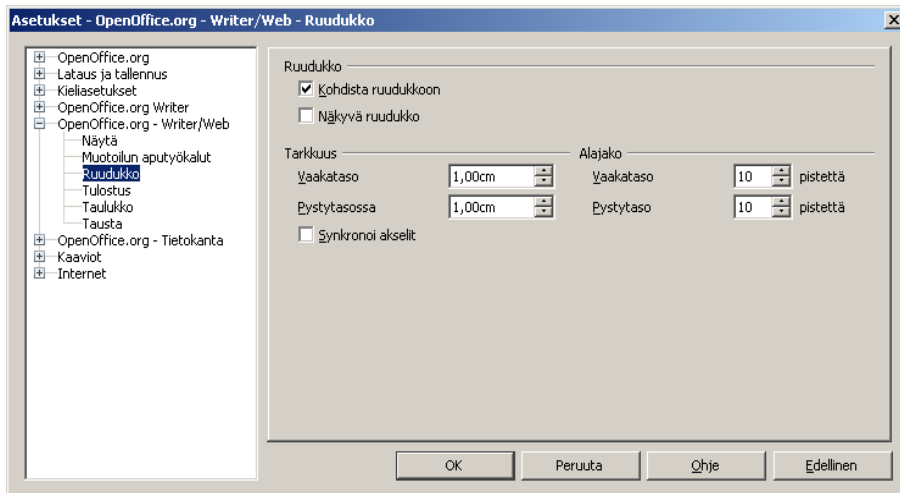
Välilehdellä **Näytä** voimaan valinta **Apuviivat siirrettäessä**.

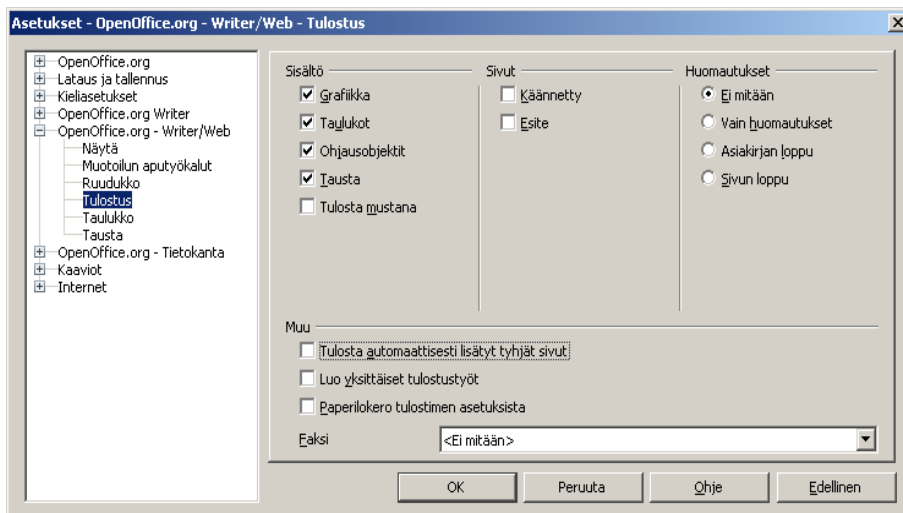
Välilehdellä **Muotoilun aputyökalut** pois valinta **Mukautetut tavuviivat**.

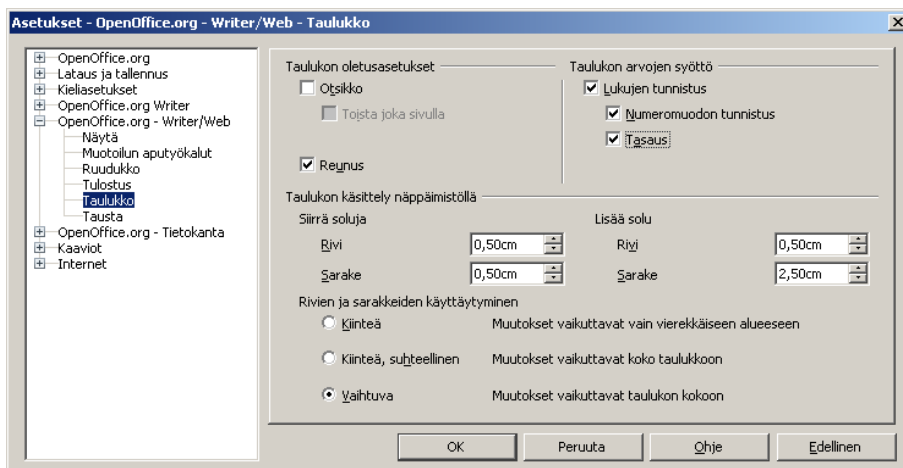
Välilehdellä **Ruudukko** asetetaan voimaan valinta **Kohdistusta ruudukkoon** ja kohtaan **Alajakko** asetetaan **10 pistettä** vaaka- ja pystytasoon.

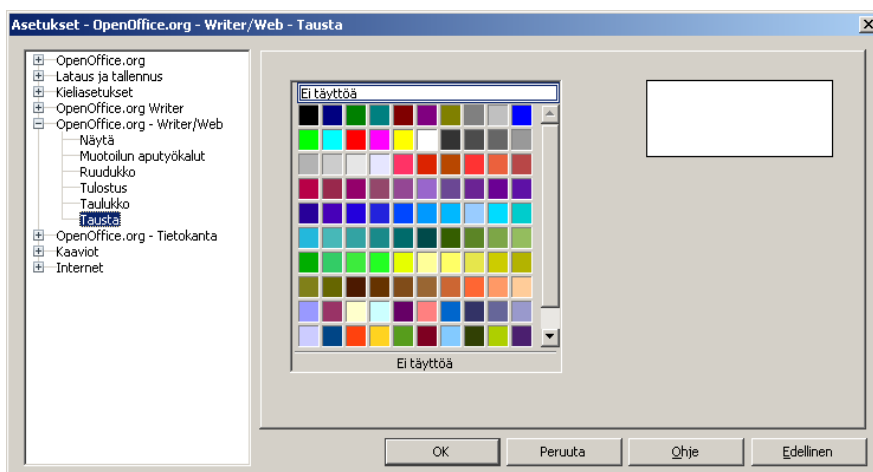
Välilehdellä **Tulostus** pois valinta **Tulosta automaattisesti lisätyt tyhjät sivut**.

Välilehden **Taulukko** asetuksia: **Otsikko** (pois päältä), **Lukujen tunnistus** (valinta voimaan), **Numeromuodon tunnistus** (valinta voimaan) ja **Tasaus** (valinta voimaan).

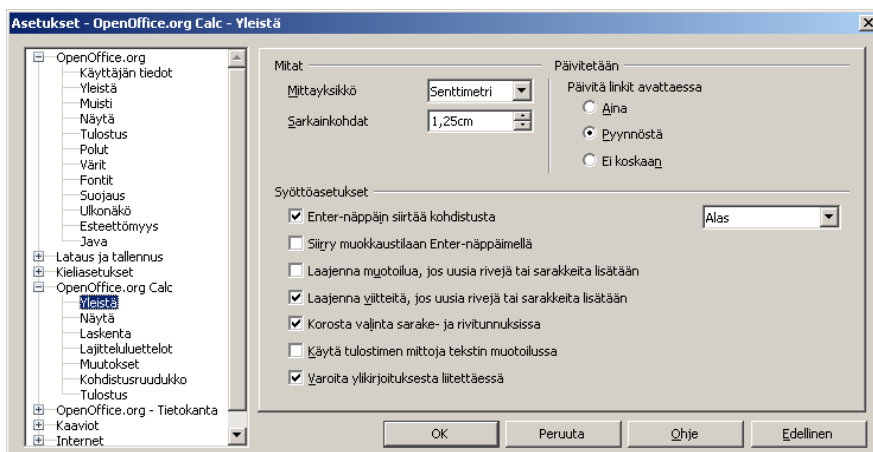
Ei muutoksia välilehdellä **Tausta**.

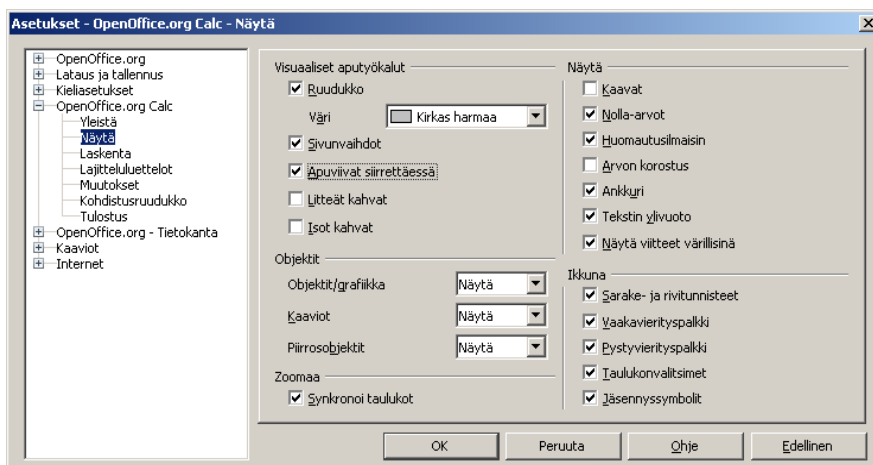
8.3.6 OpenOffice.org Calc

Asetusten tekemiseksi käynnistä aluksi Calc tai aloita uusi laskentataulukko. Välilehti **Yleistä**

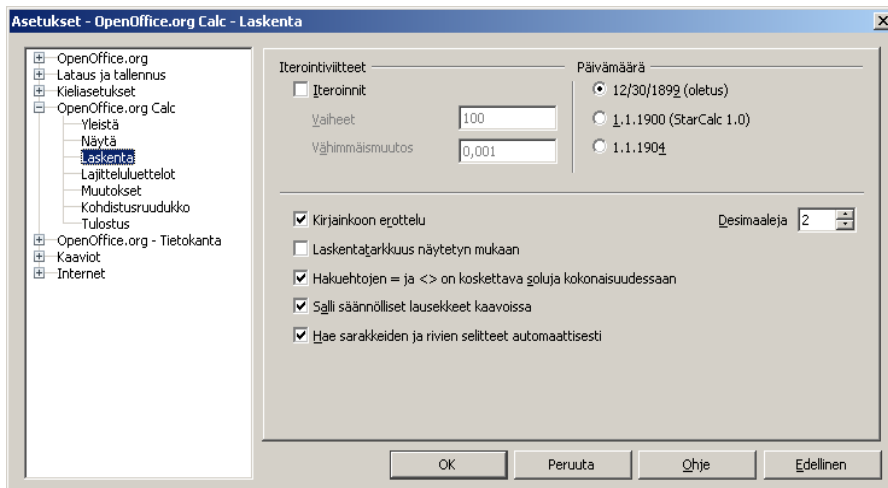
- **Laajenna muotoilua, jos uusia rivejä tai sarakkeita lisätään** (valinta pois)
- **Laajenna viitteitä, jos uusia rivejä tai sarakkeita lisätään** (valinta voimaan)

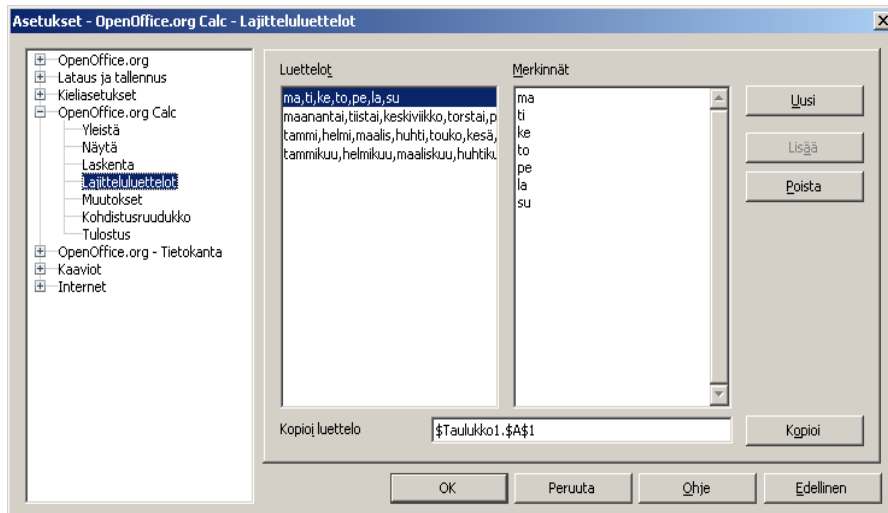
Välilehdellä **Näytä** voimaan valinta **Apuviivat siirrettäessä**.

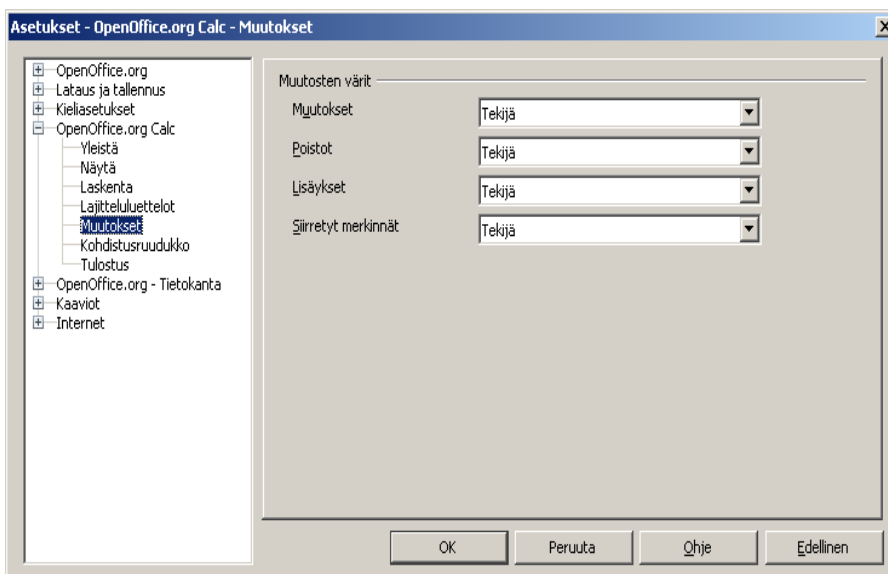
Ei muutoksia välilehdellä **Laskenta**.

Ei muutoksia välilehdellä **Lajittelu tiedot**.

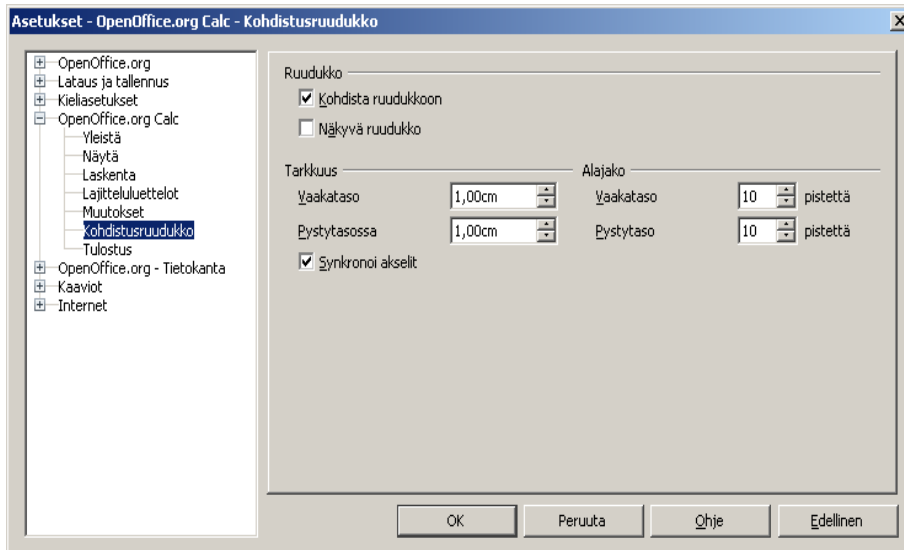

Ei muutoksia välilehdellä **Muutokset**.

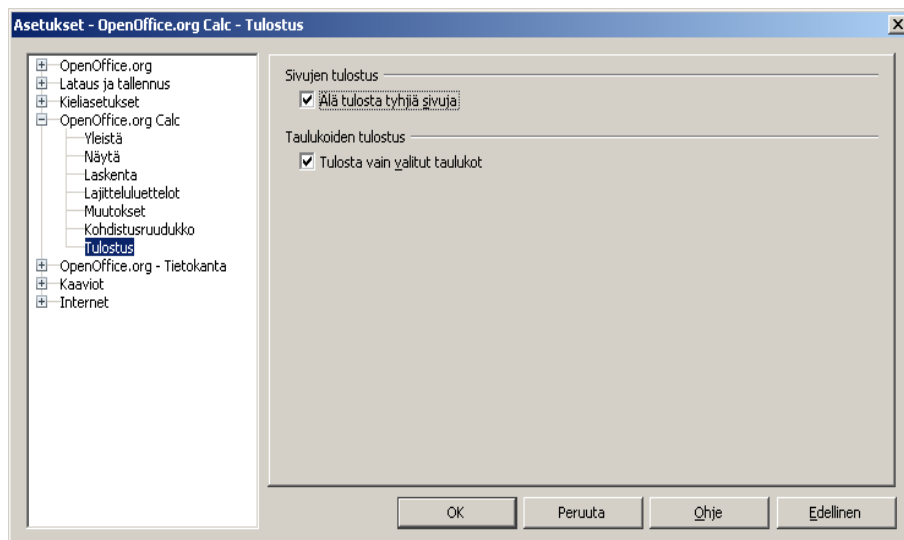
Välilehti **Kohdistusruudukko**

- **Kohdistusta ruudukkoon** (valinta voimaan)
- **Alajakko** asetetaan **10 pistettä** vaaka- ja pystytasoon

Välilehti **Tulostus**

- **Älä tulosta tyhjiä sivuja** (valinta voimaan)
- **Tulosta vain valitut taulukot** (valinta voimaan)

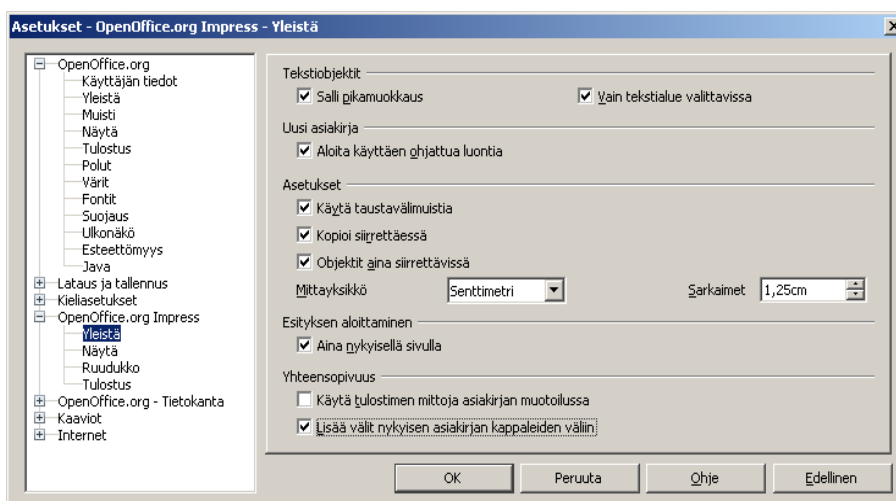

8.3.7 OpenOffice.org Impress

Impress-ohjelman asetusten määrittämiseksi esitysohjelman tulee olla aktiivisena. Käynnistä tarvittaessa Impress tai aloita uuden esityksen tekeminen esimerkiksi toimenpiteellä **Tiedosto** → **Uusi** → **Esitys**. Siirry asetuksiin toimenpiteellä **Työkalut** → **Asetukset** ja edelleen asetusnäytöllä pääotsikkoon **OpenOffice.org Impress**.

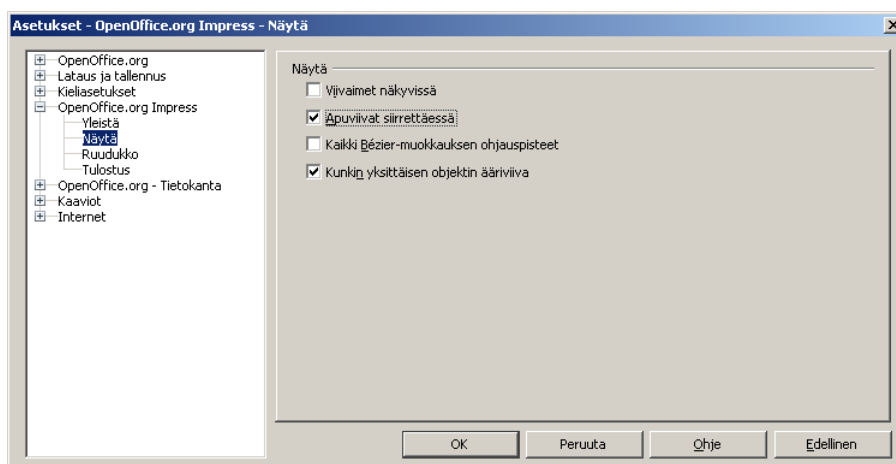
Välilehti Yleistä

- **Kopioi siirrettäessä** (valinta voimaan)
- **Lisää välit nykyisen asiakirjan kappaleiden väliin** (valinta voimaan)

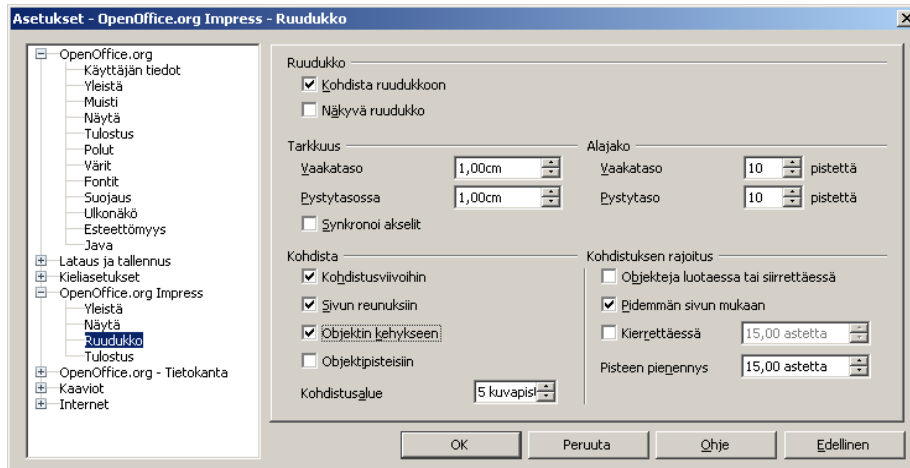
Välilehti Näytä

- **Apuviivat siirrettäessä** (valinta voimaan)

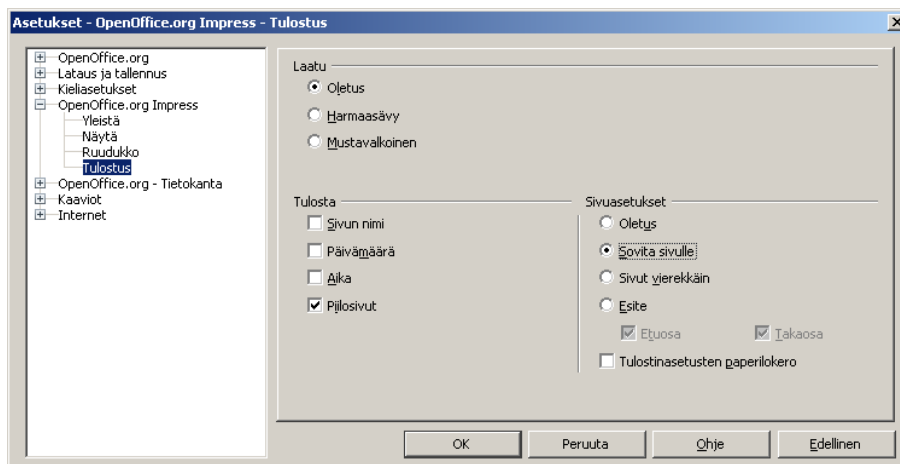
Välilehti Ruudukko

- **Kohdistusta ruudukkoon** (valinta voimaan)
- Alajakso: **Vaakataso 10 pistettä** ja **Pystytaso 10 pistettä**
- Kohdistusta:
  - **Kohdistusviivoihin** (valinta voimaan)
  - **Sivun reunuksiin** (valinta voimaan)
  - **Objektin kehukseen** (valinta voimaan)

Välilehti Tulostus

- **Sovita sivulle** (valinta voimaan)

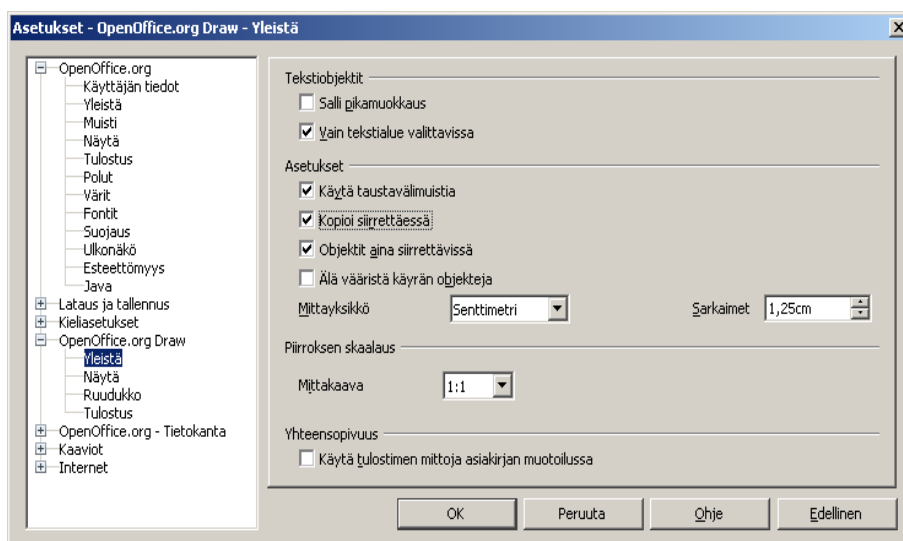

8.3.8 OpenOffice.org Draw

Draw-ohjelman asetusten määrittämiseksi piirrosohjelman tulee olla aktiivisena. Käynnistä tarvittaessa Draw tai aloita uuden piirroksen tekeminen esimerkiksi toimenpiteellä **Tiedosto** → **Uusi** → **Piirros**. Siirry asetuksiin toimenpiteellä **Työkalut** → **Asetukset** ja edelleen asetusnäytöllä pääotsikkoon **OpenOffice.org Draw**.

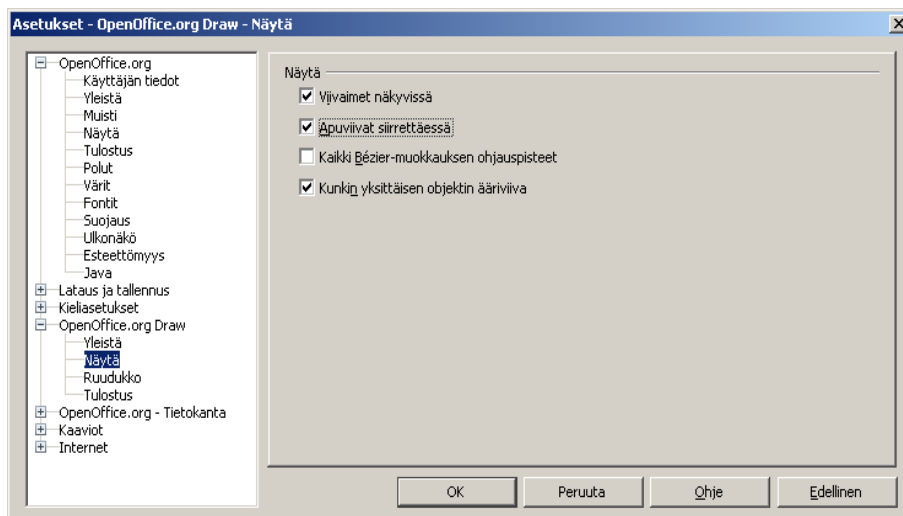
Välilehti Yleistä

- **Kopioi siirrettäessä** (valinta voimaan)

Välilehti Näytä

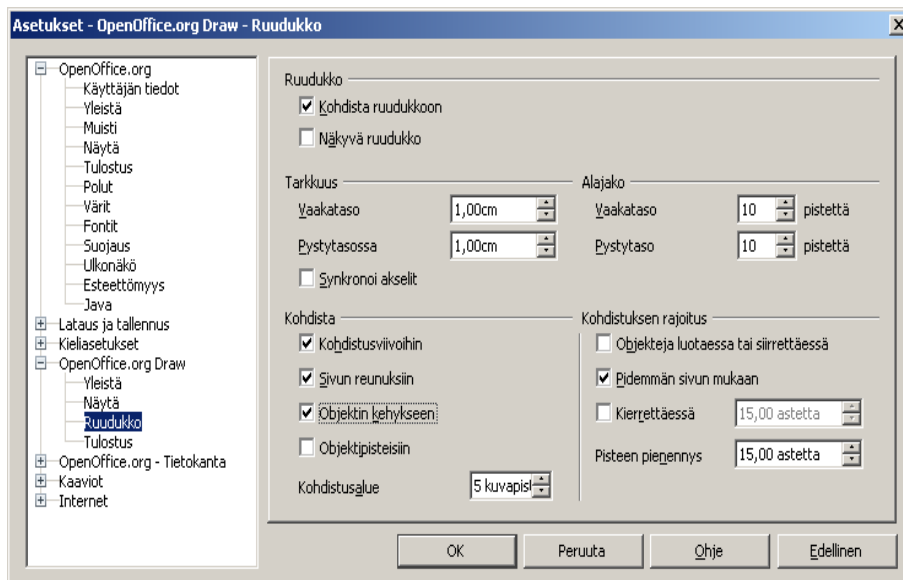
- **Apuviivat siirrettäessä** (valinta voimaan)

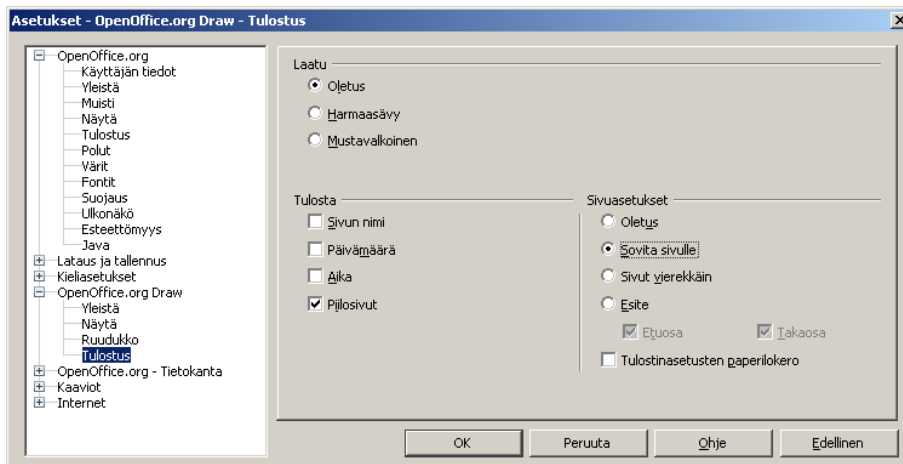
Välilehti **Ruudukko**

- **Kohdistusta ruudukkoon** (valinta voimaan)
- Alajakko: **Vaakataso 10 pistettä** ja **Pystytaso 10 pistettä**
- Kohdistusta:
  - **Kohdistusviivoihin** (valinta voimaan)
  - **Sivun reunuksiin** (valinta voimaan)
  - **Objektin kehukseen** (valinta voimaan)

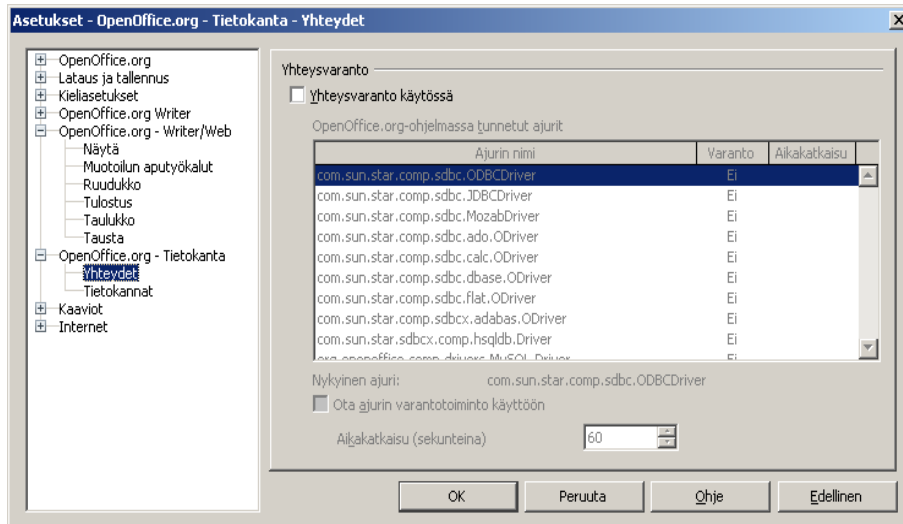
Välilehti **Tulostus**

- **Sovita sivulle** (valinta voimaan)

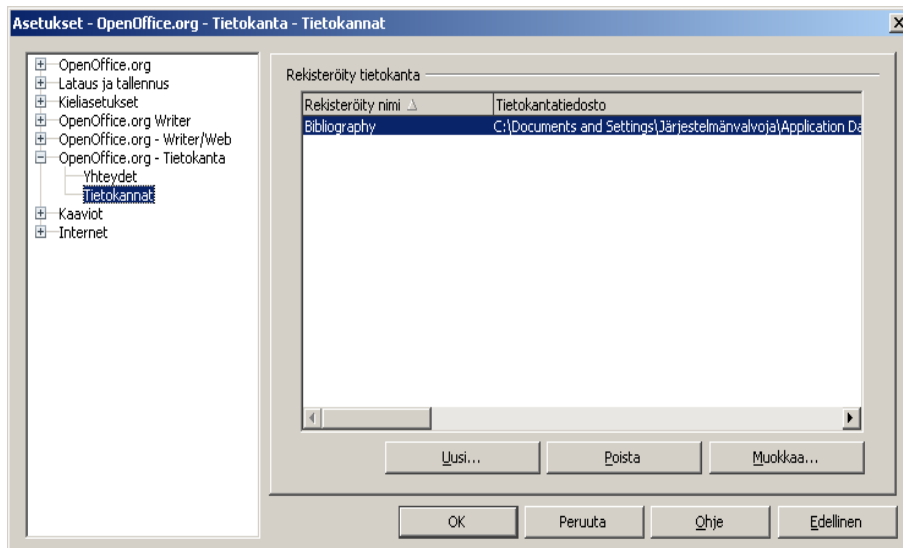

8.3.9 OpenOffice.org - Tietokanta

Ei muutoksia välilehdellä **Yhteydet**.

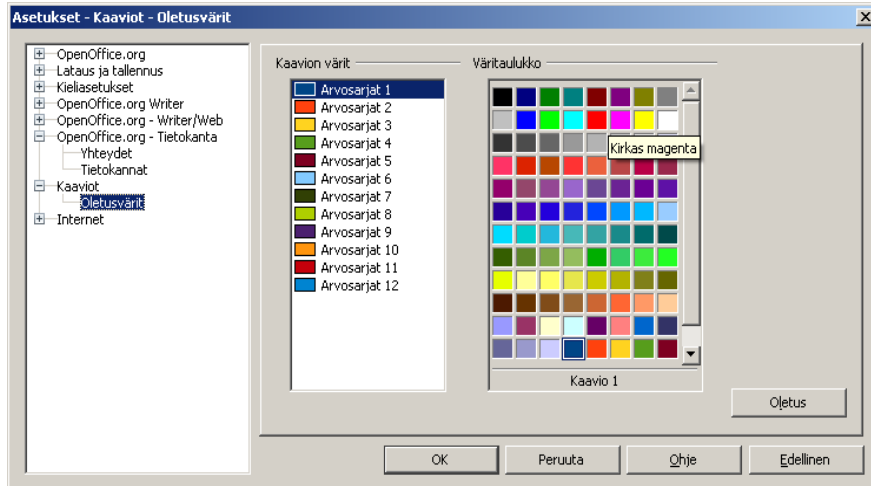

Ei muutoksia välilehdellä **Tietokannat**.

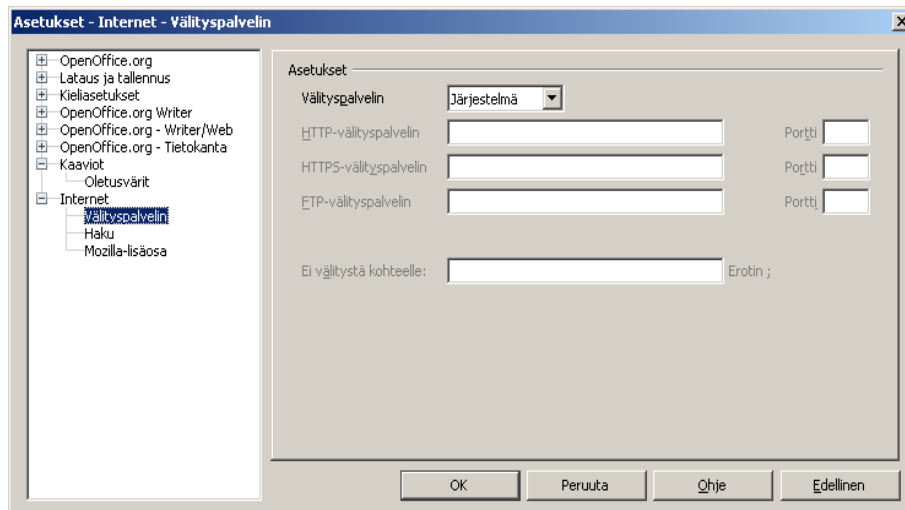
8.3.10 Kaaviot

Ei muutoksia välilehdellä **Oletusvärit**.

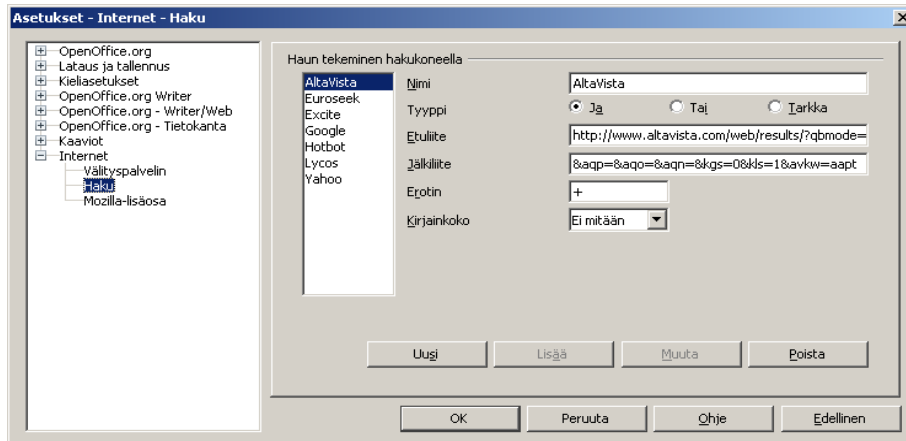

8.3.11 Internet

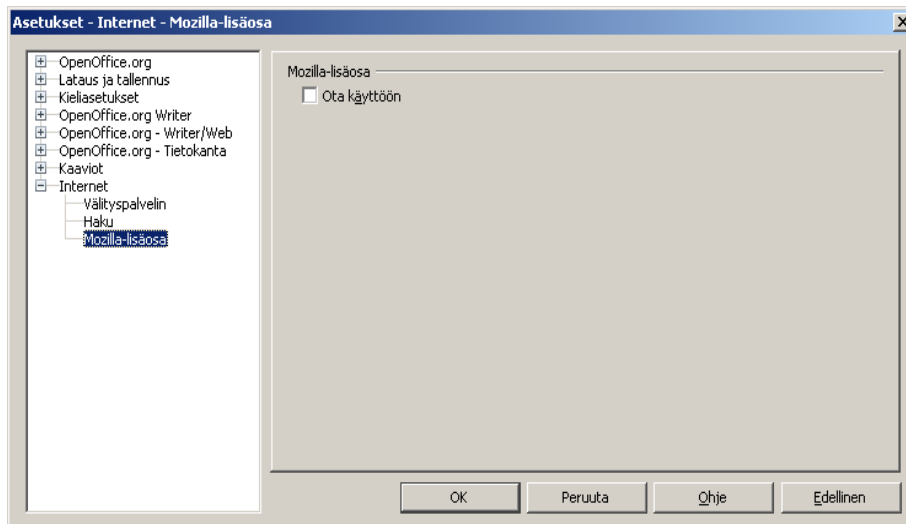
Ei muutoksia välilehdellä **Välityspalvelin**.

Ei muutoksia välilehdellä **Haku**.

Ei muutoksia välilehdellä **Mozilla-lisäosa**.

9 Oletustekstipohja ja pikanäppäimet

Tässä luvussa kuvataan oikeusministeriön asennukseen laadittu oletustekstipohja (kohta 9.1), oletustekstipohjan käyttöönotto (kohta 9.2) sekä oletustekstipohjan käyttöä varten tehdyt pikanäppäinasetukset (kohta 9.3).

9.1 Uusi oletustekstipohja

Asennukseen on laadittu uusi suomenkielinen oletustekstipohja *OM_OOo_malli.ott*. Oletuspohja avautuu, kun aloitetaan uuden tyhjän asiakirjan tekeminen Writer-ohjelmassa toimenpiteellä **Tiedosto** → **Uusi** → **Tekstiasiakirja** (tai pikanäppäin **Ctrl+N**). Uudella oletustekstipohjalla korvataan asennusmallissa OpenOfficen perusasennuksessa tuleva tekstinkäsittelyn mallipohja (Default Template).

Oletustekstipohja noudattaa SFS 2487 -standardin asetteluita. Oletustekstipohja on kuvattu sivulla 115 kohdassa *LIITE Oikeusministeriön oletustekstipohja*.

Ruotsinkielistä asennusmallia varten on oma oletustekstipohja *OM_OOo_malli_sv.ott*, jossa oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston kieli on asetettu ruotsiksi. Ruotsinkielisen oletustekstipohjan muodostaminen on kuvattu luvussa 12.

9.2 Oletustekstipohjan käyttöönotto

Ensimmäisen OpenOffice-käynnistyksen yhteydessä käyttäjälle muodostetaan käyttäjäkohtainen profiili. Profiiliin tallentuvat kaikki tiedot, jotka määrittävät yksittäisen käyttäjän oman OpenOffice-käyttöympäristön. Myös käytössä oleva oletustekstipohja on profiilissa.

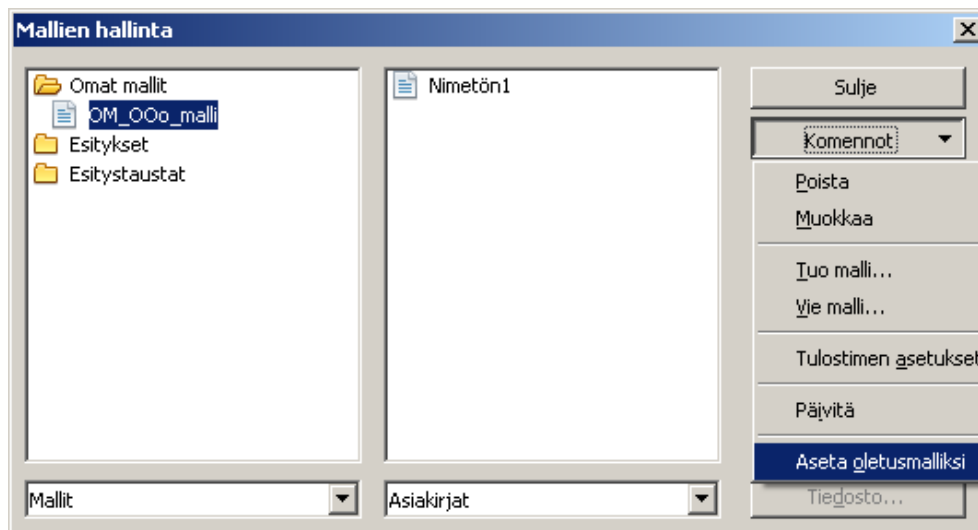
Käyttäjän profiili sijaitsee Windows XP -alustalla kansiossa *C:\Documents and Settings\käyttäjätunnuksen alta löytyvästä alikansioista Application Data\OpenOffice.org*. Esimerkiksi tunnuksen *Järjestelmänvalvoja* profiili on seuraavassa kansiossa:

C:\Documents and Settings\Järjestelmänvalvoja\Application Data\OpenOffice.org

Käyttäjän mallipohjat (ott, ots, otp, otg) sijaitsevat tässä profiilissa seuraavassa kansiossa:

C:\Documents and Settings\Järjestelmänvalvoja\Application Data\OpenOffice.org\3\user\template

Kun uusi oletustekstipohja otetaan käyttöön, se vietään osaksi käyttäjän profiilia. Uusi mallipohja *OM_OOo_malli.ott* kopioidaan aluksi käyttäjälle em. *template*-kansioon. Käyttäjä asettaa mallipohjan oletustekstipohjaksi käynnistämällä Writer-ohjelman ja edelleen toiminnon **Tiedosto** → **Mallit** → **Järjestä**.

Avautuvalla näytöllä **Mallien hallinta** uusi mallipohja asetetaan oletusmalliksi:

- Kaksoisnapsautetaan kansiota **Omat mallit**
- Napsautetaan valittava mallipohjaa **OM_OOo_malli**
- Valitaan toimenpide **Komennot** → **Aseta oletusmalliksi**

Tämän jälkeen uusi mallipohja avautuu aina oletuspohjaksi, kun kyseinen käyttäjä aloittaa uuden tyhjän asiakirjan tekemisen Writer-ohjelmassa toimenpiteellä **Tiedosto** → **Uusi** → **Tekstiasiakirja** (tai pikanäppäin **Ctrl+N**).

Edellä kuvatulla menettelyllä uusi oletustekstipohja saadaan voimaan yhdelle käyttäjälle. Jos sama oletustekstipohjan asetus halutaan voimaan useille käyttäjille, se voidaan tehdä seuraavasti: tehdään oletustekstipohjan asetus (ja kaikki muutkin tarvittavat käyttöympäristön säädön asetukset) ensin yhden käyttäjälle. Asetukset tallentuvat käyttäjän profiiliin. Tämä "malliprofiili" otetaan talteen ja kopioidaan kaikkien käyttäjätunnusten profiiliksi. Profiilin käsittelyä osana asennusmenettelyä on selvitetty lisää kohdissa 10.2 ja 11.

9.3 Pikanäppäinasetukset

Perusasennusta täydennetään oikeusministeriön asennuksessa muutamilla pikanäppäimillä, joilla helpotetaan oletustekstipohjan eniten käytettyjen kappale- ja luettelotyölylien käyttöä. Pikanäppäimet asetetaan seuraavan taulukon mukaisesti.

F4	Riippuva sisennys
F5	Sisennetty leipäteksti
Vaihto + F5	Leipäteksti
F8	Luettelo ranskalaisilla viivoilla (Luettelo 2)
Vaihto + F8	Luettelo pikku pallukoilla (Luettelo 1)
Ctrl + F8	Numeroitu luettelo (Numerointi 1)

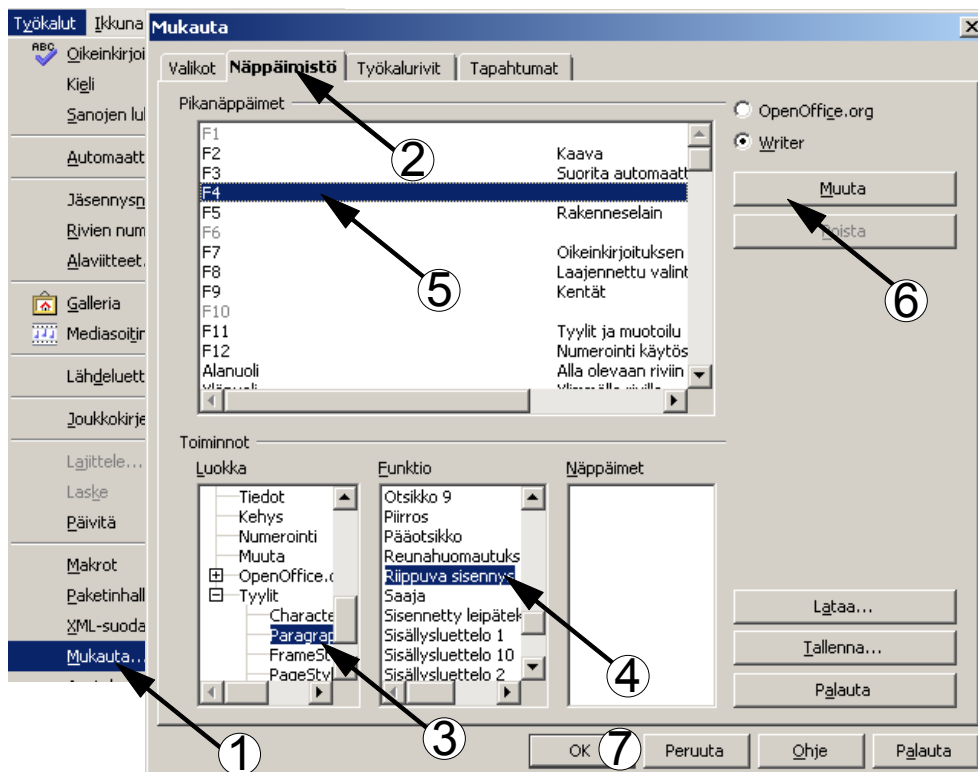
Alla on lueteltu OpenOffice-asennuksen yleiset Ctrl-näppäinasetukset 0-3. Kappaletyölylin **Ole-**

tus perusfonttina on **Times New Roman 12**. Otsikkotyylilien perusfontiksi on oikeusministeriön oletustekstipohjassa asetettu **Times New Roman 12 Lihavoitu**.

Huom: Näppäinkomento **Ctrl+0** on OpenOffice-version 3 tehdasasennuksessa **Leipäteksti**, mutta näppäin on muutettu oikeusministeriön asennuksessa kappaletyyliin **Oletus**, jotta se olisi sama kuin OpenOffice-versiossa 2.

Ctrl + 0	Oletus
Ctrl + 1	Otsikko 1
Ctrl + 2	Otsikko 2
Ctrl + 3	Otsikko 3

Näppäinasetuksen tekeminen tapahtuu seuraavasti. Käynnistetään Writer ja valitaan toimenpide **Työkalut** → **Mukauta**, kuvassa (1). Valitaan avautuvalta näytöltä **Mukauta** välilehti **Näppäimistö** (2), jolloin saadaan näkyviin ruutuun **Pikanäppäimet** kaikki näppäimet ja niiden voimassaolevat asetukset eri tyyliihin. Valitaan valintaruudusta **Luokka** kappaletyylit **Tyyli** → **ParagraphStyles** (3), jolloin viereiseen ruutuun **Funktio** tulee lista kappaletyyleistä. Esimerkiksi näppäimen **F4** asetus tyyliin **Riippuva sisennys** tapahtuu seuraavasti: valitaan napsauttamalla kappaletyyleistä **Riippuva sisennys** (4) ja valitaan ruudusta **Pikanäppäimet** näppäin **F4** (5) ja painike **Muuta** (6). Hyväksytään asetus painikkeesta **OK** (7). Vastaavalla tavalla tehdään kaikki tarvittavat kappaletyyliin pikanäppäinasetukset (**F5**, **Vaihto+F5** ja **Ctrl+0**).

Luettelotyylien pikanäppäimet (**F8**, **Vaihto+F8** ja **Ctrl+F8**) tyyliille **Luettelo 1**, **Luettelo 2** ja **Numerointi 1** tehdään em. tavalla valitsemalla ensin **Luokka**-valintaruudusta (3) **Tyyli** → **NumberingStyles**.

10 Asennuksen ja ohjelman asetustietojen sijainti

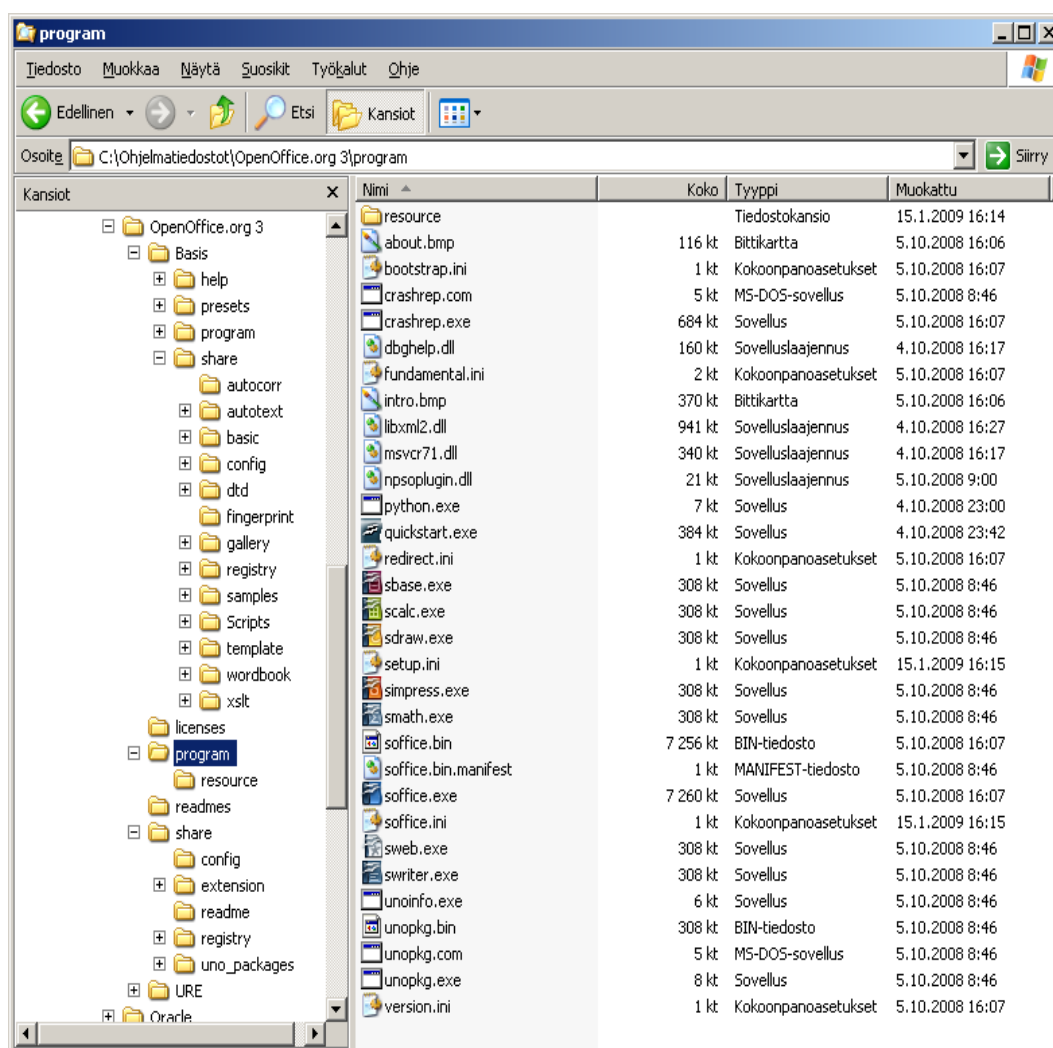
Tässä luvussa tarkastellaan lyhyesti ohjelman asennuksen ja käyttöympäristön asetusten sijaintia Windows XP -alustalla. Ohjelman asennuksen sijainti tietokoneessa esitetään kohdassa 10.1 ja käyttäjäkohtaisten asetustietojen sijainti kohdassa 10.2.

10.1 Ohjelman asennuskansio

OpenOffice.org -versio 3:n perusasennus asentaa ohjelmiston tavallisesti C-levylle kansioon *C:\Program Files\OpenOffice.org 3*. Asennuskansio vaatii levytilaa noin 400 Mtavua.

Oikeusministeriön asennusmallissa käytetään kansiota *C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3*. Seuraavassa kuvassa näkyy asennuksen ja keskeisten asennuskansioiden sijainti ja varsinaiset ohjelmatiedostot sisältävä kansio *C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program*.

Asennuskansiossa sijaitsevat varsinaisen ohjelmiston lisäksi kaikki sellaiset lisäosat, jotka on asennettu yhteisiksi tietokoneen kaikille käyttäjille.

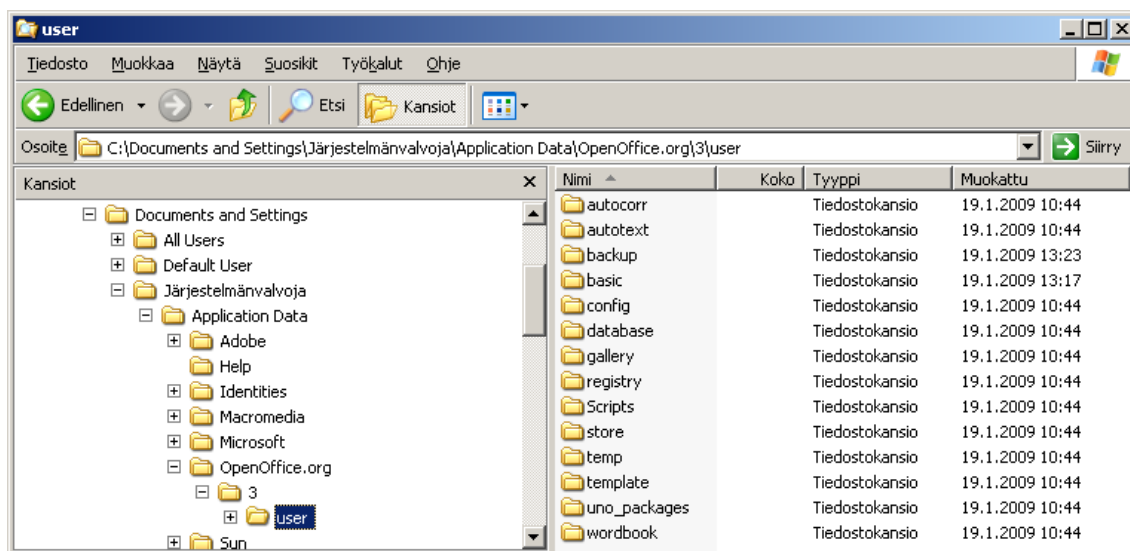
10.2 Käyttäjän profiili

Käyttäjän profiilissa sijaitsevat kaikki tiedot, jotka määrittävät yksittäisen käyttäjän oman OpenOffice-käyttöympäristön. Näitä tietoja ovat esimerkiksi automaattisen muotoilun asetukset (kohta 8.1), automaattisen korjauksen asetukset (kohta 8.2) sekä toiminnon **Työkalut** → **Asetukset** kautta tehtävät asetukset (kohta 8.3). Käyttäjän profiilissa ovat myös kaikki sellaiset lisäosat (ks. luku 7), jotka käyttäjä on asentanut omaan käyttöönsä (ei siis yhteisiksi kaikille).

Käyttäjän profiili sijaitsee kansiossa *C:\Documents and Settings\käyttäjätunnuksen alta löytyvästä alikansioista Application Data\OpenOffice.org*. Esimerkiksi tunnuksen *Järjestelmänvalvoja* profiili on seuraavassa kansiossa:

C:\Documents and Settings\Järjestelmänvalvoja\Application Data\OpenOffice.org

Seuraava kuva havainnollistaa profiilikansion rakennetta ja sijaintia Windows XP:ssä.

OpenOffice-version 3 asennus pitää voimassa vanhan profiilin asetukset, jos vanha profiili on olemassa. Jos vanhaa profiilia ei ole, profiilikansio perustetaan käyttäjälle silloin, kun hän käynnistää ohjelman ensimmäisen kerran. Uusi kansio perustetaan "tehdasasetuksin".

Yksinkertainen menettely kaikille käyttäjille yhtenäisen oletusprofiilin perustamiseksi on seuraava. Yhdelle käyttäjälle (esimerkiksi *Järjestelmänvalvoja*) tehdään ensin kaikki tarvittavat asetukset sisältävä profiili. Kansiossa

C:\Documents and Settings\Järjestelmänvalvoja\Application Data\OpenOffice.org

sijaitseva "malliprofiili" otetaan talteen ja kopioidaan profiiliksi kaikkien käyttäjätunnusten *Application Data* -kansioon.

11 Hiljainen asennus komentoriviltä

Tässä luvussa tarkastellaan hiljaista asennusta, joka muodostetaan asennusmedialle ja voidaan käynnistää sieltä komentorivitasolta. Asennus etenee käynnistyksen jälkeen automaattisesti asennusmedialta ilman asentajan toimenpiteitä. Hiljaisella asennuksella voidaan tehdä yhdenmukaisella tavalla nopeasti asennuksia useisiin tietokoneisiin. Esimerkkinä tarkastellaan oikeusministeriön asennuspakettia OpenOffice-versiolle 3 Windows XP -alustalla. Esimerkin asennuspaketti toteuttaa tarkasti edellä luvuissa 3-9 kuvatun asennuksen.

OpenOffice-yhteisön verkkosivulta <http://documentation.openoffice.org> löytyy lisätietoja mm. asennuksen automatisoinnista ja hiljaisista asennuksista.

Luvussa 3 kuvattu OpenOfficen perusasennus Windows-alustalle alkaa purkutoiminnolla, jossa asennuspaketti puretaan automaattisesti väliaikaiseen purkukansioon Windows-työpöydälle nimelle *OpenOffice.org 3.0 (fi) Installation Files*. Purkukansion sisältö on seuraavan kuvan mukainen.

Nimi	Koko	Tyyppi	Muokattu
licenses		Tiedostokansio	23.2.2009 13:15
readmes		Tiedostokansio	23.2.2009 13:15
instmsia.exe	1 668 kt	Sovellus	15.1.2009 20:49
instmsiw.exe	1 779 kt	Sovellus	15.1.2009 20:49
openofficeorg1.cab	119 071 kt	Cab-tiedosto	15.1.2009 20:53
openofficeorg30.msi	9 083 kt	Windows Installer -paketti	15.1.2009 20:49
setup.exe	332 kt	Sovellus	15.1.2009 20:49
setup.ini	1 kt	Kokoonpanoasetukset	15.1.2009 20:49

Purkukansion sisällä oleva *setup*-ohjelma käynnistää varsinaisen asennuksen. Tavanomaisen asennuksen jälkeen purkukansio on tarpeeton ja se voidaan poistaa. Hiljaisia asennuksia varten purkukansion sisältö on tärkeä, ja se tarvitaan asennuspakettien muodostamista varten. OpenOfficen hiljainen asennus laaditaan käyttäen purkukansion Windows Installer -pakettia **openofficeorg30.msi**. Asennuspaketin nimessä oleva numerosarja ilmaisee, minkä OpenOffice-version asennuspaketista on kyse.

Myös luvussa 4 kuvattu ruotsin kielen käyttöliittymän asennus etenee samalla tavalla. Asennus muodostaa Windows-työpöydälle purkukansion *OpenOffice.org 3.0 Language Pack (Swedish) Installation Files*. Kansion sisältö on edellä kuvatun kaltainen, ja myös siellä on Windows Installer -paketti **openofficeorg30.msi**, jota käytetään hyväksi ruotsin käyttöliittymän hiljaisessa asennuksessa.

Purkukansioissa olevat asennuspaketit (msi-tiedostot) sisältävät asennuksen määrittäykset, jotka perustuvat Microsoftin Windows Installer -tekniikan käyttöön. Windows sisältää parametreilla ohjattavan *msiexec*-ohjelman, jolla hallitaan asennuksen suorittamista. *Msiexec* on komentoriviltä suoritettava ohjelma, joka tulkitsee asennuspaketin sisältöä ja suorittaa Windows-asennuksen. Esimerkiksi OpenOffice-version 3.0.1 perusasennus asennuspaketin mukaisilla oletusarvoilla voidaan suorittaa seuraavalla Windows-komennolla hiljaisena asennuksena:

```
msiexec /i openofficeorg30.msi /q
```

Komennon parametri `/i` edellä määrittää toimenpiteeksi asennuksen (install) ja parametri `/q` määrittää asennuksen hiljaiseksi (quiet, asennus ei muodosta käyttöliittymää).

Asennuspaketissa olevia asennuksen oletusarvoja voidaan säätää muunnostiedostoilla (mst-tiedostot). Muunnostiedostot muokataan erillisohjelmilla (esimerkiksi Wise Package Studio). Muunnostiedosto voidaan antaa *TRANSFORMS*-parametrina *msiexec*-komentoon. Esimerkiksi oikeusministeriön asennuspakettiin muodostettiin muunnostiedosto **openofficeorg30.mst**, jolloin sitä käyttävä *msiexec*-komento on seuraava:

```
msiexec /i openofficeorg30.msi TRANSFORMS=openofficeorg30.mst /q
```

Oikeusministeriön OpenOffice-asennusta täydennettiin useilla luvussa 7 kuvatuilla lisäosilla. Hiljaisessa asennuksessa lisäosat otetaan käyttöön ilman OpenOfficen graafista käyttöliittymää *unopkg*-komennolla, jonka käyttöä on selvitetty kohdassa 7.7. Oikeusministeriön asennusmallin mukaisessa hiljaisessa asennuksessa tarvitaan seuraavan esimerkin mukaiset *unopkg*-komennot (ks. kohta 7.7):

```
unopkg remove --shared dict-es.oxt
unopkg add --shared F:\DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt
unopkg add --shared F:\voikko.oxt
unopkg add --shared F:\dict-sv-1.29.oxt
unopkg add --shared F:\hyph_sv_SE.oxt
unopkg add --shared F:\SwedishThesaurus.oxt
unopkg add --shared F:\dict-de.oxt
unopkg add --shared F:\StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt
unopkg add --shared F:\pdfimport.oxt
```

Oikeusministeriön hiljaisen asennuksen malliin kuuluu myös kaikille käyttäjille yhtenäisen OpenOffice-profiilin käyttöönotto. Profiili muodostettiin ensin yhdelle käyttäjätunnukselle käymällä läpi luvuissa 8 ja 9 kuvatut toimenpiteet. Tämä profiili kopioidaan asennuksessa käyttäjän profiiliksi (ks. tarkemmin kohta 10.2).

Oikeusministeriön asennusmallin mukainen hiljainen asennus käsittää seuraavat toimenpiteet:

- asennetaan suomenkielinen OpenOffice.org 3.0.1 (Windows Installer -paketti)
- asennetaan ruotsin käyttöliittymä kielipaketti (Windows Installer -paketti)
- poistetaan espanjan oikoluku (lisäosa, unopkg-komento)
- estetään rekisteröintikysely (lisäosa, unopkg-komento)
- asennetaan Voikko - suomen oikoluku ja tavutus (lisäosa, unopkg-komento)
- asennetaan ruotsin oikoluku (lisäosa, unopkg-komento)
- asennetaan ruotsin tavutus (lisäosa, unopkg-komento)
- asennetaan ruotsin synonyymisanasto (lisäosa, unopkg-komento)
- asennetaan saksan oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto (lisäosa, unopkg-komento)
- asennetaan Multisave (lisäosa, unopkg-komento)
- asennetaan PDF import (lisäosa, unopkg-komento)
- kopioidaan OpenOffice-asetukset *Default User* -profiiliin (Windows xcopy)

Oikeusministeriön hiljaisen asennuksen toimenpiteistä tehtiin seuraava komentoriviedosto **asennus.bat**:

```
@echo off

echo OpenOffice 3.0.1 suomenkielinen perusasennus...
C:\WINDOWS\system32\msiexec.exe /i
"1_OOo_3.0.1_Win32Intel_install_fi\openofficeorg30.msi"
TRANSFORMS="1_OOo_3.0.1_Win32Intel_install_fi\openofficeorg30.mst" /quiet

echo Ruotsin kielen asennus...
C:\WINDOWS\system32\msiexec.exe /i
"2_OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv\openofficeorg30.msi"
TRANSFORMS="2_OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv\openofficeorg30.mst"
/quiet

echo Lisaosien asennukset

echo Espanjan oikoluvun poisto...
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg" remove --shared
dict-es.oxt

echo Rekisterointikyselyn esto...
copy /y "Files\DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt"
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\share\extension\install"
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg.exe" add --shared
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install\DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt"

echo Voikko suomen oikoluku ja tavutus...
copy /y "Files\voikko.oxt" "C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install"
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg.exe" add --shared
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\share\extension\install\voikko.oxt"

echo Ruotsin oikoluku...
copy /y "Files\dict-sv-1.29.oxt" "C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install"
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg.exe" add --shared
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\share\extension\install\dict-sv-
1.29.oxt"

echo Ruotsin tavutus...
copy /y "Files\hyph_sv_SE.oxt" "C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install"
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg.exe" add --shared
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install\hyph_sv_SE.oxt"

echo Ruotsin synonyymisanasto...
copy /y "Files\SwedishThesaurus.oxt" "C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install"
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg.exe" add --shared
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install\SwedishThesaurus.oxt"

echo Saksan oikoluku, tavutus ja synonyymisanasto...
copy /y "Files\dict-de.oxt" "C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install"
```

```
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg.exe" add --shared
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\share\extension\install\dict-de.oxt"

echo Multisave...
copy /y "Files\StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt"
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\share\extension\install"
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg.exe" add --shared
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\share\extension\install\StarXpert-
MultiSave-1.2.0.oxt"

echo PDF import...
copy /y "Files\pdfimport.oxt" "C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\share\
extension\install"
"C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3\program\unopkg.exe" add --shared
"C:\ohjelmatiedostot\OpenOffice.org
3\share\extension\install\pdfimport.oxt"

echo Profiilin kopiointi...
XCOPY /S /E /Y /I "Files\User" "C:\Documents and Settings\Default
User\Application Data\OpenOffice.org\3\user"

echo Asennus valmis
```

Seuraavassa on kuvattu edellä olevien komentojen mukainen asennusmedian sisältö komentojen muodon selventämiseksi. Hiljaisen asennuksen kansio on seuraavan kuvan mukainen:

Nimi	Koko	Tyyppi	Muokattu
1_OOo_3.0.1_Win32Intel_install_fi		Tiedostokansio	11.2.2009 14:02
2_OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv		Tiedostokansio	11.2.2009 14:04
files		Tiedostokansio	11.2.2009 14:04
asennus.bat	3 kt	MS-DOS-komentojo...	11.2.2009 13:53
LUEMINUT.txt	1 kt	Tekstitiedosto	6.2.2009 10:38

Kansion sisältö on seuraava:

- **1_OOo_3.0.1_Win32Intel_install_fi** on kansio, jossa on suomenkielisen OpenOffice asennuksen purkukansion sisältö. Kansiossa on myös asennuspaketin **openofficeorg30.msi** muunnostiedosto **openofficeorg30.mst**.
- **2_OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv** on kansio, jossa on ruotsinkielisen OpenOffice asennuksen purkukansion sisältö. Kansiossa on myös asennuspaketin **openofficeorg30.msi** muunnostiedosto **openofficeorg30.mst**.
- **files** on kansio, jossa ovat kaikki asennuksessa käytettävät lisäosat ja käyttäjälle kopioitava profiili.
- **asennus.bat** on hiljaisen asennuksen komentorivitiedosto.
- **LUEMINUT.txt** on selostus asennuksesta.

Seuraavassa kuvassa on esimerkkinä em. kansion **1_OOo_3.0.1_Win32Intel_install** sisältö. Kansion **2_OOo_3.0.1_090116_Win32Intel_langpack_sv** sisältö on vastaavan kaltainen.

Nimi	Koko	Tyyppi	Muokattu
licenses		Tiedostokansio	11.2.2009 14:04
readmes		Tiedostokansio	11.2.2009 14:04
instmsia.exe	1 668 kt	Sovellus	15.1.2009 20:49
instmsiw.exe	1 779 kt	Sovellus	15.1.2009 20:49
OLD_openofficeorg30.mst	27 kt	MST-tiedosto	4.2.2009 14:54
openofficeorg1.cab	119 071 kt	Cab-tiedosto	15.1.2009 20:53
openofficeorg30.msi	9 083 kt	Windows Installer -paketti	15.1.2009 20:49
openofficeorg30.mst	7 kt	MST-tiedosto	10.2.2009 10:37
setup.exe	332 kt	Sovellus	15.1.2009 20:49
setup.ini	1 kt	Kokoonpanoasetukset	15.1.2009 20:49

Kansion **files** sisältö on seuraavan kuvan mukainen. Käyttäjän profiilin tiedot sisältävä kansio **user** kopioidaan asennuskomennossa *Default User* -profiiliin kansioiksi

C:\Documents and Settings\Default User\Application Data\OpenOffice.org\3\user

Nimi	Koko	Tyyppi	Muokattu
user		Tiedostokansio	11.2.2009 14:04
dict-de.oxt	4 104 kt	OpenOffice.org Extension	17.12.2008 9:22
dict-sv-1.29.oxt	245 kt	OpenOffice.org Extension	15.12.2008 9:59
DisableFirstStartWzd_ooo3.oxt	2 kt	OpenOffice.org Extension	29.12.2008 10:31
hyph_sv_SE.oxt	31 kt	OpenOffice.org Extension	6.2.2009 8:10
pdfimport.oxt	2 107 kt	OpenOffice.org Extension	30.12.2008 8:00
StarXpert-MultiSave-1.2.0.oxt	31 kt	OpenOffice.org Extension	18.12.2008 16:18
SwedishThesaurus.oxt	268 kt	OpenOffice.org Extension	19.12.2008 8:00
voikko.oxt	2 472 kt	OpenOffice.org Extension	15.12.2008 9:03

Lopuksi joitakin huomautuksia edellisen mallin mukaisesta asennuksesta:

- Asennusmallissa OpenOffice asennetaan kansioon *C:\Ohjelmatiedostot*.
- Asennus ei rekisteröi automaattisesti OpenOfficea Microsoft Office -tiedostomuotojen oletussovellukseksi. Rekisteröinti tehdään erillisenä toimenpiteenä sen mukaan, mitä ohjelmia tietokoneessa on. Rekisteröintiä on tarkasteltu luvussa 13.
- Asennus muodostaa käyttäjille tarkoitetun yhtenäisen profiilin *Default User* -profiiliin. Sen seurauksena profiilin mukaiset asetukset tulevat aina automaattisesti voimaan, kun tietokoneelle kirjautuu asennuksen jälkeen uusi käyttäjä (käyttäjä, joka ei ole ennen kirjautunut kyseiselle tietokoneelle). Tietokoneeseen jo aiemmin kirjautuneille vanhoille käyttäjille profiili on tarvittaessa kopioitava *Default User* -profiilista erikseen (esimerkiksi kopioimalla käsin tai automatisoimalla kopiointi osaksi käyttäjän kirjautumista).

Edellä kuvatussa oikeusministeriön hiljaisen asennuksen mallissa on käytössä muunnostiedosto, jolla perusasennuksen asennuspaketin oletusarvoja säädetään. Seuraavilla kuvilla on havainnollistettu suomenkielisen perusasennuksen muunnostiedoston **openofficeorg30.mst** sisältöä. Muunnostiedoston kuvaruutukopioissa näkyvät asennusmäärittysten ominaisuudet (Property Name) ja niiden arvot (Value).

Property Manager	
Name	Value
BrowseProperty	INSTALLLOCATION
_CST_NEW_DEFAULT_DESTINATION	INSTALLLOCATION
_CST_NEW_INSTALLDIR	C:\Ohjelmatiedostot\
_IsMaintenance	Change
_IsSetupTypeMin	Custom
AgreeToLicense	Yes
ALLUSERS	1
APP_SELECTED	1
ApplicationUsers	AllUsers
ARPCOMMENTS	OpenOffice.org 3.0 (fi) (OOO300(Build:9379))
ARPCONTACT	Teknisen tuen osasto
ARPHHELPINK	http://www.openoffice.org
ARPHELPTELEPHONE	x-xxx-xxx-xxx
ARPPRODUCTICON	soffice.exe
ARPURLINFOABOUT	http://www.openoffice.org
ARPURLUPDATEINFO	http://www.openoffice.org
BASISDIRHOSTNAME	OpenOffice.org 3/Basis
BASISROOTNAME	OpenOffice.org_
BRANDPACKAGEVERSION	3
COMPANYNAME	Oikeusministeriö
CostingComplete	1
DefaultUIFont	Tahoma8
DEFINEDPRODUCT	OpenOffice.org
DEFINEDVERSION	3.0
DESKTOPLINKEXISTS	1
DialogCaption	Windows Installer
DiskPrompt	[1]
Display_IsBitmapDlg	1
DisplayNameCustom	IDPROP_SETUPTYPE_CUSTOM
DisplayNameMinimal	IDPROP_SETUPTYPE_COMPACT
DisplayNameTypical	IDPROP_SETUPTYPE_TYPICAL
DOTNET_SUFFICIENT	1
DWUSINTERVAL	30
ErrorDialog	SetupError
FINDPRODUCT	Software\OpenOffice.org\OpenOffice.org\3.0\{E280
HIDEEULA	1
IGNOREPREREQUIREDPATCH	0
InstallChoice	AR
INSTALLLEVEL	100
IS1035	1
ISCHECKFORPRODUCTUPDATES	0
isMulti	0
ISSCRIPT_VERSION_MISSING	IDS_ISSCRIPT_VERSION_MISSING
ISSCRIPT_VERSION_OLD	IDS_ISSCRIPT_VERSION_OLD
ISVROOT_PORT_NO	0
LANG_SELECTED	1
Manufacturer	OpenOffice.org
OFFICEDIRHOSTNAME	OpenOffice.org 3

OFFICERUNS	0
OOBASEVERSION	3.0
OutOfDiskSpace	0
OutOfNoRbDiskSpace	0
PIDTemplate	12345<###-%%%%%>@@@@
PRODUCTALLLANGUAGES	fi
PRODUCTBUILDID	9379
ProductCode	{E28088C5-E768-4A1B-B308-A9F3ED28ABBE}
ProductID	none
ProductLanguage	1035
PRODUCTMAJOR	300
PRODUCTMINOR	15
ProductName	OpenOffice.org 3.0
ProductVersion	3.0.9379
ProgressType0	install
ProgressType1	Installing
ProgressType2	installed
ProgressType3	installs
Quickstarterlinkname	OpenOffice.org 3.0
RebootYesNo	Yes
REGISTER_ALL_MSO_TYPES	0
REGISTER_DOC	0
REGISTER_DOCM	0
REGISTER_DOCX	0

REGISTER_DOT	0
REGISTER_DOTM	0
REGISTER_DOTX	0
REGISTER_NO_MSO_TYPES	0
REGISTER_POT	0
REGISTER_POTM	0
REGISTER_POTX	0
REGISTER_PPAM	0
REGISTER_PPS	0
REGISTER_PPSM	0
REGISTER_PPSX	0
REGISTER_PPT	0
REGISTER_PPTM	0
REGISTER_PPTX	0
REGISTER_RTF	0
REGISTER_XLAM	0
REGISTER_XLS	0
REGISTER_XLSB	0
REGISTER_XLSM	0
REGISTER_XLSX	0
REGISTER_XLT	0
REGISTER_XLTM	0
REGISTER_XLTX	0
ReinstallModeText	omus

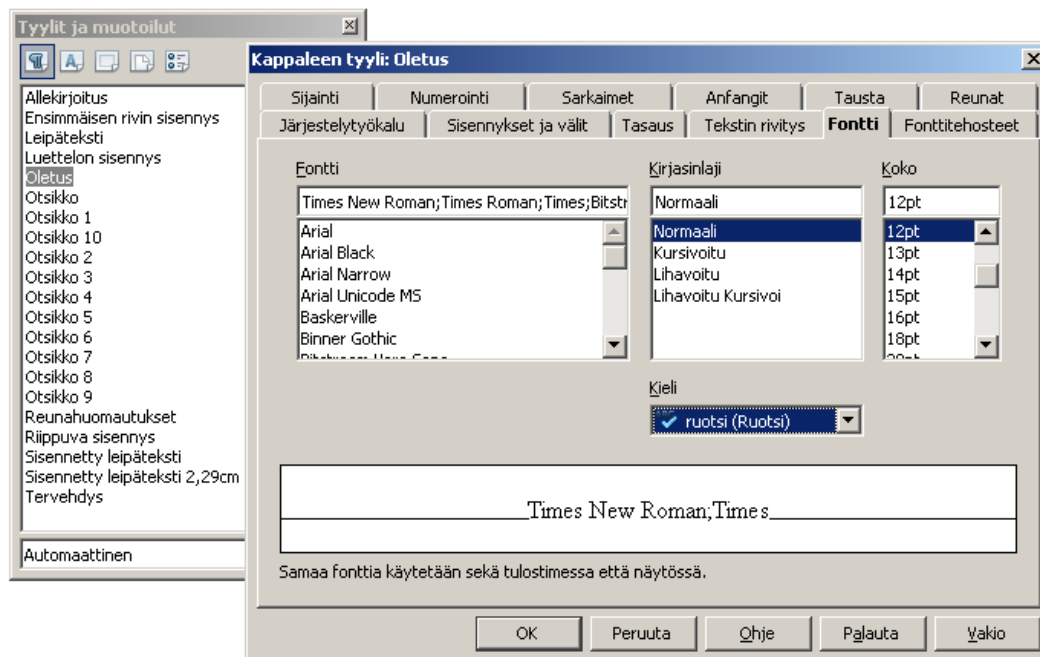
REMOVEOLDPRODUCTS	1
REQUIRED_DOTNET_VERSION	2.0.0.0
SecureCustomProperties	NEWPRODUCTS;SAMEPRODUCTS;OLDPRODUCTS;OLDPRO
SetupType	Typical
SourcedirProduct	{E28088C5-E768-4A1B-B308-A9F3ED28ABBE}
STR_EDIT	~Muokkaa
STR_INSTALLATION_WIZARD	Ohjattu asennus
STR_MS_EXCEL_TEMPLATE	Microsoft Excel -malli
STR_MS_EXCEL_WORKSHEET	Microsoft Excel -laskentataulukko
STR_MS_POWERPOINT_PRESENTATION	Microsoft PowerPoint -esitys
STR_MS_POWERPOINT_SHOW	Microsoft PowerPoint -esitys
STR_MS_POWERPOINT_TEMPLATE	Microsoft PowerPoint -malli
STR_MS_WORD_DOCUMENT	Microsoft Word -asiakirja
STR_MS_WORD_TEMPLATE	Microsoft Word -malli
STR_NEW_DISPLAY_NAME	~Uusi
UpgradeCode	{7C35B9AB-2CE3-4C18-BE7C-5B97EA089EB3}
UREDIRHOSTNAME	OpenOffice.org 3/URE
URELAYERVERSION	1
USERNAME	Oikeusministeriö
WRITE_REGISTRY	1

12 Ruotsinkielinen asennusmalli

Ruotsinkielistä asennusmallia varten tehdään ensin tavanomainen suomenkielinen OpenOffice-asennus ja tarvittavien lisämoduulien asennus aiemmissa luvuissa kuvatulla tavalla. Ruotsinkieliseen asennusmalliin tarvitaan OpenOffice-asennuksessa ruotsin kielen lisäpaketti (ks. luku 4), jotta käyttöliittymän vaihtaminen ruotsiksi tulee mahdolliseksi. OpenOffice-asennukseen tarvitaan myös lisäosat ruotsin kielen oikolukuun, tavutukseen ja synonyymisanastoon (ks. kohta 7.2). Näiden kaikkien asennukset on käsitelty edellä, eikä niitä toisteta tässä.

Jos on otettu käyttöön oma oletustekstipohja (ks. luku 9), siinä on oma asetus tekstipohjan mukaiselle asiakirjan kielelle oikolukua ja tavutusta varten. Ruotsinkielistä asennusmallia varten tehdään aluksi uusi oletustekstipohja, jossa oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston kieli asetetaan ruotsiksi. Muilta osin ruotsinkielinen oletustekstipohja voi olla täsmälleen sama kuin suomenkielinen.

Avataan suomenkielinen oletustekstipohja OpenOfficeen ja otetaan esille ikkuna **Tyyli ja muotoilu** esim. **F11**-näppäintä painamalla. Otetaan esille kappaletyylien näkymä ja napsautetaan tyyliä **Oletus** (ruotsinkielisessä käyttöliittymässä **Standard**) hiiren kakkospainikkeella ja valitaan toiminto **Muuta**. Esille tulevat tyylin **Oletus** tiedot. Valitaan välilehti **Fontti** ja muutetaan kentän **Kieli** arvoksi **ruotsi (Ruotsi)**. Hyväksytään muutos painikkeesta **OK**. Uusi tekstipohja tallennetaan malliasiakirjaksi esimerkiksi nimelle *OM_OOo_malli_sv.ott* valitsemalla tallennusmuodoksi *ODF-tekstiasiakirjan malli (*.ott)*. Uudella oletustekstipohjalla korvataan asennuksessa suomenkielinen oletustekstipohja.

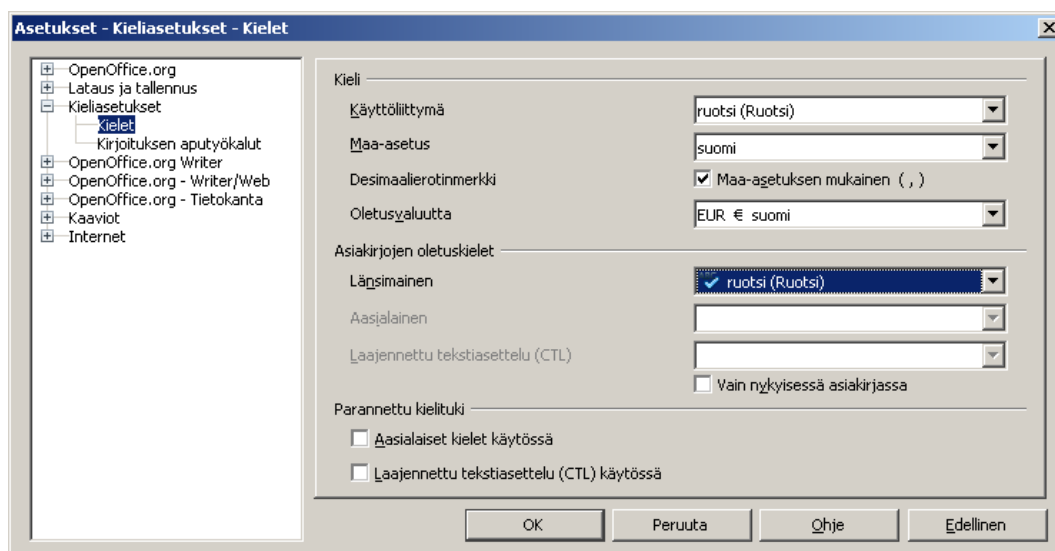
Oletus-kappaletyyliin tehdyt kieliasetusten muutokset periytyvät muihin kappaletyyleihin, joihin ei sen seurauksena tarvitse tehdä erikseen kieliasetuksen muutoksia.

Oletusarvot käyttöliittymän kieleen, maa-asetukseen ja asiakirjojen oletuskieleen tehdään valmiiksi asennukseen, vaikka käyttäjä voikin itse määrätä tarpeen mukaan haluamansa arvot näille tekijöille milloin tahansa OpenOfficen asetuksien avulla. Ruotsinkielisen asennusmallin

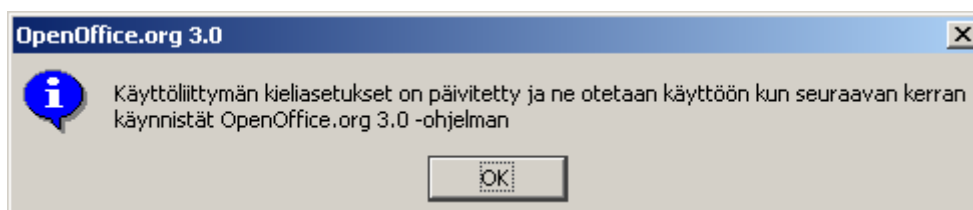
eroavuudet suomenkieliseen verrattuna ovat seuraavat:

- OpenOffice-käyttöliittymän kielen oletusarvoksi asetetaan ruotsi.
- OpenOfficen asetuksissa oleva maa-asetus vaikuttaa päivämäärien esittämistapaan, valtuutan merkintöihin ja mittayksiköihin. Jos ruotsinkielisen toimipisteen asiakkaat ovat lähinnä suomalaisia, maa-asetus on suomi.
- Asiakirjojen oletuskieli vaikuttaa oikolukuun ja tavutukseen. Jos ruotsinkielinen toimipiste käsittelee pääasiassa ruotsinkielisiä asiakirjoja, oikoluvun ja tavutuksen kieleksi asetetaan ruotsi.

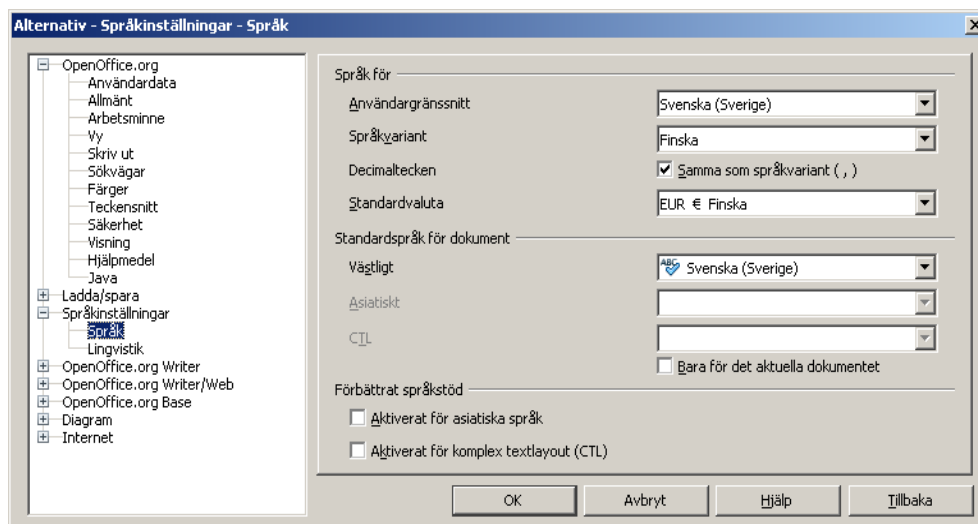
Kieliasetukset määrätään toimenpiteessä **Työkalut** → **Asetukset** → **Kieliasetukset** → **Kielet**. Käyttöliittymän kieleksi määrätään ruotsi valitsemalla kentän **Käyttöliittymä** luettelosta **ruotsi (Ruotsi)**. Kentän **Maa-asetus** arvona pidetään **suomi**. Kohdassa **Asiakirjojen oletuskielet** asetetaan kenttään **Länsimainen** arvoksi **ruotsi (Ruotsi)**. Samassa kohdassa on myös valintakenttä **Vain nykyisessä asiakirjassa**, jolla voi määrätä, koskeeko oletuskielen asetus vain tätä (yhtä) asiakirjaa vai onko se yleinen asetus kaikille asiakirjoille. Asetukset hyväksytään painikkeesta **OK**.

Uusien asetusten voimaantulosta huomautetaan vielä lisänäytöllä: jatketaan painikkeesta **OK**.

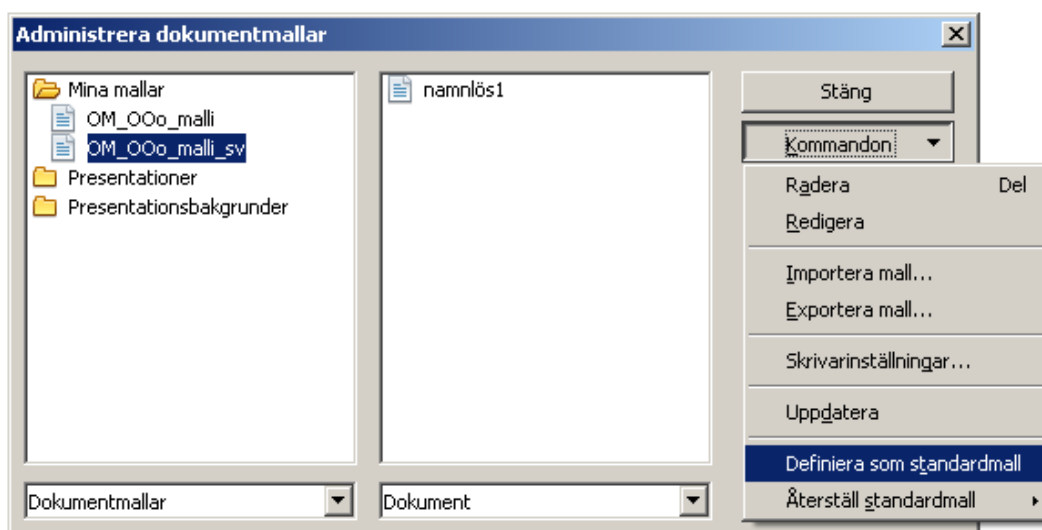
Edellä oleva asetusnäyttö näyttää ruotsinkielisessä käyttöliittymässä seuraavalta (näytölle tullaan komennolla **Verktyg** → **Alternativ** → **Språkinställningar** → **Språk**).

Työkalut → **Asetukset** -toiminnolla tehdyt käyttöasetukset tallentuvat käyttäjän profiiliin (ks. kohta 10.2). Profiiliin tarvitaan vielä asetukset, joilla aiemmin tehty ruotsinkielinen oletustekstipohja otetaan käyttöön. Se tapahtuu täsmälleen samalla tavalla kuin edellä on kohdassa 9.2 kuvattu suomenkielisen oletustekstipohjan käyttöönotto. Ruotsinkielinen oletustekstipohja (tässä *OM_OOo_malli_sv.ott*) kopioidaan Windows XP -työasemissa käyttäjän profiiliin kansioon (merkintä *<user name>* seuraavassa tarkoittaa käyttäjätunnusta, johon ruotsinkielinen malliprofiili muodostetaan)

C:\Documents and Settings\<user name>\Application Data\OpenOffice.org\3\user\template

Ruotsinkielinen oletustekstipohja asetetaan toiminnossa **Tiedosto** → **Mallit** → **Järjestä** (ruotsinkielisessä käyttöliittymässä **Arkiv** → **Dokumentmall** → **Administrera**).

Avautuu näyttö **Administrera dokumentmallar**, jossa tehdään oletusmalliksi asettaminen:

- Kaksoisnapsutetaan kansiota **Mina mallar**.

- Napsautetaan valittava mallipohjaa *OM_OOo_malli_sv*.
- Valitaan toiminto **Kommandon** → **Definiera som standardmall**.
- Poistutaan näytöltä painikkeesta **Stäng**.

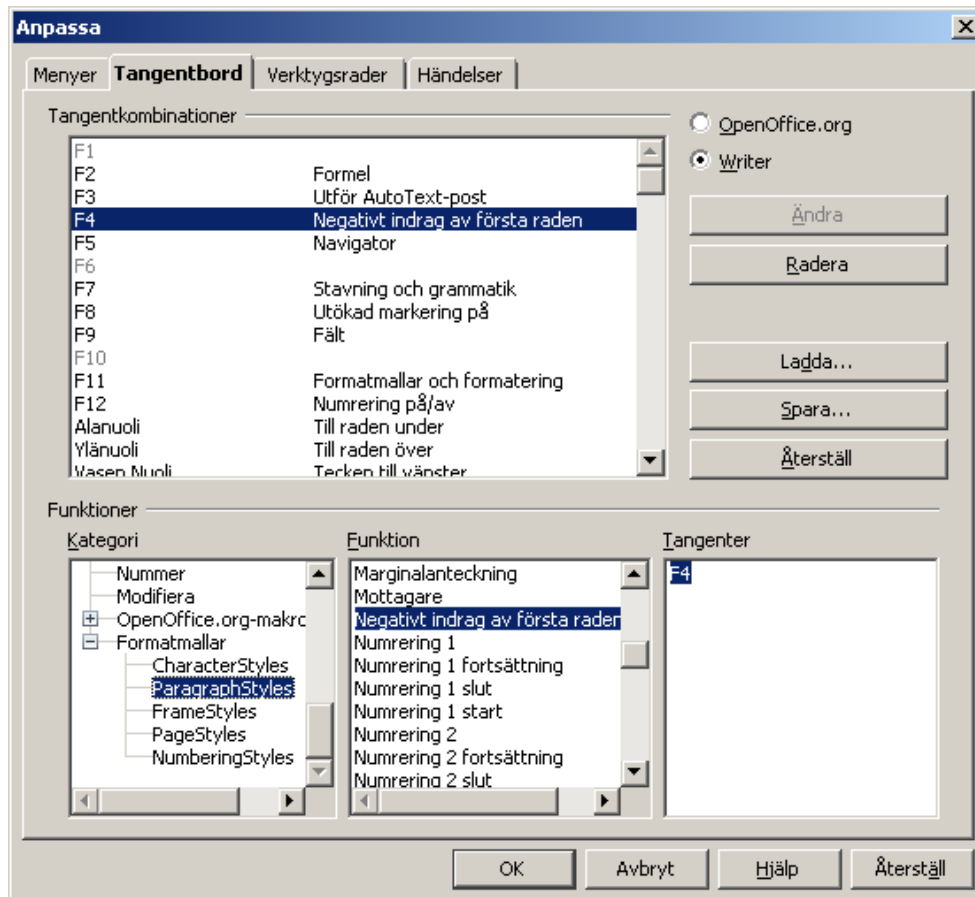
Oikeusministeriön asennusmallissa on vielä tehty erikseen joukko pikanäppäinasetuksia tiettyille kappale- ja luettelotyyleille. Näppäinasetukset on sidottu tyylien nimiin, ja vastaavat näppäinasetukset on tehtävä myös ruotsinkieliseen asennusmalliin. Asetukset koskevat näppäimiä **F4**, **F5**, **F8** ja **Ctrl+0**, ja ne ovat samoja kuin edellä on kuvattu kohdassa 9.3. Näppäimiä vastaavat ruotsinkieliset nimet on lueteltu alla olevassa taulukossa.

F4	Negativt indrag av första raden (Riippuva sisennys)
F5	Dra in hela stycket (Sisennetty leipäteksti)
Vaihto + F5	Brödtext (Leipäteksti)
F8	Punktuppställning 2 (Luettelo 2)
Vaihto + F8	Punktuppställning 1 (Luettelo 1)
Ctrl + F8	Numrering 1 (Numerointi 1)
Ctrl + 0	Standard (Oletus)

Näppäinasetusten tekeminen ruotsinkielisessä käyttöliittymässä tapahtuu vastaavalla tavalla kuin kohdassa 9.3.

- Valitaan toimenpide **Verktyg** → **Anpassa**.
- Valitaan avautuvalta näytöltä **Anpassa** välilehti **Tangentbord**, jolloin saadaan näkyviin ruutuun **Tangentkombinationer** kaikki näppäimet ja niiden voimassaolevat asetukset eri tyyliin.
- Valitaan **Kategori**-valintaruudusta kappaletyylit **Formatmallar** ja edelleen **ParagraphStyles**, jolloin viereiseen ruutuun **Funktion** tulee lista kappaletyyleistä.
- Esimerkiksi näppäimen **F4** sitominen tyyliin **Negativt indrag av första raden** tapahtuu seuraavasti: valitaan napsauttamalla kappaletyyleistä **Negativt indrag av första raden** ja valitaan ikkunasta **Tangentkombinationer** näppäin **F4** ja painike **Ändra**. Hyväksytään asetus painikkeesta **OK**.

Seuraava kuva havainnollistaa **F4**-näppäinasetuksen tekemistä. Vastaavalla tavalla tehdään kaikki tarvittavat kappaletyyliin pikanäppäinasetukset (**F5**, **Vaihto+F5** ja **Ctrl+0**).

Luettelotyörien pikanäppäimet (**F8**, **Vaihto+F8** ja **Ctrl+F8**) tyyleille **Punktuppställning 1** (Luettelo 1), **Punktuppställning 2** (Luettelo 2) ja **Numrering 1** (Numerointi 1) tehdään vastaavasti valitsemalla ensin **Kategori**-valintaruudusta **Formatmallar** ja edelleen **NumberingStyles**.

Edellä kuvattujen toimenpiteiden jälkeen ruotsinkielinen asennusmalli on valmis. Mallin mukainen käyttäjäprofiili on valmiina seuraavassa kansiossa (merkintä <user name> seuraavassa tarkoittaa käyttäjätunnusta, johon ruotsinkielinen malliprofiili muodostetaan):

C:\Documents and Settings\<user name>\Application Data\OpenOffice.org

Jos ruotsinkielinen asennusmalli halutaan voimaan useille käyttäjätunnuksille, malliprofiilin sisältämä kansio otetaan talteen ja kopioidaan kaikkien tarvittavien käyttäjätunnusten *Application Data* -kansioon. Kaikilta muilta osin ruotsinkielinen asennus on samanlainen kuin suomenkielinen ja otetaan käyttöön luvuissa 3-8 kuvatuilla toimenpiteillä.

13 Rekisteröinti Microsoft Office -tiedostojen oletussovellukseksi

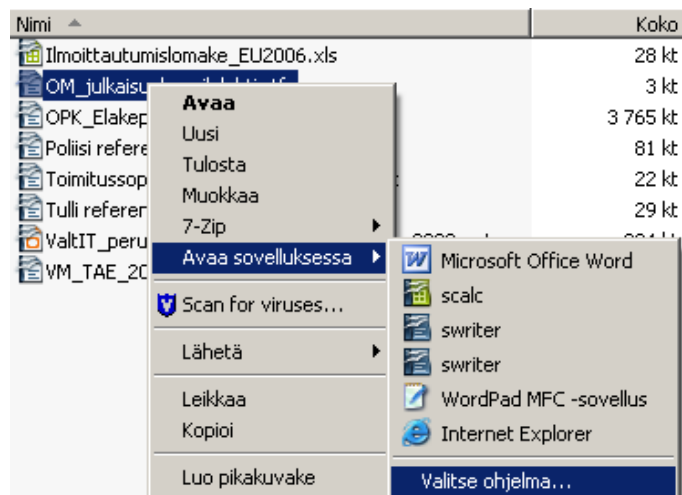
Versiosta 2 poiketen OpenOffice-version 3 perusasennus ei enää kysy asennusvaiheessa, rekisteröidäänkö OpenOffice oletussovellukseksi Microsoft Office -tiedostomuodoille vai ei. Perusasennus ei tee rekisteröintiä, joten käyttäjän tulee tarvittaessa huolehtia siitä itse. OpenOffice ei sisällä toimintoa rekisteröintiin. Rekisteröinti on tehtävä OpenOfficen ulkopuolella käyttöjärjestelmän toimenpiteillä. Rekisteröinti ei ole ohjelman käytön kannalta välttämätöntä, mutta se yksinkertaistaa esimerkiksi sähköpostin liitetiedostojen käsittelyä, kun tiedot saadaan avautumaan automaattisesti OpenOfficeen.

Jos tietokoneessa on asennettuna Microsoft Office, OpenOfficen rekisteröinti oletussovellukseksi Microsoft Office -tiedostomuodoille ei ole tarpeen.

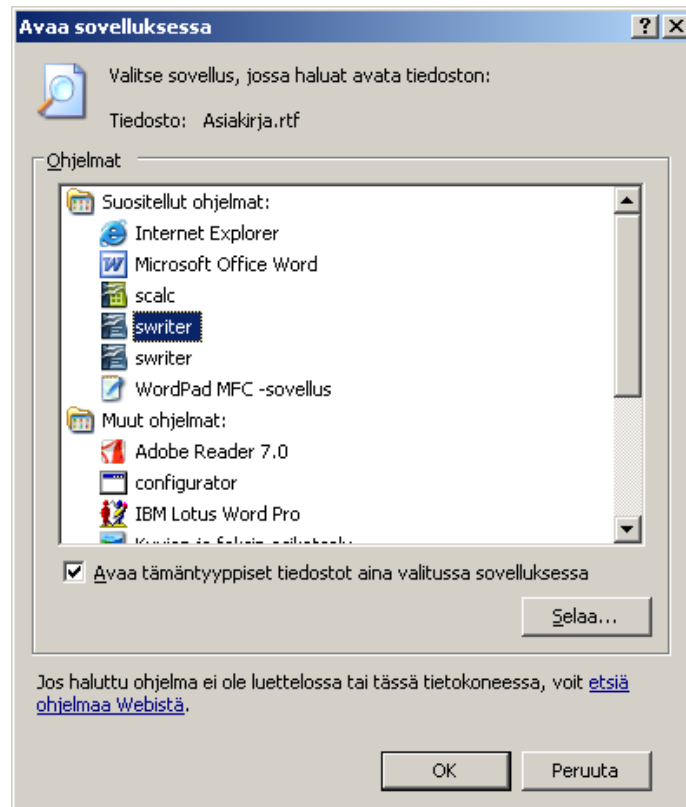
Oletussovellukseksi asettaminen voidaan tehdä tarvittaessa esimerkiksi Windowsin käyttöliittymässä. Microsoft Office -tiedostumuotoja on runsaasti, ja asettaminen tulee tehdä jokaiselle tiedostomuodolle erikseen. Tärkeimpiä Microsoft Officen tiedostumuotoja ovat seuraavat:

- Tekstinkäsittely (Word): doc, rtf, docx, docm
- Taulukkolaskenta (Excel): xls,xlsx, xslm
- Diaesitykset (PowerPoint): ppt, pptx

Seuraavassa esimerkissä rekisteröidään OpenOffice Writer oletussovellukseksi rtf-tiedostoille. Asetusta varten tarvitaan joku rtf-muodossa oleva tiedosto. Napsautetaan Windowsin resurssinhallinnassa rtf-muodossa olevan tiedoston nimeä hiiren kakkospainikkeella ja valitaan toiminto **Avaa sovelluksessa** (tai **Avaa sovelluksessa** → **Valitse ohjelma**):

Seuraavalla näytöllä napsautetaan ohjelman nimeä **swriter** ja valitaan **Avaa tämäntyyppiset tiedostot aina valitussa sovelluksessa**. Hyväksytään valinta painikkeesta **OK**.

Vastaavalla tavalla rekisteröidään **swriter** oletussovellukseksi muille Microsoft Officen tekstinkäsittelymuodoille (doc, docx ja docm). Taulukkolaskennan kohdalla menetellään samoin: **scalc** rekisteröidään oletussovellukseksi xls-, xlsx- ja xlsxm-tiedostomuodoille. Ja edelleen diasisityksissä **simpres** rekisteröidään oletussovellukseksi ppt- ja pptx-tiedostomuodoille.

Huom: OpenOffice-version 3 LueMinut-ohjetiedostossa (ks. kohta 2.3) esitetään menettely, jossa OpenOfficen rekisteröinti oletussovellukseksi Microsoft Office -tiedostomuodoille voidaan pakottaa tai estää käyttäen asennusohjelman komentorivivalitsimia:

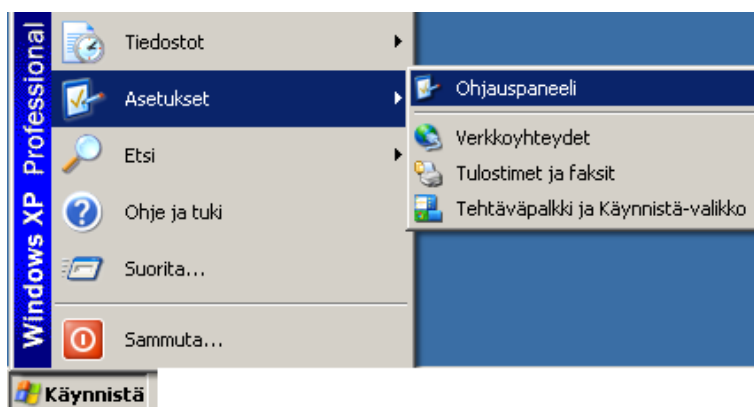
- /msoreg=1 rekisteröi OpenOffice.orgin oletussovellukseksi Microsoft Office -tiedostojen käsittelyä varten.
- /msoreg=0 estää OpenOffice.orgin rekisteröinnin oletussovellukseksi Microsoft Office -tiedostojen käsittelyä varten.

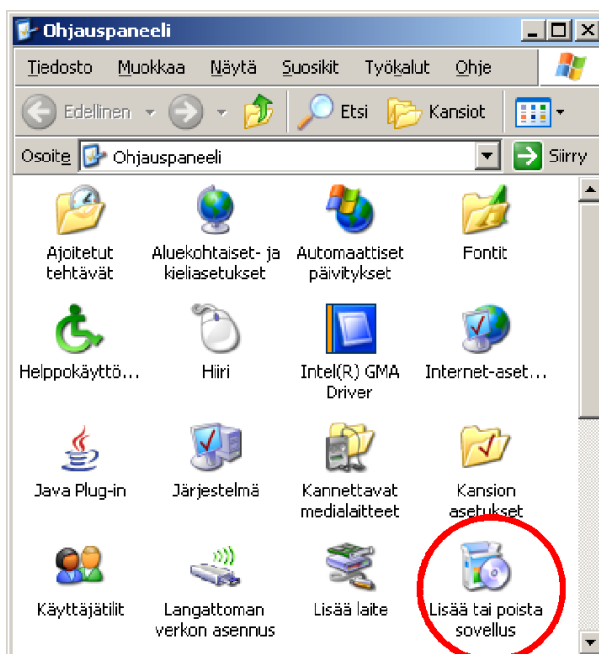
14 OpenOffice-asennuksen poistaminen

OpenOffice-version 3 asennus poistaa automaattisesti tietokoneessa olevan vanhan OpenOffice-asennuksen. Tässä luvussa esitetään, kuinka OpenOffice-asennuksen voi tarvittaessa poistaa itse erillisenä toimenpiteenä. Asennuksen poistamisen esimerkit ovat Windows XP -alustalta.

Asennuksen poistamiseksi tietokoneelle on ensin kirjaututtava ylläpitäjän (järjestelmänvalvojan) oikeuksilla. Käynnistetään Windowsin ohjauspaneeli toimenpiteellä **Käynnistä** → **Asetukset** → **Ohjauspaneeli**.

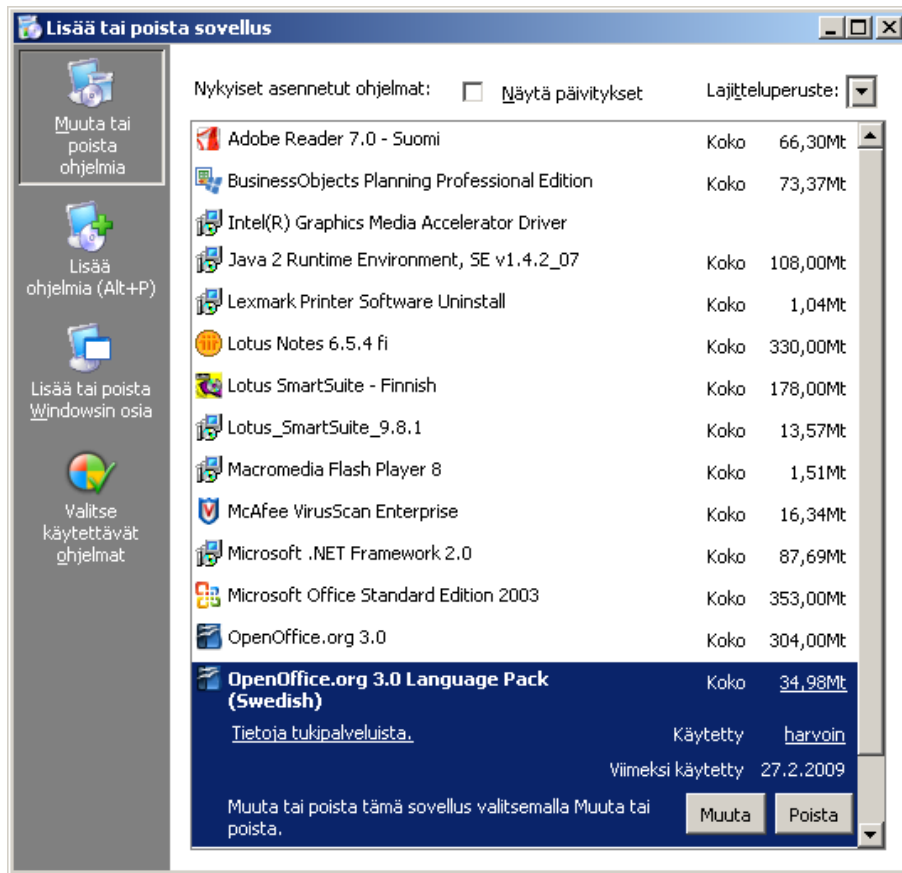

Kaksoisnapsautetaan kuvaketta **Lisää tai poista sovellus**.

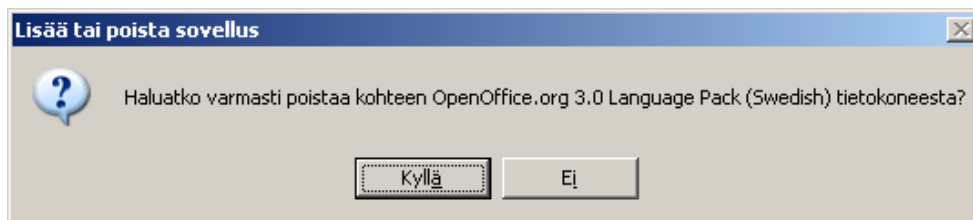

Avautuu näyttö **Lisää tai poista sovellus**, jossa näkyvät kaikki tietokoneeseen asennetut ohjelmat. Esimerkin kuvassa näkyy, että tietokoneessa on **OpenOffice.org 3** (suomenkielinen perusasennus). Sen lisäksi on asennettu **OpenOffice.org 3 Language Pack Swedish** (ruotsin kielen käyttöliittymä, ks. luku 4). Poistetaan aluksi ruotsin kielen käyttöliittymä napsauttamal-

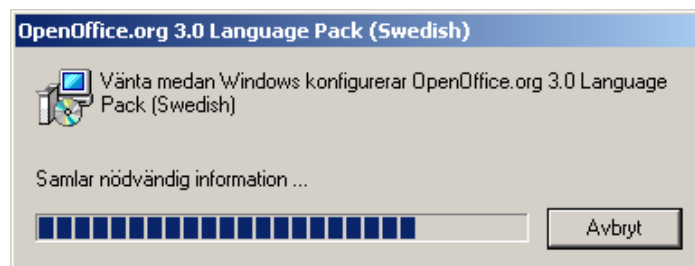
la luettelosta sen kuvaketta ja painiketta **Poista**.

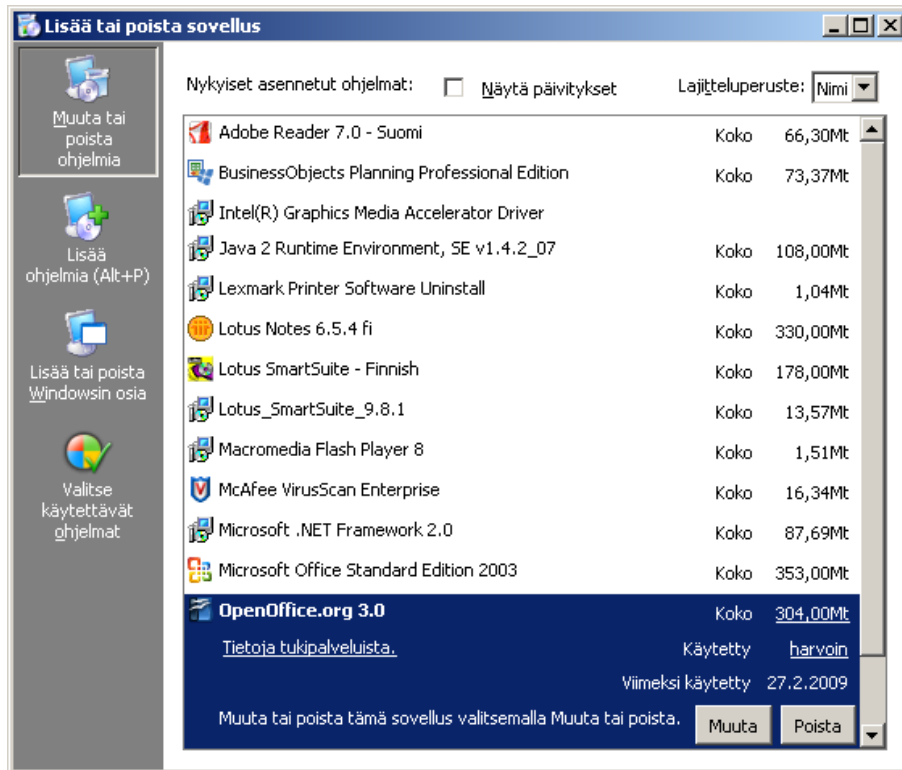
Poistamisen varmistuskysymykseen vastataan napsauttamalla painiketta **Kyllä**.

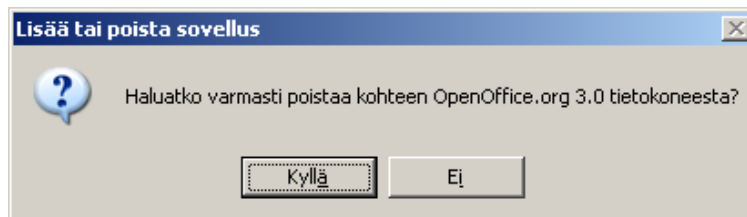
Odotetaan, kunnes poistaminen on tehty.

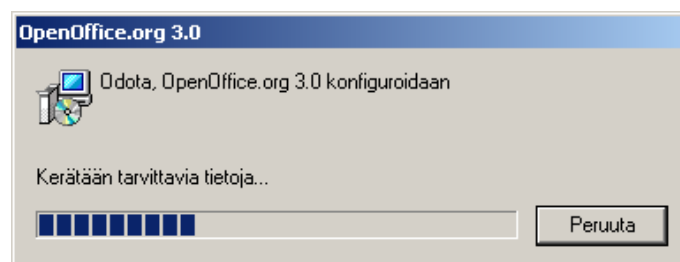
Esimerkkitapauksessa tietokoneessa on vielä jäljellä suomenkielinen perusasennus **OpenOffice.org 3**, joka poistetaan seuraavaksi napsauttamalla luettelosta sen kuvaketta ja painiketta **Poista**.

Poistamisen varmistuskysymyksen vastataan napsauttamalla painiketta **Kyllä**.

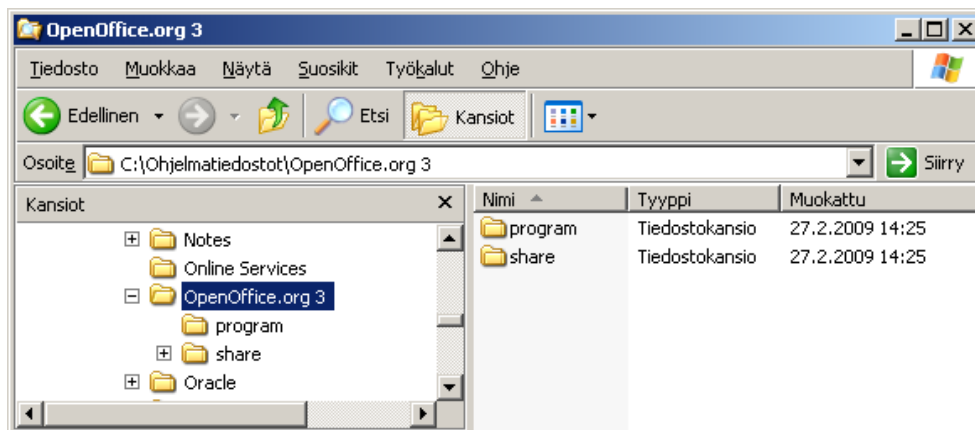

Odotetaan, kunnes poistaminen on tehty (saattaa kestää muutaman minuutin).

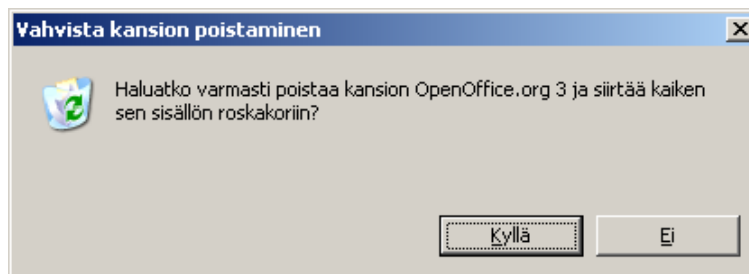

OpenOffice on edellisten toimenpiteiden tuloksena poistettu tietokoneesta. Joitakin pieniä siivoustoimenpiteitä voidaan silti vielä tehdä.

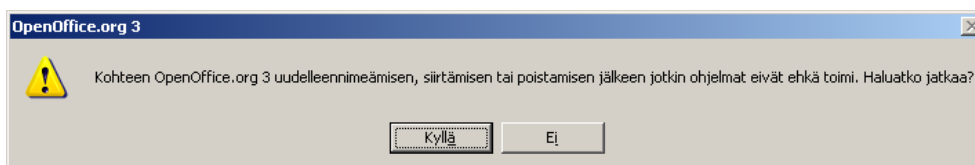
Ohjelman poistaminen ei poista sellaisia varsinaisen asennuksen jälkeen mahdollisesti asennettuja lisäosia, jotka on asennettu kaikkien yhteiseen käyttöön (ks. luku 7). Ne sijaitsevat ohjelman asennuskansiossa, joka siksi on vielä tallella. Kansio on tavallisesti C-levyllä oleva kansio *C:\Program Files\OpenOffice.org 3*. Oikeusministeriön asennusmallissa käytetään kansiota *C:\Ohjelmatiedostot\OpenOffice.org 3*. Asennuskansion voi poistaa Windowsin resurssinhallinnassa napsauttamalla kansion nimeä ja painamalla **Delete**-näppäintä.

Kansion poistamisen varmistuskysymykseen vastataan napsauttamalla painiketta **Kyllä**.

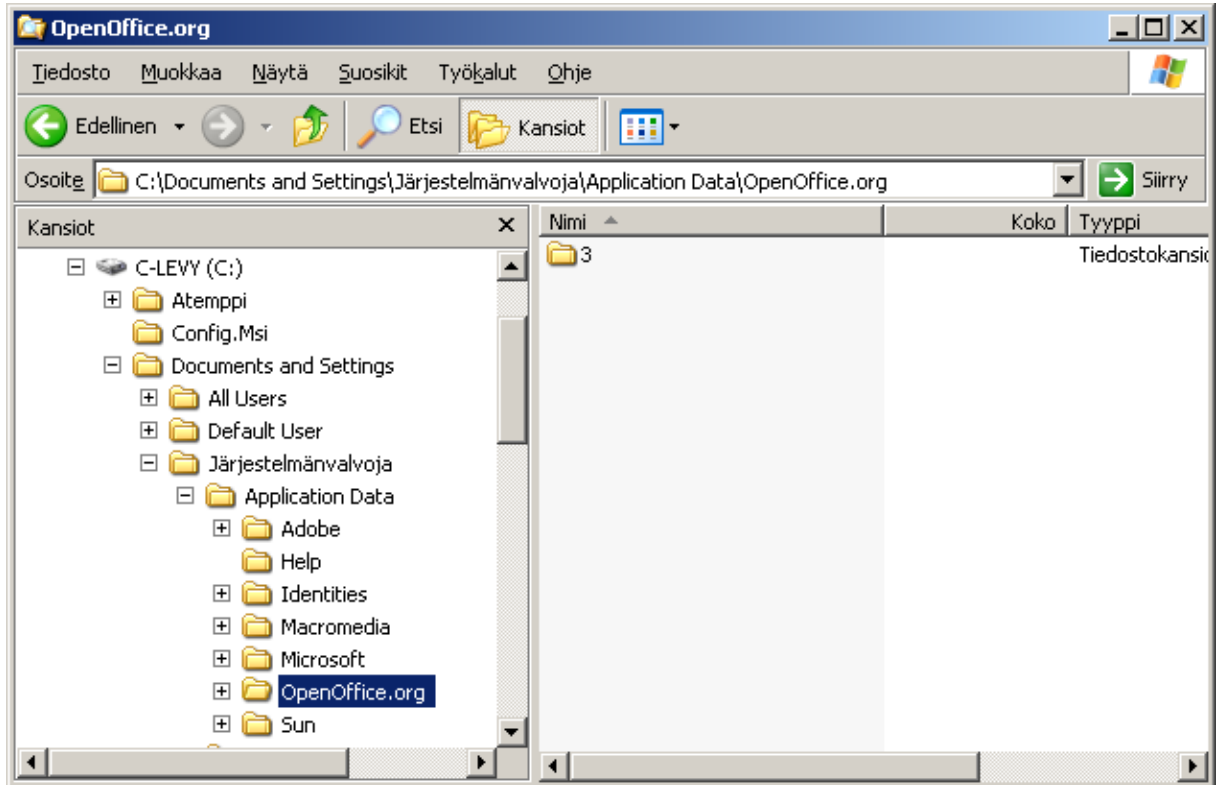
Myös mahdolliseen poistamisen lisävarmistuskysymykseen vastataan napsauttamalla painiketta **Kyllä**.

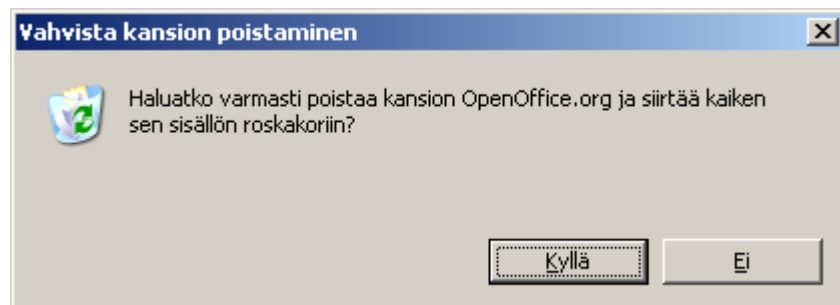
OpenOffice-ohjelman poisto ei poista käyttäjän profiilia eli niitä asetuksia, joilla käyttäjä on määrittänyt oman käyttöympäristönsä (ks. käyttäjän profiili, kohta 10.2). Jos käyttäjän profiilin haluaa poistaa, se on tehtävä erikseen. Käyttäjän profiili sijaitsee kansiossa *C:\Documents and Settings\käyttäjätunnuksen alta löytyvästä alikansiossa Application Data\OpenOffice.org*. Esimerkiksi tunnuksen *Järjestelmänvalvoja* profiili on seuraavassa kansiossa:

C:\Documents and Settings\Järjestelmänvalvoja\Application Data\OpenOffice.org

Kansion poistamiseksi napsautetaan sen kuvaketta ja painetaan **Delete**-näppäintä.

Kansion poistamisen varmistuskysymykseen vastataan napsauttamalla painiketta **Kyllä**.

Jos tietokoneella on ollut useita OpenOfficen käyttäjiä, heillä kaikilla on profiilikansiot. Profiilit sijaitsevat kansiossa *C:\Documents and Settings* kunkin käyttäjätunnuksen alta löytyvässä alikansiossa *Application Data\OpenOffice.org*. Myös nämä alikansiot voi poistaa, jos haluaa siivota OpenOfficen tietokoneesta perusteellisesti.

LIITE Oikeusministeriön oletustekstipohja

Tässä liitteessä on kuvaus oikeusministeriön oletustekstipohjasta, jolla korvataan tekstinkäsittelyssä OpenOffice perusasennuksen oletusmalli (Default Template). Kun uusi oletustekstipohja on käytössä, sen asetukset pätevät aina, kun aloitetaan tyhjästä uuden tekstiasiakirjan luonti toimenpiteellä **Tiedosto** → **Uusi** → **Tekstiasiakirja** tai **Ctrl + N**.

Oletuspohjasta on seuraavassa kuvattu tärkeimmät ominaisuudet, lähinnä muutokset, joita on tehty OpenOffice-asennuksen mukana tulevaan oletuspohjaan.

Oletuspohjan periaatteita:

- Oletuspohjassa on mahdollisimman vähän muutoksia OpenOffice-peruspohjaan (alkaa mm. *Oletus*-kappaletyylillä ja *Oletus*-sivutyylillä). Oletuspohjan sivuilla ei ole ylä- tai alatunnisteita tms (eli ne hoidetaan asiakirjatyypin omilla mallipohjilla).
- Tehdyt muutokset kohdistuvat lähinnä leipätekstiin, sisennettyyn leipätekstiin, riippuvaan sisennykseen ja luettelotyyleihin. Näille tehdään myös omat näppäin komennot.
- Oletuspohjassa noudatetaan SFS-standardin 2487 mukaisia asetuksia (sivumarginaalit, sarkaimet, sisennykset, leipäteksti sisennettynä ja ilman, rivivälit, peruluettelot).
- Oletuspohjalla voi tehdä suoraan SFS-standardin mukaisia asiakirjoja, vaikka ei käyttäisikään hyväkseen tyylejä.

Huomioita:

- Tyyleissä *Sisennetty leipäteksti* ja *Riippuva sisennys* on seuraavana tyylinä *Sisennetty leipäteksti* (eikä *Oletus* tai *Leipäteksti*), joten teksti pysyy jatkuvasti sisennettynä 4,58 cm vasemmasta marginaalista. Näin saadaan luettelotyylit toimimaan loogisesti oikein myös sisennetyissä tekstiosissa. Jos haluaa päästä marginaalin vasempaan reunaan, siihen on oma nopea näppäinkomento sekä tyylille *Oletus* että *Leipäteksti*.
- Tavutus on voimassa jo *Oletus*-tyylistä alkaen. Jos haluaa estää *Oletus*-tyylissä tavutuksen, sen voi tehdä tyylin asetuksista, mutta samalla täytyy laittaa asetuksista päälle tavutus tyyliin *Leipäteksti* (koska muuten *Leipäteksti* perii tavutuksen eston *Oletus*-tyyliltä).

A. Sivutyylit

Ensimmäinen sivu, Oletus, Alaviite, Loppuviite, Hakemisto, HTML

Marginaalit: vasen 2,0 cm; oikea 1,0 cm; ylä 1,0 cm; ala 1,0 cm.

Kirjekuori

Paperikoko: C4 vaaka

Jatkosivu (uusi sivutyylit, pohjana sivutyylit *Oletus*)

Marginaalit: vasen 2 cm, oikea 1 cm, ylä 1 cm, ala 1 cm

Seuraava tyyli: *Jatkosivu*

Vaakasivu (uusi sivutyylit, pohjana sivutyylit *Oletus*)

Marginaalit vasen 1 cm, oikea 1 cm, ylä 2 cm, ala 1 cm

Seuraava tyyli: *Vaakasivu*

B. Kappaletyylit

Oletus

Seuraava tyyli: *Oletus*

Sarkaimet: 0 cm; 2,29; 4,58; 6,87; 9,16; 11,45; 13,74; 16,03.

Sisennä vasemmalta: 0,0 cm

Sisennä oikealta: 0,0 cm

Sisennä ensimmäinen rivi: 0,0 cm

Riviväli: Riviväli 1

Välit yläreuna: 0,0 cm

Välit alareuna: 0,0 cm

Tasaus: Vasen

Tavutus: Tavutus automaattisesti

Fontti: Times New Roman;Times Roman;Times;Bitstream Charter

Fonttikoko 12.

Leipäteksti

Perusta: *Oletus*

Seuraava tyyli: *Leipäteksti*

Muuten kuin tyyli *Oletus* (Huom: Asetus "Välit alareuna" on siis myös 0,0 cm)

Sisennetty leipäteksti

Perusta: *Leipäteksti*

Seuraava tyyli: *Sisennetty leipäteksti*

Sisennä vasemmalta: 4,58 cm

Sisennä ensimmäinen rivi: 0,0 cm

Muuten kuin tyyli *Leipäteksti*

Sisennetty leipäteksti 2,29 cm (uusi kappaletyyli)

Perusta: *Leipäteksti*

Seuraava tyyli: *Sisennetty leipäteksti 2,29 cm*

Sisennä vasemmalta: 2,29 cm

Sisennä ensimmäinen rivi: 0,0 cm

Muuten kuin tyyli *Leipäteksti*

Riippuva sisennys

Perusta: *Leipäteksti*

Seuraava tyyli: *Sisennetty leipäteksti*

Sarkaimet: 0 cm; 2,29; 4,58; 6,87; 9,16; 11,45.

Sisennä vasemmalta: 4,58 cm

Sisennä ensimmäinen rivi: -4,58 cm

Muuten kuin tyyli *Leipäteksti*

Otsikko

Perusta: *Oletus*
Seuraava tyyli: *Leipäteksti*
Fontti: Times New Roman;Times Roman;Times;Bitstream Charter
Fonttikoko 12

Otsikko 1, Otsikko 2, Otsikko 3, Otsikko 4, Otsikko 5, Otsikko 6, Otsikko 7, Otsikko 8, Otsikko 9 ja Otsikko 10

Perusta: *Otsikko*
Seuraava tyyli: *Leipäteksti*
Fontti: Times New Roman;Times Roman;Times;Bitstream Charter
Fonttikoko 12
Kirjasinlaji: Lihavoitu

Allekirjoitus

Perusta: *Oletus*
Seuraava tyyli: *Allekirjoitus*
Sisennä vasemmalta: 4,58 cm
Rivien numerointi: Sisällytä tämä kappale rivinumerointiin (pois)
Muuten kuin tyyli *Oletus*

Ensimmäisen rivin sisennys

Perusta: *Leipäteksti*
Seuraava tyyli: *Ensimmäisen rivin sisennys*
Sisennä vasemmalta: 0,0 cm
Sisennä ensimmäinen rivi: 0,50 cm
Muuten kuin tyyli *Leipäteksti*

Luettelon sisennys

Perusta: *Leipäteksti*
Seuraava tyyli: *Luettelon sisennys*
Sisennä vasemmalta: 2,29 cm
Sisennä ensimmäinen rivi: 0,0 cm
Muuten kuin tyyli *Leipäteksti*

Reunahuomautukset

Perusta: *Leipäteksti*
Seuraava tyyli: *Reunahuomautukset*
Sisennä vasemmalta: 4,58 cm
Sisennä ensimmäinen rivi: 0,0 cm
Muuten kuin tyyli *Leipäteksti*

Tervehdys

Perusta: *Oletus*
Seuraava tyyli: *Tervehdys*
Sisennä vasemmalta: 4,58 cm
Sisennä ensimmäinen rivi: 0,0 cm
Rivien numerointi: Sisällytä tämä kappale rivinumerointiin (pois)
Muuten kuin tyyli *Oletus*

C. Kappaletyylien sisäisten luettelotyylien asetukset

Nämä ovat luettelotyyplejä, jotka näkyvät kappaletyyleissä (esimerkiksi tyyli-ikkunan näkyvässä *Kaikki tyylit*). Kappaletyylien luettelotyyliä kytetään varsinaisiin luettelotyyliin tyyliasetusten välilehdellä *Numerointi*, sen kohdassa *Numerointityyli*. Kappaletyyleissä voidaan tehdä luetteloille esim. fontteja, sisennyksiä tai rivien välejä koskevia asetuksia. Varsinaisten luettelotyylien puolella asetetaan esim. luettelosymbolit ja niitä koskevat sisennykset.

Seuraavissa määrityksissä on periaatteena pitää asetukset kappaletyyliä hyvin yksinkertaisina (esim. rivien ylä- ja alapuolelle ei aseteta lisävälejä, eikä sisennyksiä tehdä). Sisennykset tehdään varsinaisissa luettelotyyleissä.

Luettelo 1

Seuraava tyyli: *Luettelo 1*

Perusta: *Luettelo* (jonka perusta on *Leipäteksti*)

Sisennys vasen: 0,0 cm

Sisennys oikea: 0,0 cm

Sisennys ensimmäinen rivi: 0,0 cm

Välit yläreuna: 0,0 cm

Välit alareuna: 0,0 cm

Numerointityyli (välilehdellä *Numerointi*): **Luettelo 1**

Luettelon 1 alku: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten edellä *Luettelo 1*

Luettelo 1 jatkuu: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten edellä *Luettelo 1*

Luettelon 1 loppu: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten edellä *Luettelo 1*

Luettelo 2

Seuraava tyyli: *Luettelo 2*

Perusta: *Luettelo* (jonka perusta on *Leipäteksti*)

Sisennys vasen: 0,0 cm

Sisennys oikea: 0,0 cm

Sisennys ensimmäinen rivi: 0,0 cm

Välit yläreuna: 0,0 cm

Välit alareuna: 0,0 cm

Numerointityyli (välilehdellä *Numerointi*): **Luettelo 2**

Luettelon 2 alku: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten edellä *Luettelo 2*

Luettelo 2 jatkuu: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten edellä *Luettelo 2*

Luettelon 2 loppu: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten edellä *Luettelo 2*

Luettelo 3 / Luettelon 3 alku / Luettelo 3 jatkuu / Luettelon 3 loppu: sama periaate kuin edellä

Luettelo 4 / Luettelon 4 alku / Luettelo 4 jatkuu / Luettelon 4 loppu: sama periaate kuin edellä

Luettelo 5 / Luettelon 5 alku / Luettelo 5 jatkuu / Luettelon 5 loppu: sama periaate kuin edellä

Numerointi 1

Seuraava tyyli: *Numerointi 1*

Perusta: *Luettelo* (jonka perusta on *Leipäteksti*)

Sisennys vasen: 0,0 cm

Sisennys oikea: 0,0 cm

Sisennys ensimmäinen rivi: 0,0 cm

Välit yläreuna: 0,0 cm

Välit alareuna: 0,0 cm

Numerointityyli (välilehdellä Numerointi): **Numerointi 1**

Numeroinnin 1 alku: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten *Numerointi 1*

Numeroinnin 1 jatko: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten *Numerointi 1*

Numeroinnin 1 loppu: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten *Numerointi 1*

Numerointi 2

Seuraava tyyli: *Numerointi 2*

Perusta: *Luettelo* (jonka perusta on *Leipäteksti*)

Sisennys vasen: 0,0 cm

Sisennys oikea: 0,0 cm

Sisennys ensimmäinen rivi: 0,0 cm

Välit yläreuna: 0,0 cm

Välit alareuna: 0,0 cm

Numerointityyli (välilehdellä Numerointi): **Numerointi 2**

Numeroinnin 2 alku: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten *Numerointi 2*

Numeroinnin 2 jatko: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten *Numerointi 2*

Numeroinnin 2 loppu: sisennykset, välit ja numerointityyli kuten *Numerointi 2*

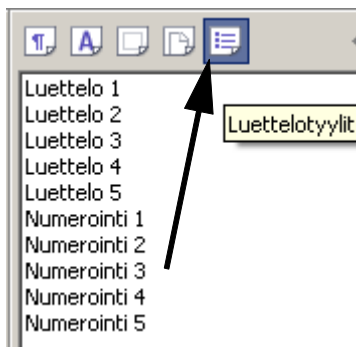
Numerointi 3 / Numeroinnin 3 alku / Numeroinnin 3 jatko / Numeroinnin 3 loppu: sama periaate kuin edellä

Numerointi 4 / Numeroinnin 4 alku / Numeroinnin 4 jatko / Numeroinnin 4 loppu: sama periaate kuin edellä

Numerointi 5 / Numeroinnin 5 alku / Numeroinnin 5 jatko / Numeroinnin 5 loppu: sama periaate kuin edellä

D. Varsinaisten luettelotyylien asetukset

Varsinaisiksi luettelotyyleiksi kutsutaan tässä niitä tyylejä, jotka ovat käytettävissä *Tyylit ja muotoilu* -ikkunassa. Ikkunan saa näkyviin näppäimellä **F11** tai muotoilutyökalurivin **Tyylit-kuvakkeella** tai valikosta toimenpiteellä **Muotoilu** → **Tyylit ja muotoilu**. Otetaan esiin ikkunan painikkeiden avulla luettelotyylien näkymä (oikeanpuoleisin painike).

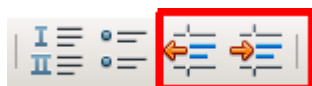

Huomaa, että varsinaisten luettelotyylien nimissä on samoja nimiä kuin kappaletyylien luette-

loissa! Tämä voi vaikuttaa sekavalta, mutta näin vain on. Luettelotyylien nimiä ei ole muutettu, jotta OpenOffice-perustyylien nimet ovat sellaisenaan suoraan asennuksen jälkeen käytävissä näppäinkomentoihin.

Luettelotyylit on seuraavassa määritelty niin, että ne noudattavat SFS-standardin mukaan sarkainsisennystä. Tyylejä on pallukkaluetteloille, ranskalaisille viivoille ja numeroiduille luetteloille. Ranskalaisena viivana on käytetty tavallista väliviivaa (-), jotta se näyttäisi samalta kuin suoraan käsin kirjoitettu luettelo ilman tyylin käyttöä. Luettelomerkki on joko tekstin tasassa tai sarkainkohdan puolivälissä (kummallekin vaihtoehdolle on oma tyyli).

Kannattaa huomata, että luetteloita voidaan sisentää myös tekstikäsittelyn muotoilurivin sisennyspainikkeilla (**Lisää sisennystä**, **Vähennä sisennystä**).

Myös sisennyspainikkeet noudattavat standardin mukaista sarkainsisennystä, kunhan tekstikäsittelyn yleisasetuksissa sarkainväliksi on asetettu 2,29 cm toiminnossa **Työkalut** → **Asetukset** → **OpenOffice.org Writer** → **Yleistä**.

Huom: Numerointityylejä käytettäessä voi käydä niin, että OpenOffice aloittaa uuden luettelon edellistä luetteloita seuraavalla numerolla (eikä numerolla 1). Numerointi voidaan asettaa missä kohdassa tahansa alkuarvoon 1 viemällä kohdistin haluttuun numeroinnin aloituskohtaan ja napsauttamalla "Luettelomerkkit ja numerointi" -työkaluriviltä kuvaketta "Aloita numerointi uudestaan".

Luettelo 1

(luettelo pikku pallukoilla, merkkikoodi U+2022)
Sisennä: Suhteellinen 0 cm (pallukat pysyvät tekstin tasalla)
Sisennys tekstiin: 2,29 cm (eli luettelotekstiin sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

Luettelo 2

(luettelo ranskalaisin viivoin, merkkikoodi U+2010)
Sisennä: Suhteellinen 0 cm (viivat pysyvät tekstin tasalla)
Sisennys tekstiin: 2,29 cm (eli luettelotekstiin sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

Luettelo 3

(luettelo pikku pallukoilla, pallukat sisennetty, merkkikoodi U+2022)
Sisennä: Suhteellinen 1,14 cm (pallukoiden sisennys tekstistä)
Sisennys tekstiin: 1,15 cm (eli luettelotekstiin yhteensä sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

Luettelo 4

(luettelo ranskalaisin viivoin, viivat sisennetty, merkkikoodi U+2010)
Sisennä: Suhteellinen 1,14 cm (viivojen sisennys tekstistä)
Sisennys tekstiin: 1,15 cm (eli luettelotekstiin yhteensä sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

Luettelo 5

(luettelo pikku neliöillä, neliöt sisennetty, merkkikoodi U+F000)
Sisennä: Suhteellinen 1,14 cm (neliöiden sisennys tekstistä)
Sisennys tekstiin: 1,15 cm (eli luettelotekstiin yhteensä sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

Numerointi 1

(järjestysnumeroitu luettelo)
Numerointi: 1,2,3
Jälkeen: . (numeron jälkeen piste)
Sisennä: Suhteellinen 0 cm (numerot pysyvät tekstin tasalla)
Sisennys tekstiin: 2,29 cm (eli luettelotekstiin yhteensä sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

Numerointi 2

(numeroitu luettelo)
Numerointi: 1,2,3
Jälkeen: (siis tyhjä)
Sisennä: Suhteellinen 0 cm (numerot pysyvät tekstin tasalla)
Sisennys tekstiin: 2,29 cm (eli luettelotekstiin yhteensä sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

Numerointi 3

(järjestysnumeroitu luettelo, järjestysnumerot sisennetty)
Numerointi: 1,2,3
Jälkeen: . (numeron jälkeen piste)
Sisennä: Suhteellinen 1,14 cm (numerot sisennetty)
Sisennys tekstiin: 1,15 cm (eli luettelotekstiin yhteensä sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

Numerointi 4

(numeroitu luettelo, numerot sisennetty)
Numerointi: 1,2,3
Jälkeen: (siis tyhjä)
Sisennä: Suhteellinen 1,14 cm (numerot sisennetty)
Sisennys tekstiin: 1,15 cm (eli luettelotekstiin yhteensä sarkainsisennys)
Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

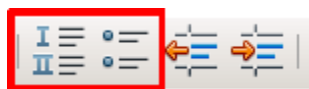
Numerointi 5

(numeroitu luettelo, numerot sisennetty)
Numerointi: 1,2,3
Jälkeen:) (numeron jälkeen kaarisulku))
Sisennä: Suhteellinen 1,14 cm (numerot sisennetty)
Sisennys tekstiin: 1,15 cm (eli luettelotekstiin yhteensä sarkainsisennys)

Numeroinnin ja tekstin väli: 0,0 cm

E. Luettelointi- ja numerointipainikkeet OpenOfficen muotoilurivillä

OpenOffice Writerin muotoilurivillä olevat luettelo- ja numerointipainikkeet ovat ihan omia toimintojaan eivätkä ole kytköksissä luettelotyyleihin.

Kuvakkeilla voi tehdä ns. kappalekohtaista luettelomuotoilua. Käyttäjä voi säätää itse luetteloiden sisennyksiä, väliä tekstiin, luettelomerkkiä jne toiminnolla **Muotoilu** → **Luettelomerkit ja numeroinnit**.

Kappalekohtaisen luettelomuotoilun rajoituksena on, että sen avulla ei ole mahdollista esim. muuttaa yhdellä kerralla yhdenmukaisiksi koko asiakirjan luetteloiden asetuksia (luettelosymboleita, numerointitapaa, sisennyksiä ja välejä). Asetukset on tehtävä yksittäin luettelo kerrallaan. Luettelotyylit antavat paremmat mahdollisuudet hallita luetteloiden yhdenmukaisuutta koko asiakirjassa.

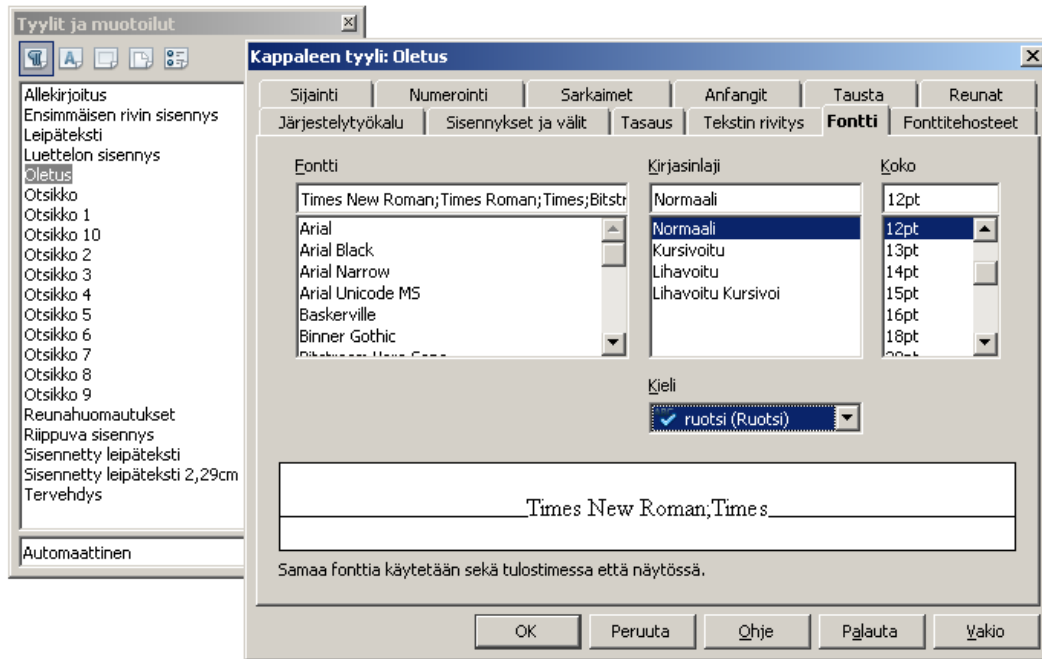
F. Oletustekstipohjien OpenDocument (ODF) -tiedostot

Oikeusministeriön oletustekstipohjia on kaksi:

- *OM_OOo_malli.ott* (suomenkielinen mallipohja)
- *OM_OOo_malli_sv.ott* (ruotsinkielinen mallipohja)

Mallipohjat on laadittu siten, että on lähdetty liikkeelle OpenOfficen perusasennuksen mukaisesta oletusmallista, joka avautuu aloitettaessa uusi (tyhjä) asiakirja. Tähän tekstipohjaan on tehty edellä kohdissa A-D kuvatut muutokset. Tuloksena oleva tekstipohja on tallennettu suomenkieliseksi mallipohjaksi nimelle *OM_OOo_malli.ott* valitsemalla tallennusmuodoksi *ODF-tekstiasiakirjan malli (*.ott)*. Ruotsinkielinen mallipohja on muodostettu suomenkielisestä pohjasta niin, että ruotsinkieliseen pohjaan on määrätty oikoluvun, tavutuksen ja synonyymisanaston kieleksi ruotsi. Kielen määrittäminen ruotsinkieliseen mallipohjaan on tehty yhteen kappaletyyliin (**Oletus**, ruotsinkielisessä käyttöliittymässä **Standard**) seuraavasti.

Avataan suomenkielinen oletustekstipohja (*OM_OOo_malli.ott*) OpenOfficeen ja otetaan esille **Tyyli ja muotoilu** -ikkuna esim. **F11**-näppäintä painamalla. Otetaan esille kappaletyyliä näkymä ja napsautetaan tyyliä **Oletus** (ruotsinkielisessä käyttöliittymässä **Standard**) hiiren kakkospainikkeella ja valitaan toiminto **Muuta**. Esille tulevat tyylin **Oletus** tiedot. Valitaan välilehti **Fontti** ja muutetaan kentän **Kieli** arvoksi **ruotsi (Ruotsi)**. Hyväksytään muutos painikkeesta **OK**. Tekstipohja tallennetaan malliasiakirjaksi nimelle *OM_OOo_malli_sv.ott* valitsemalla tallennusmuodoksi *ODF-tekstiasiakirjan malli (*.ott)*.

Oletus-kappaletyyliin tehdyt kieliasetusten muutokset periytyvät muihin kappaletyyliin, joihin ei sen seurauksena tarvitse tehdä erikseen kieliasetuksen muutoksia.

Molemmat oletustekstipohjat ovat julkisesti saatavilla Suomen OpenOffice-yhteisön sivuilta verkko-osoitteesta <http://fi.openoffice.org/mallit.html>

Sarjan aiemmat julkaisut vuonna 2009

1. Oikeusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma 2010-2013
2. Oikeusministeriön päihdeohjelma
3. Tilastot kertyvät... Tilastot kertovat. Oikeushallintotilastoja vuodelta 2008. Ulosottoimi
4. Oikeusministeriön yhdenvertaisuussuunnitelma
5. OpenOffice.org versio 3. Asennuskäsikirja
6. Oikeusministeriön säädöshankkeet 1.2.2009
7. Oikeusaputoimistojen toimintakertomus vuodelta 2008

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO
puh. (09) 160 03
www.om.fi

PB 25
00023 STATSRÅDET
tfn (09) 160 03
www.jm.fi